

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९९४-९५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

रुत-कालीन उद्योगकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - नागूर

१९९४ - ९५

अर्थ व सांख्यिकी संवालनालय,

नियोजन विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक त्मालोचन

१९९४ - ९५

शुध्द पत्रक

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	पृष्ठ क्रमांक	वाच/तक्ता क्रमांक	रकाना क्रमांक	ओळ क्रमांक	अशुध्द/अस्पष्ट	शुध्द/बरोबर
१	२	३	४	५	६	७
		<u>तक्ते</u>				
१.	१	१. १	१३	२	अस्पष्ट	६०६
२.	३५	३. २	३९	२	अस्पष्ट	६१८०९६
३.	४२	३. ५	९	१४	अस्पष्ट	५१५२
			९	१५	अस्पष्ट	५०५०
			१०	१४	अस्पष्ट	४१३
			१०	१५	अस्पष्ट	२८
४.	५८	३. ९	१६	११	अस्पष्ट	४७८५
५.	६१	३. ११	१३	३	अस्पष्ट	८९६

टीप :- त्मालोचन व तक्तांत जेथे-जेथे तालुका असा शब्दप्रयोग करण्यांत आलेला आहे त्याऐवजी "तहसील" असे वाचावे.

दुसरीक्षेपांत जिल्हा

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	नागपूर जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१	२	३	४	५

[एक] प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३५ ते २१.४४	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७८.१५ ते ७९.४०	७२.६ ते ७७.९

ब) हवामान

१] किमान तपमान	डिग्री सेल्सिअस	१०.३	२.४ [९३-९४]
		[नागपूर शहर]	
२] कमाल तपमान	डिग्री सेल्सिअस	४५.५	४८.७ [९३-९४]
३] पर्जन्य [सरासरी] [१९९४]	मी.मी.	१६१८.२	उ. ना. [९३-९४]

क) प्रशासकीय विभाग [१९९४-९५]

१] तालुके	संख्या	१४	३२५
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९७
३] टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	-	उ. ना.
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	-
५] शहरे [१९९१]	संख्या	२३	३३६
६] गावे [सूक्ष्म [१९९१]	संख्या	१८४८	४३०२५
७] १] निर्जन	संख्या	२४३	२६१३
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६३५	४०४१२
८] क्षेत्रफळ	चौ. कि.मी.	२९३१	३०४७१३

[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१.३.१९९५]

१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९७
२] महानगरपालिका	संख्या	१	१३
३] नगरपरिषद	संख्या	१०	२३२
४] कटक मंडळे	संख्या	१	७
५] ग्रामपंचायती	संख्या	७७५	२७५५८
[गट ग्राम पंचायती धरून]			

१	२	३	४	५
	६] पोलिस स्टेशन [३१.३.९५]	संख्या	४२	८९३ [१.६.९४]
	७] पोलिस चौकी. [३१.३.९५]	संख्या	९९	१४६६ [१.६.९४]
[तीन] लोकसंख्या [१९९१]				
	१] ग्रामीण लोकसंख्या	"०००"	१२५६	४८३९६
	२] नागरी लोकसंख्या	"०००"	२०३१	३०५४२
	३] एकूण लोकसंख्या [१९९१]	"०००"	३२८७	७८९३८
	४] अनुसूचित जातींची लोकसंख्या [१९९१]	"०००"	६१९	८७५८
	५] अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी [१९९१]	टक्केवारी	१८.८३	११.०९
	६] अनुसूचित जातींची लोकसंख्या [१९९१]	"०००"	४५८	७३१८
	७] अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी [१९९१]	टक्केवारी	१३.९३	९.२७
	८] पुरुष [१९९१]	"०००"	१७१०	४०८२६
	९] स्त्रिया [१९९१]	"०००"	१५७७	३८११२
	१०] स्त्रिया पुरुष प्रमाण	हजार पुरुषांमागे स्त्रियांची प्रमाण	९२२	९३४
	११] घनता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	३३१	२५७
	१२] तांदूळतेचे प्रमाण [१९९१]			
	१] एकूण	टक्केवारी	७३.६४	६४.९
	२] पुरुष	टक्केवारी	८१.७९	७६.६
	३] स्त्रिया	टक्केवारी	६४.७४	५२.३
	४] राज्यामध्ये जिल्ह्याचा प्रमाण	संख्या	२	-
[चार] कृषी [अस्थायी]				
	१] भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९८६	३०७५८
	२] जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	--- " ---	१४०	५२७७
	३] शेतित उपलब्ध नसलेली जमीन		[१४.२०]	[१७.१५]
	अ] विंगर शेतती वापरनाचालील जमीन	हजार हेक्टर	१०२	१२३०
	ब] पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	--- " ---	१५०	१७१६
	एकूण [अ + ब]		२५२	२९४६

१	२	३	४	५
[चार]	७] पडोत जमीनी व्यातिरिक्त		९२-९३	९७-९६
	लागवड नु फेलेली इतर जमीन			
	१] कायम गुरे घरण आणि इतर	हजार हेक्टर	५२	१३५२
	२] हाडे धुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	२२	१९३
	३] लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	७०	९८९
	५] पडोत जमीन			
	१] चालू पड	हजार हेक्टर	२२	१०२३
	२] इतर पड	हजार हेक्टर	४१	१०७५
	६] पिकाखालील क्षेत्र			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५३१	१७८९७
	२] हुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	४४	३५२१
	३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	५७५	२१४१८
	७] ओलित क्षेत्र			
	१] निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	११३	२५२१
	२] एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४७	३३०१
	८] महत्त्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नाधान्ये]	हजार हेक्टर	२४१	१३५२७
	९] वहित धारण जमीन		[१९२०-२१ अंतिम]	[१९२०-२१ अंतिम]
	१] २ हेक्टर प्रेक्षा कमी	संख्या [००]	११४०	३२७४७
	२] २ ते १० हेक्टर	संख्या [००]	९७०	६०२४४
	३] १० हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या [००]	४५	१७०६
	१०] जमीन महत्तम वसुली [१९२४-२५]	लाभ रुपये	१०.२३	६४.१७
	११] जिल्हा पारिषदांचा उपकर [१९२४-२५]	हजार रुपये	३११९	} १६७७५०
	१२] पंचायत समितींचा उपकर [१९२४-२५]	हजार रुपये	१६७१	
[पाच]	पशुसंवर्धन [पशुगणना]		[१९२२ अस्थायी]	[१९२२ अंतिम]
	१] एकूण पशुधन	संख्या "०००"	१०४८	३६३९३
	२] गार्ड व बैल	संख्या "०००"	६३४	१७४४१
	३] म्हशी व रेडे	संख्या "०००"	८८	५४४७
	४] गेंढया	संख्या "०००"	१७	} १३०१५
	५] फेडया	संख्या "०००"	३०८	
	६] कोंबडया व दळे	संख्या "०००"	५९१	३२१८७

१	२	३	४	५
[सहा] सहकार [१९९७-९५]				
१]	सहकारी संस्था	संख्या	४४९२	१३४४०१
२]	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था	संख्या	५९७	११९७५
३]	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची सभासद संख्या	हजारांत	२०४	८६५८
४]	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	२७७	१९३६२
५]	प्राथमिक कृषी पत संस्थांनी दिलेले कर्ज	रु. कोटी	७६.४९	११८६
[सात] जलसिंचन [पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व सुरुवातील लाभक्षेत्र [१९९४-९५]				
१]	मोठे प्रकल्प	संख्या	१	३३
२]	मध्यम प्रकल्प	संख्या	१२	१७७
	लाभ क्षेत्र १ व २ चे	हजार हेक्टर	२७९	८४००
३]	लघु प्रकल्प [पृष्ठ भाग]	संख्या	७१३	१७००
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	३९	-
४]	सिंचन विहिरीजाली भिजणारे क्षेत्र [१९९२-९३]	हजार हेक्टर /	६५	१३७३
[आठ] उद्योग [१९९४-९५]				
१]	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	१६३४	२८४०४
२]	नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या	१३४८	२४५४९
३]	सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या [चालू असलेले खाजगी धरून]	संख्या	१	१५५
४]	सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन	हजार टन	७	४५०४८
५]	सर्द सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	९	३२८
नऊ] वीज [३१.३.१९९५]				
१]	वीज पुरवठा केलेली शहरे व पेडी	संख्या	१९०१	३२४१३
२]	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१८७८	उ. ना.
३]	वीज पुरवठा केलेले पंप तंत्र [३१.३.९५]	संख्या "०००"	५८	१९२१
४]	बसविण्यांत आलेली गोबर गैस संयंत्रे [३१.३.९५]	संख्या	१३३४९	[९१-९२] ४१५०१२

१	२	३	४	५
[दहा]	सार्वजनिक आरोग्य [१९९४]			
१]	रुग्णालये	संख्या	३०	८९८
२]	दवाखाने	संख्या	१४०	१५८५
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४५	१६९५
४]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-	१६१
५]	एकात्मिक पालन विकास गट योजना	संख्या	८	-
६]	अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	६१७८९२	-
[अकरा]	शिक्षण [१९९४-९५]			
१]	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२३३४	६१६८३
२]	एक शिक्षकी शाळा	संख्या	उ. ना.	-
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	४३३	११४७५
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	१३	२९४
५]	प्रत्येक शिक्षकांमार्फत प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३९
[बारा]	दुय्यम शिक्षण			
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	६२३	१३०४५
२]	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३७८	७२४१
३]	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	१२	२२१
४]	प्रत्येक शिक्षकांमार्फत दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३२	३३
[तेरा]	उच्च शिक्षण			
१]	संस्था	संख्या	१०७	[x] १२८९
२]	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	६२	८४५
[चौदा]	[अ] प्रौढ शिक्षण [३१.३.९५]			
१]	प्रौढ शिक्षण फेंद्रांतर्गत जनशिक्षण विलयन केंद्रे	संख्या	१३९	[=] १८०
२]	वाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या	हजारात	३	[=] ५६४४८

[x] वैयक्तिक व आशियांडिकी वगळता.

[=] प्रौढ शिक्षण फेंद्रांची व त्यांतर्गत प्रौढांची आकडेवारी.

१	२	३	४	५
[चौदा]	ब.] तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [१९९४-९५]			
१.	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	३६	४११
	१. शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	७	१८०
	२. अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	२९	२३१
२.	शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	३८५७	६७५८४
३.	पदवी अभ्यासक्रम व तांत्रिक संस्था	संख्या	११	११७
	व		[पैकी ९ शासकीय]	
	त्यांची पढिल्या वर्गासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	२१०१	२३०९२
४.	पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	२४	१२६
	व			
	त्यांची पढिल्या वर्गासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	३६७५	२२१९०
५.	व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था	संख्या	९३	उ. ना.
	[माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट]			
	व			
	त्यांची प्रवेश क्षमता	"४४०"	५	उ. ना.
[पंधरा]	परिवहन आणि स्वयंपूर्ण [३१.३.९५ अखेर]			
१.	एकूण रेल्वे मार्ग लांबी [३१.३.९५ अखेर]	संख्या	४५४	५४६१
२.	रस्त्यांनी जोडलेली गावे अ] बारगाही	संख्या	७००	२६१८२
	ब] हंगामी	संख्या	४९३	८६८२
३.	एकूण रस्त्यांची लांबी	किं.मी.	७९१२	१८४८६१
४.	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	—"	२८५	२९५३
५.	राज्य महामार्गाची लांबी	—"	११०३	३२९४७
६.	महत्त्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	७७०	४१६४२
७.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	११४०	४१२४०
८.	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	—"	४६१४	६६०७९
[सोळा]	सकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
१.	द्वारिद्र्य रेखांकीय कुटुंबे [१९८१]	हजारात	१११	३४३४
२.	१९८२-८३ च्या सर्वेक्षणानुसार १९९४-९५ अखेर			
	जुने लाभार्थी	संख्या	१३६७५	[x]१५२२२
	नवीन लाभार्थी	—"	७३४५३	[x]१८०७५५

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[ततरा] रोजगार निर्मिती [१९९४-९५]

अ] रोजगार हमी योजना मनुष्य दिवस ११.७३ ९३८.००
[लाखात]

ब] जवाहर रोजगार कार्यक्रम —"—— २५.४७ ७५२.००

[अठरा] आदिवासी करीता कल्याणकारी योजना [३१.३.९५] [३१.३.९५]

आदिवासी करीता आश्रम शाळा संख्या १३ ६३२

विद्यार्थी संख्या २५०३ १२५०४५

[एकोणीस] भागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना
१९९४-९५

अ] सागात वर्गीयांसाठी दत्तगृहे संख्या ९ १९२

ब] दत्तगृहात राहणारे विद्यार्थी संख्या ७१४ १२७९७

[द्वीस] जिल्हा नियोजन [१९९४-९५]

१] वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद रु. कोटीत ३६.११ १८८०.१७

२] अनुषंग भरून काढण्यासाठी तरतूद —"—— ९.९८ १६७.१०

[एकवीस] नागरी पुरवठा [१९९४] [१९९५]

१] रास्त भादाची दुकाने १९९४-९५ संख्या १३४० ४१२८७

२] पुरविलेला रकूण ताठा अ] गहू "०००" टन १.९ ६१००

ब] तांदूळ "०००" टन ६.५ ८५८

३] जातकीय गोदामे [खाजगी धरून] संख्या २३ १७८० [९३]

४] साठविण्याची क्षमता "०००" टन ३२ १११८ [१९९३]

टीप :- १] उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

भाग - १

स मा लो च न

१९९४ - ९५

जिल्हा - नागपूर

१. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

१.१ भौगोलिक स्थान :

गोंड राजा बखत बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर वसविले. व या शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन १८१७ मध्ये सिताबर्डीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन १८५३ मध्ये भोसले घराण्याचा हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुस्वात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन १८६७ मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीन्सुला रेल्वे [मध्याची मध्य रेल्वे] मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली.

सन १९४७ ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून १९५६ पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा विदर्भासक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक १ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीनंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश २०. ° ३५ ते २१. ° ४४ व पूर्व रेखांश ७८. ° १५ ते ७९. ° ४० चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

१.२ क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ९९३१ चौ. कि.मी. असून महाराष्ट्राच्या ३.२३ टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागाचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. १ मे १९८१ नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यांत येऊन एकूण १४ तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले. नागपूर जिल्ह्यांत नागपूर-शहर, सावनेर, पारशिवनी, रामटेक, मौदा, कामठी, कुही, भिवापूर, नागपूर [ग्रा]

हिंगणा, काटोल, नरखेड व कळमेश्वर असे चौदा तालुके असून तेरा पंचायत समित्या आहेत.

१९९१ चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यांत ११ गणना शहरे तसेच स्कूण १८७८ खेडी असून त्यापैकी १६३५ लोकवस्ती असलेली व २४३ ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये ७७५ ग्रामपंचायती असून १० कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये १० नगरपालिका, १ कटक मंडळ व १ महानगरपालिका कार्यरत आहे.

१.३ भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिक - दृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागांमध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खो-यांतील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड, गरमसूर, पिपरडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची समुद्र सपाटीपासून कमीत कमी उंची २७४ मीटर व जास्तीत जास्त उंची ६५२ मीटर आहे.

१.४ भूगर्भ रचना :

नागपूर जिल्हा हा गोंडवाना प्रदेशात येत असून येथील भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खो-यात कोळसा, खापा, सावनेर व रामटेक विभागात - मॅगनीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये - कच्चा लोखंड व चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलोमाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, क्वार्ट्ज व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारतीकरीता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. स्कंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भरचना उपयुक्त खनिजामुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

१.५ नद्या :

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून दैनगंगा नदी वाहते. दैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहून जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडत पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगम पावून दैनगंगेस मिळते.

पेंच, कोलार आणि नागनदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरात पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

१. ६ वने :

१९२५-२६ वर्षात नागपूर जिल्ह्यांत २९५३ चौ. कि.मी. वनक्षेत्र असून जिल्ह्यांच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या २९७३ टक्के आहे. यापैकी ५२७ [१७.५१ टक्के] वनक्षेत्र महसूल विभागाचे देखरेखीखाली आणि २४२५ [८२.४९ टक्के] चौ. कि.मी. वनक्षेत्र वन विभागाचे देखरेखीखाली असल्याचे आढळते. अधिकांश वनक्षेत्र रामटेक, पारशिवनी, उमरेड, भिवापूर, काटोल व नरखेड या तालुक्यात विस्तारलेल्या स्वरूपात आहे.

१. ७ हवामान व पर्जन्य :

जिल्ह्यातील हवामान विषय स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण व हिवाळ्यात थंड असते. १९२३ वर्षातील जून महिन्यांत नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण ४५.७ डिग्री सेल्सिअस पर्यंत नोंदल्या गेले, तर डिसेंबर २३ महिन्यात उष्णतामान कमीत कमी ७.४ डिग्री सेल्सिअस असल्याचे आढळून येते.

जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान १००४ ते १२७४ मिली मीटर असून सर्वात जास्त पाऊस मौदा, उमरेड, भिवापूर व कुडी ह्या तालुक्यांत पडतो. सन १९२४ वर्षात काटोल तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात ५९ ते ८२ दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

१. ८ जमीन व तिचे प्रकार :

नागपूर जिल्ह्यांत प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्य-काळी जमीन प्रामुख्याने तालनेर व कळमेवर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात, आणि नागपूर व काभळीचे जवळपास आढळून येत असून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यांत " मोराड " प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी व बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेत व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

२.१ जनगणना :

१९९१ चे जनगणने प्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या ३२, ८७, १३९ असून त्यापैकी १७, १०, ४०४ पुरुष व १५, ७६, ७३५ स्त्रिया आहेत. सन १९८१ ते १९९१ हया दश वर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या २६.९६ % नी वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर तालुक्याची, नागपूर शहर धरून लोकसंख्या ४९.४३ %, सावनेर तालुका - ५.७० %, पारशिवनी तालुका - ३.८५ % रामटेक तालुका - ३.८९ %, मोदा तालुका - ३.२८ %, कामठी तालुका - ५.५६ %, कुही तालुका - ३.२८ %, भिमापूर तालुका - २.२९ %, उमरेड तालुका - ३.९८ %, नागपूर[ग्रामीण] तालुका - ४.०९ %, हिंगणा तालुका - ३.४८ %, काटोल तालुका - ४.२५ %, नरखेड तालुका - ३.३४ %, कळमेश्वर तालुका - २.९८ %, स्वढी आहे.

२.२ लोकसंख्येची घनता [१९९१] :

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार करता नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या ३.२३ % आहे, व लोकसंख्या ४.१७ % आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता दर चौ. कि. मी. मागे ३३१ असून हे प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता दर चौ. कि. मी. मागे २५७ आहे तर भारताचे दर चौ. कि. मी. मागे २६७ आहे.

२.३ नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये ६१.७८ % व ग्रामीण भागामध्ये ३८.२२ % लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या २०, ३०, ९१४ असून त्यापैकी एकूण नागपूर शहरात १६, २४, ७५२ स्वढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी ८० % लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित २० % नागरी लोकसंख्या कामठी, कामठी कटक मंडळ, काटोल, नरखेड, मोदाड, सावनेर, खापा, कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमरेड, दिगडोड, वाडी, चिंचोली, तलनी, सिल्लेवाडा, कन्हान [पिंपरी], टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी व तोतलाडोड हया २३ नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

२.४ लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण :

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण १९९१ च्या जनगणने प्रमाणे ९२२ असून महाराष्ट्राच्या ९३७ च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण ९३३ असून नागरी भागात हे प्रमाण ९१५ आहे.

२.५ अनुसूचित जाती व जमाती [१९९१] :

जिल्ह्यांतील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नवबोधदासह प्रमाण १८.८३ टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण १३.९३ टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्या-करीता अनुक्रमे ११.०९ व ९.२७ टक्के आहे.

२.६ कामगार :

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे ११, ६७, ९०० असून ६७, ९०० सिमांतिक कामगार आहेत. उरलेले २०, ५४, ७०० हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी २, १४, ७०० शेतकरी, २, ८०, २०० शेत-मजूर, २५, ३०० वस्तू निर्माण प्रक्रिया, तेदा व हस्तकला इ. धरष्टुती उद्योगात काम करणारे असून ६, ४७, ७०० कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

२.७ लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :

१९८१ च्या जनगणने पुतार नागपूर जिल्ह्यामध्ये ० ते १४ या वयो-गटात ९, ८८, ५१४, १५ ते १९ या वयोगटात २, ५९, २३६, २० ते २४ या वयोगटात २, ३६, ३०५, २५ ते २९ या वयोगटात १, ९१, ६५६, ३० ते ३९ या वयोगटात ३, १६, ३००, ४० ते ४९ या वयोगटात २, ५५, २००, ५० ते ५९ या वयोगटात १, ६५, ६७५, व ६० वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात १, ६८, ३७१ लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या ६, ५९२ इतकी आहे.

२.८ साक्षरता [ग्रामीण व नागरी] :

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी ७३.६४ % लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात ६१.६८ % व नागरी भागात ८०.९१ % आहे. साक्षरतेचे प्रमाण स्त्री व पुरुष ह्यांचे साठी अनुक्रमे ६७.७४ % व ८१.७९ % आहे.

२.९ बापरातील निवृत्ती घरांची व कुटुंबाची संख्या :

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण कुटुंबाची संख्या ६, १०, ७९५ रवढी असून त्यापैकी २, ४४, १६५ ग्रामीण भागात व ३, ६६, ६३० नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबाचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबाचा समावेश नाही. एकूण निवृत्ती घरांची संख्या ७, ७३, १३० रवढी असून ग्रामीण भागात ३, १३, ७०० व नागरी भागात ४, ५९, ४७० घरे आहेत.

३. वने

३.१ जिल्हयांतील एकूण वनक्षेत्र :

१९९४-९५ वर्गासाठी जिल्हयांतील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र २९५२ चौ. कि.मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या २२.७३ टक्के आहे. या जिल्हयांतील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्यांच्या पायथ्याशी आहे. तसेच फाटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड, उमरेड, कुही, हिंगणा आणि भिवापूर या तहसीलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अद्वर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी अद्वर्गीकृत क्षेत्र हे संवसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखेखाली येते. एकूण वन व्याप्त क्षेत्राच्या भागाने राखीव वनक्षेत्र ५५ टक्के, सुरक्षित वनक्षेत्र २८ टक्के, व अद्वर्गीकृत वनक्षेत्र १७ टक्के रेंवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतिम विवरण करणारा आलेला आहे.

३.२ वनोत्पादन :

रामटेक, सावनेर, हिंगणा, नरखेड, भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रांमध्ये उत्तम दर्जाची सागवनी झाडांची वने आढळून येतात. सागवनी झाडासोबतच या जिल्हयांमध्ये सालई, धारुण, खैर, बांबू, पठत व तेंदू या जातींची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादनापासून १९९४-९५ या वर्षांमध्ये ९३८.३५ लाख रुपये रेंवढे उत्पन्न झाले. ते गेल्यावर्षाच्या तुलनेत अंदाजे ४२.६० टक्क्याने वाढल्याचे दिसून येते.

३.३ वनविकास कार्यक्रम :

धूप, जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा फस टिकवून घेतील सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्वाची कामगिरी बजावतात. त्यादृष्टीने वनविकासाकरीता जिल्हास्तरावर [अ] मध्यवर्ती रोप वाटीकांची स्थापना [ब] निकुंठ वनांचे पुनर्जनीकरण [घ] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणाऱ्या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना [ड] वैरण साधन संपत्तीचा विकास [इ] किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास, वनसमुप योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयांमध्ये तर १९९४-९५ वर्गासाठी वन विभागातील विंगर आदिवासी व आदिवासी योजने अंतर्गत एकूण २९.०२ लाख रुपये खर्च करण्यात आले. १९९३-९४ वर्गाच्या तुलनेत १९९४-९५ वर्गात वन विभागातील योजनेवर ३.१० % नी खर्च कमी करण्यात आल्याचे दिसते.

४. कृषी

४.१ जमीनीचा वापर :

१९९२-९३ वर्षात जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र ९८६ हजार हेक्टर होते. त्यापैकी ६९.४६ टक्के क्षेत्र लागवडी लायक असून ५.९५ टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चराईची जमीन वाजालील होते. तसेच १०.३७ टक्के क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. १९९२-९३ वर्षांमधील ६८५ हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी, ५३१ हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या ५३.८४ टक्के रचढे होते, व लागवडीलायक क्षेत्राच्या ७७.५२ टक्के रचढे होते. दुबारा पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या ८.२८ टक्के होते.

४.२ वहित धारण जमीनींची संख्या, त्याचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट - हेक्टर	भूधारक [टक्केवारी]		क्षेत्र [टक्केवारी]	
		१९४५-८३	१९९०-९१	१९८५-८६	१९९०-९१
१	२	३	४	५	६
१.	२ पर्यंत	४६	५३	१८	२३
२.	२ ते ५	३७	३४	३६	४०
३.	५ ते १०	१४	११	३१	२६
४.	१० ते २०	३	२	१३	९
५.	२० व त्यापेक्षा जास्त	-	-	२	२

१९९०-९१ चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी ९६.१८ टक्के वैयक्तिक भूधारक, ३.६२ टक्के संयुक्त धारक, व ०.२० टक्के संस्थांचे धारक होते. १९८५-८६ च्या तुलनेत १९९०-९१ वर्षी २ हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत १५ टक्क्याने वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळांचे बाबतीत २ हे. पर्यंतच्या गटात २८ टक्के आणि २ ते ५ हे. पर्यंतच्या गटात ११ टक्के वाढ झालेली आहेत, परंतु इतर गटात घटच झालेली आहे.

४.३ पीक पध्दती :

१९९२-९३ वर्षात जिल्ह्यांमधील एकूण पिकाखालील ५७५०७० हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील २४०७८० हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच ४१.८७ टक्के रचढे

होते. अन्न धान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे ३०.९० टक्के होते. डाळी वर्गीय पिकाखाली ३७.१७ टक्के, गव्हाखाली १९.०२ टक्के, धानाखाली १२.७७ टक्के अंते होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस या खाली ९.२८ टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली ५.६५ टक्के, व गळीताचे पिका-खालील क्षेत्र २४.१५ टक्के होते.

४.४ पिकांचे उत्पादन :

१९९४-९५ वर्षात तुषधान्याचे उत्पादनात १९९३-९४ च्या तुलनेत अंदाजे १५ टक्क्याने, ऊडधान्याचे उत्पादनात १६ टक्क्याने आणि तेलवियाचे उत्पादनात २३ टक्क्याने घट झालेली आढळते. तेलवियामध्ये प्रामुख्याने भूर्झमूगाचे उत्पादन सर्वात जास्त होते.

४.५ मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवस, तीळ, मिरची व तंत्री ही महत्त्वाची पिके होत. सन १९९४-९५ मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन ७६६ कि.ग्राम., गहू १३१९ कि.ग्राम., धान १३५० कि.ग्राम., तूर ४६३ कि.ग्राम., हरभरा ६०० कि.ग्राम., भूर्झमूग ७९९ कि.ग्राम., जवस ३३५ कि.ग्राम., तीळ १९० कि.ग्राम., मिरची २१० कि.ग्राम., व हळद ९३९ कि.ग्राम. होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन १७२ कि.ग्राम. रक्कम होते. १९९३-९४ वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात १९९४-९५ वर्षांमध्ये १५ टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

४.६ अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :

तुषधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात [धान] या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र ९४ टक्के, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र ७५ टक्के, व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र ७९ टक्के रक्कम होते. तसेच संकरीत कापसाखालील क्षेत्र एकूण कापसाखालील क्षेत्राच्या ७२ टक्के रक्कम होते.

४.७ फळे व भाजीपाला :

नागपूरची शहरी बाजारपेठ जिल्ह्याचे मध्यभागी आहे. तसेच तिंच्याचे सोयीगुळे भाजीपाल्याचे उत्पादन जिल्ह्यामध्ये कित्तूत प्रमाणात घेण्यात येते. १९९२-९३ वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी फळे व भाजीपाला

या पिकाखालील क्षेत्र ५.६५ टक्के स्वढे होते.

४.८ रासायनिक खाते वाटप :

जिल्हयांत सन १९९४-९५ मध्ये ८८५५८ मे.टन. रासायनिक खाते वाटप करण्यांत आले. १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ मध्ये रासायनिक खाते वाटपात जवळजवळ ६ टक्क्याने घट झालेली दिसून येते.

४.९ पीक संदर्धन :

पीक संदर्धन मोहिमे अंतर्गत जिल्हयांतील क्षेत्र-यांना विशेष अन्न-धान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात विधानाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेंतर्गत ०.२४ लाख रु., आदिवासी योजनेतून ०.२५ लाख रु., आणि ओ.टी.एस्.पी. योजनेतून २.१२ लाख रु. खर्च करण्यांत आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत राज्य शासनाव्दारे बिगर आदिवासी योजनेसाठी १.०८ लाख रु., आदिवासी योजनेसाठी ०.११ लाख रु., व ओ.टी.एस्.पी. योजनेसाठी ०.२० लाख रु., खर्च करण्यांत आले. तसेच केंद्र शासनाव्दारे बिगर आदिवासी योजनेंतर्गत ३.२५ लाख रु., टी.एस्.पी. साठी ०.३३ रु व ओ.टी.एस्.पी. साठी ०.६० लाख रु., खर्च करण्यांत आले. तसेच मागासवर्गीय नवबौध्द व आदिवासींना दारिद्र्यरेषेच्या वर आणण्यासाठी बिगर आदिवासी योजनेतून ४३.०० लाख रु., टी.एस्.पी. योजनेतून ३०.०० लाख रु., विशेष केंद्रीय सहाय्य टी.एस्.पी. योजनेतून ५.०० लाख रु., ओ.टी.एस्.पी. तून २९.५० लाख रु. आणि २० कलमी कार्यक्रमांतर्गत ५३.९९ लाख रु खर्च करण्यांत आले. यांत लाभार्थींना दिहीरी बांधणे, बैलजोडी घेणे, सुधारित अक्जारे, जमीन सुधारणा, निविष्टा वाटप इ. करीता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. फलोत्पादन विकासाकरीता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना मिळून एकंदर १८.५१ लाख रु. खर्च करण्यांत आले. त्यांत गावठी वारे, आंबा व काजू झाडाचे वाटप सुधारित जातीत रूपांतर करण्यासाठी कलमा व रोपे वाटप करण्यांत आली. तसेच अल्पसुधारक व सिमांतिक क्षेत्र-यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यांत आली.

४.१० शेतमाल साठवणुकीच्या व विनश्रित बाजारपेठेच्या सोयी :

जिल्हयामध्ये एकूण १० कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आणलेल्या दिही योग्य जातीच्या साठवणुकीची सोय उपलब्ध आहे. तसेच इतरही सोयी उपलब्ध आहेत. सन १९९४-९५ मध्ये जिल्हयातील कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे आवारात तांदूळ ३३२६२ मे.टन., गहू १२९१४ मे.टन., ज्वारी १६२५ मे.टन., कापूस ३०३७३ मे.टन.,

तूर १४२८ मे.टन., मूग ४०१ मे.टन., उडिड २५७ मे.टन., हरभरा १०१८० मे.टन., भूईमूग १५१४ मे.टन., जवस १६७० मे.टन., लीज २ मे.टन., सोयाबीन ४४६६५ मे.टन., सुकलेली मिरची १८२९३ मे.टन., कांती ८२०५० मे.टन., कृषी उत्पादनाची विक्री करण्यांत आली. या सर्वचि रकूम मूल्य १८, ६१, ३२१ हजार रुपये होते.

४.११ जमीन सुधारणा :

विभागीय सुदसंधारण अधिकारी, नागपूर याचे मार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमीनीला बांध घालणे व उतारावर सभतल घालणे इत्यादी उपायांद्वारे जमीनीचा विकास करण्यांत येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. तन १२९४-९५ मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत ३३९.९० लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. याशिवाय जमीन सुधारणा ह्या कार्यक्रमांतर्गत महसूल विभागासमार्फत अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अधिहस्तां-फितांना अर्थ सहाय्य देण्यात येते. या योजनेवर तन १९९४-९५ या वर्षीमध्ये २.३३ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिका-यासमार्फत निवडणूक अनुदाने वारतीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणे करीता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. शासितरित्या तयोची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतक-यांकरिता विडारी यांकरिताही जिल्हयांतील भूविकास अधिकार्यासमार्फत कांय वाटप करण्यांत येते.

४.१२ इतर विकासांत कार्यक्रम :

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निर-निराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा. [१] तालुका बीजगुणक क्षेत्राचा विकास [२] स्वात्मिक भात विकास कार्यक्रम [३] कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम [४] मागासवर्गीय नवबौध्द व आदिवासी कुटुंबाना द्वारिद्वय रेजेर आषण्याताठी विशेष सहाय्य [५] सुधारित शेतकी अचारे व साधने विकत घेण्याताठी अर्थसहाय्य [६] तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम [७] तुघार व ढिबक सिंचन योजना तसेच फलो-त्पादन कार्यक्रमांतर्गत आणीत विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. [१] पागायती रोप अचारे व अचारेकराय [२] गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुसकृषीवन व शासकंयतीत आंडाच्या नुतनीकरणाताठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना [३] अणुसुधारण योजनेत [४] शेतक-यांना फलोत्पादन विकासाताठी आंडवली अनुदान.

प्रीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवाती व आदिवाती योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९९४-९५ वर्षाकरिता अनुक्रमे १०७१७ व १८५१ लाख रु. खर्च करण्यांत आले. तसेच बृहद व जलसंधारण या योजने- अंतर्गत १५१.७७ लाख रु. खर्च करण्यांत आले.

५. जलसिंचन

५.१ जलसिंचनाची कामे :

जिल्ह्याचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्त्वाची बाब होय. जिल्ह्यामध्ये विहीरी, लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदीनाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्ह्यामध्ये सन १९९२-९३ मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त २१.३६ टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन १९९२-९३ मध्ये जिल्ह्यात एकूण सिंचन विहीरीची संख्या ५५०१९ स्वहती डोली. पैकी ४३८६३ विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

५.२ निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :

सन १९९२-९३ मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तुण धान्ये ४१.८५ टक्के, कडधान्ये १७.३१ टक्के, उत ०.६५ टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ ८.१८ टक्के, फळे व भाजीपाला १४.४१ टक्के, कापूस २.१७ टक्के, गळीताची पिके ५.७१ टक्के, व इतर पीक १२.७२ टक्के, स्वहते ओलित करण्यांत आले.

५.३ सिंचन क्षेत्र :

जिल्ह्यामध्ये सन १९९२-९३ मध्ये निव्वळ सिंचणारे क्षेत्र ११३४५१ हेक्टर स्वहते होते. पैकी विहीरीद्वारे ६४६२८ हेक्टर आणि तळा व कालवे याद्वारे ४८८२३ हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यांत आले.

५.४ सिंचन प्रकल्प :

जिल्ह्यामध्ये मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पापैकी पंच प्रकल्पांचे काम पूर्ण झालेले आहे. मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पापैकी रामटेक तलाव, वेणा प्रकल्प, कान्होलीबारा, मकरधोडडा, पांढरादोडी, केतरीनाला, चंद्रभागा, उमरीनाला, मोरधाम, कोलारनदी, खेरानाला व जांभनदी या १२ प्रकल्पांची कामे पूर्ण झालेली आहेत. सायली-मकरधोडडा या प्रकल्पाचे काम प्रगती पथावर आहे. शिवाय

पेंढरीनाला व हीवरानाला हे दोन प्रकल्प मंजूर झालेले आहेत. परंतु आर्थिक तरतूदीमुळे व वन जमीनीमुळे प्रकल्पाची कामे अपूर्ण आहेत. पूर्ण झालेल्या प्रकल्पांचे एकूण लागू क्षेत्र २६९७२५ हेक्टर असून १९९४-९५ या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र ७३३६९ हेक्टर म्हणजेच ३७.१९ टक्के इतके होते.

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

६.१ पशुधन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९९२ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या १०४७५५१ एवढी आहे. हीच पशुधनाची संख्या १९८७ मध्ये ११२४७०७ एवढी होती. १९९२ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनावैकी गाई व बैल ६०.५० टक्के, म्हशी रेडे ८.३८ टक्के, भेंढ्या-बकरे ३०.९९ टक्के, व इतर पशुधन ०.१३ टक्के आढळून येते. १९८७ ते १९९२ या पाच वर्षांचे काळात पशुधनाची संख्या ६.७ टक्क्यांनी कमी झाल्याचे आढळून येते तर कुक्कुटांची संख्या ३७ टक्क्यांनी वाढलेली आढळते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुटपालनाचा व्यवसाय करण्यांत येतो. १९९२ च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता १०५ आढळून येते.

६.२ पशुउत्पादन व दुग्ध उत्पादन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. जिल्ह्यामध्ये गाईचे व म्हशीचे बाबतीत मिश्र जातीची जनावरे आढळून येत असली तरी प्रामुख्याने गौळाऊ जातीच्या गाई विस्तृत प्रमाणात आढळतात. तसेच नागपूर पासून ३० किलोमीटरच्या परिसरात आहीवाल जातीची जनावरे आढळतात. इतर भागात गौळाऊ जातीची आढळतात. म्हशीचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळणा-या म्हशी ह्या नागपुरी म्हशी म्हणूनच ओळखल्या जातात. तसेच सु-हा जातीच्या म्हशी या ब-याच प्रमाणात आढळतात.

६.३ पशुवैद्यकीय सेवा :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय, ३६ दवाखाने व ३७ पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. ह्याशिवाय १ फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक, १ दक्षतामर्थक व २ फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरिता जिल्ह्यामध्ये १७० कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय, दवाखाने व मदत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन १९९४-९५ मध्ये ४९५२७४ एवढी आहे. तसेच

१७० कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रांमध्ये ४०८१४ पशुधर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यांत आली आणि १७२१२२२ अनाकरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थांद्वारे लती टोचण्यांत आल्या.

६.४ पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील इतवाचे कार्यक्रम राबविले जातात. १] पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे २] तोंडाचे व पायाचे रोगांवर निकंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य ३] मध्यवर्ती अंडी उच्चवण्याकरीता कंत्रे खरेदी व निदाती व बिगर निदाती झारतीचे बॉयकास ४] आधारभूत ग्राम केंद्राची/विभागीय कृत्रिम रेत केंद्राची स्थापना ५] संकरीत कार्डर्ड जोपासण्याकरीता सहाय्य. ६] अनुसूचित जाती व दुर्बल घटगासाठी बडकांच्या पिल्लांचे गट वाटप इत्यादी. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरीता १] दुग्ध उत्पादक/दुग्ध व्यवसाय विकासा संस्था/संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य. २] धाकड-गाभण म्हशींचा पुरवठा [वाहतूक व खाद्य अनुदानासह] ३] देशी गाड्या वाटप ४] मुंबईच्या तबेल्यातील एक दर्ज वयाच्या उच्च पैदात झमतेच्या पारड्यांना पुरवठा इत्यादी योजना राबविण्यांत येतात.

१९९४-९५ या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकासा विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत [आदिदारी व बिगर आदिदारीसाठी] अनुक्रमे १८.२६ व २.२४ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

७. मत्स्यव्यवसाय

७.१ मत्स्योत्पादन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण १०, ६७९ हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय ६५० किलो मीटर लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः मरु, कतला, मगर, कटवा, पोळी, कोलत, शिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन १९९४-९५ मध्ये मत्स्य व्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या १०, ७६९ हेक्टर क्षेत्रापासून ३७१० मे. टन. मूल मत्स्योत्पादन घेण्यांत आले. त्याचे एकूण मूल्य १०३८.८० लाख रुपये स्पष्टे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्य व्यवसायासाठी १६८ लाख मत्स्य बीजे पुरविण्यांत आली.

७.२ मत्स्य विभागात उत्पादनाचे कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मत्स्य व्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यांत येतात.

- १] मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना.
- २] अवरुध्द पाण्यांतून मत्स्य संवर्धन.
- ३] मत्स्य व्यवसायायोगी आवश्यक सासुग्रीच्या खरेदीसाठी अर्थसहाय्य.
- ४] मच्छीमार तडकारी संस्थांचा विकास.
- ५] मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण.
- ६] मत्स्य व्यवसाय विभागात संस्था स्थापन करणे.
- ७] मच्छीमारांना दिमा हप्ता भरण्याकरिता अनुदान.

तसेच इतरही महत्त्वाच्या योजना राबविण्यांत येतात. तन १९९४-९५ मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत विंगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण ८.१८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

८. विद्युत

८.१ विद्युतीकरण :

१९९१ चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये १६३५ वस्ती असलेली व २४३ ओसाड अशी एकूण १८७८ गावे आणि २३ शहरे आहेत. मार्च १९८७ पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाच्या विद्युतीकरण पूर्ण करण्यांत आले आहे. म्हणजेच तेव्हापासून नागपूर जिल्ह्यामध्ये १०० टक्के विद्युतीकरण झालेले आहे.

८.२ विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :

जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च १९९५ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळा-मार्फत एकूण ५७६१० शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यांत आला.

८.३ विद्युत वापर :

१९९४-९५ मध्ये ११, २४, ६६३ हजार कि.वॅटस तास विद्युत वापर करण्यांत आला. त्यापैकी घरगुती वापरालाठी २४.३५ टक्के, व्यापारी कामालाठी व लघुव्यवसायालाठी ५.५४ टक्के, औद्योगिक वापरालाठी ५८.३५ टक्के, सार्वजनिक विद्याबत्तीलाठी १.३४ टक्के, कृषी कामाकरिता ५.२५ टक्के, व इतर कामाकरिता ४.४७ टक्के, विद्युत वापर करण्यांत आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये ५, ५४, ४५८ विद्युत संवधने [कनेक्शन] दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील

दर्याच्या तुलनेत १२२४-९५ या दर्यात दीजेच्या वापरात १३.४८ टक्के, व तंबंधनात ३.१५ टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे.

८.४ विद्युत उत्पादन क्षेत्रे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये चापरखेडा व कोराडी या ठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच फेंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

९. खाणकाम व उत्खनन

९.१ खनिज उत्पादने :

नागपूर जिल्हा खनिजांचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्त्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, सॅगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. जिल्ह्यामध्ये तावनेर ते कन्हान [कामठी] या उत्तर पश्चिम भागामध्ये कोळशाचे भरपूर साठे आढळून आले आहेत. शिवाय उमरेड येथे उच्च प्रतीचा कोळसा आहे. नागपूर जवळील बोखारा येथे कोळशाचा साठा आढळल्याचा अंदाज घेण्यात आला आहे. सॅगनीज वा खनिजाचे साठे मुख्यत्वेकरून नागपूर व धंदारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे सॅगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. सॅगनीज तावनेर व रामटेक या परित्तरामध्ये मुख्यत्वेकरून आढळून येते. फच्ये लोखंड भिदापूर तालुक्यामध्ये भिदापूर नदीक ३ किलोमीटर परित्तरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये ५५ ते ५८ टक्के, लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड तावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. चांगल्या प्रतीचे चुन्याचे दगड कांदोजवळ, पाटणोवारी व देवलापार येथे आढळून येतात. तसेच पांढऱ्या मातीचे साठे झेम्डा, चोरखैरी, खैरीखापरी व बाजारगांव येथे आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्त्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. त्या रेतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फेल्स्पार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीत उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

९.२ उद्योग व कामगार :

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरळी काढणे व गासंड्या बांधणे, शूल गिरणी, लाफूड फॅक्ट्री, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने, रासायनिक पदार्थ, फेरोगॅंजीन, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औद्योगिक कारखाने, यंत्रसामग्री तंत्रिक अद्यजारे व सुटेभाग, मुलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर प्लॉस्टीक इगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या सन १९२७ मध्ये १६३४ होती व १९४८ चालू कारखान्यामध्ये ५४१२५ कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आला.

९.३ औद्योगिक वसाहत :

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाफरीता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महासंड्यामार्फत नागपूर पासून ८ कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र ७४६.६५ हेक्टर असून १९५८ भूखंडापैकी ११७९ भूखंडाचे निरनिराळे उद्योग सुरु करण्याफरीता वाटप करण्यांत आलेले आहे. शिवाय कामठी रोडवर उप्पलवाडा येथे देखील औद्योगिक वसाहत कार्यरत आहे.

९.४ बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत :

नागपूर विभागात नागपूर पासून ३० कि.मी. अंतरावर हैद्राबाद कडे जाणा-या महाभार्गवर बुटीबोरी येथे २५०० हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारण्या गेली आहे. औद्योगिक वसाहतीसाठी मुलभूत सोयी पुरविण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारचे उद्योग संचालनालय, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास संड्यामार्फत कार्य करित आहे. औद्योगिक वसाहतीत आतापर्यंत ६३६ भूखंडाचे वितरण उद्योगकांना करण्यात आले आहे. त्यापैकी २३३ उद्योगकांनी इमारतीच्या बांधकामांचे नकाशे मंजूर केलेत आणि ३५ उद्योगकांनी बांधकाम पूर्ण केले आहे.

ही वसाहत या विभागातील फार मोठ्या गुंतवणूकीच्या रोजगाराचे साधन ठरणार असल्यामुळे नव्विनतम मुलभूत तोड येथे उपलब्ध करून देण्याचा शासन प्रयत्न करित आहे. त्यानुसार आजमितीला येणा-या कोठल्याही, उद्योगकाला वीज, पाणी व दुरध्वनी साखडतोब पुरविल्या जाऊ शकिल अशी व्यवस्था आहे. वीजेसाठी २२० फिलोवॉटची ४ सबस्टेशने प्रस्तावित आहेत. त्यापैकी २ सबस्टेशन

उभारलेले आहे. कायस्थसदस्या पाण्याच्या सोईसाठी वडगाव व गांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी घेण्यात येत आहे. ८६०१७ किलोमीटर पाईप लाईनचे काम डिसेंबर ९५ मध्ये पूर्ण झाले आहे. १२२०० चौ.मी. जागा दुरध्वनी केंद्रासाठी अंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता १४०० लाईन्स रचली आहे. ऑप्टिकल फायबर या नवीनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विभागात एकूण २२ किलोमीटर अंतरावर आहे. त्याचेही वित्तारीकरण होत आहे. नागपूर शहरापासून औद्योगिक वसाहतीला जाणा-या महाभागावर ही वसाहत असल्यामुळे दृश्यव्यवस्थासाठी या मार्गावरील रेल्वे ट्रॉलिंगवर पूल-बांधण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. जगात नाका सोईच्या ठिकाणी नेण्यात येत आहे. महाभागाला समांतर असे थेट औद्योगिक वसाहतीत जाणारा रस्ता निर्माण करण्याचे प्रयत्न होत आहेत. मध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोईसाठी कंटेनर क्राफ्टिंग मॉर्फ्ट डेपो उभारण्यात येणार असून निर्यात फोन सुरु करण्यात येत आहे. उद्योगांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी दोन राष्ट्रीयकृत बँकांनी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे. वसाहतीच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने मोठे पोलिस स्टेशन उभारण्यासाठी शासनाकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे.

परील विवेचनावरून असे दिसते की, तुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यातील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरव उद्योग तेथे सुरु होऊ शकतील.

२.५

सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना :

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसाया-मधून स्वयंपरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पूर्वीच्या योजनेत काही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना १ ऑक्टोबर ९३ पासून लागू करण्यात आली आहे. यावरील १८ ते ५० वयोगटातील किमान सातवी पास व्यवस्ती किंवा तसुद्ध यांना प्रकल्प किंमतीच्या १५ टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त १.५० लाख रुपये, किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीवैधी १ लाख स्थापनेत प्रकल्प किंमत असल्यात २० टक्के व २२.५ टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरमाल १० % व्याज धराने असून पुढील सात वर्षांत परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन १२७८-७९ ते १२९७-९५ पर्यंत नवीन व पुन्हा बीज भांडवल योजनेंतर्गत साधारण, टी.सस.पी. व ओ.टी.सस.पी. योजनेखाली ५८१.६५ लाख

रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून लक्ष ५०७७ लाभार्थी होते. त्याप्रमाणे ६८०.५८ लाख रुपये आर्थिक व ५१६९ लाभार्थींचे भौतिक लक्ष साध्य करण्यात आले आहे.

९.६. छोट्या उद्योगात बीज भांडवल :

या योजनेचा मूळ उद्देश निम्नशहरी व ग्रामीण भागात अल्प लहान उद्योगांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून त्यांचा विकास साधणे व त्याद्वारे अधिक रोजी व स्वयंरोजगार निर्माण करणे असा आहे. उद्योग घटक हे एक लाखापेक्षा कमी लोकावस्तीच्या विभागी असावयात पाहिजे. ज्या छोट्या उद्योगांची २.०० लाख रुपयांपर्यंत वंत्रसाधुनी मध्ये स्थिर भांडवली गुंतवणूक असले अशा उद्योजकांना तंतुपूर्ण प्रकल्प राखीच्या २० टक्के किंवा ३० टक्के अ.जा. व अ.प. उमेदवारांसाठी, इतकी रक्कम बीज भांडवलाच्या स्वरूपात कर्ज म्हणून मिळू शकते. वित्तीय महासंघट किंवा बँका यांना कर्ज मंजूर केलेल्या उद्योजकांनाच असे कर्ज देता येते. यात क्व व शिक्षणाची अट नाही.

नागपूर जिल्ह्यात नागपूर सहकारी औद्योगिक व कुंतलापूर औद्योगिक वसाहत काढील अशी दोन सहकारी औद्योगिक वसाहती कार्यरत आहेत. त्यामध्ये अनुक्रमे ५२ व ३२ तयार झालेले गाळपापैकी ४३ व ३२ दिल्या गेलेल्या झालेले गाळपांची संख्या आहे. व त्यात चालू असलेल्या उद्योग घटकांची संख्या अनुक्रमे ४३ व ७ आहे. तसेच प्रियदर्शनी इंदिरा सहकारी औद्योगिक वसाहत बुटीवोरीचे काम सुरु आहे. नागपूर जिल्ह्यांत प्रस्ताविक औद्योगिक संस्था चालीत प्रमाणे आहेत.

- १] सहकारी औद्योगिक वसाहत, तावनेर,
- २] निर्धय को-ऑपरेटिव्ह सहकारी औद्योगिक संस्था, भाडेवाडी, पारडी.

तसेच काढील येथे सहकारी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. फवरेवर येथे ११६.७६ हेक्टर जमीनीवर भिनी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. यात एकूण १५० झालेले गाळपा आहेत. या औद्योगिक वसाहतीमध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महासंघामार्फत धूधारकांना उद्योग उभारण्याकरीता पाणी, वीज व रस्ते इत्यादी सेवा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

१०. दाहक व लोहमार्ग

१०.१. लोहमार्ग :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये बुढेरी रूंद लोहमार्ग १७५.५७ कि.मी. लांबीचे व एकेरी रूंद लोहमार्ग १४६.८८ कि.मी. लांबीचे आहेत. तसेच अरुंद लोहमार्गाची [नॅरोगेज] लांबी १३१.२३ कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती

जिंकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इत्यादी प्रमुख शहरांना लोह-सागनि जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्वाच्या रेल्वे मार्गाचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यांत आले असून नागपूर पासून मद्रास पर्यंत, नागपूर ते दिल्ली पर्यंत, तसेच नागपूर पासून मुंबई पर्यंत व नागपूर पासून कलकत्तापर्यंत सर्वच प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनांद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

१०.२ रस्त्यांची लांबी :

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ पर्यंत ६४७१ कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व १४४१ कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यांत आले. ग्रामीण भागात १८०७ कि.मी. व नागरी भागात १४६ कि.मी. लांबीच्या डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यांत आलेले आहे. तसेच सिमेंटच्या रस्त्यांची लांबी नागरी भागात १६ कि.मी. आहे. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत १९९४-९५ वर्षात पृष्ठभागीय रस्त्यांच्या लांबीमध्ये १०.३० टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

१०.३ नोंदणी करण्यांत आलेली वाहने :

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च १९९५ अखेर ३०४०२८ रचली आहे. त्यांत ८४ टक्के मोटार सायकली व स्कूटर ७ टक्के, मोटारी व जीप ५ टक्के, भातमोटारी व ४ टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात १९९४-९५ या वर्षी ८.८५ टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

१०.४ टपाल व तार कार्यालये :

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ अखेर ३३८ टपाल कार्यालये व १३४ तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येलागे १०.२८ टपाल कार्यालये व ४.०८ तार कार्यालये पडतात. जिल्ह्यामध्ये दूरध्वनींची संख्या ६३९७८ इतकी आहे. १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ मध्ये ४३.७७ टक्क्यांनी दूरध्वनींच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या १७०१ आहे.

१०.५ दूरदर्शन :

जिल्ह्यामध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यात आली असून दूरचित्रवाणीद्वारे ग्रामीण जनतेला ज्ञान मिळण्याचे दृष्टीने महाराष्ट्र शासनातर्फे काही ग्रामपंचायतींना अनुज्ञान तत्वावर सामुहिक दूरदर्शन संघ पुरविण्यांत आलेत.

३१ मार्च १९९५ अखेर वाढप फेलेल्या दूरदर्शनची संख्या २११ इतकी आहे.

११. कामगार व रोजगार

११.१ पिल्हयांत निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये मार्च १९९५ अखेर २३६२२४ कामगार असून त्यापैकी १०१३६१ शासकीय, ८६०४८ निमशासकीय व ४८८१५ खाजगी क्षेत्रांमध्ये आहेत. म्हणजेच तांत्रिक क्षेत्रांमध्ये ७२ टक्के व खाजगी क्षेत्रांमध्ये २१ टक्के रोजगार आहेत.

११.२ रोजगार दि.निमय केंद्रातील आढेवारीदरून स्पष्ट होते की, तन १९९४ मध्ये ३९४४२ उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरीता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त १४५१ उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात ६४ टक्के अनुसूचित जाती जमाती व ३६ टक्के इतर वर्गांचे उमेदवार होते.

११.३ मजुरीचे दर :

तन १९९४-९५ या वर्षांमध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजुरीचे दर अनुक्रमे ४५.०० रुपये, ५०.०० रुपये, व ३०.०० रुपये प्रती दिवस वाप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यांत येणारे सरासरी मजुरीचे दर २०.०० रुपये व १५.०० रुपये, प्रती दिवस असे असल्याचे आढळते.

१२. सहकार

१२.१ सहकारी संस्था :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या ३१ मार्च १९९५ अखेर ४४९२ असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या ९४२ हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पत संस्था २९ टक्के असून सहकारी पतसंस्थांमध्ये कृषी पतसंस्था ४६.३१ टक्के व इतर सहकारी पतसंस्था ५३.६९ टक्के आहेत. तसेच एकूण सहकारी संस्थांमध्ये सहकारी विंगर-पतसंस्था ह्या ७१ % आहेत. ह्या विंगर पतसंस्थांमध्ये नमूद करण्यालायक म्हणजे घरबांधणी संस्था ३० %, विंगर सहकारी संस्था १५ %, ग्राहक भांडारे ११ %, दुग्ध व्यवसाय संस्था व संध ९ %, इतर औद्योगिक संस्था १४ %, व कामगार कंत्राटदार संस्था ४ % आहेत.

१९९३-९४ वर्षांच्या तुलनेत १९९४-९५ वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत अंदाजे ४ टक्के वाढ झाल्याचे आढळते. मात्र त्यांच्या सभासदांच्या संख्येत विशेष अशी काही वाढ झालेली दिसून येत नाही.

१२.२ सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप :

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या ३१ मार्च १९९५ अखेर २७२ हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वांत जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या १९२८८ म्हणजेच २१ टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थेमार्फत ३१ मार्च १९९५ री तंपणा-या वर्षामध्ये ३५०८१ शेतकरी सभासदांना १६२८.७७ लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यांत आले. तसेच मार्च १९९५ अखेर कर्जाची रकू थकवाकी २८७५.६७ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत १९९७-९५ रोजी तंपणा-या वर्षामध्ये २६८१.७७ लाख रुपये अल्प मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यांत आले. तसेच ३१ मार्च १९९५ अखेर अल्प मुदतीच्या कर्जाची थकवाकी २६३१.१२ लाख रुपये व मध्यम मुदतीच्या कर्जाची थकवाकी ८१६.३७ लाख रुपये झाली आहे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकवाकी १६५.६८ लाख रुपये आहे.

१३. अधिकोज

१३.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोज शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन १९९७-९५ या वर्षात २६१ आहे. त्यापैकी ५८ टक्के शाखा हया एकट्या नागपूर शहरामध्ये व ४२ टक्के, शाखा हया जिल्ह्यातील इतर भागांमध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या १२४ आहे. मिळाय १४ भूमिकात बँकांच्या शाखा आहेत. दरताख लोकसंख्येलागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे ८ झाली येते.

१४. वाजार भाव

१४.१ घाऊक वाजार भाव :

मार्च १९९५ ला तंपणा-या वर्षासाठी धान्यामध्ये गव्हाचे सरासरी घाऊक वाजार भाव दर किंदांलमागे ७६७ रुपये असल्याचे आढळते. भागील वर्षाच्या तुलनेत सन १९९७-९५ मध्ये गव्हाचे भावात ६ टक्क्याने वाढ झालेली आहे.

ज्वारीचे सरासरी घाऊक वाजार भाव १९९७-९५ मध्ये दर किंदांल मागे ३७५ रुपये होते. तर तांदळाचे सरासरी घाऊक वाजार भाव १९९७-९५ मध्ये दर किंदांल मागे ६५० रुपये होते. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत ज्वारीचे व तांदळाचे भावात अनुक्रमे जवळजवळ १२ % व २ % वाढ झालेली आढळून येते.

१९९४-९५ दधात विद्वल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर किंमतीत मागे अनुक्रमे १०६८ व १०३६ रुपये असे होते. तेल-दिवातमध्ये जवत, तीळ व शेंगदाणा यांचे भाव अनुक्रमे १२१२, १४४७ व १३४६ रुपये होते. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत सर्वच तेलवियांचे भावात वाढ झाल्याचे आढळून येते. रोखीचे पिकांमध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूत व तंझी ही महत्त्वाची पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातदार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत. तंत्र्याचे भावामध्ये वाढ झालेली आढळते.

१४.२ किरकोळ बाजाररमभाव :

सन १९९४ मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किंमती दर किलो भागे पुढील प्रमाणे आहेत. तांदूळ [मध्यम] ८.०६ रुपये, गहू [लोकवन] ६.२७ रुपये, ज्वारी [धांदरी] ६.०४ रुपये, बाजरी [जाडी] ६.०४ रुपये, हरभरा डाळ १७.४४ रुपये, तूरडाळ १८.५२ रुपये, मत्तूर डाळ १३.४० रुपये, सोखर [सु.बा.] १४.६३ रुपये, गूळ १५.८० रुपये, भूर्झमूगाचे तेल ३८.९० रुपये, वनस्पती तूप ४६.४६ रुपये, म्हशीचे दुध प्रती लिटर ११.०० रुपये, वोकडाचे मांस ५०.८३ रुपये, हळद ४७.६७ रुपये, मिरची २८.२७ रुपये, बटाटे ५.०२ रुपये, कांदे ५.०७ रुपये, केळी प्रती हज्जन ५.८५ रुपये, चहापत्ती ८०.०० रुपये किलो, कळाऊ लाकूड प्रती मग [४० किलो] ५५.५८ रुपये, ताडी [सुती] ११०.०० रुपये प्रती मग, तद-याचे कापड प्रती मीटर ४४.७१ रुपये, धुण्याचे तावण दोन वड्या १०.७२ रुपये, आंघोळीचा सावण ५.२७ रुपये, पिड्याची पाने प्रती शेकडा ६.७५ रुपये, तुपारी प्रती किलो ११०.१७ रुपये, एकंदरीत गेल्या वर्षीच्या तुलनेत वरील सर्वच वस्तूंच्या किंमतीत वाढ झाल्याचे आढळते. परंतु विशेष अशी वाढ हरभरा, सोखर, गूळ, भूर्झमूगाचे तेल, तद-याचे कापड, वनस्पती तूप, चहापत्ती आणि तुपारी यांचे किंमतीत अंदाजे ४ टक्क्यांपातून २५ % पर्यंत झालेली दिसून येते.

१४.३ ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक :

पायाभूत वर्ष १९८२ बरोबर १०० धरून १९९४-९५ मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक २२६ व अन्नगट निर्देशांक २९९ आहे. पान तुपारी, तंबाखू इत्यादी ३९१, इंधन व विद्यापत्ती २७६, घरे निर्देशांक ३४७, कापड विधाना व पादत्राणे निर्देशांक २२५ व संकिर्ण निर्देशांक २९६ आहे. १९८३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ मध्ये सर्वसाधारण निर्देशांकामध्ये ८ टक्के वाढ झालेली आढळते.

१५. शैक्षणिक सुविधा

१५.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९९३-९४ या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या २३२५ आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या ४५५, उच्च माध्यमिक शाळा १२९ व साक्षान्वय शिक्षणाचे महाविद्यालये ५२ आहेत.

१५.२ १९९३-९४ मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या ८७२०११ आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये ४२५४४८ [४८.७९ %] माध्यमिक शाळेमध्ये २०८८७५ [२३.९५ %] उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये १४३४८६ [१६.४५ %] महाविद्यालयीन ६७३०२ [७.७१ %] व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये २६२०० [३.०८ %] विद्यार्थी आहेत.

१५.३ याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण नियंत्रक पदवी महाविद्यालये १३, विधी पदवी महाविद्यालये १, वैद्यकीय महाविद्यालये २, आयुर्वेदिक महाविद्यालये २ व अभियांत्रिक महाविद्यालये ६, आहेत. याशिवाय औद्योगिक निर्माण पदवी व औद्योगिक निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे २ व ३ आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरीता दर लाख लोकसंख्येला शैक्षणिक संस्थांची संख्या ९३ येते.

१५.४ प्रौढ शिक्षण :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये पूर्णपणे साक्षरतेचा प्रसार व्हावा या दृष्टी-कोनातून प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिका-याबाबत राबविल्या जातो. सन १९९४-९५ मध्ये जिल्हा १०० टक्के साक्षर करावयाचा अतल्ल्याने प्रौढ शिक्षण केंद्रे बंद करण्यात आली. पण त्यावेळी नव साक्षरांसाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम राबविण्यात आला अतून त्यांतर्गत २३९ जनशिक्षण निलयन केंद्रे उघडण्यात आली. त्यांतर्गत २५०२ प्रौढ दाखल झाले होते.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शातनातर्फे, जिल्हापरिषदांतर्फे, नगरपालिकांतर्फे, तसेच धर्मादाय संस्थातर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यांत सन १९९४ मध्ये ३० रुग्णालये १४० दवाखाने, ४५ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व २५ सुतिकागृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येला रुग्णालयांची संख्या ०.९१ येते हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येला रुग्णालयांची संख्या ३ आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येला सार्वजनिक वैद्यकीय संस्थातील घाटांची संख्या १४२ येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता १७७ आहे. तसेच उपचार केलेल्या आंतर रुग्णांची संख्या ४९१५०० व बाह्य रुग्णांची संख्या ४२३८५०० इतकी आहे.

१६.३ जन्म-मृत्यू प्रमाण :

नागपूर जिल्ह्यांत सन १९९४ सा वर्षातील जन्म ५४५१४ आणि मृत्यू ११८५९ नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागांमध्ये जन्म-मृत्यूंची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यांतील प्राप्त माहितीवरून १९९४ वर्षासाठी नागपूर जिल्ह्याकरीता दर हजारी जन्माचे प्रमाण १५.४३ व मृत्यूचे प्रमाण ४.७७ इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण १३.८५ असे आढळते. १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ वर्षी तसेच प्रमाण कमी होण्याचे प्रमुख कारण म्हणजे कुटुंब नियोजन आणि त्यांतर्गत असलेली साधने ही होत.

१६.३ कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ३१.३.१९२५ रोजी स्कूप ७५ कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन १९९४-९५ मध्ये निर्बिजीकरण केलेल्यांची स्कूप संख्या २४८७४ आहे. त्यापैकी ८०८ पुरुष नसबंदी व २४०६६ स्त्रियांची नसबंदी करण्यांत आली. शिवाय २३१२८ स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय माता-बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लक्ष टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यांत येतो. यामध्ये डी.पी.टी., पोलिओ, बीतोजी, गोदर डी.टी. तसेच १० वर्षे व १६ वर्षे वयोगटातील गुला-भुलीना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लक्ष टोचण्यांत येते.

१७. कमजोर घटकाचे कल्याण

१७.१ कमजोर घटकाचे कल्याणाकरीता महाराष्ट्र शासनातर्फे निरनिराळ्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यांत येतात. उदा. कृषि विभागांतर्गत १] मागासवर्गीय नवबौध्दांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना. २] अनुसूचित जाती/नवबौध्द शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत तंफरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य [दुग्ध कार्यक्रम] लाभधारकाकडे असलेल्या दुधाळ जनावरांना दैरणीसाठी व औषधीसाठी अर्थ सहाय्य [केंद्र पुरस्कृत योजना] सहकार विभागांतर्गत आदिवासी/अनुसूचित जाती/नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य, जमीन सुधारणेकरीता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देणे. ग्रामीण व लघु उद्योग विभागांतर्गत सुशिक्षित पेशेजगारांसाठी वीज भांडवल अर्थ सहाय्य, दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना जनता ताडी, व धोतर संघाचे सवलतीच्या दरात वाटप, शिक्षण विभागांतर्गत

शैक्षणिकदृष्ट्या मागातलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनुसूचित जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, गृहनिर्माण योजनेअंतर्गत मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण तसेच गावीण भागातील भूखिडीत मजुरांना घर बांधणीसाठी मागा देणे व झोपड्या बांधणे आणि तिसांतिक शेतकरी व कासगारासाठी निवा-याची तरतूद इंदिरा आवास योजना वगैरे, नगर विकास योजनेअंतर्गत गलिच्छ वस्ती तुधारणा कार्यक्रम, मागात वर्गीयांचे कल्याण या विभागाअंतर्गत १] मागात वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे २] माध्यमिक शाळांमध्ये शिक्षणा-वा मागात वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या देणे ३] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागात वर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्येतेन देणे ४] विमुक्त जाती व धटक्या जमाती-साठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती ५] मागात वर्गीयांना अंगलौरी कौले व जी.आय शीट्स व गदती छपरे बदलण्यासाठी व्यक्तिगत आर्थिक सहाय्य देणे ६] हरिजन वस्त्यांची तुधारणा ७] गलिच्छ वस्त्यांत असलेल्या मुलांना शालान्त पूर्व परिक्षे-साठी शिष्यवृत्ती कामगार व कामगार कल्याण विभागाअंतर्गत संजय गांधी स्टापलवन योजना तसेच सहाय कल्याण विभागाअंतर्गत देखील व-याच योजना रावविण्यांत येतात.

१७. २

विशेष घटक योजना :

माननीय पंतप्रधानांच्या २० एप्री कार्यक्रमांतर्गत बाब ७ मध्ये विशेष घटक योजना सहाय्य करण्यांत आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८.६.८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरु करण्यांत आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक वंचायत समितीसधून ७० या प्रमाणे नागपूर जिल्ह्यातून एकूण ४१० अनुसूचित जाती व नववैध शेतक-यांची निवड करण्यांत आली आहे. ज्या अनुसूचित जाती व नववैध कुटुंबाजवळ ६ हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न ३,६०० रुपयाचे आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरीता ९,६५० रुपयाचे अनुदान ३ ते ४ घनमिध्ये जमीन तुधारणा, तुधारित अड्डारे, बैलगाडी व बैलजोडी त्रिप्लिटा तंच व लघुसिंचन या बाबींवर खर्च करण्याकरीता देण्यांत येतात. तन १९१४-९५ मध्ये ४३४.२० लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

१७. ३

एकात्मिक गावीय विकास कार्यक्रम :

जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेणैखाली जीवन जगणा-वा कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देणुन त्यांचे राहणीमान उंचावण्याकरीता एकात्मिक गावीय विकास योजना रावविण्याचे केंद्र शासनाचे धोरणानुसार २० कक्षा जाऊंतील

तिस-वा फलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेखातील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च १९८२ ते जून १९८२ या कालावधीमध्ये घेण्यांत आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेखातील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज स्थाने भरत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यांत हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास कंत्राट स्थापन केले आहे. या योजनेअंतर्गत, सन १९९७-९५ मध्ये ८३.४८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

१७.४. तंजय गांधी स्वावलंबन योजना :

जिल्ह्यातील बेकारांना त्यांच्या स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरीता तंजय गांधी स्वावलंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागासार्फत प्रत्येकी २,५०० रुपये पर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यांत येते. त्याकरीता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यांत आलेली आहे.

१८. इतर

१८.१. जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न

व खर्च :

१९९७-९५ मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न १३४१२.७६ लाख रुपये असून खर्च १३३१८.९९ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ महानगरपालिका, १० नगरपालिका व १ कटक मंडळ आहे. नगरपालिकांची स्वनिर्मित उत्पन्नाची साधने म्हणजे रफास कर, घर व जमिनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन १९९७-९५ मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न १३२०८.२१ लाख रुपये व खर्च १३२३३.५६ लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यांत १९२३-९४ मध्ये एकूण ७७५ ग्रामपंचायती आहेत. सन १९९७-९५ मध्ये सर्व ग्रामपंचायतीचे एकूण उत्पन्न ७३३.५६ लाख रुपये व खर्च ५३७.२८ लाख रुपये झालेला आढळतो.

१८.२. जिल्ह्यांत प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागासार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. १९९७-९५ या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन

महसूल १०.३३ लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या १२९२१६ आहे.

नागपूर जिल्ह्यांत १९११-१५ वर्शातील एकूण कायम चित्रपट-गृहांची संख्या ३३, फिरते चित्रपट गृहांची संख्या ९ व सरकारमान्य व्हिडीओ-केंद्रांची संख्या २५ असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर ३७८.९० लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त मिनीकर, वाहनकर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन वापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबी पासून उत्पन्न प्राप्त होते.

१८.३ गृहनिर्माण योजना :

नागपूर जिल्ह्यांत गृहनिर्माण योजनेंतर्गत खालील योजना राबविण्यांत येतात.

१] मध्या उत्पन्न गट गृहनिर्माण योजना. २] भूतपादन व भूदिकात. ३] खेड्यातील गावठाणांचा विस्तार व घर बांधणीसाठी जागांची तरतूद. ४] ग्रामीण क्षेत्रातील भूमिहीन वजुरांना घर बांधणीसाठी जागा देणे व झोपड्या बांधणे आणि सिमांतिक शेतजरी व भूमिहीन कामगारांसाठी निहा-याची तरतूद इत्यादी. उपरोक्त योजनेकर नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९१४-१५ मध्ये १२.९६ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

१८.४ वृत्तपत्रे व नियतकालिके :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९१४-१५ या वर्शात १९ मराठी दैनिके, १२ हिंदी दैनिके, ५ इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण ८२ ताप्ताडिके, २ ताडिके व ३६ साप्तिके, मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यांत आलेत. जिल्ह्यामध्ये ६९५ मुद्रणालये आहेत.

१८.५ वाचनालये :

नागपूर जिल्ह्याचे मुख्यालयी एक अ वगचि शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण १६१ ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यांतील ग्रामीण व नागरी भागांमध्ये ग्रंथातये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरीता शासनासार्फत व्ययस्थापनेकरीता अनुदान देण्यांत येते.

भाग - २

तत्ते

१९२४ - २५

अनुक्रमिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९४-९५ वर्षाकरीता

अ. क्र.	त.ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१.	३	३	४
१. क्षेत्र व लोकसंख्या			
१.	१.१	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राळ, घरे व लोकसंख्या	१ - ३
२.	१.२	१९५१ मानुषा लोकसंख्येमधील सावार्थिक करक	४ - ७
३.	१.३	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण.	८
४.	१.४	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण.	९
५.	१.५	१९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या.	१० - १२
६.	१.६	लोकसंख्येचे [अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या [१९८१ व [ब] धर्मानुसार लोकसंख्या वर्गीकरण [१९९१]	१३
७.	१.७	१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती यांची वाढिती.	१४ - १६
८.	१.८	शिक्षी/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्रीनुसार घराचे [१९९१ च्या जनगणनेनुसार] वर्गीकरण.	१७ - १८
९.	१.९	आकार व भालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटूंबाचे वर्गीकरण १९९१ च्या जनगणनेनुसार.	१९
१०.	१.१०	जनगणना घरे आणि त्यांबा वापर [१९९१ ची जनगणना]	२०
२. हवामान			
११.	२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवशांची संख्या व पर्जन्य [मिलीमीटर] १९९४ या वर्षाकरीता.	२१ - २३
१२.	२.२	निवडक केंद्रातील उष्णता व हिमान तापमान [१९९३]	२४

१	२	३	४
		३. <u>कृषि</u>	
१३.	३. १	जमीनीचा वापर १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३ चा वर्गीकरिता	२५ - २८
१४.	३. २	तालुकावार निरनिराळ्या मिकाखालील क्षेत्र [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३]	२९ - ३७
१५.	३. ३	मुख्य मिकाचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन सन १९९४-९५ करीता. [अंतीम अंदाज]	३८ - ३९
१६.	३. ४	विविध साधनांनी ओलिताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३]	४० - ४१
१७.	३. ५	निरनिराळ्या मिकाखालील ओलिताचे तालुकावार क्षेत्र [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३]	४२ - ४८
१८.	३. ६ [अ]	तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३]	४९ - ५०
१९.	३. ६ [ब]	सुमनलिका, हातमम आणि विद्युत मम [१९९४-९५]	५१
२०.	३. ७	विहिरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे [१९९४-९५]	५२
२१.	३. ८	मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प घामुळे मिळणारे क्षेत्र व मिळणारे कायदे. [३० जून १९९५ चे]	५३ - ५६
२२.	३. ९	वडित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफल ओलिताखालील असलेली वडित धारण जमिनी आणि ओलिताखालील निव्वड क्षेत्र वडितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफल श्रेणीनुसार वडित धारण जमिनीची संख्या [कृषि गणना १९९०-९१]	५७ - ५८
२३.	३. १०	तालुकावार कृषी विज्ञान अवजारे. [सुगणना १९९२]	५९
२४.	३. ११	दुष्काळ टंचाई, टंचाई सहाय्य परिस्थितीची माहिती [१९९४-९५]	६० - ६१
२५.	३. १२	टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती. [१९९४-९५]	६२ - ६३
		४. <u>सुसंवर्धन</u>	
२६.	४. १	तालुकावार सुसुधन [१९९२ च्या सुसुधनेनुसार][अल्पाधी]	६४ - ६७
२७.	४. २	पिल्हपातील सगू वैयक्तिक सांधांची तालुकावार संख्या [१९९४-९५]	६८ - ६९

१	२	३	४
२८.	४. ३	रोगांच्या प्रकारानुसार मृगांच्या मृत्यूंची संख्या [१९९४-९५]	७०
२९.	४. ३ [अ]	त्रिविध मृग वैद्यकीय संस्थांचे कार्य [१९९४-९५]	७१
३०.	४. ४	मान्यताप्राप्त मृगवधगृहे आणि मृत्येक मृगवधगृहात कत्तल केलेल्या मृगांची संख्या. [१९९४-९५]	७२
३१.	४. ५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र [१९९४-९५][अत्याई]	७३
३२.	४. ६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पन्नदत्ते [१९९४-९५]	७४
३३.	४. ७	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य व्यवसाय [१९९४-९५]	७५
३४.	४. ८	जिल्ह्यातील सांगरी मत्स्य व्यवसाय -१९९४-९५	७६
		५. रोजगार, उद्योग, खनिज व वीज	
३५.	५. १	कारखान्यांतील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या [१९९४]	७७ - ८५
३६.	५. २	वालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण [१९९४]	८६ - ८८
३७.	५. ३	कामाच्या दिवसाच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण [१९९४]	८९ - ९१
३८.	५. ४	उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी [१९९३-९४]	९२ - ९३
३९.	५. ५	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी [१९९४]	९४ - ९५
४०.	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम [१९९४-९५]चा वर्गीकरीता	९६
४१.	५. ७	कर्मचारी गणना १९९४ जिल्ह्यातील कर्मचा-दांची संख्या	९७
४२.	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार [३१ मार्च १९९५ ला संयंता-दां वर्गीकरीता]	९८
४३.	५. ९	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या - १९९४-९५	९९
४४.	५. १०	विजेचा वापर [१९९४-९५ वर्गीकरीता]	१००
४५.	५. ११	आर्थिक गणना १९९० कृषी व विंगर कृषी आस्थापना स्वयंकार्यरत उद्योगासह	१०१ - २
४६.	५. १२	प्रमुख उद्योग गटांनुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्व-साधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	१०३

१	२	३	४
४७	५. १३	महत्वाच्या अद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या.	१०४ - ५
४८	५. १४	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या.	१०८ -११
४९.	५. १५	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट मिळून]	११२
५०.	५. १६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	११३
५१	५. १७ [अ]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची व नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	११४
५२	५. १७ [ब]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची व त्या उद्योगात नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	११५
५३	५. १८ [अ]	घाऊ व किराज व व्यापार मधील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	११६
५४	५. १८ [ब]	घाऊ व किराज व्यापार मधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	११७
५५.	५. १९ [अ]	तासुदिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	११८
५६	५. १९ [ब]	तासुदिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	११९
५७.	५. २० [अ]	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची/आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१२०
५८	५. २० [ब]	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची/आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१२१

१	२	३	४
		<u>६. सहकार</u>	
५९	६. १	विविध मृगरच्या सहकारी संस्था [१९९३-९४ व १९९७-९५]	१२२ -२३
६०	६. २	जिल्ह्यातील सर्व मृगरच्या सहकारी संस्थांची साहित्यी [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१२४
६१	६. ३	जिल्ह्यातील सर्व मृगरच्या सहकारी संस्थांची लेखा-परिक्षा कायदाचे वर्गधारी [३१. ३. ९५]	१२५
६२	६. ४	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य [वर्ष १९९४-९५]	१२६ -२७
६३	६. ५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थेचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५ रोजीची]	१२८ -३१
६४	६. ६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य [३१. ३. ९५ ला संयोजन-चा वर्गधारीता]	१३२ -३३
६५	६. ७	जिल्ह्यातील लॅम्पस [आदिवासी] संस्थेचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१३४ -३७
६६	६. ८	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली शीक कर्जे [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१३८ -३९
६७	६. ९	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली शीक कर्जे [३१. ३. ९५]	१४०
६८	६. १०	जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली शीक कर्जे [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१४१ -४२
६९	६. ११	जिल्ह्यातील विंगर कृषी मत्संस्थांचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१४३ -४४
७०	६. १२	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक मगन संस्थेचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१४५ -४८
७१	६. १३	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सेवा संस्थेचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१४९ -५०
७२	६. १४	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था व सामाजिक सेवा संस्थांचे महत्त्वाचे कार्य [३१. ३. ९४ व ३१. ३. ९५]	१५१ -५४
७३	६. १५	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची साहित्यी [१९९७-९५ वर्गधारीता]	१५५ -५७
७४	६. १६	जिल्ह्यातील शेतकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे [३१ जुलै, ९४ व ९५]	१५८ -५९

१	२	३.	४
		७. <u>वैद्यकीय व आरोग्य सेवा</u>	
७५	७. १	सार्वजनिक संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती [१९९४]	१६०
७६	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या [१९९३ व १९९४]	१६१ -६६
७७.	७. ३	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या [१९९३ व १९९४]	१६७
७८.	७. ४	माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लक्ष टोचणी [१९९४-९५]	१६८ -७०
७९	७. ५	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१. ३. ९५ रोजीची]	१७१ -७३
		८. <u>शिक्षण</u>	
८०	८. १	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१७४ -७५
८१	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या [१९९३-९४]	१७६
८२	८. ३	पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [३०. १. ९३ रोजीची]	१७७ -७८
८३	८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९९३-९४]	१७९
८४	८. ५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती [१९९३-९४]	१८०
८५	८. ६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च [१९९४-९५]	१८१
८६	८. ७	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [८ वी ते १२ वी] [१९९४-९५]	१८२
८७	८. ८	जिल्ह्यातील ग्रीड शिक्षण कार्यक्रम [१९९४-९५]	१८३
८८	८. ९	शिक्षणावरील प्रशिक्षण संस्था [१९९३-९४]	१८४
		९. <u>दळणवळण व वाहतूक</u>	
८९	९. १	रेल्वे मार्गाची लांबी [३१ मार्च १९९५ अखेर]	१८५
९०	९. १	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१. ३. ९५]	१८६
		[ब]	

१	२	३	४
११	१.२	प्रकार व मूळ भागानुसार रस्त्यांची लांबी [११.३.१५ अखेर]	१८७
१२	१.३	वायरात अलेली मोटार वाहनांची संख्या [११.३.१५ अखेर]	१८८
१३	१.४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आ.डेवारी [१११४-१५]	१८९
१४	१.५	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना [१११४-१५]	१९० - २०३
१५	१.६	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संघ वांची आ.डेवारी [१११४-१५]	२०४
१०. <u>त्यानिक संख्या</u>			
१६	१०.१	त्यानिक संख्यांचे उत्पन्न व खर्च [१११४-१५]	२०५
१७	१०.२	ग्रामसंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१११४-१५]	२०६ - ७
१८	१०.३	जिल्हा परिषदांचे बाबवार उत्पन्न व खर्च [१११४-१५]	२०८ - ९
१९	१०.४	महानगरपालिका/नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च [१११४-१५]	२१० - ११
११. <u>नियोजन</u>			
१००	११.१	विविध विज्ञान शिक्षावाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च [१११४-१५]	२१२ - १३
१०१	११.२	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने [१११४-१५]	२१४ - २०
१०२	११.३	रोजगार हमी योजना [१११४-१५]	२२१
१०३	११.४	रोजगार हमी योजनेखालील घेतलेली कामे त्यावरील रोजगार खर्च [१११४-१५]	२२२
१०४	११.५	मिण्याच्या माण्याच्या लोयी व टॅंगोई संबंधी जालेल्या उपाय योजना [१११४-१५]	२२३ - २४
१०५	११.६	संशोधित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या मिठाच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र [१११४-१५]	२२५ - २९
१०६	११.७	जिल्ह्यातील रासायनिक खाते वाटप [१११४-१५]	२३०

१	२	३	४
१०७	११. ८	जिल्ह्यातील साखर कारखाने [१९९७-९५]	२३१
१०८	११. ९	दुग्ध संस्थांची संख्या [१९९७-९५]	२३२
१०९	११. १०	अवर्जन, प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती दाखविणारा तक्ता [१९९७-९५]	२३३
११०	११. ११	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूद व खर्च [१९९७-९५]	२३४ - २३५
१११	११. १२	वीस कलमी कार्यक्रम [१९९७-९५]	२३६ - २३७
११२	११. १३	विशेष घटक योजना [१९९७-९५]	२३८
११३	११. १४	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम [१९९७-९५]	२३९
१२. <u>जिंमती व निर्देशांक</u>			
११४	१२. १	निवडक शेतीमालाच्या सरासरी धाऊं जिंमती [१९९४-९५ वर्षांशीत]	२४० - ४१
११५	१२. २	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या वस्तुंच्या सरासरी निरजोळ जिंमती [१९९४]	२४२ - ४७
११६	१२. ३	केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक जिंमतीचे निर्देशांक [१९९४-९५]	२४८
१३. <u>न्याय व प्रशासन</u>			
११७	१३. १	जिल्ह्यातील प्रोलिप्त दलांची एकूण संख्या [९४-९५]	२४९
११८	१३. २	गुन्हेदासंबंधी आजडेवारी [१९९५]	२५० - ५१
११९	१३. ३	तुसांत दाखल झालेले गुन्हेगार [१९९४-९५]	२५२
१२०	१३. ४	तुसांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक मात्रेनुसार वर्गीकरण [१९९४-९५]	२५३
१२१	१३. ५	दिव्याणी व कौजदारी न्यायालयांत निजालांत काढलेली कामे [१९९४]	२५४

१	२	३	४
		१४. <u>वैकीर्ण व विमा</u>	
१२२	१४. १	बैंगलोर जिल्हा, कर्नाटक राज्याची संख्या, त्यांच्या ठेकी व अर्जा [१९९४-९५]	२५५
१२३	१४. २	संयुक्त सांडवली संस्था [३१ मार्च १९९५]	२५६
१२४	१४. ३	उत्तर विलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विमांची रकम [१९९४-९५]	२५७
		१५. <u>संकीर्ण</u>	
१२५	१५. १	चित्रपटगृहे व व्हीडीओ व्हिडिओ विक्री आणि आठवारी [१९९४-९५]	२५८
१२६	१५. २	जिल्हातील गोळा जेलेली अल्प वयत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या [१९९४-९५]	२५९
१२७	१५. ३	तालुकावार गोळा जेलेला जमीन महसूल [१९९४-९५]	२६०
१२८	१५. ४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित जेलेली वर्तमानपत्रे, आणि निरतजालीके [३१ मार्च १९९५]	२६१
१२९	१५. ५	स्वास्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व भाखर [१९९४-९५]	२६२
१३०	१५. ६	मागणी व वसूल जेलेले धान्य [१९९४-९५]	२६३
१३१	१५. ७	१९९२ मधील लोकशा निवडणूक व १९९५ मधील विधानसभा निवडणूक घातबंदी आठवारी	२६४ -६५
१३२	१५. ८	अधिकारी व प्रवासी यांच्यासाठी जतलेल्या प्रवासी बंगल्यांची तालुकावार यादी [३१. ३. ९५]	२६६ -६७
१३३	१५. ९	निवडणूक निर्देशावली [१९९४-९५]	२६८ -७३

X = X = X = X = X = X

X = X = X = X = X = X

Y = X = X = X

= : : तक्ता क्रमांक १.१ : : =

१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे व लोकसंख्या
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण गाामीण नागरी	क्षेत्रफळ [चौ. कि. मी.]	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावाची संख्या		शहराची संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या [हजारात]		
					वस्ती असलेले	ओसाड		वापरातील निवासांसाठी संख्या	कुटुंबाची संख्या	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	२२३१.०	२३१	१६३५	२४३	२३	६१९	६५४	३२८५	१७१०	१५७७
		एकूण	२५६२.८	१३१	१६३५	२४३	-	२४९	२६०	१२५६	६५०	६०६
		नागरी	३३१.२	६६३२	-	-	२३	३७०	३९४	२०३१	१०६१	९७०
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	एकूण	२१७.६	७४६८	-	-	१	२९३	३१४	१६२५	८३७	७७८
		गाामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	२१७.६	७४६८	-	-	१	२९३	३१४	१६२५	८३७	७७८
२.	सावनेर	एकूण	६१२.०	३०६	१२६	६	५	३३६	३६८	१८१	९८	८२
		गाामीण	५८८.३९	१९५	१२६	६	-	२६९	२४	११५	६०	५५
		नागरी	२३.६१	३०४५	-	-	५	६७	३४	६६	३८	२७
३.	पारशिवनी	एकूण	९१९.०	११३७	१०९	६	२	२३६	२५७	१२६	६६	६८
		गाामीण	९१३.९९	११२८	१८९	६	-	१६६	१९१	९८	४७	४३
		नागरी	५.०१	७१८५	-	-	२	७०	६६	२८	१९	२५

क्रमशः

तक्ता क्रमांक १.१ [पुढे चालू] :

पु	पु	क	पु	क	पु	क	पु	क	पु	क	पु	क
७३४.०	१५४	१३२	१५	३	२४	२६	१२८	६६	६२			
७३०.४७	१३३	१३२	१५	-	१८	२०	२७	५०	४७			
३.५३	८७८२	-	-	३	५	६	३१	१६	१५			
२५२.०	११३	१२२	२	-	२१	२३	१०८	५५	५२			
२५२.०	११३	१२२	२	-	२१	२३	१०८	५५	५२			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
४५५.०	४०२	४३	२	४	३३	३४	१८३	२५	८८			
४३५.६३	१६५	४३	२	-	१४	१५	७२	३७	३५			
१२.३७	५७३१	-	-	४	१२	१२	१११	५८	५३			
८२२.०	१३०	१५५	३१	-	२३	२३	१०८	५५	५३			
८२२.०	१३०	१५५	३१	-	२३	२३	१०८	५५	५३			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
६२२.०	१०८	१०८	३२	-	१५	१६	७५	३८	३७			
६२२.०	१०८	१०८	३२	-	१५	१६	७५	३८	३७			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
२८८.०	१३३	१३८	५३	१	२६	२६	१३१	६८	६३			
२७५.०५	८२	१२८	५३	-	१८	१८	८७	४५	४२			
१२.१५	३३२८	-	-	१	८	८	४४	२३	२१			
६८३.५	१२६	१५१	११	१	२८	२९	१३४	७१	६३			
६७२.१५	१६५	१५१	११	-	२३	२४	११२	५२	५३			
४.३	५११६	-	-	१	५	५	२२	१२	१०			

Rantak

mauda

Kante

nutn

eni

Uma

N. (R)

कुमशा :

= : : तक्ता क्रमांक १.१ [पुढे चालू] : : =

- ३ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
११.	हिंगणा	स्कूण	६२८.०	१६३	१२१	३४	१	२४	२४	११४	६१	५३
		ग्रामीण	६२८.०	१६३	१२१	३४	-	२०	२०	९७	५१	४६
		नागरी	-	-	-	-	१	४	४	१७	१०	७
१२.	काटोल	स्कूण	८०७.०	१७२	१६८	२०	१	२८	२९	१३९	७२	६७
		ग्रामीण	७९६.६४	१४१	१६८	२०	-	२३	२४	११२	५८	५४
		नागरी	१०.३६	२६०६	-	-	१	५	५	२७	१४	१३
१३.	नरखेड	स्कूण	८०३.०	१६१	१३३	२१	२	२६	२७	१२९	६७	६२
		ग्रामीण	७८७.८९	१२९	१३३	२१	-	२१	२२	१०२	५३	४९
		नागरी	१५.११	१७८७	-	-	२	५	५	२७	१४	१३
१४.	कळमेघवर	स्कूण	५४१.०	१८१	९२	१३	२	१९	२०	९८	५१	४७
		ग्रामीण	५२७.६७	१५०	९२	१३	-	१६	१६	७९	४१	३८
		नागरी	१३.३३	१४२५	-	-	२	४	४	१९	१०	९

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२] क्षेत्रफळ १९८१ च्या जनगणना प्रकाशनातून घेण्यात आले आहे.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन व प्रधान कार्यालय, मुंबई यांच्या दि. १९.१०.९३ च्या पत्रान्वये पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे.

१९५१ पासूनचा लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक [लोकसंख्येचे आकडे हजाराला]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			दूर चौ. कि.मी. मधील लोकसंख्या	दरहजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी			एकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	जिल्हा	१९५१	१२३३	६५६	५७७	६३०	३३३	२९७	६०३	३२३	२८०	१२४	९५७	+१६.४७	+३.३५	+३८.१३
		१९६१	१५१३	७२५	७८७	७८४	३६८	४१६	७२८	३५६	३७२	१५२	९२९	+२२.५४	+१०.३८	+३६.३६
		१९७१	१९४२	८८७	१०५५	१०११	४५५	५५६	९३१	४३१	५००	१९६	९२१	+२८.७९	+२२.३७	+३३.९८
		१९८१	२५८९	११३०	१४६९	१३४५	५७७	७६८	१२४३	५४२	७०१	२६१	९३४	+३३.२६	+२६.१४	+३९.२२
		१९९१	३२८७	१२५६	२०३१	१७१०	६५०	१०६१	१५७७	६०६	९७०	३३१	९२२	+२६.९६	+१२.१४	+३८.२६
	तालुका															
	१. नागपूर [शहर]	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९९१	१६२५	-	१६२५	८४७	-	८४७	७७८	-	७७८	७४६८	९१९	-	-	-
	२. सावनेर	१९५१	१३४	९९	३५	६८	५०	१८	६६	४९	१७	९६	९७१	-	-	-
		१९६१	१४९	११७	३२	७६	६०	१६	७३	५७	१६	११०	९६१	+१०.५६	+१७.६९	+१०.४२
		१९७१	१८१	१४२	३९	९३	७३	२६	८८	६९	१९	१५७	९४६	+२१.५६	+२१.५५	+२१.६९
		१९८१	२२५	१६९	५६	११६	८४	३२	१०८	८१	२७	१९५	९३१	+२३.८४	+१६.५६	+४३.०१
		१९९१	१८७	११५	७२	९८	६०	३८	८९	५५	३४	३०६	९०८	-	-	-

::: तक्ता क्रमांक १.२ [पुढे चालू] :::

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
३. पाहिली	१९५१															
	१९६१															
	१९७१															
	१९८१															
	१९९१	१२६	२०	३६	६६	४७	१२	६०	४३	१७	१३७	२०२				
४. रामटेक	१९५१	१४७	१३७	१०	७४	६२	५	७३	६८	५	६३	९८६				
	१९६१	१७५	१६३	१२	८२	६३	६	८६	८०	६	७५	२६६	+१२.१२	+१२.१८	+१२.२४	
	१९७१	२१४	१९४	२०	११०	९२	११	१०४	९५	९	८४	२४५	+३२.४०	+१८.२४	+७०.४४	
	१९८१	२९३	२६४	२२	१५२	१३७	१५	१४१	१२७	१४	११६	२२८	+३६.७८	+३६.०७	+४३.६८	
	१९९१	१२८	९७	३१	६६	५०	१६	६२	४७	१५	१४४	२३२				
५. मौदा	१९५१															
	१९६१															
	१९७१															
	१९८१															
	१९९१	१०	१०८		५५	५५		५२	५२		११३	२४५				
६. काभठी	१९५१															
	१९६१															
	१९७१															
	१९८१															
	१९९१	१८३	७३	१११	२५	३७	५८	४१	३५	५३	४०२	९२६				
७. कुडी	१९५१															
	१९६१															
	१९७१															
	१९८१															
	१९९१	१०८	१०८		५५	५५		५३	५३		१३०	२६४				

कुमः...

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
८. मिमापूर	१९५१																
	१९६१																
	१९७१																
	१९८१																
	१९९१	७५	७५	-	३८	३८	-	३७	३७	-	१०८	९७४					
९. उमरेड	१९५१	१५८	१३९	१९	८०	७०	१०	७८	६९	९	६३	९७५					
	१९६१	१९२	१६६	२३	९७	८५	१२	९५	८४	११	७७	९७९	+२१.४२	+२१.८६	+१८.२३		
	१९७१	२३६	२०९	२७	१२०	१०६	१४	११६	१०३	१३	९४	९६७	+२२.८०	+२३.२५	+१९.४४		
	१९८१	२८४	२५०	३४	१४४	१२६	१७	१४०	१२३	१६	११३	९७२	+२०.३०	+१९.५६	+२५.१७		
	१९९१	१३१	८७	४४	६८	४५	२३	६३	४२	२१	१३३	९२६					
१०. नागपूर	१९५१	६४६	१६१	४८५	३३१	८१	२५०	३१५	८०	२३५	३०८	९५२					
[ग्रामीण]	१९६१	८२८	१३८	६९०	४३६	७०	३६६	३९२	६८	३२४	३९४	८९९	+२८.२३	+१६.४१	+४२.२४		
	१९७१	११०७	१७७	९३०	५८३	९२	४९१	५२४	८४	४४०	५४०	८९९	+३३.७०	+२८.२४	+३४.७९		
	१९८१	१५५१	२४७	१३०४	८११	१२९	६८३	७३९	११८	६२१	७५६	९११	+४०.६०	+३९.३३	+४०.१३		
	१९९१	१३४	११३	२२	७१	५९	१२	६३	५३	१०	१९६	८८७					
११. हिंगणा	१९५१																
	१९६१																
	१९७१																
	१९८१																
	१९९१	११४	९७	१७	६१	५१	१०	५३	४६	७	१६३	८६९					

::: तपता क्रमांक १.२ [पुढे चालू] :::

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१२. काटोल	१९५१	१४८	१२०	२८	७७	६३	१४	७१	५७	१४	९३	९२२	-	-	-	-
	१९६१	१६८	१३८	३०	८६	७०	१६	८२	६७	१५	१७५	९५३	+१३.१७	+१३.७६	+१०.६२	-
	१९७१	२०४	१६५	३९	१०५	८५	२०	९९	८०	१९	१२६	९४३	+२१.१३	+२१.१६	+२६.४२	-
	१९८१	२३७	१९०	४७	१२२	९७	२४	११५	९२	२३	१७७	९४३	+१६.३७	+१७.३५	+२१.११	-
	१९९१	१३९	११३	२७	७२	५८	१४	६७	५७	१३	१७३	९३१	-	-	-	-
१३. नरखेड	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	१२९	१०३	२७	६७	५३	१४	६२	४९	१३	१६१	९२५	-	-	-	-
१४. कळमेडवर	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	९८	७९	१९	५१	४१	१०	४७	३८	९	१८१	९२३	-	-	-	-

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा चुकणार नाहीत.

२] नवीन तालुक्यानुसार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक पाट देता येत नाही.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन [प्रधान कार्यालय, मुंबई यांच्या दि. १९.१०.९३ च्या पत्रान्वये पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे]

= : : तक्ता क्रमांक १.३ : : =

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या - गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण

[लोकसंख्या शकड्यात]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वस्ती असलेले गावे										एकूण		ओसाड गावाची संख्या				
		२०० पेक्षा कमी संख्या	२०० ते ४९९ संख्या	५०० ते ९९९ संख्या	१००० ते १९९९ संख्या	२००० ते ४९९९ संख्या	५००० ते ९९९९ संख्या	१०००० पेक्षा जास्त संख्या	लोकसंख्या	लोकसंख्या								
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
२.	सावनेर	२५	१८	२७	९४	४२	२९६	२०	२७९	१०	३२६	२	१३९	-	-	१२६	११५१	६
३.	पारशिवनी	१६	१५	३७	१३१	२८	१९०	१९	२४५	७	१८२	२	१३८	-	-	१०९	९०२	६
४.	रामटेक	२५	३०	४४	१६०	४४	३०७	२१	२९५	४	१३९	१	५२	-	-	१३९	९७३	१५
५.	मौदर	७	६	४५	१६२	४२	२९८	१७	२२५	१०	३०५	१	८१	-	-	१२२	१०७७	२
६.	कामठी	५	७	१७	६०	२९	२०९	१५	२०९	६	१८०	१	५९	-	-	७३	७२४	२
७.	कुंही	१८	१५	६१	२१०	५०	३३०	२१	२८१	३	९०	२	१५४	-	-	१५५	१०८०	३१
८.	भिव्यापूर	१९	२०	३९	१४१	३४	२३७	१२	१५५	३	८२	-	-	१	११९	१०८	७५५	२९
९.	उमरेड	३०	३१	५५	१७४	३७	२४३	८	१९३	६	१७०	२	१४३	-	-	१३८	८७३	५३
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	३५	२८	४६	१४९	४०	९८५	१९	२५६	७	२२४	१	६१	१	१२२	१५१	११२५	११
११.	दिगण	३२	२९	३७	१२३	३७	१०६	१३	१७५	५	१९१	४	२४७	-	-	१२१	९७१	३४
१२.	काटोल	४१	३४	५१	१७६	४४	२९४	२५	३२६	६	१८८	-	-	१	१०६	१६८	११२३	२०
१३.	नरखेड	३२	३६	३५	११८	३६	२६३	२१	२८७	७	२०७	२	१३०	-	-	१३३	१०२२	२१
१४.	कामेश्वर	१५	१३	२१	६९	३१	२१५	१८	२३८	५	१४०	२	१११	-	-	९३	७८७	१३

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.
 आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन [प्रधान कार्यालय, मुंबई याचे दि. २७. १२. ९३ चे पत्रानुसार.]

= : तालिका क्रमांक १.४ : =

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वार्डवार

जिल्हा - नागपूर

[लोकसंख्या "०००"]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या													
		५००० पेक्षा कमी	५००० ते ९९९९	१०००० ते १९९९९	२०००० ते ४९९९९	५०००० ते ९९९९९	१००००० व त्याहून अधिक	एकूण शहरे							
क.	तालुका	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
	जिल्हा एकूण	१	७	४	२६	११	१६६	९	२३३	१	७९	१	१६२५	३३	२०३१
	तालुका														
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१६२५	१	१६२५
२.	सावनर	-	-	-	-	६	५३	१	२०	-	-	-	-	७	७२
३.	पारशिवनी	-	-	-	-	२	२७	-	-	-	-	-	-	२	३७
४.	रामटेक	-	-	२	११	-	-	१	२०	-	-	-	-	३	३१
५.	माढा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	कामठी	१	२	-	-	२	२९	-	-	१	७९	-	-	४	११०
७.	कुडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिवानपुर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरुड	-	-	-	-	-	-	१	४४	-	-	-	-	१	४४
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	१	२२	-	-	-	-	१	२२
११.	द्विगणा	-	-	-	-	१	१७	-	-	-	-	-	-	१	१७
१२.	काटोल	-	-	-	-	-	-	१	२७	-	-	-	-	१	२७
१३.	नरखेड	-	-	१	६	१	१९	-	-	-	-	-	-	२	२७
१४.	कळमेश्वर	-	-	१	७	१	१२	-	-	-	-	-	-	२	१९

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन [प्रधान कार्यालय, मुंबई यांच्या दि. २०.१०.९३ चे पत्रानुसार]

१९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

[आकडे शेकड्यात]

जिल्हा - नागपूर.		[आकडे शेकड्यात]															
अ. क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्हा एकूण बेरीज	तालुके												नर-खेड	कळमे-प्रवर
				नागपूर [शहर]	सा.नेर	पार-शिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी	कुडी	भिवा-पूर	उमरेड	नागपूर [ग्रामीण]	हिंगणा	काटोल		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१. शेतकरी	ग्रामीण	२०२४	-	१६८	१३५	१६७	१९०	१०९	१९९	१४३	१३२	११४	१२२	१९०	२२०	१३५	
	नागरी	१२३	३८	१७	४	६	-	४	-	-	१२	-	-	११	२०	१०	
	एकूण	२१४७	३८	१८५	१३९	१७३	१९०	११३	१९९	१४३	१४४	१४४	११४	१२२	२०९	२४०	१४५
२. शेतमजूर	ग्रामीण	२५६३	-	२२३	१६१	१६८	२४६	१४९	२५४	१९३	१८६	१८४	१८५	२४३	२१९	१५२	
	नागरी	२३९	३७	४३	७	१५	-	४	-	-	४२	-	-	२९	४५	१७	
	एकूण	२८०२	३७	२६६	१६८	१८३	२४६	१५३	२५४	१९३	२२८	१८४	१८५	२७२	२६४	१६८	
३. पशुसंवर्धन, जंगलकाम, शिकारी, मच्छीमारी, फळबागा मळे दगैरे क्षेत्रात काम करणारे.	ग्रामीण	१३८	-	१२	१६	२०	८	६	१३	६	१२	१८	७	८	४	७	
	नागरी	९६	६४	४	२	९	-	४	-	-	६	१	-	२	२	२	
	एकूण	२३४	६४	१६	१९	२९	८	१०	१३	६	१८	१९	७	१०	६	९	
४. खाणकाम आणि दगड खाणकामात काम करणारे.	ग्रामीण	१०३	-	३३	१८	१३	-	३	-	१	१९	८	२	१	-	६	
	नागरी	१५३	३८	५३	३९	७	-	८	-	-	८	-	-	-	-	-	
	एकूण	२५६	३८	८६	५७	२०	-	१०	-	१	२७	८	२	१	-	६	
५. दस्तू निर्माण प्रक्रिया, तेदा व दुस्त्या इ. घरगुती उद्योग धंद्यात काम करणारे	ग्रामीण	७९	-	९	४	६	६	३	७	७	९	२	६	४	५	११	
	नागरी	१७४	१४१	११	१	२	-	२	-	-	१३	-	-	१	३	२	
	एकूण	२५३	१४१	२०	५	८	६	५	७	७	२२	२	६	५	८	१३	

क्रमशः.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
६.	घरगुती उद्योग	ग्रामीण	३३४	-	१०	३८	३३	२८	३४	१०	७	१४	४३	४७	१०	६	२४
	व्यतीरिक्त इतर	नागरी	११२५	११३	११	१२	११	-	२०	-	-	२	३०	३१	५	४	१०
	उद्योग धंद्यात काम करणारे	एकूण	१४५९	११३	११	५०	४४	२८	१२४	१०	७	२३	७२	८८	१५	१०	३४
७.	बांधकाम करणारे	ग्रामीण	१२१	-	११	८	११	३	५	३	३	८	३८	११	८	२	८
		नागरी	५१५	४३६	११	५	८	-	३६	-	-	३	७	४	२	१	१
		एकूण	६३६	४३६	२२	१३	१९	३	४१	३	३	१२	४५	१५	१०	३	९
८.	व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	१४५	-	११	८	१०	१३	१०	११	२	८	२०	१५	१५	२	७
		नागरी	१११२	१०६३	२३	८	१३	-	४६	-	-	१२	६	४	१३	१०	७
		एकूण	१२५७	१०६३	३४	१६	२३	१३	५६	११	२	२०	२६	१९	२८	१८	१४
९.	वाहतूक, सव्जन आणि दळणवळण क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	५६	-	४	५	६	५	८	२	२	४	११	४	४	२	३
		नागरी	६४४	५७५	१०	९	४	-	२८	-	-	५	१०	१	४	२	२
		एकूण	७००	५७५	१३	१०	१०	५	३६	२	२	९	२१	५	८	४	५
१०.	इतर काम करणारे	ग्रामीण	३५४	-	३४	२०	३१	२२	२०	२५	१७	१७	५२	३२	२७	२१	१५
		नागरी	१५५५	१२७५	३८	११	३१	-	१०२	-	-	२१	१३	१८	१२	१२	९
		एकूण	१९०९	१२७५	७२	३१	६२	२२	१२२	२५	१७	३८	६५	५०	३९	२४	२४
११.	एकूण काम करणारे व त्यांची एकूण टक्केवारी	ग्रामीण	५८८०	-	५१३	४१२	४५५	५२०	४५०	५२७	३८७	४१०	४९१	४३२	५०२	४८८	३६७
		नागरी	५७१९	४५५०	२२१	२५	१७	-	४८८	-	-	१३६	६६	५९	८५	९२	६१
		एकूण	११६०९	४५५०	७३४	४३७	४७२	५२०	९३८	५२७	३८७	५४६	५५७	५२१	५८७	५७९	४२८
		टक्केवारी	[३८.५५]	[३०.६१]	[२६.१७]	[३१.८०]	[२९.८६]	[३१.१९]	[३०.१४]	[३१.१४]	[३०.१४]	[३१.१९]	[३०.१४]	[३१.१९]	[३०.१४]	[३१.१९]	[३०.१४]
		एकूण	[३४.५३]	[४०.२६]	[४०.०८]	[४८.२८]	[४८.२८]	[४८.२८]	[४८.२८]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]	[४१.७१]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१२. सिवांतिक काम करणारे	ग्रामीण नागरी सकुण	४६३ १८५ ६४९		३९ १२ ५१	३३ ८ ४१	३८ ८ ४६	६९ - ६९	२० १६ ३६	४० - ४०	२२ - २२	३० १८ ४८	२४ २ ९६	२३ - २३	६५ २ ६७	३४ २ ३६	३७ १२ ३६	३७ १३ ५०
१३. सकुण काम करणारे व त्यांचो सकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी.	ग्रामीण व त्यांचो टक्केवारी	६२१८	-	५७९	४५७	४७९	४८८	३५४	५१३	३४६	४३४	६११	५१६	५७९	५१०	३८३	
	नागरी टक्केवारी	[४९.५०]	-	[५०.३०]	[५०.६६]	[४९.२३]	[४५.३१]	[४८.९०]	[४७.५०]	[४५.८३]	[४४.३१]	[५३.१४]	[४८.८९]	[४९.९०]	[४८.६५]		
	सकुण टक्केवारी	[७०.५४]	[७१.४२]	[६७.७३]	[७१.६३]	[६५.५७]	[६८.६९]	[६४.६८]	[६८.९५]	[६५.५२]	[५४.७०]	[५६.७०]	[५२.६५]	[५१.१७]			
	सकुण टक्केवारी	२०५४४	११६०४	१०६८	७१८	६८०	४८८	१११३	५१३	३४६	४३४	६११	५१६	५७९	५१०	३८३	
	नागरी टक्केवारी	[६२.५०]	[७१.४२]	[५७.०२]	[५६.७६]	[५३.२१]	[४५.३१]	[६०.८५]	[४७.५०]	[४५.८३]	[४४.३१]	[५३.१४]	[४८.८९]	[४९.९०]	[४८.६५]		
१४. सकुण लोकसंख्या [११ ते १३ ची]	ग्रामीण नागरी सकुण	१२५६२ २०३०९ ३२८७१	-	११५१ १६२४८ १६२४८	९०२ ३६३ १२६५	९७३ ३०५ १२७८	१०७७ - १०७७	७२४ ११०५ १८२९	१०८० - १०८०	७५५ - ७५५	८७३ ४३६ १३०९	११२५ २१९ १३४४	९७१ १७४ ११४५	११२३ २७३ १३९६	१०२२ २७३ १३९५	७८७ १९२ २७९	

टीप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२] कंसातील आकडे सकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी दर्शविताने.

आधार :- १९९१ चे जनगणना प्रकाशन

= : : तक्ता क्रमांक १.६ [अ] : : =

- १३ -

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा :- नागपूर

अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या [१९८१]

[आकडे शेकड्यात]

बाब	सर्व वयोगट	० - १४	१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३९	४० - ४९	५० - ५९	६० व त्यावरील	वय अनिर्देशित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण	२५८८८	९८८५	२५९२	२३६३	१९१७	३१६३	२५५२	१६५६	१६८७	६६
ग्रामीण	१११९५	४३९७	१००२	८९१	७६३	१३५८	११५८	७७६	८२१	२४
नागरी	१४६९३	५४८८	१५९२	१४७२	११५४	१८०५	१३९४	८८०	८६६	४२

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ चे जनगणना प्रकाशन.

ब] धर्मानुसार लोकसंख्या [१९९१]

बाब	सर्वधर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लिम	शीख	इतर धर्म	धर्म न सांगणारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
एकूण	३२८७१	४९३२	२३३	२५०६६	१४०	२२९०	१२८	२३	५६
ग्रामीण	१३५६२	१७४१	१६	१०५५४	१०	२००	११	३	२७
नागरी	२०३०९	३१९१	२१८	१४५१२	१३०	२०९०	११८	१९	२९

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९९१ चे जनगणना प्रकाशन.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती यांची माहिती

जिल्हा - नागपूर

[आकडे हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकुण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			एकुण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
	जिल्हा एकुण	एकुण	६१९	३२०	२९९	४५८	२३६	२२२	१०७७	५५६	५२१
		ग्रामीण	२२०	११४	१०६	२३६	१२१	११४	४५६	२३५	२२०
		नागरी	३९९	२०६	१९३	२२२	११५	१०७	६२१	३२१	३००
	तालुका										
१.	नागपूर [शहर]	एकुण	३१६	१६३	१५३	१८१	९३	८८	४९७	२५६	२४१
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	३१६	१६३	१५३	१८१	९३	८८	४९७	२५६	२४१
२.	सावनेर	एकुण	३७	१९	१७	२५	१३	१२	६२	३२	२९
		ग्रामीण	२२	११	१०	१६	८	७	३८	१९	१७
		नागरी	१५	८	७	९	५	५	२४	१३	१२
३.	पारंशिवनी	एकुण	२३	१२	११	१८	९	८	४१	२१	२०
		ग्रामीण	१५	८	७	१५	८	७	३०	१६	१४
		नागरी	८	४	४	३	१	१	११	५	६

क्रमशः :

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
४. रामटेक	एकुण	१७	८	८	४७	२४	२३	६४	३२	३१
	ग्रामीण	१२	६	६	४२	२१	२१	५४	२७	२७
	नागरी	५	२	२	५	२	२	१०	५	४
५. मौदा	एकुण	१६	८	८	११	५	५	२७	१३	१३
	ग्रामीण	१६	८	८	११	५	५	२७	१३	१३
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६. कामठी	एकुण	४२	२२	२१	९	५	४	५१	२७	२५
	ग्रामीण	१२	६	६	५	३	३	१७	९	९
	नागरी	३०	१५	१५	३	२	२	३४	१७	१७
७. कुही	एकुण	२५	१३	१२	५	३	३	३०	१६	१५
	ग्रामीण	२५	१३	१२	५	३	३	३०	१६	१५
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८. भिवापुर	एकुण	१७	९	९	१४	७	७	३१	१६	१६
	ग्रामीण	१७	९	९	१४	७	७	३१	१६	१६
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९. उमरेड	एकुण	२५	१३	१२	३०	१५	१५	५५	२८	२७
	ग्रामीण	१९	१०	९	२०	१०	१०	३९	२०	१९
	नागरी	६	३	३	१०	५	५	१६	८	८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१०. नागपूर[ग्रामीण]	एकुण	२८	१४	१३	२१	११	१०	४९	२५	२३
	ग्रामीण	२१	११	१०	१९	१०	९	४०	२१	१९
	नागरी	६	३	३	२	१	१	९	४	४
११. हिंगणा	एकुण	१५	८	७	२६	१४	१३	४९	२२	२०
	ग्रामीण	१२	६	६	२५	१३	१२	३७	१९	१८
	नागरी	३	२	२	१	१	१	१२	३	३
१२. काटोल	एकुण	२३	१२	११	३७	१७	१६	५७	२९	२७
	ग्रामीण	१९	१०	९	३१	१६	१५	५०	२६	२४
	नागरी	४	२	२	६	२	१	७	३	३
१३. नरखेड	एकुण	२१	११	१०	२५	१३	१२	४६	२४	२२
	ग्रामीण	१७	९	८	२२	११	१०	३९	२०	१८
	नागरी	४	२	२	३	२	२	७	४	४
१४. कळमेश्वर	एकुण	१५	८	७	१३	७	६	२८	१५	१३
	ग्रामीण	१३	७	६	११	५	५	२४	१२	११
	नागरी	२	१	१	२	२	१	४	३	२

टिप :- आकडे पुर्णार्कित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन [प्रधान कार्यालय, मुंबई यांच्या १०.१०.९३ च्या पत्रान्वये पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे]

भिंती/छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घराचे [१९९१] च्या

जनगणनेनुसार] वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकुण/ग्रामीण नागरी	संख्या [१९९१ प्रमाणे]
१	२	३	४
	एकुण जनगणना घरे	एकुण	७७३१७०
	भिंतीची	ग्रामीण	३१३७००
	भिंतीची सामुग्री	नागरी	४५९४७०
१.	गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकुण	६६२५५
		ग्रामीण	३२५४०
		नागरी	३३७१५
२.	माती	एकुण	२५२६४५
		ग्रामीण	१९०६३५
		नागरी	६२०१०
३.	कच्च्या विटा	एकुण	७६८७०
		ग्रामीण	२१२५०
		नागरी	५५६२०
४.	लाकड	एकुण	२०७७०
		ग्रामीण	२१८०
		नागरी	१८५९०
५.	पक्क्या विटा	एकुण	३०४३८५
		ग्रामीण	६०८२०
		नागरी	२४३५६५
६.	गॅलव्हनाईड लोखंडी, किंवा इतर धातुचे पत्रे	एकुण	३७६०
		ग्रामीण	८३०
		नागरी	२९३०
७.	दगड	एकुण	३०९०
		ग्रामीण	११४०
		नागरी	१९५०
८.	सिमेंट कॉक्रीट	एकुण	४४३६५
		ग्रामीण	३९५५
		नागरी	४०४१०
९.	घर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त इतर सामुग्री	एकुण	१०३०
		ग्रामीण	३१०
		नागरी	७२०

क्रमशः :

१	२	३	४
२. छप्परासाठी वापरलेली सामुग्री			
१.	गवत, पाने, धेळू, माती कट्या व्हा किंवा बांबू	एकुण ग्रामीण नागरी	५२८२० ३३७४० १९०८०
२.	कौल, तक्ता, दगड कंकर	एकुण ग्रामीण नागरी	४४५१०५ २३४८१५ २१०२९०
३.	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातुचे पत्रे	एकुण ग्रामीण नागरी	३७९२५ ७०३५ ३०८९०
४.	ऑस्बेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	एकुण ग्रामीण नागरी	२२३७० ३७१५ १८५५५
५.	व्हाटा व चुना	एकुण ग्रामीण नागरी	१०३९५ ३५३० ६८६५
६.	दगड	एकुण ग्रामीण नागरी	१२६० ३७५ ८८५
७.	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट	एकुण ग्रामीण नागरी	१६०२१५ १३२३० १४६९८५
८.	इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	एकुण ग्रामीण नागरी	४३१८० १७२६० २५९२०

आधार :- जनगणना प्रकाशन [सच २ भाग ब] घरबांधणी अहवाल.

आकार, व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी/हेव्हातील कुटुंबाचे

वर्गीकरण-१९९१ च्या जनगणनेनुसार

जिल्हा :- नागपूर

अक्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	एकूण कुटुंबे	२४४१६५	३६६६३०	६१०८२५
२.	<u>घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	२१०१५५	२३३८००	४४३९५५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	२०९२५	११९४३०	१४०४१५
क]	इतर	१३०१५	१३४१०	२६४३५
१.	<u>एक ते दोन व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	३६३१५	४६९१०	८३३२५
२.	<u>घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	२६८००	२२०५५	४८८५५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	५९७५	२२५२५	२८५००
क]	इतर	३५४०	२२६०	५८००
२.	<u>तीन ते पाच व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	११६७२०	१७५५७५	२९२३६५
२.	<u>घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	२२५०५	१०२२६५	२०२४७०
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	१०५२५	६५७८०	७६३०५
क]	इतर	६७६०	६८३०	१३५९०
३.	<u>सहा ते आठ व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	७६९३०	१११४२५	१८८४२५
२.	<u>घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	७०३६०	८१३१५	१५१६७५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	४१४५	२६४५०	३०५९५
क]	इतर	२४२५	३७६०	६१८५
४.	<u>नऊ पेक्षा जास्त व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	१४१३०	३२६५०	४६७८०
२.	<u>घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	१३४२०	२७४६५	४०९८५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	३५०	४५२५	४८७५
क]	इतर	३६०	५६०	९२०

आधार :- १] जनगणना प्रकाशन [ख. २ भाग ब] घरबांधणी अडवाल.

= : : तक्ता क्रमांक १.१० : : =

- २० -

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९९१ ची जनगणना]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	एकूण ग्रामीण नागरी	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुखातीला रिकामी असलेली घरे	राहणे	दुकान आणि राहणे	जनगणना घरांचा वापर यंत्रशाळा [कुटीरो- धोगासह आणि राहणे	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटन घरे	उपहार घरे सोडून दुकान	व्यावसायिक घरे आणि कार्यालये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	एकूण	७७३१७०	५१८८५	५७०६७५	९५९५	२०९३०	१३५०	२३१७५	६९००
	ग्रामीण	३१३७००	१७११०	२६६३२५	३२१०	८९०५	४२५	३४९५	१७१५
	नागरी	४५९४७०	३४७७५	३४४४५०	६३८५	१२०२५	९२५	१९६८०	५१८५

= : : तक्ता क्रमांक १.१० [पुढे चालू] : : =

अ. क्र.	एकूण ग्रामीण नागरी	कारखाने यंत्रशाळा छपरे इत्यादी	रेस्टॉरंट मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक, पंचायत घरे सांस्कृतिक केंद्रे इत्यादी पुजारुथाने सोडून	पुजारुथाने देवळे चर्च मशिदी गुरुद्वार वगैरे	इतर
१	२	११	१२	१३	१४	१५
१.	एकूण	१७०४०	२४९५	१०४०	६१६०	६१९२५
	ग्रामीण	३८७५	५२५	३४०	३४४०	४४४३५
	नागरी	१३१६५	१९७०	७००	२७२०	१७४९०

आधार :- १] जनगणना प्रकाशन [संच २ भाग ब] घरबांधणी अहवाल.

निवडक क्रांतीलं पर्जन्य दिवसाची संख्या व एकूण पर्जन्य [१९९४ मा वधाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[मिमी मिटर मध्ये]

अ. क्र.	महिना	केंद्र क्र. १ नागपूर [शहर]		केंद्र क्र. २ सावनेर		केंद्र क्र. ३ मारीशिवनी		केंद्र क्र. ४ रामटेक					
		सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	जानेवारी	११.३	२	२७.१	१३.७	४	९.८	१४.९	४	१७.४	१४.६	२	२९.६
२.	फेब्रुवारी	१७.५	४	६५.२	१६.२	२	२.६	२०.०	१	१६.२	२१.२	२	१९.८
३.	मार्च	१८.०	-	-	१७.४	-	-	१७.३	-	-	१८.८	-	-
४.	एप्रिल	१६.३	-	-	११.९	४	११.०	९.९	१	८.०	१५.३	१	४२.०
५.	मे	२०.४	-	-	१४.४	-	-	११.७	-	-	१३.३	-	-
६.	जून	२०४.५	१९	१४९.१	१७२.२	२१	१९८.०	१५९.१	१९	२०३.५	२०१.०	१६	१८४.६
७.	जुलै	३६८.३	२५	६७४.९	३०५.१	२२	३४७.०	३४३.४	२२	५२५.९	३७२.९	२३	४८७.४
८.	ऑगस्ट	२३८.४	२०	३३८.८	२३१.३	१७	२६०.९	२४९.०	२२	३१७.६	२९७.३	२०	३०६.०
९.	सप्टेंबर	१८६.९	१२	२९५.९	२०५.५	८	३५३.०	१७४.७	९	३३४.२	१९७.७	८	२९८.२
१०.	ऑक्टोबर	५१.५	४	१७२.६	४६.२	३	३४.३	४९.१	२	१०४.८	४९.७	२	१०२.०
११.	नोव्हेंबर	१६.५	-	-	१६.१	२	८.०	१०.६	-	-	१४.१	-	-
१२.	डिसेंबर	११.९	-	-	१०.२	-	-	७.२	-	-	७.३	-	-
एकूण		१९६१.५	८६	१७२३.६	१०६०.२	८३	१२१४.६	१०६६.९	८७	१५२६.६	१२२३.३	७५	१५६१.६

क्रम: ८००

अ. क्र.	महिना	केंद्र क्र. ५ मौदा		केंद्र क्र. ६ कामठी		केंद्र क्र. ७ कुडी		केंद्र क्र. ८ भिवापुर		केंद्र क्र. ९ उमरेडु						
		सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या				
१	२	१७	१८	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१.	जानेवारी	१४.६	३	१६.०	१४.३	४	३५.३	१२.१	३	५०.०	१२.१	१	१४.०	१२.१	२	३१.०
२.	फेब्रुवारी	२१.२	१	१०.०	६.६	२	१४.७	१७.२	४	४५.३	१७.२	२	४.०	१७.२	४	१४.०
३.	मार्च	१८.८	-	-	२१.०	-	-	१४.७	-	-	१४.७	-	-	१४.७	-	-
४.	एप्रिल	१५.३	-	-	२१.८	-	-	१३.२	३	१४.४	१३.२	१	२.१	१३.२	१	९.०
५.	मे	१३.३	-	-	१४.७	-	-	१४.३	१	५.८	१४.३	-	-	१४.३	-	-
६.	जून	२०१.०	१८	२८८.५	१६५.६	१४	१८६.५	१९२.२	१४	१९१.६	१९२.२	१९	२७२.५	१९२.२	१८	२२२.५
७.	जुलै	३७२.९	२५	६८९.५	३४१.३	२३	४४८.३	३९३.२	२२	५३९.२	३९३.२	२३	६८५.५	३९३.२	२२	६७१.५
८.	ऑगस्ट	२९७.३	२०	३८१.०	२७१.५	१८	३३६.०	३२४.१	१४	४०४.६	३२४.१	२०	४०१.०	३२४.१	२०	३३५.०
९.	सप्टेंबर	१९७.७	९	५१२.६	२१२.६	१०	३९४.४	२१९.९	९	४०२.१	२१९.९	९	३०१.०	२१९.९	१०	३५०.०
१०.	ऑक्टोबर	४९.७	३	१४०.२	४९.७	५	११७.९	५१.७	४	१५४.०	५१.७	५	१५७.०	५१.७	५	२४५.६
११.	नोव्हेंबर	१४.१	-	-	३.४	१	२.३	१५.४	-	-	१५.४	-	-	१५.४	-	-
१२.	डिसेंबर	७.३	-	-	२३.८	-	-	६.३	-	-	६.३	-	-	६.३	-	-
एकूण वेरीज		१२२३.३	७९	२०३७.७	११४६.३	७७	१५३५.३	१२७४.३	७४	१८०७.५	१२७४.३	८०	१८३९.१	१२७४.३	८२	१८७८.६

अ. क्र.	महिना	केंद्र क. १० [नागपुर(ग्रामीण)]			केंद्र क. ११ द्विगणा			केंद्र क. १२ काटोल			केंद्र क. १३ नरखंड			केंद्र क. १४ कळमेश्वर		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य	पर्जन्य
१	२	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४
१	जानेवारी	१४.३	३	३२.२	१४.३	३	२५.०	१४.७	३	२८.२	१४.७	१	५.०	१३.७	३	२७.४
२	फेब्रुवारी	६.६	३	३१.४	६.६	४	६०.२	१७.६	१	१८.२	१७.६	२	६.०	१६.२	३	२८.४
३	मार्च	२१.०	-	-	२१.०	-	-	१३.२	-	-	१३.२	-	-	१७.४	-	-
४	एप्रिल	२१.८	-	-	२१.८	१	५.०	१२.२	४	१२.८	१२.२	३	२.०	११.२	५	१५.८
५	मे	१४.७	-	-	१४.७	-	-	१६.४	-	-	१६.४	-	-	१४.४	-	-
६	जून	१६५.६	१७	१२६.०	१६५.६	१६	३३०.०	१७०.४	१४	१२७.९	१७०.४	१५	२२२.०	१७२.२	१२	२२६.८
७	जुलै	३४१.३	२५	७०४.५	३४१.३	२३	५२४.८	२८५.६	२४	३६२.७	२८५.६	२२	३१३.५	३०५.१	२३	५८५.२
८	ऑगस्ट	२७१.५	१८	३०१.७	२७१.५	१७	३२२.१	२२५.५	१७	२१६.०	२२५.५	२२	२५१.७	२३१.३	१७	२२६.०
९	सप्टेंबर	२१२.६	१०	३०६.५	२१२.६	९	३००.२	१७८.६	८	२५०.१	१७८.६	४	३०७.०	२०५.५	६	२८६.०
१०	ऑक्टोबर	४२.७	३	२३४.०	४२.७	४	१५०.०	४३.७	३	६४.७	४३.७	४	४८.२	४६.२	४	११७.२
११	नोव्हेंबर	३.४	१	१३.०	३.४	-	-	१६.४	-	-	१६.४	-	-	१६.१	१	७.२
१२	डिसेंबर	२३.८	-	-	२३.८	-	-	८.४	-	-	८.४	-	-	१०.२	-	-
एकूण बेरीज		११४६.३	८०	१७१२.३	११४६.३	७७	१७२५.०	१००४.१	७४	११५७.६	१००४.१	७७	११६२.४	१०६०.२	८१	१५२०.०

आधार :- जिल्हाधिकारी, नागपुर.

==: तबता क्रमांक २.२ ==

- २४ -

निष्पन्नकेंद्रातील कमाल व किमान तापमान
[वर्ष - १९९३]

जिल्हा - नागपूर

[आकडे डिग्री सेल्सियस मध्ये]

अ. प्र.	महिना	१. केंद्र : नागपूर विमानतळ		२. केंद्र : नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
१	२	३	४	५	६
१.	जानेवारी	३३.०	११.०	२१.३	१२.४
२.	फेब्रुवारी	३७.४	९.३	३५.३	११.७
३.	मार्च	३९.०	१५.७	३८.६	१७.३
४.	एप्रिल	४४.६	२१.१	४२.८	२२.५
५.	मे	४६.०	२३.४	४५.५	२१.२
६.	जून	४५.७	२१.९	४३.९	२४.०
७.	जुलै	३५.३	२२.६	३६.०	२२.६
८.	ऑगस्ट	३३.७	२१.८	३३.८	२२.३
९.	सप्टेंबर	३३.८	२१.७	३३.४	२२.४
१०.	ऑक्टोबर	३४.८	१४.२	३४.४	१७.०
११.	नोव्हेंबर	३१.७	८.४	३१.७	१२.७
१२.	डिसेंबर	२९.८	७.४	२९.४	१०.३
वार्षिक		४६.०	७.४	४५.५	१०.३

आधार : विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, भारत सरकार, नागपूर.

जमिनीचा दापर [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्रफळ ०० हेक्टर मध्ये]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	सकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीलाग वापरा खाणील जमीन	उपलब्ध पडीत व लागवडी लायक नसलेली जमीन	नसलेले सकूण [६-७]	पडीत जमीन लागवडी लायक पण वापरात नसलेली	पडीत जमीन लागवडी लायक पण वापरात नसलेली	व्यतिरिक्त जमीन कोलेली इतर जमीन	कसलेल्या जमीनी मध्ये [१-११]	पडीत जमीन पड [१३]	पड [१४]	निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड	लागवडी खालील सकूण क्षेत्र [१-११]	लागवडी क्षेत्र [१-११]	लागवडी क्षेत्र [१-११]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	
जिल्हा सकूण			१९८९-९०	९८६४	१६१३	६८४	४५८	११४२	४७७	४५६	२०६	११३९	३२५	३८५	७१०	५२६०	६४५	५९०५	६६५३
			१९९०-९१	९८६४	१६१३	६३९	४४४	१०८३	५३८	४५३	२०३	११९४	२२१	३२९	५५०	५४२४	७५७	६१८१	६७१५
			१९९२-९३	९८६४	१४०२	५३६	४८७	१०२३	६९६	५८७	२२०	१५०३	२२०	४०५	६२५	५३११	४४०	५७५१	६८५२
तालुका																			
१.	नागपूर [श]	१९८९-९०	२०९	१	७३	१७	९०	४६	२३	-	६९	४	७	११	३८	५	४३	९५	
		१९९०-९१	२०९	१	७५	१७	९२	४६	२३	-	६८	८	५	१३	३५	७	४३	९४	
		१९९२-९३	२०९	-	७२	-	७२	४१	-	-	४१	७	६१	६८	२८	५	३३	१३७	
२.	सावनेर	१९८९-९०	६१९	११	१०४	४९	१५३	३०	१२	-	४२	२२	१०	३२	३८१	७०	४५१	४४३	
		१९९०-९१	६१९	१३	१०३	३४	१३७	३५	१०	-	४१	१६	२०	३१	३९८	५५	४५३	४६०	
		१९९२-९३	६१९	-	४३	३२	७५	१०८	१२	-	१२०	१९	१४	३३	३९१	४२	४३३	५३२	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
३. पारशिवनी	१९८२-९०	७८७	२२३	६२	६८	१३७	३७	२०	७	६१	१२	१८	३०	३३६	५७	३२२	४०७	
	१९९०-९१	७८७	२२२	४२	६५	१०७	६८	२३	३	९४	२	११	१३	३५१	७१	४२२	४३५	
	१९९२-९३	७८७	२७१	६३	३३	९६	२२	३१	३	५६	११	२०	३१	३३३	३०	३६३	३८९	
४. रामटेक	१९८२-९०	११४३	६३०	८३	२१	१०४	३६	२७	-	६३	१४	३५	४२	२९७	३१	३२८	३८२	
	१९९०-९१	११४३	६३०	८३	१७	१००	२८	२२	-	५०	४२	६३	१०५	२५८	८५	३४३	३९१	
	१९९२-९३	११४३	५८०	२७	६१	८८	८६	२१	-	१०७	३०	३८	६८	३००	७	३०७	४५४	
५. मौदा	१९८२-९०	६१३	-	६५	२	६७	५४	१७	१९	९०	५२	४२	९४	३६२	१८	३६०	५२९	
	१९९०-९१	६१३	१	६५	२	६७	५४	१७	२७	९८	१२	२०	३२	४१५	२५	४१०	५२८	
	१९९२-९३	६१३	३	५१	३	५४	२	३	१०	१५	१०	४६	५६	४८५	३५	५२०	५५३	
६. कामठी	१९८२-९०	४३४	-	२९	११	४०	५	३८	२०	६३	१२	३४	४६	२७५	७७	३५२	३४६	
	१९९०-९१	४३४	-	१५	११	२६	५	१६	१३	३४	१५	४८	६३	३०१	१७०	३७१	३८२	
	१९९२-९३	४३४	१	१०	१२	२२	४२	२०	२०	८९	२	६	१५	२९७	४९	३४६	३८१	
७. कुडी	१९८२-९०	८२९	८१	५२	११	६३	२६	३५	३८	९९	१८	१८	३६	५५०	४८	५९९	६५०	
	१९९०-९१	८२९	८१	५३	१०	६३	२६	-	३८	६४	१४	३३	४७	५७४	५०	६२४	६८५	
	१९९२-९३	८२९	१६	१५	३	१८	५५	२७	१३७	२१९	७	१४	२१	५५५	४२	५९७	७६८	
८. भिवापुर	१९८२-९०	७०२	१०३	१५	१४	२९	११	२०	१५	४६	४३	६६	१०९	४१५	४७	४६२	५५०	
	१९९०-९१	७०२	१०३	१४	१४	२८	११	२०	१५	४६	४३	२५	६८	४५७	४७	५०४	५५०	
	१९९२-९३	७०२	८६	१४	६२	८३	२७	४२	२	७८	७	३१	३८	४१७	३१	४४८	४२१	

: : तक्ता क्रमांक ३२१ [पुटे चालू] : :

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
९. उमरेड	१९८९-९०	९७९	२२०	४६	१८	६४	३२	४१	१४	८७	३९	४५	११४	४९४	७९	६७३	६५४	
	१९९०-९१	९७९	२१९	४२	१९	६८	४६	४५	११	१०२	३०	४८	७८	५१२	४६	५५८	६४७	
	१९९२-९३	९७९	१८६	३४	३१	६५	५९	१२८	२०	२०७	१५	३४	४९	४७२	३३	५०५	६००	
१०. नागपूर[गा]	१९८९-९०	६२०	३४	९	३	१२	४८	३५	६२	१५३	२०	१०	२०	३२२	३३	४२५	५३९	
	१९९०-९१	६२०	३४	१	२३	२४	४५	५०	६२	१६५	४	४	८	३२०	३२	४२८	६१२	
	१९९२-९३	६२०	१७	२०	४२	६२	६३	२९	८	१००	३६	३७	७३	३६९	२७	३९५	५१२	
११. हिंगणा	१९८९-९०	७८६	१२७	३२	१३८	१७०	४२	३२	-	६४	११	३	१४	४११	४५	४५६	४६७	
	१९९०-९१	७८६	१२७	३२	१४८	१८०	७०	३२	-	१०२	१	४	५	३७२	८०	४५२	४४७	
	१९९२-९३	७८६	१०८	६०	६८	१२८	४७	११	१२	१५०	२	३९	४८	३५२	३८	३८०	४५९	
१२. काटील	१९८९-९०	८४२	२५	६०	२५	८५	३६	६६	-	१०२	२४	२९	५३	५०४	६७	५७४	५९६	
	१९९०-९१	८४२	२५	४८	-	४८	३५	१४	-	१२९	५	१०	१६	५५५	६६	६२१	६०५	
	१९९२-९३	८४२	८७	२	३३	३५	५२	११	-	१४३	३५	३३	५४	५२०	३८	५४८	६२९	
१३. नरखेड	१९८९-९०	७६८	४६	१४	३५	४९	३९	६५	२६	१३०	३३	३०	६३	४८०	१२	४९१	६०८	
	१९९०-९१	७६८	४७	१३	३४	४७	३७	६४	२७	१३१	२९	३४	६३	४८०	५९	५३९	६०५	
	१९९२-९३	७६८	४६	८३	२७	११०	५१	५८	१	११०	९	१२	२१	४८१	५०	५३९	५५४	

= : : तक्ता क्रमांक ३.१ [पूढे चालू] : : =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
१५.	कळमेडवर	१९८९-९०	५४३	४२	३३	४६	७९	३५	३५	१	७१	२१	८	२९	३२२	५६	३७९	३८७
		१९९०-९१	५४३	४२	४५	५०	९५	३६	३५	-	७१	५	४	९	३२६	५७	३८३	३७१
		१९९२-९३	५४३	१	४२	७३	११५	३७	३४	-	६८	३६	२१	४७	३१२	३३	३७५	१९३

टीप :- १] १९८९-९० व १९९०-९१ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. १९९२-९३ वर्षासाठी जिल्हा श्रुत व पिके अहवाल तयार झाले नसल्याने १९९२-९३ ची आकडेवारी पुर्नसुद्धीत करण्यात आलेली आहे.

२] आकडे पूर्णांकित केल्याने बेसजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा श्रुत व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र - हेक्टरमध्ये]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	ज्वारी एकूण	बाजरी	मका	बरी	इतर तूप धान्ये	एकूण तूप धान्ये	हरभरा	तूर	मूग	इतर कड धान्ये	एकूण कडधान्ये
१		२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	३१८२८	५०५६३	११११८६	३८८४२	१५००२८	१५०	१८०१	१०	३३	२३४४१३	२८१९१	५१५७२	६४२५	१३८५५	१०००४३
		१९९०-९१	३८०८६	५१०४५	११२९०२	३३०४१०	१४५९४२	१५२	५५९	-	३९	२३५८२३	२७३२४	५५५७४	६१३२	१२६७७	१०१७०७
		१९९२-९३	३०७५३	४५७८६	५७७६३	१६६२९	७४३९२	१२४	५५२	-	६८९३	१५८५००	१७९७९	३४३३६	३०२१	२६९४४	८३२८०
	तालुका																
१.	नागपूर [शहर]	१९८९-९०	२२०	६२५	१४९९	६	१५०५	-	५६	-	-	२४०६	५८	६२५	१५	१७	७१५
		१९९०-९१	२०५	५६८	११२३	२	११३५	-	३७	-	-	१९३५	५८	१७१	११	१३	२५३
		१९९२-९३	२२६	५३०	१६४	१	१६५	-	२९	-	३	९५३	३	१६४	१२	३१०	४८९
२.	सावनेर	१९८९-९०	१४२	२१९९	१६८३९	१	१६८४०	१	२	-	-	१९१८४	१९१४	७९२६	३०५	६५८	१०८०३
		१९९०-९१	१३२	२२९२	१४६६७	-	१४६६७	-	२	-	-	१४०९३	१३४८	८४२२	२५३	७३४	१०७५७
		१९९२-९३	१३१	२४७०	६९४२	-	६९४२	-	१	-	-	९५४४	१२७५	७०३२	१९०	५५७	९७५४
३.	पारशिवनी	१९८९-९०	२३१९	३१०२	८७५३	२१५३	१०९०६	-	-	-	-	१६३२७	२५२७	६८४०	१४६	६३९	१०१५२
		१९९०-९१	२५६३	३६३६	७८७८	२१२७	१०००५	-	२६	-	१३	१६२४३	२४५२	७५९७	१३६	४६७	१०६५२
		१९९२-९३	३६२३	४१९२	१६५३	१००	१७५३	-	३६	-	-	९६०४	२०४१	२१०१	१००	५६९	८८११
४.	रामटेक	१९८९-९०	८९८२	३०५५	३३५७	५००८	८३६५	-	४२२	-	८	२०८३२	२२४८	२३९५	१३२	५७७	५३५२
		१९९०-९१	९७२९	३३२३	३२८६	४१४२	७४२८	-	४१४	-	-	२०७९४	२२९६	२४१६	२२३	१२३१	६१६६
		१९९२-९३	४०९१	३४००	८९९	११३	१०१२	-	४२१	-	-	८९२४	१२५९	२३७४	१६७	३९५२	७७५२

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
५. मौदा	१९८९-९०	३४८२	४८५०	१२५८	४०२७	५२८५	-	-	-	-	१३६१७	३९२३	५१३८	१७	५५६	९६३३
	१९९०-९१	६६८९	६४२७	१७७७	३३१६	४४२३	-	-	-	-	१७६०९	३८२९	५७९९	२५	४१४	१०६६७
	१९९२-९३	५६९८	२४१२	२३९	६४८	८८७	-	-	-	-	९००४	१९५०	१४२८	२५	४०२	३८०५
६. कामठी	१९८९-९०	१५७९	५८६४	४२९३	५३५	४८२८	-	१६	-	-	१२२८७	११६४	२३२३	३०	४३४	४०२४
	१९९०-९१	२६८९	५६९५	३८७४	३२	३९०६	-	२४	-	-	१२३१४	१२६७	२२९७	३६	३४८	३९४८
	१९९२-९३	१४१०	४८०५	१८५०	४८	१८९८	-	१	-	-	८११४	११७७	१२७०	२९	३५०६	५९८२
७. कुही	१९८९-९०	८८८८	७१३०	१६६७	११८२६	१३५२३	-	-	-	-	२९६११	१७०७	२०७१	७७	१०६९	४९२४
	१९९०-९१	९३५७	७५१०	१६१५	१००१७	११६३२	-	-	-	-	२८४९९	१८३९	१९८९	९७	२२९२	६२१७
	१९९२-९३	१०५१२	७८१८	१००३	७८४८	८८८१	-	-	-	-	२७२११	१६६४	१०	१६५	१२८६६	१४७०५
८. भिवापुर	१९८९-९०	२९९०	५३७२	२९६	१२२६०	१२५५६	-	-	-	-	२०९१८	१००१	११२७	५८	४१३५	६३३१
	१९९०-९१	३०९१	५७४७	२६६	९४९६	९७६२	-	-	-	-	१८५९३	२१०३	११२३	५१	१३५३	४६३०
	१९९२-९३	२२२८	३१४३	१३६	७५९६	७७३२	-	६	-	-	१३१०९	९२९	९७०	३९	११५९	३०९७
९. उपरेह	८९-९०	१८४	८४७०	६५१७	३०२६	१६४३	-	५	-	-	१९८४२	२३३४	२२३६	५१३	४१७	५५००
	१९९०-९१	२०७६	५८१२	५२०५	३९०७	९११२	-	-	-	-	१७०००	२३२०	२५९२	३२५	४२२	५६५९
	१९९२-९३	२०४५	५४५४	३८५	२४५	५३०	-	१	-	-	८०३०	१५६४	२४२७	१३२	५०५	४६२८
१०. नागपुर	१९८९-९०	१९०	३७३८	११३२३	-	११३२३	-	५	-	२	१५२५८	९०४	२७७५	३७४	२७६	४३२९
	१९९०-९१	८६	३०३९	१००६४	१	१००६५	२	७	-	-	१३१९९	७५५	३१९६	३४५	६२८	४९२४
	१९९२-९३	८७	२९२९	९३४५	-	९३४५	-	७	-	-	३७३२	१६१६०	८२२	२५१५	७१	३१५

: : तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू] : : =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
११. हिंगणा	१९८९-९०	११	१४२५	१४११०	-	१४११०	-	१०७०	-	-	१६६१६	१९८५	५४२६	३७३	२८९	८०७३
	१९९०-९१	१६	१८०७	१३०५६	-	१३०५६	-	-	-	-	१४८७९	३०१९	६३०४	३९०	२०९	८९२२
	१९९२-९३	१४*	१२२७	९६९५	-	९६९५	-	-	-	-	११६३६	४८५	६६६	६१	२४५	१४५७
१२. काटोल	१९८६-९०	६३४	२०८१	१५३७२	-	१५३७२	४८	१९९	-	३	१८३३७	३६४६	५४२५	२३७५	२५७७	१४०२३
	१९९०-९१	५३९	२७४२	१८५७६	-	१८५७६	४०	२५	-	३	२१९२५	३१३०	५४५२	२२२१	२६१०	१३४१३
	१९९२-९३	३९८	२१५३	९८३२	-	९८३२	३९	२२	-	८	१२४५२	१९४७	३४९९	१२८२	१८८९	८६१७
१३. नरखेड	१९८९-९०	४०५	२६६	११३३७	-	११३३७	१०१	२२	१०	४	१२१४५	२९०४	४०७७	१६३५	१४००	१००१६
	१९९०-९१	८१४	२३६	१८२८२	-	१८२८२	१०८	२१	-	१२	१९४७६	३९९९	५११३	१६४०	१२३३	१०९०५
	१९९२-९३	२३२	२२९५	१४४६३	-	१४४६३	८२	२६	-	-	१४०९८	१९२२	२९३२	५२६	-	५३८०
१४. कळमेघवर	१९८९-९०	१३२	२४१६	१४४६५	-	१४४६५	-	४	-	१६	१४०३३	१८७४	३११८	३७५	८११	६१७८
	१९९०-९१	१००	२३१८	१३८३३	-	१३८३३	२	३	-	११	१६२६७	९०९	३१०३	३७९	७२३	५११४
	१९९२-९३	५८	२१८१	१२५७	-	१२५७	३	२	-	३१६०	६६६१	९४१	२९४८	२२२	६६९	४७८०

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	एकूण अन्न धान्ये	ऊस	मसाल्याचे पदार्थ	फळे	भाजी-पाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खी पिके	कापूस	इतर तेल पिके	एकूण तेल पिके	गडदूग	जवस	सोयाबी
१		२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	३३४४५६	७१२	२४८०१	१५८२२	१५४२३	५९	३९१४१३	६५७३६	७८७	६६५२३	२५०८२	३००५८	६३२६८
		१९९०-९१	३३७५३०	४६५	२२३९८	१६५३०	१५५२८	७१	३९२५२२	६८१३४	८०१	६८९३५	२२४२९	२९५१३	८८१२६
		१९९२-९३	२४०७८०	२५९	२७१६१	३२५०४	६७५८१	३६८९८५	५३३५३	४८४	५३८३७	१७४९४	१७०२१	२५	
१.	नागपूर [शहर]	१९८९-९०	३१२१	४	६२	१४४	४२०	-	३७५१	३१	-	३१	२	२०२	१९७
		१९९०-९१	२१८८	२	५४	७०	४४३	-	२७५७	३२	६	३८	१	१८०	१२०७
		१९९२-९३	१४४२	१	६५	४०६	९४५	२८५९	२६	५	३१	१	१७१	१	
२.	तांदनेर	१९८९-९०	२९९८७	६५	३५१	१४२५	१५६१	-	३३३३९	६२०८	१७	६२२५	३८४७	७४७	५७१
		१९९०-९१	२७८५०	५७	३७९	१६३९	१६५९	-	३१५८४	७६४१	१७	७६५८	२६९८	१५८	२०३१
		१९९२-९३	१८५९८	३२	४३२	३३९७	४६९३	२७१५९	८८२८	१०	८८३८	२४५०	१०२	-	
३.	पारशिवनी	१९८९-९०	२६४४९	१६९	७७१	७६७	२०९७	-	३०२८३	१७३४	१९	१७५३	११४	२१०८	३५८९
		१९९०-९१	२६८९५	११५	८६२	७९३	२०६२	-	३०७२५	२३०८	७८	२३८६	१११	२०१७	५१२०
		१९९२-९३	१८४१५	१२०	३४८	२३६१	२८२०	२४१३४	२०९३	२२	२११५	२१४	१५९२	-	
४.	रामटेक	१९८९-९०	२६१८४	१४९	७७७	५१५	७४०	-	२८३६५	१२०	८१	२०१	४	१८६४	१०४७
		१९९०-९१	२६२६०	१३७	७१४	६१०	८१७	-	२९२३८	१२०	४८	१६८	७	१७३४	१८६८
		१९९२-९३	१६६७६	१२२	७११	१५७८	६१०५	२५१९२	१०९	५१	१६०	८	१५६५	-	
५.	मौदा	१९८९-९०	२३२५०	-	२९७४	४३२	१४५९	-	२८११५	-	३८	३८	७	३५६३	५१७६
		१९९०-९१	२७६७६	-	१२०१	३४१	१४८२	-	३०७००	-	-	-	-	२९५०	९३००
		१९९२-९३	१२८०९	१६६	२९७५	२१०९	१७८५९	३५९१८	-	२३	२३	-	२४३१	१०	

१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
६. कामठी	१९८९-९०	१६३११	१५३	१८५५	४६८	५२१	-	१९३०८	६३५	-	६३५	१३	३०२१	९९५१
	१९९०-९१	१६३६२	-	२४२४	५३७	११२९	-	२०३५२	४४१	-	४४१	४	४५०४	८३८०
	१९९२-९३	१४०९६	४१२	२६३९	१५८४	२२९०	२१०२१	३९२	-	३९२	९८	१०६१	-	
७. कुडी	१९८९-९०	३४५३५	७२	८२६९	१८५	९२२	३३	४४०१६	१४	१८८	२०२	६	६७४४	८१९४
	१९९०-९१	३४७१६	४६	७८८२	१८५	८५२	३९	४३७२०	६	२०८	२१४	३	६५३७	१०४४५
	१९९२-९३	४१९१६	५७	१०६७१	७०५	२३५२	५५७०१	-	८९	८९	४	११७६	-	
८. भिवापुर	१९८९-९०	२७३३९	३	४६७१	९५	३६१	२४	३२३९३	२३६२	२२	२३८४	-	३९८७	६३५१
	१९९०-९१	२३२२३	२	४०३२	१०६	२८७	-	२७६४०	२२३८	२७	२२६५	-	४०८१	१४६४१
	१९९२-९३	१६२०६	२	३६२४	२६५	२८०९	२२९०६	१०४२	९	१०५१	-	३८००	७	
९. उपरेड	१९८९-९०	२५३४२	९	३३४७	१९७	५०२	-	२९३९७	१०३६०	१	१०३६१	-	३५७३	११४७६
	१९९०-९१	२२६५९	-	३२१९	२३४	४८३	-	२६५९५	१०७५६	६	१०७५७	२	३२८१	१३१९८
	१९९२-९३	१२६५८	१०	३२१४	८७३	४०८२	२०८३७	६९८७	१	६९८८	३००	३०८८	३	
१०. नागपुर [गा.]	१९८९-९०	१९५८७	२४	५८३	१०४४	१३८१	२	२२६११	९८०४	२०	९८२४	७१	२६०२	५७१९
	१९९०-९१	१८१२३	३०	७०२	१०५४	१२१९	-	२११२८	११२५४	-	११२५४	६७	२४६६	६५२७
	१९९२-९३	१९८८३	-	७८२	२३०४	२५२१	२६४९०	३५६०	-	३५६०	४१	१६१२	१	
११. हिंगणा	१९८९-९०	२४६८९	३०	३६	१०३८	२०३४	-	२७८२७	१४५७६	५०	१४६२६	१२७	५९	२६४५
	१९९०-९१	२३८०१	३०	२४	११७६	१३७६	-	२६४०७	१६४३२	६८	१६५००	१२९	३५	१८६७
	१९९२-९३	१३०९३	६	३५९	२०३८	२४३७	१७९३३	१५७८७	-	१५७८७	१३८	१८	-	

= :: तक्ता क्रमांक ३.३ [पुटे चालु] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२. बाटोल	१९८९-९०	३२३६०	६	४६३	३४३२	१४०८	-	३७६६९	५८४५	१५०	५९२५	१०६४४	६८	२५५४
	१९९०-९१	३५३३८	२१	३५८	३७८२	१४२२	-	४०९२१	५१७८	१८२	५३६०	८९४३	९०	६३७३
	१९९२-९३	२१०६९	९	४१५	५१६८	८०२७	३४७१८	३९२५	१३६	४०६१	६५८२	७७		२
१३. नरखेड	१९८९-९०	२२१६१	-	७७	३७३२	२२७	-	२६१९७	८४२०	१६७	८५८७	७४९१	११६७	५२५८
	१९९०-९१	३०४५८	-	२३	३६७७	१६४	३२	३४३५४	५९२५	१६१	६१५६	६९०२	११४९	५१७८
	१९९२-९३	२२४७८	६	३९०	५१४३	४४३२	३२४४९	५१११	१३२	५२४३	६२२०	१००		१
१४. कळेश्वर	१९८९-९०	२३२११	३८	५६५	३४१८	१९१०	-	२८१४२	५६२७	३४	५६६१	२७५७	३५३	५४०
	१९९०-९१	२१३८१	२५	५३४	२३२६	२१३३	-	२६३९९	५७३३	५	५७३८	२५६२	३३०	१९९१
	१९९२-९३	११४४१	१६	५२९	४५४३	६१३९	२२६६८	५४९३	६	५४९९	१४४१	२२८		-

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	इतर, गळीतगुची धान्ये	एकूण गळी-ताची धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	लागवडी-खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक लागवडी-खाली असलेले क्षेत्र	अधिक लागवडी-खालील क्षेत्र [निव्वळ]
१		२	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	१३५२०	१३१९२८	१०	२	१२	१६८	४७३	१९९१०४	५९०५१७	६४४९३	५२६०२४
		१९९०-९१	१५८८९	१५५९५६	२०	२	२२	३१४	४४७	२२५५७४	६१४०६६	७५६८६	५४२४१०
		१९९२-९३	१०४३४७	१३८८८७	-	-	२१	१५३	१३१८७	२०६०८५	५७५०७०	४४०१८	५३१०५३
१.	नागपूर [शहर]	१९८९-९०	६७	४६७	-	-	-	१४	३८	५५०	४३०१	४५५	३८४६
		१९९०-९१	५	१३९३	-	-	-	२३	६२	१५२३	४२८०	७३३	३५४७
		१९९२-९३	४२	२१५	-	-	-	२	१६४	४१२	३२७१	४३०	२८४१
२.	सावनेर	१९८९-९०	३११	५४७६	१०	-	१०	३	९	११७२३	४५०६२	७००९	३८०५३
		१९९०-९१	१०९६	५९८३	१९	-	१९	३	११	१३६७४	४५३५८	५४५६	३९८०२
		१९९२-९३	२६५०	५२०२	-	-	१६	९	२०८४	१६१४९	४३३०८	४२१५	३९०९३
३.	पारभिवनी	१९८९-९०	१३१३	७१२४	-	-	-	१५	-	८८९२	३९१७५	५६०९	३३५६६
		१९९०-९१	१७८५	९०३३	-	-	-	१८	-	११४३७	४२१६४	७०५६	३५१०८
		१९९२-९३	७०५५	८८६१	-	-	-	४	१२६७	१२३४७	३६३८१	३०४६	३३३३५
४.	रामटेक	१९८९-९०	१३४९	४३६४	-	२	२	-	-	४४६७	३२८३३	३११७	२९७१५
		१९९०-९१	१३३०	४९३९	-	१	१	-	७	५११५	३४३५३	८४९९	२५८५४
		१९९२-९३	३७०१	५२७४	-	१	१	-	३२	५४६७	३०६५९	६८१	२९९७८
५.	मवेदा	१९८९-९०	१०७२	९८१८	-	-	-	-	-	९८५६	३७९७१	१८१७	३६१५४
		१९९०-९१	१००३	१३२५३	-	-	-	२५	-	१३२७८	४३९७८	२४६१	४१५१७
		१९९२-९३	१३३५८	१५७९९	-	-	-	२९	१८३	१६०३४	५१९५२	३५०७	४८४४५

= : : तब्ता कृमाके ३.२ [पुटे चालु] : : =

१	२	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
६. कामठी	१९८९-९०	२३१२	१५२२७	-	-	-	-	-	१५९३२	३५२४०	७७२६	३७५१४
	१९९०-९१	३३०२	१६१९०	-	-	-	-	२०	१६७२१	३७०७३	७००३	३००७०
	१९९२-९३	११६८७	१२८४६	-	-	-	-	२८१	१३५१९	३५५४०	४८६५	२९६७५
७. कुही	१९८९-९०	७०२	१५६४६	-	-	-	१६	१४	१५८७८	५९८९४	४८५१	५५०४३
	१९९०-९१	१४५५	१८४४०	-	-	-	२८	-	१८६८२	६२४०२	५०४६	५७३५६
	१९९२-९३	१३४२	२५२२	-	-	-	-	१३६६	३९७७	५९६७९	४१९८	५५४८०
८. भिमापुर	१९८९-९०	११२७	११४६५	-	-	-	४	३	१३८५६	४६२४९	४७३२	४१५१७
	१९९०-९१	१७३६	२०४५८	-	१	१	६	१	२२७३१	५०३७१	४७१९	४५६५२
	१९९२-९३	१७०३५	२०८४२	-	-	-	२	२९	२१९२४	४४८३०	३११६	४१७१४
९. उमरेड	१९८९-९०	२४२९	१७५४८	-	-	-	४६	-	२७९५५	५७३५२	७८९९	४९४५३
	१९९०-९१	१८९४	१८३७५	-	-	-	४१	४०	२९२१३	५५८०८	४६१५	५११९३
	१९९२-९३	१५८६९	१९२६०	-	-	-	५५	३३३२	२९६३५	५०४७२	३२९९	४७१७३
१०. नागपुर [गा]	१९८९-९०	१६८२	१००७४	-	-	-	२	१२	१९९१२	४२५३३	३३३४	३९१९९
	१९९०-९१	१३८४	१०४४४	१	-	१	-	२६	२१७२५	४२८५३	३८९०	३८९६३
	१९९२-९३	८७१८	१०३७२	-	-	-	-	१४६	१४०७८	३९५६८	२७४०	३६८२८
११. हिंगणा	१९८९-९०	११४	२९४५	-	-	-	७	१४६	१७७२४	४५५५१	४४६५	४१०८६
	१९९०-९१	११२	२१४३	-	-	-	२	१२८	१८७७३	४५१८०	७९५८	३७२२२
	१९९२-९३	२१९६	२३४२	-	-	-	४	६	१८८२	२००३१	३७९५४	२७८८

१	२	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
१२. काटोळ	१९८९-९०	४१८	१३६८४	-	-	-	१६	१९	१९७१४	५७३८३	६६९८	५०६८५
	१९९०-९१	३६४	१५७७०	-	-	-	३२	३२	२११९४	६२११५	६६५२	५५४६३
	१९९२-९३	९२१०	१५८७१	-	-	-	२६	१३३	२००९१	५४८०९	२७७९	५२०३०
१३. नरखेड	१९८९-९०	१९२	१४१०८	-	-	-	४५	१७८	२२९१८	४९११५	११५०	४७९६५
	१९९०-९१	१९६	१३४२५	-	-	-	८	-	१९५८२	५३९४३	५९११	४८०३२
	१९९२-९३	८८४७	१५१६८	-	-	-	१५	२४१	२०६६७	५३११६	५०४७	४८०६९
१४. कळमेश्वर	१९८९-९०	३६२	४०१२	-	-	-	-	५४	९७२७	३७८६९	५६४१	३२२२८
	१९९०-९१	२२७	६११०	-	-	-	२८	४३	११९१९	३८३१८	५६८७	३२६३१
	१९९२-९३	२६३७	४३१३	-	-	-	५	२०४७	११८६४	३४५३२	३३०७	३१२२५

टीप :- १] १९८९-९० व १९९०-९१ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. १९९२-९४ चे जिल्हा वार्षिक झुतू व पिके अहवाल अद्यापही तयार न झाल्याने १९९२-९३ ची अस्थाई आकडेवारी पुनर्मुद्रीत करण्यात आलेली आहे.

२] १९९२-९३ बर्षाकरीता "फळे व भाजीपाला" याबाबतील क्षेत्र स्वतंत्रपणे उपलब्ध नसल्याने स्तंभ २१ व २२ मध्ये ते एकत्र देण्यात आले आहे.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १.

२] जिल्हा झुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशपूर.

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन [अंतीम अंदाज] - १९९४-९५

जिल्हा - नाशपूर -

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पन्न [किलो]	उत्पादन [शंभर मे. टन]	अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पन्न [किलो]	उत्पादन [शंभर मे. टन]
१	२	३	४	१	२	३	४
१.	तांदूळ	१३५०	५०१	१७.	जवस	३३५	८२
२.	गहू	१३९९	७९२	१८.	तीळ	१९०	८
३.	ज्वारी	७६६	६७७	१९.	भुईसूग [शेंगा]	७९९	११९
४.	बाजरी	१०००	१	२०.	मोहरी व राई	४२९	६
५.	बाली	-	-	२१.	एरंडी	-	-
६.	मका	१०००	१	२२.	उस	७७१४३	५४०
७.	नाचणी	-	-	२३.	नारळ [०००] नग	-	-
८.	झतार धान्ये	-	-	२४.	कापूस [रुई] [००]	१७२	५२६
९.	एकूण धान्ये	१०८२	१९७२	२५.	ताग	१३५	१
१०.	हरभरा	६००	२१९	२६.	मेस्ता [अंबाडी]	-	-
११.	तूर	४६३	२४५	२७.	तंबाखू	१०००	१
१२.	उडीद	२९६	८	२८.	एकूण औषधी व मादक पदार्थे	-	-
१३.	मूंग	२७९	१२	२९.	आले	९३३	०.२८
१४.	मसूर	५००	२	३०.	मिरची	२१०	२२
१५.	झतार कडधान्ये	३२१	३५	३१.	हळद	९३९	०.९३
१६.	एकूण कडधान्ये	४८४	५२१	३२.	बटाटे	४५९३	५५

टीप :- १] उसाचे उत्पादन ड्रेड केनच्या स्वरूपात आहे.

२] बाब क्र. २६ [मेस्ता] १ गासडी = १८० किलोग्रॅम.

३] कापसाचे उत्पादन "००" गाठीच्या स्वरूपात आहे.
१ गासडी = १७० किलो.

४] ५० हेक्टर पेक्षा कमी क्षेत्र व ५० टनापेक्षा कमी उत्पादन अशा अशा पिकांच्या माहितीचा समावेश नाही.

आधार :- कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विविध साधनांनी ओलिताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र

[१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३ वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची ओलिताखालील क्षेत्राशी टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९
			पृथक्भागीय	विहीरी				
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	१५७५६	३५०२९	५०७८५	६२५४२	५२०५१७	११.७८
		१९९०-९१	१९८६५	३५६३९	५५५०४	७६६५०	६१८०९६	१२.४०
		१९९२-९३	४८८३३	६४६२८	११३४५१	१४६२६७	५७५०७०	२५.५६
१.	नागपूर [शहर]	१९८९-९०	३२५	२२६	६९१	१०४६	४३०१	२४.३२
		१९९०-९१	२५१	२२४	४७५	८४५	४२८०	१९.७४
		१९९२-९३	-	६७३	६७३	१०४०	३२७१	३१.७९
२.	सावनेर	१९८९-९०	३२२	३४१८	३७४०	६४५१	४५०६२	१४.३२
		१९९०-९१	१३५९	२७६३	४०२२	६६२३	४५२५८	१४.७९
		१९९२-९३	४३	२६९६	२७३९	६६२३	४३३०८	१५.४५
३.	पारशिवनी	१९८९-९०	२२८१	४४७०	६७५१	७०१३	३९१७५	१७.९०
		१९९०-९१	४०४२	३१५०	७१९२	८०२३	४२१६४	१९.०३
		१९९२-९३	६८२५	१८०६	८६३१	१०९८२	३६३८१	३०.१९

१	२	३	४	५	६	७	८	९
४.	रायटेक	१९८९-९०	४३०२	१२५३	५५५५	६५३१	३२८३२	१९.८६
		१९९०-९१	३३९१	२०६३	५५५५	६५७१	३४३५३	१८.८४
		१९९२-९३	४६०९	१०१६	५६२५	६२२०	३०६५९	१९.९६
५.	मौदा	१९८९-९०	३२४९	४३३६	७५८५	७९५४	३७९७१	२०.९५
		१९९०-९१	३००८	५३५९	८३६७	९६५६	४३९७८	२१.९६
		१९९२-९३	१७८४७	२३४७	२०१९४	२२४२५	५१९५२	४३.१६
६.	कामठी	१९८९-९०	१९६२	२७५८	४७२०	७२२७	३५२४०	२०.५१
		१९९०-९१	२२५८	३११७	५३६८	७९८८	३७०७३	२१.५५
		१९९२-९३	२०८०	४२६०	६३४०	८१९१	३४५४०	२३.७१
७.	कुटी	१९८९-९०	५८६	२२१	८७७	१९८६	५९८९४	३.३२
		१९९०-९१	५९७	५४२	११३९	२२०६	६२४०२	३.५४
		१९९२-९३	१२५५८	३१०४२	४३६००	४८८६०	५९६७८	८१.८७
८.	बिजापुर	१९८९-९०	१४१९	५५३	१९७२	२२५३	४६२४९	४.८७
		१९९०-९१	१२२९	१२१४	२४४३	२६९०	५०३७१	५.३४
		१९९२-९३	९७१	११५५	२१२६	२८३७	४४८३०	६.३३
९.	उमरेड	१९८९-९०	७०७	७७५	१४८२	२८३४	५७३५२	४.९४
		१९९०-९१	१९४३	४४०	२३८३	४०२५	५५८०८	७.२१
		१९९२-९३	२३३८	१७७३	४१११	७४१०	५०४७२	१४.६८

: : तक्ता क्रमांक ३.४ [पुढे चालू] : : =

क्र.	वार्ड	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३	१९९३-९४	१९९४-९५	१९९५-९६	१९९६-९७
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१९८९-९०	-	१३११	१३११	२२१५	४२५२३	५.२१	
		१९९०-९१	-	१२१२	१२१२	२१०३	४२८५३	४.२१	
		१९९२-९३	९७	२५४७	२६४४	२६४४	३२५६८	६.६८	
११.	हिंगणा	१९८९-९०	४६	४०६३	४१०९	५६१४	४५५५१	१२.३२	
		१९९०-९१	८३	४२८५	४३६८	५९०९	४५१८०	१३.०८	
		१९९२-९३	१८०	१५२९	१७०९	४३३३	३७९५४	११.४३	
१२.	काटोल	१९८९-९०	३२६	२७०२	३०२८	५८१८	५७३८३	१०.१४	
		१९९०-९१	५४०	३१३५	३६७५	६७२८	६२११५	१०.९४	
		१९९२-९३	१२९	४७३५	४८६४	८११५	५४८०९	१४.८१	
१३.	नरखेड	१९८९-९०	१२१	४३६७	४४८८	५५८५	४२११५	११.३७	
		१९९०-९१	१२२	४२७२	४३९४	५५२३	५३९४३	१०.३७	
		१९९२-९३	२३४	४२४५	५१६९	९१५०	५३११६	१७.२३	
१४.	कळमेश्वर	१९८९-९०	४०	४४३६	४४७६	७०३०	३७८६९	१८.५६	
		१९९०-९१	११४२	३८७०	५०१२	७६५०	३८३१८	१९.९६	
		१९९२-९३	९२२	४१०४	५०२६	८१७६	३४५३३	२३.६८	

टीप :- १९८९-९० व १९९०-९१ ची आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. १९९२-९४ वर्षासाठी जिल्हा वार्षिक झूत व पिके अहवाल आपली तयार न झाल्याने १९९२-९३ ची अस्थाई आकडेवारी पुनर्मुद्रीत करण्यात आलेली आहे.

- आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 २] जिल्हा झूत व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निरनिराळ्या पिकाखालील औलिताचे तालुकावार क्षेत्र
 [१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९२-९३ या वर्षांकरिता]
 जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्रफळ - हेक्टर मध्ये]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	बाजरी	झंतर धान्ये	एकूण तुण धान्ये	हरभरा	झंतर कड	एकूण कड धान्ये	उते	भिरजी	हळद	एकूण म-साली व मसाल्याचे पदार्थ
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	११३२२	१८६५६	-	७	-	४५	३००३०	८२७२	५९२४	१४८१६	७१२	-	-	२२२०
		१९९०-९१	१२२७२	२२५१०	-	-	-	३०	३४८१२	९७६५	५५७९	१५३४४	४६५	-	-	२१७१
		१९९२-९३	२२८२७	२८५९७	२२१०	६९५६	३	९१२	६१५०८	६४६५	१४५६०	२१०२५	९५८	१११०५	१२२	१२०२५
	तालुका															
२.	नागपूर, [शहर]	१९८९-९०	१७८	४६२	-	-	-	४४	६९१	१८	१	१९	४	-	-	२६
		१९९०-९१	१६७	४०६	-	-	-	२२	६०२	१९	१	२०	२	-	-	२६
		१९९२-९३	१५३	३९३	-	-	-	२४	५७०	१	६०	६१	१	१	२८	२९
२.	सावनेर	१९८९-९०	४२	१९६९	-	-	-	-	२०११	९७३	१०३२	२००५	६५	-	-	२३२
		१९९०-९१	३२	२०९३	-	-	-	-	२१२५	८७१	९२४	१४९५	५७	-	-	२६४
		१९९२-९३	१३१	४७०	६३७	-	-	१	१२३९	२७५	५१७	७९२	३२	३५८	-	४३२
३.	पारशिवनी	१९८९-९०	१९१७	६५२	-	-	-	-	२५६१	१५५९	८६८	२४२७	१६९	-	-	१२७
		१९९०-९१	२२६९	१८९७	-	-	-	-	४१६६	१५५०	९११	२४६१	११५	-	-	१५१
		१९९२-९३	२६६५	३०८३	-	-	-	-	५७४८	४६३	१५	४७८	११९	३३३	-	३४८
४.	रामटेक	१९८९-९०	४०७३	१६०४	-	-	-	-	५६७७	१३	-	१३	१४९	-	-	१०४
		१९९०-९१	३३५८	१७९४	-	-	-	-	५१५२	४१३	-	४१३	१३७	-	-	७५
		१९९२-९३	३९५३	१०९७	-	-	-	-	५०५०	२८	-	२८	१२३	१२५	-	१४२

:: तक्ता क्रमांक - ३.५ [पुढे चालू] ::

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
५. मौदा	१९८९-९०	२२५४	२५३८	-	७	-	-	४७९९	२०३१	१३८	२१६९	-	-	-	५५९
	१९९०-९१	३५६४	२९३७	-	-	-	-	६४९१	१८२९	९९	१९२८	-	-	-	७६०
	१९९२-९३	४३८१	१७२०	-	-	-	-	६१०१	३४	१	३८	१६६	१२५	१	१६६
६. कामठी	१९८९-९०	८०४	२१४५	-	-	-	-	२९४९	६२०	११२०	१७४०	१५३	-	-	४१३
	१९९०-९१	८४०	२३१८	-	-	-	१	३१५९	७७७	१३०६	२०८३	-	-	-	२७३
	१९९२-९३	७८१	४४५०	-	२	-	३१	५२६४	४३५	११	४४६	४१२	५१०	-	५८४
७. कुही	१९८९-९०	-	१४३०	-	-	-	-	१४३०	-	-	-	७२	-	-	२
	१९९०-९१	-	१५१०	-	-	-	-	१५१०	-	-	-	४६	-	-	३
	१९९२-९३	९१०७	६९०९	१००३	६९३९	-	-	२३९५८	१६३२	१२७१६	१४३४८	५७	८६०३	४	८८३९
८. भिदापूर	१९८९-९०	५९०	१३७२	-	-	-	-	१९६२	-	-	-	३	-	-	११५
	१९९०-९१	५९१	१४४०	-	-	-	-	२३३१	-	-	-	२	-	-	८४
	१९९२-९३	५३०	१७८८	-	१५	-	-	२३३३	८९	६	९५	२	१३६	७२	२१३
९. उमरेंडे	१९८९-९०	९४३	१४६९	-	-	-	-	२४३२	११	-	११	९	-	-	५१
	१९९०-९१	९८६	१९४०	-	-	-	-	२९२६	५५९	-	५५९	-	-	-	३०
	१९९२-९३	९४३	२४३५	-	३	-	-	३४०१	१६३	-	१६३	१०	६४	४	८८
१०. नागपूर [श्री]	१९८९-९०	९०	-	-	-	-	-	९०	९०४	-	२०४	१४	-	-	९५
	१९९०-९१	-	-	-	-	-	-	-	७५५	-	७५५	३०	-	-	१८०
	१९९२-९३	८७	-	-	-	-	८४८	९३५	८२२	३४३	११६६	-	६०	-	६०
११. हिंगणा	१९८९-९०	-	१४३५	-	-	-	१	१४३६	४२८	२४३२	२८६०	३०	-	-	१०
	१९९०-९१	-	१६५४	-	-	-	-	१६५४	४५५	२३०५	२७६०	३०	-	-	१०
	१९९२-९३	-	१८१५	-	-	-	-	१८१५	-	२३९	२३९	६	११९	-	१९६

तक्ता क्रमांक ३.५ : [पुढे चालू]

- ४४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१२. काटोल	१९८२-९०	३३४	१९८१	-	-	-	-	१५१५	६४६	-	६४६	६	-	-	११९
	१९९०-९१	३३९	१७४२	-	-	-	-	२०८१	६३०	-	६३०	२१	-	-	७
	१९९२-९३	-	२०७५	-	-	-	-	२०७५	१०७८	३७	१११५	९	२७१	१	३३४
१३. नरखेड	१९८२-९०	४५	२३६	-	-	-	-	२८१	११२८	३३	११६१	-	-	-	५४
	१९९०-९१	११४	२३६	-	-	-	-	३५०	१२१४	१५	१३०९	-	-	-	५
	१९९२-९३	८	२१९२	-	-	-	१	२२०१	१२०१	७५	१२७६	६	२६३	११	३५८
१४. कळमेश्वर	१९८२-९०	५२	२१४६	-	-	-	-	२१९८	६४१	३००	९४१	३८	-	-	३१३
	१९९०-९१	१२	२२५३	-	-	-	-	२२६५	६१३	१८	६३१	२५	-	-	३०३
	१९९२-९३	५८	१८०	५७०	-	३	७	८१८	२४१	५३९	७८०	१६	१३७	१	२२९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	बटाटे	एकूण फळे भाजीपत्रा	एकूण कापूस पिके	कापूस तंतू पिके	एकूण भुईमूग	हतर गळीताची पिके	एकूण गळी- ताची धान्ये	सर्कीर्ण अ- खाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिताचे एकूण क्षेत्र	
१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	
	जिल्हा एकूण	१९८९-९०	-	१९६९१	६७५४९	५१९	५१९	१९०	-	१४२०	६१	२०००	६२५४९
		१९९०-९१	-	२०७४७	७३५३९	७२८	७२८	१२४९	१०	२३०२	८१	३१११	७६६५०
		१९९२-९३	६२	२११७८	१५१८५४	३१९२	३३२८	१७९०	४	८३७३	९८७	१२६८८	१४६९६७
	तालुका												
१-	नागपूर [शहर]	१९८९-९०	-	३०१	१०४१	२	२	-	-	३	-	५	१०४६
		१९९०-९१	-	१८९	८३९	१	१	-	-	-	५	६	८४५
		१९९२-९३	-	२८४	९४५	५	५	-	-	२१	६९	९५	१०४०
२-	सावनेर	१९८९-९०	-	२०७७	६३९०	६	६	५३	-	५३	२	६१	६४५१
		१९९०-९१	-	२२५५	६४९६	२६	२६	१५६	-	१५६	१५	१९७	६६९३
		१९९२-९३	४	२१९१	४६९३	८३८	८३८	४५०	-	१०५३	१०९	२०००	६६९३
३-	पारशिवनी	१९८९-९०	-	१७१२	७००४	-	-	३	-	९	-	९	७०१३
		१९९०-९१	-	१०९७	७९९०	१३	१३	१०	२	२०	-	३३	८०२३
		१९९२-९३	-	१२८५	११४८२	३६२	३६२	११५	-	८३९	५१	१२५२	१०९८२

= : : तक्ता क्रमांक ३.५ [पुढे चालू] : : =

४६

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
४. रामटेक	१९८९-९०	-	५७०	६५१३	-	-	४	-	९	२	८	६५२१
	१९९०-९१	-	६८३	६४६०	-	-	७	-	१०	१	११	६४७१
	१९९२-९३	४	७५२	६१०६	-	-	८	-	१४	१	१५	६१२०
५. मोहा	१९८९-९०	-	४०७	७९३४	-	-	-	-	२०	-	२०	७९५४
	१९९०-९१	-	४७२	९६५१	-	-	-	-	५	-	५	९६५६
	१९९२-९३	२१	७०३	३७३२४	-	-	-	-	१७६	-	१७६	३७४२५
६. कासठी	१९८९-९०	-	८७९	६१३४	२५४	२५४	७	-	८३९	-	१०९३	७२२७
	१९९०-९१	-	९९९	६५१४	४४१	४४१	४	-	९९०	४३	१४७४	७९८८
	१९९२-९३	-	१२२७	७९३३	२०	२०	९३	-	२३८	-	२५८	८१९१
७. कुटी	१९८९-९०	-	४७६	१९८०	-	-	६	-	६	-	६	१९८६
	१९९०-९१	-	६४७	२२०६	-	-	-	-	-	-	-	२२०६
	१९९२-९३	-	२८०	४७५०६	-	८९	४	-	१२६१	१६	१३६६	४८८६०
८. भिजापुर	१९८९-९०	-	१४३	२२५३	-	-	-	-	-	-	-	२२५३
	१९९०-९१	-	२७३	२६९०	-	-	-	-	-	-	-	२६९०
	१९९२-९३	-	१६६	२८०९	-	-	-	-	२४	४	२८	२८३७

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
९. उमरेड	१९८९-९०	-	३२५	२८२८	-	-	-	-	४	२	६	२८३४
	१९९०-९१	-	५२६	३९४१	४९	४९	२	-	३५	-	८४	४०२५
	१९९२-९३	-	५१३	४०८९	६०२	६०३	३००	-	२३५०	३७५	३३२८	७४१०
१०. नागपूर [गा.]	१९८९-९०	-	११०९	२२१२	-	-	५	-	५	-	५	२२१७
	१९९०-९१	-	११३५	२०९०	-	-	१३	-	१३	-	१३	२१०३
	१९९२-९३	-	३६०	२५२१	१२३	१२३	-	-	-	-	१२३	२६४४
११. हिंगणा	१९८९-९०	-	११७१	५४९७	७४	७४	४२	-	४३	-	११७	५६१४
	१९९०-९१	-	१३४६	५८००	५३	५३	५४	१	५५	१	१०९	५९०९
	१९९२-९३	-	३७७	२६३३	५०२	५३२	६७	-	९१६	२५२	१७००	४३३३
१२. काटोल	१९८९-९०	-	३५३२	५८१८	-	-	-	-	-	-	-	५८१८
	१९९०-९१	-	४०५९	६७९८	-	-	-	-	-	-	-	६७९८
	१९९२-९३	११	३८९१	८६३०	२०	२०	२	-	३४	३४	८८	८११५
१३. नरखेड	१९८९-९०	-	३८८८	५३८४	१८३	१८३	-	-	१७	१	२०१	५५८५
	१९९०-९१	-	३७७५	५४३९	१३९	१३९	-	-	७	-	१५४	५५९३
	१९९२-९३	२१	५०३२	८९६५	११२	११२	३	-	४	६२	५७	९१५०

= : : तपता क्रमांक ३.५ [पुढे घालू] : : =

- ४८ -

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
१४. कळमेकर	१९८९-९०	-	२०७१	६५६१	-	-	७०	-	४१५	५४	४६२	७०३०
	१९९०-९१	-	३४०१	६६२५	६	६	१००३	-	१००३	१६	१०२५	७६५०
	१९९२-९३	१	४२१७	६२१८	६१८	६२४	७४८	-	१३८५	१९	२०२८	८१६७

टीप :- १९८९-९० व १९९०-९१ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. १९९३-९४ वर्जाकरीतज जिल्हा हुतू व पिके अहवाल तयार न झाल्याने १९९२-९३ ची अस्थायी आकडेवारी पुर्नसुद्धीत करण्यांत आलेली आहे.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा हुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर.

तालुकाद्वार सिंचन विहीरी व झर विहीरी
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सिंचन विहीरींची संख्या			वापरात असलेल्या विहीरीवर बात दिलेले विद्युत पंप			वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरींची संख्या			सिंचन विहीरीखेरीज झर विहीरींची संख्या					
		१९८९-९०	१९९०-९१	१९९२-९३	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९२-९३	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९२-९३	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९२-९३			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	
	जिल्हा एकूण	३०१२४	३७७०३	५५०१९	२४५९८	२५०४६	५७१९८	६०१४५	९७०	१२४९	७१०६	८३६१	५५९८	७२०४	७३५३	५५५८
	तालुका															
१.	नागपूर [शहर]	२६४	१२	१४४९	२८१	१२	४०१	-	-	२	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	३८१२	३८३६	७८४०	३८१२	३८३६	५१६८	-	-	-	५१८	५१८	५१८	५१८	५१८	५१८
३.	पार.शिंदनी	८५४	८६०	८९६	७०४	७०५	१८४०	१०२	१०२	१०२	३१४	३१४	२२६	३१०	३१०	३१०
४.	रामटेक	६९८	१२१०	१३४७	२३७	२९७	१३६६	१५३	१५३	३५०	२०८	३३३	२६४	७८२	७८२	३९२
५.	मौदा	-	५९५	१४२३	-	-	२३४३	-	-	४००	-	-	२७३	-	-	-
६.	कामठी	१०४५	१०४५	१४६९	९५०	८२७	२७०९	२७	-	११	६५	४१	८५	३७९	४३५	-
७.	कुही	७५३	७५३	१५३७	४६५	४६५	२६१७	२७५	२७५	-	२२५	२२५	१४०	५०१	५०१	४२५
८.	भिवापूर	४०९	५०२	६०८	८७	५१०	१५६५	८१	-	-	-	३०४	२६६	५७१	६०५	६२८
९.	उमरेड	१०४३	९६४	२३१७	६१८	७७२	१९९५	२३८	३३७	३१०	३५४	५०६	५५८	६५२	६७८	५६२

= : : तक्ता क्रमांक ३.६ [अ] [पूढे घालु] : : =

- ५० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१०. नागपूर [ग्रामीण]	-	२६६	४३७३	८१५	८१५	४५४५	-	-	३०	-	-	२३९	-	-	-	१०
११. हिंमणा		२७५६	२७९१	४०९१	१६१७	१६८५	४२०४	४८	५६	१२	११३२	११३२	-	३७६	३५८	४००
१२. काटोल		१०१७८	१०१७८	१०१६७	४९३०	४९३०	९३५१	४२	-	-	-	१७६७	६४३	६१७	६१७	६२२
१३. नरखेड		८२६४	९१८३	९६७२	५८८६	५९९६	११८७१	४८	४७	२३	२७७७	१६६१	४८३	२०७१	२०९२	१०९६
१४. कळमेश्वर		४८	४८०	७८३०	४१९६	४१९६	७३२३	-	-	९	१५१६	१५६०	१९०३	४५७	४५७	५९५

टीप :- १९८९-९० व १९९०-९१ चे अकडे पूर्ण सुधारित आहेत. १९९३-९४ वर्षाकरीता जिल्हा वार्षिक झूत व पिके अहवाल तयार न झाल्याने १९९२-९३ ची अस्थाई आकडेवारी पुनर्सुद्धीत करण्यात आली आहे.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा झूत व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

==: तालुका क्रमांक २२६ [ब] ==

कूपनलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप, [वर्ष १९९४-९५ करीता]
जिल्हा - नागपूर

- ५१ -

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	यशास्वी कूप नलिकांची संख्या	बसविलेल्या हात पंपाची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपाची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपाची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपाची संख्या
	जिल्हा बेरीज	५६४	५५४	१२	५५४	१२
	तालुका					
१.	नागपूर [शहर]	३०१	३०१	१२	३०१	१२
२.	सावनेर	२	२	-	२	-
३.	पारभिवनी	११	११	-	११	-
४.	राजटेक	३४	३४	-	३४	-
५.	भौदा	८	८	-	८	-
६.	कामठी	३७	३७	-	३७	-
७.	कुही	३५	३४	-	३४	-
८.	भिवगापूर	२३	२२	-	२२	-
९.	उमरेड	२७	२६	-	२६	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	२५	२४	-	२४	-
११.	हिंगणा	३२	३१	-	३१	-
१२.	काटोल	१६	१२	-	१२	-
१३.	नरखेड	६	६	-	६	-
१४.	कळमेश्वर	७	६	-	६	-

असधार : १] दरीठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर
२] उप अभियंता, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.
३] कार्यकारी अभियंता, पाणी पुरवठा विभाग, महानगरपालिका, नागपूर.

विहिरीखेरीज लघुपाटबंधा-यांची कामे [१९९४-९५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	उपयोगात नसलेली कामे				उपयोगात असलेली कामे				वावरातील कामाचे लाभक्षेत्र [हे] ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र							
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
	जिल्हा एकूण	-	१३	१३	२६	६२४	५०	३९	७१३	१५७९२	१९९२१	४४३७	३२३५०	११४७६	७५३५	२९१४	२१९२५
	तालुका																
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	-	-	१	१	४३	४	१	४८	५३२	१५३३	८१	२१४६	५३२	३६३	६६	२६१
३.	शारशिवनी	-	-	-	-	६	५	-	११	९५	१६०९	-	१७०४	७६	५३५	-	६११
४.	रामटेक	-	२	-	२	९४	४	४	१०२	३७६७	१०३०	८८०	५६७७	२०५६	५०६	८८०	३४४२
५.	मौदा	-	-	१	१	१२	२	२	१६	५००	२००	५८०	१२८०	५००	१५४	४७७	११३१
६.	कामठी	-	-	-	-	३०	-	-	३०	४५९	-	-	४५९	४५९	-	-	४५९
७.	कुही	-	-	१०	१०	६०	२	२८	९०	२२६६	९३६	१६३७	४८३९	११८४	५३५	२९१	२०१०
८.	भिवानूर	-	३	-	३	५६	८	-	६४	२२२४	३७३५	-	५९५९	१५६८	२७३९	-	४३०७
९.	उमरेड	-	५	-	५	३५	७	१	४३	१४९६	३२२९	५९८	५३२३	६४८	१२२०	५५२	२४२०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	५१	३	२	५६	९२०	६३९	५११	२०७०	९२०	१४६	४९८	१५६४
११.	हिंगणा	-	२	१	३	६३	६	१	७०	८३७	२०६६	१५०	३०५३	८३७	३७४	१५०	१३६१
१२.	काटोल	-	१	-	१	९७	४	-	१०१	१६५६	१६४२	-	३२९८	१६५६	४२०	-	२०७६
१३.	नरखेड	-	-	-	-	३३	३	-	३६	३२८	९४४	-	१२७२	३२८	१७७	-	५०५
१४.	ढळमेरुदर	-	-	-	-	४४	२	-	४६	७१२	१५५८	-	२२७०	७१२	३६६	-	१०७८

आधार :- १] कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे, नागपूर विभाग, नागपूर २] कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर.
३] कार्यकारी अभियंता, लघु सिंचन विभाग जिल्हा परिषद १ व २ नागपूर. ४] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यांमुळे मिळणारे क्षेत्र व मिळणारे कायदे [३० जून १९९५ चे]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	प्रकल्पाचे नांव	पेच प्रकल्प	[१] रामटेक तलाव	[२] वेणा प्रकल्प	[३] कान्होलीबारा प्रकल्प	[४] गाढरावोडी प्रकल्प	[५] मकरधोकडा प्रकल्प	[६] चंद्रभागा प्रकल्प	[७] उमरीनाला प्रकल्प
२.	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगावखैरी ता. पारशिवनी	रामटेक ता. रामटेक	व्याहाड पेठ ता. नागपूर	कान्होलीबारा ता. दिगणा	कळमना ता. उमरेड	मकरधोकडा ता. मकरधोकडा ता. उमरेड	डोरली ता. काटोल	उमरी ता. सावनेर
३.	अ] काम पूर्ण होण्याचे वर्ष धरण कालवा	१९७५	१९९४	१९६८	१९७८	१९६७	१९७८	१९८७	१९७९
	उजवा कालवा	१९७८-७९	-	१९६७	उ. ना.	१९६५	१९९९	१९७३	१९७४
	डावा कालवा	१९८४-८५	-	-	-	-	-	-	-
	ब] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-
	क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रुग्णात]	२९४.९९	२९.९२	९७.६६	२८८.६८	४२.४६	१९९.४५	१९८.३७	४९.६६
४.	धरण								
	अ] मंजूर झालेली उंची [मी. मध्ये]	४४.५०	२२.९९	१८.९८	२१.१०	१५.२४	१९.०९	२०.९३	२१.५९
	ब] पूर्ण झालेली उंची [मी. मध्ये]	४४.५०	२२.९९	१८.९८	२१.१०	१५.२४	१९.०९	२०.९३	२१.५९

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
कालदा	उजवा	डावा	उजवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा	उजवा	डावा	
५. अ] एकुण लांबी [कि.मी.]	४८.४६	३२.८५	४४.००	१०.००	२०.४६	१९.३०	३.२०	२५.३८	९.०	८.०
ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी.]	४८.४६	३२.८५	४४.००	१०.००	२०.४६	१९.३०	३.२०	२५.३८	९.०	८.०
६. कमाल क्षमता [दश लक्ष घन मी.]		२२२.०५	१०५.१३	२३.५६७	२३.२१३	१३.८६६	२१.३५९	८.८८६	५.९७	
७. ३०-६.२५ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा [दशलक्ष घन मी.]		२२२.०५	२९.३४५	९.९६९	३.७३३	५.७९७	३.११२	१.३०२	१.६०६	
८. एकुण लाभ क्षेत्र [हेक्टर]		१८८१५०	३८८७८	२५००	९४२४	१३६१	५१८२	३९७४	२४६९	
९. लाभ क्षेत्राखाली लागवडी-लायक क्षेत्र [हेक्टरमध्ये]		१२६९१३	३७९९७	२५००	६०२५	१०३०	३२५६	३१८१	१९०२	
१०. प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]		१०१२००	४३०००	१२१४	३३६९	८६२	३६९५	२२८६	१२२३	
११. सध्या [९४-९५] ओलिताखाली असलेले क्षेत्र [हेक्टर]										
अ] बारमाही		९०७	-	-	२	-	-	९७	८१	
ब] हंगामी		६४८३७	-	२३७	८८२	१८०७	१७१७	५५६	३८२	

अ.क्र.	बाब	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१.	प्रकल्पाचे नांव	[८] केसरनाला प्रकल्प	[९] मोरधाम प्रकल्प	[१०] कोलारनदी प्रकल्प	[११] खेरामाला प्रकल्प	[१२] पेंढरीनाला प्रकल्प	[१३] जामनदी प्रकल्प	[१४] हिवरानाला प्रकल्प	[१५] सायकी-मकर धोकडा प्रकल्प [संयुक्त]
२.	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी ता. सावनेर	लिंगा ता. सावनेर	जुनेवाणी ता. सावनेर	राजेगाव ता. सावनेर	पेंढरी ता. सावनेर	रिधोरा ता. काटोल	इंदापूर ता. उमरेड	सायकी ता. उमरेड
३.	अ] काम पूर्ण होण्याचे वर्ष कालवा	१९७३	१९७९	१९८३	१९८५	वन जमिनीमुळे काम बंद आहे.	१९९६-९७	आर्थिक अनुदान मिळाले नाही.	काम सुरू आहे
	उजवा कालवा	उ. ना.	१९८१	उ. ना.	उ. ना.	-	-	वन जमिन आहे	-
	डावा कालवा	-	-	-	-	-	३९ कि. मी.	त्यामुळे संपूर्ण माहिती निरंक	-
	ब] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	-	-	-	-	१९९९-२०००	-	१९९६-९७
	क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रुपयात]	६६.०८	७४.७५	१४८.१८३	१०३४.६२	४५०.००	४१७४.४१	-	१७८८.७९
४.	धरण								
	अ] मंजूर झालेली उंची [मी. मध्ये]	१९.३२	१६.५४	३०.१४५	२१.५०	३०.८९	२३.९५	-	१४.२४५
	ब] पूर्ण झालेली उंची [मी. मध्ये]	१९.३२	१६.५४	३०.१५५	२१.५०	-	धरणाचे माती काम पूर्ण	-	१४.२४५

१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
५.	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा				
	अ] एकूण लांबी [कि.मी.]	६.०७	५.९४	४.५९	२३.७०	२.३२	३९.००	-	२२.२०
	ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी.]	६.०७	५.९४	४.५९	२३.७०	निरंक	१८.००	-	२२.२०
६.	कमाल क्षमता [दशलक्ष घन मी.]	४.३०	५.४४	३५.३६०	२६.१३४	७.६३	३४.२९७	-	१४.७४
७.	३०.६.९५ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा [दश लक्ष घन मी.]	१.०४०	१.५३९	१४.५४८	५.९१३	निरंक	-	-	-
८.	एकूण लाभ क्षेत्र [हेक्टर]	१०५२	१७१३	१०२५५	४८३७	१८३६	९२९३	-	२३२३
९.	लाभ क्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र [हेक्टर मध्ये]	९३७	१४२३	८०८८	३०२८	१४५०	६७६०	-	२११२
१०.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	८८०	९६०	५९४०	२६१०	१४५०	६७६०	-	२११२
११.	सध्या [९४-९५] ओलिताखाली असलेले क्षेत्र [हेक्टर]								
	अ] बारमाही	७	६७	१०२	५				
	ब] हंगामी	३३५	३९३	१३३३	६०२				

टीप :- १]. रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे येथे प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे. २] उ. ना. = उपलब्ध नाही.

- आधार : १] कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर
 २] कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर
 ३] प्रकल्प अधिकारी, भू व जल व्यवस्थापन प्रथदर्शी प्रकल्प, वैजयंती नगर, नागपूर

==: तक्ता क्रमांक ३.९ ==:

वहीत धारण जमिनींची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहीत धारण आणि ओलिताखालील गिळवळ क्षेत्र वहीतीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहीत धारण जमिनींची संख्या - वर्ष - १९९०-९१

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी [हेक्टरमध्ये]	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संतथेये धारण		एकूण धारण		पूज्विल ओलिताखाली	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	०.०२ पेक्षा कमी	२३७	१	१	०	०	०	२३८	१	२२	०
२.	०.०२ - ०.५०	११०४०	३४९५	३६६	११६	३५	१२	११४४१	३६२२	२६९७	८७६
३.	०.५० - १.००	२९२७३	२२९३५	८९७	६९५	४२	३६	३०२१२	२३६६६	४८६९	३४५९
४.	१.०० - २.००	६९६३६	१०२५६६	२०९१	३०८९	७८	११४	७२१०५	१०५७६९	५९८४	७९७६
५.	२.०० - ३.००	३६७३६	८८७०४	१४८८	३६२४	५८	१४१	३८२८२	९२४६९	१९०४	४२०८
६.	३.०० - ४.००	२०७७५	७१७८८	८८८	३०६२	३६	१२२	२१६९९	७४९७९	१४६३	४४९१
७.	४.०० - ५.००	१३६५६	६०७५३	६६२	२९३२	२३	१०१	१४३४१	६३७८६	४२०	१६७३
८.	५.०० - ७.५०	१५८८८	९५८४४	८०४	४८४८	५७	३६४	१६७४९	१०१०५६	३३३	१६७२
९.	७.५० - १०.००	५५७६	४७४८५	३२४	२७६४	१२	१०२	५९१२	५०३५१	१०६	७०५
१०.	१०.०० - २०.००	३८०१	४८३६२	२६४	३४३०	३७	५३१	४१०२	५२३२३	४८	३९६
११.	२०.०० व त्यापेक्षा जास्त	३११	८४४३	३०	७९६	२४	१२४३	३६५	१०४८२	०	०
एकूण सर्व श्रेणी		२०७२२९	५५०३७६	७८१५	२५३६३	४०९	२७६६	२१५४५३	५७८५०५	१७८४६	२५४५६

= :: तपता कृषक ३.९ [घालू] :: =

अ. क्र.	क्षेत्रफल श्रेणी [हेक्टर मध्ये]	पूर्णतः शिरावत		अंशतः ओलिताखालील			संपूर्ण मालकीचे		पूर्णतः भाडे पध्दतीने		अंशतः मालकीचे व		अंशतः भाडे पध्दतीने	
		संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	एकूण क्षेत्रफल	ओलिता खालील	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	मालकीचे भाडे पध्दतीचे	एकूण	संख्या
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१.	०.०२ पेक्षा कमी	११	०	०	०	०	२३८	१	०	०	०	०	०	०
२.	०.०२ - ०.५०	८०५४	२२७५	४४५	१६८	१०२	११४४१	३६२३	४	४	०	०	०	०
३.	०.५० - १.००	२२१९७	१६३७०	२८७१	२२००	१२१३	३०२१५	२३६६३	४	३	०	०	०	०
४.	१.०० - २.००	५३०८२	७१८५८	१२३८२	१७६७०	८०२१	७२०६६	१०५७१५	१७	२३	२२	१६	१५	३१
५.	२.०० - ३.००	२७३८४	५८८३३	८६४६	१९७५३	७९०१	३८२४४	९२३७१	०	०	३१	४७	३६	८३
६.	३.०० - ४.००	१४३५९	४३५३७	५७८६	१८५७९	६४७१	२१६३७	७४७६३	१५	५६	३८	५८	७०	१२८
७.	४.०० - ५.००	९१२४	३४५५२	४७३२	१९०७७	७२५३	१४२९३	६२५८८	१०	४६	२८	६६	४४	११०
८.	५.०० - ७.५०	१०३२७	५२३३४	६०२६	३२७६६	१०३२९	१६७१५	१००८६०	०	०	२९	६५	९७	१६२
९.	७.५० - १०.००	३३८४	२३५७८	२४०८	१८३०८	५८७४	५८९२	५०१९०	०	०	२०	९४	६७	१६२
१०.	१०.०० - २०.००	२२२६	२१८००	१७९६	१९०३४	५४०१	४०८४	५२०६२	५	९४	१३	८५	८२	१६७
११.	२०.०० व त्यापेक्षा जास्त	१४२	२५५५	२२७	४७८५	१४४१	३५९	१०३०८	०	०	६	८७	८४	१७४
एकूण सर्व श्रेणी		१५०२२८	३२७५९२	४५३१९	१५२३४०	५४०१३	२१५१८४	५७७१४४	५१	२२२	१८७	५१८	४९८	१०१६

आधार :- कृषी संपत्ती - सांख्यिकीय तक्ते - १९९०-९१ [अस्थायी स्वरूपाचे] कृषि विभाग, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

= : : तक्ता क्रमांक ३.१० : : =

- ५९ -

तालुकावार कृषि विषयक अवजारे
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	नांगराची संख्या		गाड्यांची संख्या	उसाचे चरक		ओलितासाठी	ओलितासाठी	ट्रेक्टर	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैलाच्या मुक्तीने चालणारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत पंप		शक्तीवर	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	७५३५०	२४३४०	५४२२५	४२	६३	२२६०	३८७४२	७४९	८४	१९
	तालुका										
१.	नागपूर [शहर]	१२१	१२०	११३	-	-	१३	१०९	१२	-	-
२.	सावनेर	५००३	११०२	३७११	-	-	११६	२९९५	१९	१	-
३.	पारशिवनी	५६२८	६०१	१८८२	-	-	१३७	५४१	२२	-	-
४.	रामटेक	८१०९	११९०	३५६१	-	-	३५३	१०१७	७६	-	-
५.	मौदा	८४११	१८५९	४३८९	-	-	४६४	१३९३	३२१	१२	४
६.	कामठी	४१८१	५७०	३०१४	४	-	७५	१५९२	३४	८	-
७.	कुही	१०३८४	४७६	५६६५	१	-	४९८	१४५१	१७	१	-
८.	भिव्हापूर	४७९१	९२१५	३३७०	-	४१	२८९	८६७	२१	६	१५
९.	उमरेड	६५०३	२१३०	४५१३	२७	२१	६३१	१०९२	२९	९	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	२९४२	१०३३	३५१४	-	-	१६७	२२५५	४९	१	-
११.	हिंगणा	२६५४	१४८२	३३०३	-	१	९९	२३२९	२२	-	-
१२.	काटोल	१०३३७	२४२४	८७५२	३	-	-	६६९३	२६	-	-
१३.	नरखेड	४१२४	१३७१	४९५१	५	-	२६	११६५५	६१	७	-
१४.	कळमेश्वर	२०९२	७६७	३४८७	-	-	८२	४७५३	४०	३९	-

आधार :- पशुगणना, १९९२ ची [अस्थायी] आकडेवारी

दुष्काळ टंचाई, टंचाई सद्यः परिस्थितीची माहिती [१९९४-९५ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	जिल्ह्याची										तालुके						
		स्कूप	नागपूर	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी	कुही	भित्रा	उम	नागपूर	हिंगणा	का	नर	कळ		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७		

अ) दुष्काळ व तीव्र टंचाई

१.	तालुक्याची स्कूप गावांची संख्या	१९५१	५४	१३७	१२०	१५७	१२४	७८	१७६	१३७	१९१	१६१	१५६	१८९	१५४	१०७
२.	ग्रस्त गावांची संख्या															
३.	ग्रस्त कुटुंबांची संख्या															
४.	सज्जमीन महसूल मध्ये पूर्ण मिलवून दिलेल्या गावांची संख्या															
५.	अंदाजित हानी [रु]															
६.	अ) गिक न घेणे [रु]															
७.	व) मशुधन मालमत्ता इत्यादीची हानी [रु]															
८.	मदतीची हाती घेतलेली कामे															
९.	कामावर घेतलेल्यांची संख्या															
१०.	केलेला खर्च [रु हजारत]															
११.	शेत जमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम															

ब) अवर्षण सद्यः परिस्थिती ते १०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
क]	पूर															
१	तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	१२५१	५४	१३७	१२०	१५७	१२४	७८	१८६	१३७	१२१	१६१	१५६	१८२	१५४	१०७
२	ग्रस्त गावांची संख्या	७६६	३२४	२३	२	२५	११	३०	१५८	१३४	१०५	४१	३८	१११	२५	६३
३	ग्रस्त कुटुंबाची संख्या	-	१३५५८	२६०	११२	-	५२६	२४८७	१२१२	४०	१७०	२२६	५५८	-	-	१४०
४	जमीन महसूलामध्ये पूर्ण निव्वन दिलेल्या गावांची संख्या	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	अंदाजित हानी [रु लाखात]		२.२६	२.३२	१.७८	०.३२	७.८८	३.२०	१४.२४	०.३१	१.५४	५.२७	०.०२	-	०.१६	०.२०
६	अ] ग्रीक न येणे [रु लाखात]		२५.१७	१०.८३	४४.५५	२.४२	४०.७३	३५.३७	७१.७१	३५.३६	४२.००	-	७.०८	-	२.६०	४.५५
	ब] प्रशुधने मालमत्ता इत्यादीची हानी [रुये]															
७	मदतीची हाती घेतलेली कामे															
८	कामावर घेतलेल्यांची संख्या															
९	केलेला खर्च [रुये मध्ये]															
१०	शेतजमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची संख्या															

निरंक

आधार : - जिल्हाधिकारी, नागपूर [महसूल व टंचाईग्रस्त शाखा]

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

[१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
१	२	३	४	५
	जिल्हा एकूण	४४	१९५१	-निरंक-
	तालुका			
१.	नागपूर [शहर]	१] नागपूर [शहर] २] गारडी	२९ २५	"
२.	सावनेर	१] सावनेर २] खासा ३] केळवद	४५ ४७ ४५	"
३.	पारशिवनी	१] पारशिवनी २] नवेगांव ३] कन्हान	२७ ६२ ३१	"
४.	रामटेक	१] रामटेक २] नगरधन ३] देवलापार	५९ ३३ ६५	"
५.	मौदा	१] मौदा २] निमखेडा ३] खात	४१ ३३ ५०	"
६.	कामठी	१] कामठी २] वडोदा	३९ ३९	"
७.	कुही	१] कुही २] तितूर ३] मांढळ ४] वेलतूर	५० ३८ ४३ ५५	"

= : : तक्ता क्रमांक - ३.१२ [मुद्रे चालू] : : =

१	२	३	४	५
८.	भिवापूर	१] भिवापूर २] नांद ३] कारंगाव	५४ ३८ ४५	-निरंक- -" -"
९.	उमरेड	१] उमरेड २] सिरसी ३] बेला ४] पाच्यांव	४५ ४० ७५ ५१	-" -" -" -"
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१] नागपूर [ग्रामीण] २] बोरी ३] वाडी	४८ ६१ ५२	-" -" -"
११.	हिंगणा	१] हिंगणा २] कान्होलीबारा ३] गुमगांव	४२ ५९ ५५	-" -" -"
१२.	काटोल	१] काटोल २] येनवा ३] कोंढाळी ४] मेटपांजरा	४८ ४२ ५४ ४५	-" -" -" -"
१३.	नरखेड	१] नरखेड २] सावरगाव ३] जलालखेडा ४] पारडसिंगा	३१ ३० ५१ ४२	-" -" -" -"
१४.	कळमेघवर	१] कळमेघवर २] धामेवाडा ३] मोहया	३८ ३३ ३६	-" -" -"

टीप :- राजस्व निरीक्षक-मंडळ-निहाय माहिती उपलब्ध नाही म्हणून तहसील-निहाय माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी, नागपूर [महसूल व टंचाईग्रस्त शाखा]

तालुकावार पशुधन [१९९२ च्या पशुगणने प्रमाणे]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	विदेशी/संक्रित गाई बैल					अडीच वर्षावरील गाई					विदेशी संक्रित अडीच वर्षापर्यंतची वासरे
		अडीच वर्षावरील बैल	केवळ पैदाशी करीत ठेवलेले वळ	पैदाशी व कामाकरीता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरीता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	एकुण बैल [३-६]	दुभत्या	कदाही न ट्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकुण गाई [८ ते १०]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
	जिल्हा एकूण	३११	३५२	४८८६	३१६	५८६५	११२९३	१०२८६	४७६	२२०५५	२२०५३	
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	४	२५	३८	६	७३	४५१	१९५	-	६४६	५३२	
२.	सावनेर	१२	१८	३४०	१५	४२५	१६००	१८५४	४१	३४९५	३००५	
३.	पारशिवनी	१८	१६	२९६	२३	३५३	६११	६४७	२३	१२८१	१३२२	
४.	रामटेक	१८	२५	३३५	१४	३९२	७३९	६२५	३६	१४००	१६३०	
५.	मौदा	२९	१८	३३०	४७	४२४	९४०	८४९	५९	१८४८	१७२९	
६.	कामठी	२०	२९	१३७	२८	२१४	५३१	३३१	२५	८८७	१०७४	
७.	कुडी	१२	२४	२२३	२	२६१	४४४	३७६	७	८२७	९६६	
८.	भिवापूर	५	७	३५०	२८	३९०	२६५	२६१	२८	५५४	५८९	
९.	उमरेड	६३	७७	३९७	५१	५८८	३७५	४४९	२८	८५२	७६७	
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१२	३३	२४०	७	२९२	७३७	६१६	२०	१३७३	१४५२	
११.	हिंणगा	४८	३३	४१३	६४	५५८	१०४०	८९१	१२३	२०५४	१९५९	
१२.	काटोल	४२	२७	१२४८	२	१३१९	२००६	१६४४	३०	३६८०	४०३२	
१३.	नरखेड	१२	६	२३६	१५	२६९	७८५	५७०	२८	१३०३	१३३१	
१४.	कळमेश्वर	१६	१४	२६३	१४	३०७	८४९	९७८	२८	१८५५	१६६५	

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण विदेशी /	देशी गाई व बैल			एकूण तीन			एकूण गाई			तीन
		संकरित गाई व बैल [७ + ११ + १२]	केवळ पैदा-शीसाठी वापरलेले चरू	तीन वर्षांवरील बैल पैदाशी करीता व कामात उप-योगात आण-लेले बैल	केवळ कामा-करीता वाप-रलेले बैल	इतर एकूण तीन वर्षांवरील बैल [१४ ते १७]	दुभल्या आटलेल्या व एकदाही न ट्याप-लेल्या	इतर गाई	एकूण गाई [१९ ते २१]	तीन वर्षा व त्या खालील देशी वासर		
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	४२९७३	२१९०	३५७३	२०५०८८	५७००	२१६५५१	६१४३५	१३३९६४	४२८१	२००३८०	१६६८९६
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	१२५१	३६	१९	१२२८	६१	१४१४	४०४८	२८००	४१	६८८९	४६६४
२.	सावनेर	६२२५	८९	१००	१५६२५	३०१	१६११५	४०६१	११११६	२१६९	१७३४६	१३०८२
३.	पारशिवनी	२९५६	२०२	३११	१४३४५	३७८	१५२२६	३२६६	१०५४१	१२२	१४६९२	१२३५०
४.	रामटेक	३४२२	१९३	२९८	१६८२६	४४३	१७८३०	५७२९	१०१४५	११०	१५२८४	१५७८१
५.	मौदा	४००१	१६८	३६३	१८१८०	७११	१९४२२	३७३९	६१३४	११२	२२८५	१०६४०
६.	कामठी	२१७५	३०२	४५२	१०८३४	३८२	११२७०	३२६१	५३६९	४१०	२७४०	८६३६
७.	कुही	२०५४	९९	२८३	२२३३१	४२६	२३१३९	४६५७	९३४०	१८२	१४१७२	१३४२६
८.	भिवापूर	१५३३	२७२	६५४	१६३६५	१०९१	१८३८२	२३४२	२१६६	४१७	११२२५	११११४
९.	उमरेड	२२०७	२४७	६९५	१७४५८	८२९	१९२२९	४२१४	१११४६	२२९	१५५८९	१३३७२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	३११७	२०६	४६	१३५४२	१७८	१३९७९	५४७३	१०८७८	२९४	१६६४५	१२३३४
११.	हिंगणा	४५७१	१५०	७७	१२२१३	३१३	१२७५३	३६८०	२६८७	९४	१३४६१	११४२५
१२.	काटोल	९०३१	१०२	२९	१७९८१	२६	१८१३८	७३१७	१५४४२	७२	२२८४५	१५५६६
१३.	नरखेड	२२०३	६५	१०८	१६१४०	२२९	१६५४२	५०२२	१३३३८	५४५	१८२०५	१५७६५
१४.	कळमेश्वर	३८२७	५९	१३८	११८७३	३३२	१२४०२	३२२६	८८५५	१०७	१११८८	८६०१

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकुण देशी	विदेशी/संकरित	महेशी व रेडे				एकुण		महेशी		एकुण महेशी
		गाई व बैल [१८-२२-२३]	व देशी एकुण गाई व बैल [१३-२४]	कैमळ पैदाशी साठी ठेवलेली	पैदाशी साठी ठेवलेली	कमत कामा-साठी	इतर	रेडे [२६ ते २९]	पैदाशीसाठी हुश्या	आटलेल्या न व्यायलेल्या	इतर	
१	२	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४
	जिल्हा एकुण	५८३८२७	६३३८००	१६८५	२९४	४७०	३२९	२७५८	२८५५६	२६२०१	५५१	५५३२८
१.	नागपूर [शहर]	१२९६७	१४२१८	७४	५	१	६	८६	४७७९	१४७९	३५	६२९३
२.	सावनर	४६५४३	५३४६८	९५	१०	८४	१५	२०४	११०७	१४१२	१८	२५३७
३.	पारशिवनी	४२२८५	४५२४१	१३२	६१	५	१८	२१६	१४२९	१३७८	३३	२८४०
४.	रामटेक	४९५९५	५३०१७	१४५	१३	१९५	१६	३६९	१८३७	१९०९	७९	३८९५
५.	मौदा	४००४७	४४०४८	८०	२३	२०	६५	१८८	२५४२	२१६५	६८	४७७५
६.	कामठी	३०३४६	३२५२१	१६६	५६	६१	५२	३३५	२१६४	१०६९	४८	३३८१
७.	कुही	५०८१४	५२८६८	५९	१०	-	१६	८५	११८७	१५०३	१०	२७००
८.	भिवापूर	४१४२१	४२९५४	८९	२६	२१	३१	१६७	६४५	११६४	३९	१८४८
९.	उमरेड	४८१९०	५०३९७	१३९	२६	२१	३३	२१९	१४३४	२००४	३०	३४६८
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	४२९५८	४६०७५	२३४	१९	३९	४	२९६	४२९२	३०४२	५७	७३९१
११.	हिंगणा	३७७०९	४२२८०	१७३	३५	१८	२८	२४४	१७५२	१८६७	४६	३६६५
१२.	काटोल	५६५४९	६५५८०	१५५	२	-	२	१५९	२५३९	३४६१	१३	६०१३
१३.	नरखेड	५१२१२	५४११५	७८	७	२	२५	११२	१८२४	२३५३	७७	४२५४
१४.	कळमेश्वर	३३१९१	३७०१८	६६	११	३	१८	९८	१०२५	१३९५	१८	२४३८

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	रेडके तीन वर्षाखालील	एकुण म्हशी व रेडे [३०-३४-३५]	एकुण गोजातीय [३५-३६]	मेंढया	बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकुण पशुधन [३७ ते ४१]	एकुण कांबडया
१	२	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३
जिल्हा. एकुण		२९७३०	८७८३६	७२१६३६	१६९५०	३०७७२९	४६६	७७०	१०४७५५१	५९१०२९
तालुका										
१.	नागपूर [शहर]	२१६७	८५४६	२२७६४	३	१९२५४	६५	२३७	४२३२२	६९०४७
२.	सावनेर	१३६१	४१०२	५७५७०	१३९०	२७९८७	१३	१९६	८७१५६	३४२३१
३.	पारशिवनी	१३८५	४४४१	४९६८२	४२१	२३११५	२	२८	७३२४८	१९४९२
४.	रामटेक	२४४९	६६४३	५९६६०	१	२२५३२	१४	२७	८२२३४	४०२१७
५.	मौदा	३०५०	८०१३	५२०६१	७	२१६७९	१४	-	७३७६१	५९१५५
६.	कामठी	२१४६	५७६२	३८२८३	४०६	१९१६६	१	३	५७८५९	२१८९७
७.	कुही	१६२०	४४०५	५७२७३	१००१	३०९५३	१४९	-	८९३७६	५५१०८
८.	भिवानूर	१२२२	३२३७	४६१९१	१३३२	१७३५६	२३	-	६४९०२	२९७७६
९.	उमरेड	२२६४	५९५१	५६३४८	१९६३	२०३१०	१	५०	७८६७२	५४१९५
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	३६२१	११३०८	५७३८३	१३	२१९८८	१०	३०	७९४२४	४९१७४
११.	हिंगणा	१५७७	५४८६	४७७६६	२९२१	२००००	४९	२६	७०७६२	३५४३३
१२.	काटोल	३१२८	९३००	७४८८०	१६३५	२४१५८	७०	१३९	१००८८२	४८२६३
१३.	नरखेड	२६७१	७०३७	६११५२	२५०१	२०३१६	४३	२३	८४०३५	२३९६०
१४.	कळमेश्वर	१०६९	३६०५	४०६२३	३३५७	१८९१५	१२	११	६२९१८	५१०८१

आधार :- पशुगणना १९९२ [अस्थायी]

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		पशु वैद्यकीय चिकित्सालय	पशु वैद्यकीय दवाखाने	पशु वैद्यकीय प्रथोमचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा	फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके	कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण तहतील	१	१	२५	२६	-	१	१	२	१	-	६
१.	नागपूर [शहर]	१	१	१	१	-	१	१	-	-	-	१
२.	सावनेर	-	-	२	२	-	-	-	-	१	-	१
३.	पारशिवनी	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-
४.	रामटेक	-	-	४	३	-	-	-	-	-	-	१
५.	मौदा	-	-	२	२	-	-	-	१	-	-	-
६.	कामठी	-	-	२	१	-	-	-	-	-	-	-
७.	दुही	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिवापूर	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	-	-	४	२	-	-	-	-	-	-	१
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	१	२	-	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणा	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	१
१२.	काटोल	-	-	२	५	-	-	-	१	-	-	२
१३.	नरखेड	-	-	२	५	-	-	-	-	-	-	-
१४.	कळमेश्वर	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-

क्रमशः :

अ. क्र.	जिल्हा/तहसिल	जिल्हा कृत्रिम	आधारभूत	कृत्रिम रेतन केंद्र			उच्च	सधन	मेष	गोळी
		रेतन केंद्र	ग्राम केंद्र	जिल्हा परिषदा	आधारभूत	ग्राम				
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
		१	१	७१	१८	७३	१	१	-	-
	<u>तहसिल</u>									
१.	नागपूर [शहर]	१	१	१	१	२	१	१	-	-
२.	सावनेर	-	-	४	१	८	-	-	-	-
३.	मोरगावनी	-	-	५	-	७	-	-	-	-
४.	रामटेक	-	-	७	-	५	-	-	-	-
५.	मौदा	-	-	४	-	६	-	-	-	-
६.	कामठी	-	-	४	२	-	-	-	-	-
७.	कुडी	-	-	५	-	७	-	-	-	-
८.	धिवार	-	-	४	-	५	-	-	-	-
९.	उमरेड	-	-	६	२	५	-	-	-	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	५	१०	२	-	-	-	-
११.	हिंगणा	-	-	५	-	६	-	-	-	-
१२.	काटोल	-	-	८	-	१२	-	-	-	-
१३.	नरखेड	-	-	८	-	७	-	-	-	-
१४.	कळमेश्वर	-	-	३	२	६	-	-	-	-

आधार :- १] जिल्हा गणसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा गणसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

रोगांच्या प्रकारानुसार मशुच्या मृत्यूंची संख्या [वर्ष १९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

संसर्जन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
१	२	३
एकूण मशुधनाची मृत्यू संख्या	१९६	७७
<u>१. गायी म्हेशी</u>		
१] घटसर्प	१८	१६
२] लाल्या [खुरकत]	-	-
३] ऋ-या	-	-
४] ऋसा [माता]	-	-
५] स-या	-	-
६] इतर [नळकांडी] रेबीज	-	-
एकूण	१८	१६
<u>मेंढया व बक-या</u>		
१] ऋ-या	-	-
२] न्युमोनिया	-	-
३] नायलाग व लाल्या	-	-
४] इतर [घटसर्प]	१७८	६१
एकूण	१७८	६१
<u>कोंबडया</u>		
१] राणीखेत	-	-
२] देवी	-	-
३] बोळकांडी	-	-
४] इतर	-	-
एकूण	-	-

आधार :- १] जिल्हा मशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा मशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

विविध प्रशुचिकीय संस्थांचे कार्य [वर्ष १९९४-९५ करीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील/ जिल्हा	उपचार केलेल्या जनाव- रांची संख्या	खच्चीकरण केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भ धारणा केलेल्या जनाव- रांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या रांची संख्या	वास्त- स्तंभ ६ पैकी संकरित वास्तुरांची संख्या	लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	नागपूर [शहर]	५४४६	९७२	१६४४	४०४	३३८	८४०१५
२.	सावनेर	४२५९४	३४४१	५४४९	१८९१	१७९१	१८४४०३
३.	गारशिवनी	३२१४१	२२९३	२३२१	७६८	६६८	६१६७३
४.	रामटेक	५४१६१	४३७३	२९३७	९६२	८६२	११३१६५
५.	मौदा	३०४२१	२६४२	३३७७	११४६	१०४६	६७९७४
६.	कामठी	३३८०६	२०४९	१९८४	४५७	४५७	५८९२८
७.	कुही	३२८७९	२३०६	१९१८	६२६	५२६	२३३१३६
८.	भिवानूर	२७३४७	१९५२	१९८३	६०५	५०५	१३४८८८
९.	उमरेड	३७६०६	२७३०	२१२८	६४१	५४१	१३८२६०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	३७१३३	३०२०	३००१	८९१	८००	१४१४०७
११.	हिंगणा	३३६२६	२६४५	२७२१	९९८	९०८	१४०९६५
१२.	काटोल	४४१६३	३१८९	३४५०	१३२४	१२२४	१४४८९०
१३.	नरखेड	४२७११	३२२३	४२२५	१२२९	११२९	१३६६३२
१४.	कळमेणवर	४१२४०	३७०७	३६७६	११८८	९७९	१५१८८६
जिल्हा एकूण		४९५२७४	३८५४३	४०८१४	१३१३०	११७७४	१७९१३२२

आधार :- १] जिल्हा प्रशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा प्रशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

मान्यता प्राप्त पशुवध गृहे आणि प्रत्येक पशुवध गृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या

जिल्हा - नागपूर वर्ष : १९९४-९५

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	कत्तल केलेली जनावरे						
			गाई बैल	म्हशी रेडे	मेंढया	शेळ्या	डुकरे	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण	१७	१४२	२४	१०८३३	६५६५२	४२८	-	७७०७२
१.	नागपूर [शहर]	२	-	-	१०५२५	४७८७९	-	-	५८४०४
२.	सावनेर	४	१४२	२४	-	१६८६	-	-	१८५२
३.	गोरशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	रामटेक	१	-	-	-	२८९७	-	-	२८९७
५.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	कामठी	१	-	-	-	४५८५	-	-	४५८५
७.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिव्रापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	२	-	-	-	१६९२	-	-	१६९२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	काटोल	२	-	-	३०८	२६४६	२०५	-	३१५९
१३.	नरखेड	३	-	-	-	२१२४	२२३	-	२३४७
१४.	कळमेपुवर	२	-	-	-	२१४३	-	-	२१४३

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

जिल्हयातील वनक्षेत्र [वर्ष १९९४-९५ [अस्थायी]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र - चौ. कि.मी.]

अ. क्र.	विभाग	राखीव	सुरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	एकूण	१६१२	८२३	५१७	२९५२
२.	महसुली	-	-	५१७	५१७
३.	वन	१६१२	८२३	-	२४३५

टीप :- १] वनविभागातील "राखीव" वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास मंडळामंडळाकडे हस्तांतरित केलेल्या वनक्षेत्रांचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

जिल्हयातील मुख्य व गौण वन उत्पादने [वर्ष १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वन उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन [हजार घन.मी.]	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन [हजार घन.मी.]	संदर्भ वर्षातील [मागील] शिल्लकी उत्पादन घरून एकूण विक्रीचे मूल्य
१	२	३	४	५
१.	इमारती लाकूड	४८१	४८१	१९४५२
२.	जळाऊ लाकूड	२०५८६ बीट	१८९६६ बीट	७७९१
३.	फाटे	१८१८३५ नग	१८१८३५ नग	८१००
४.	चंदन	-	-	-

गौण उत्पादने [किंमत]

अ] बांबू	५६१७६८ नग	५६१७६८ नग	२१४९
ब] गवत इत्यादी	११७ मे. टन.	११७ मे. टन.	१३८
क] बिडी पाने	६६७११ स्टॅ. बॅग	६६७११ स्टॅ. बॅग	५५९००
ड] डिक	४३ क्विंटल	४३ क्विंटल	१६२
इ] बांबू बंडलस	८४६२	८४६२	११५

इतर

१.	आपटा पाने	-	-	-
२.	मोहाची फळे	-	-	-
३.	खाणी व खनिजे	-	-	-
४.	हिरडा	-	-	-
५.	आंबा	-	-	-
६.	सिताफळ	-	-	१५
७.	संत्रा बिट	-	-	-
८.	आडजात बिट	-	-	१३
९.	इतर	-	-	१३

एकूण गौण उत्पादने [किंमत] - - - - - ५८४९२

एकूण किंमत - - - - - ९३८३५

आधार :- १] उपवन संरक्षक, नागपूर वन विभाग, नागपूर.

२] विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ, नागपूर.

जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	नदीची लांबी [कि.मी]	मत्स्यव्यवसायासाठी क्षेत्र [हेक्टर]	मत्स्यव्यवसायासाठी उपयुक्त क्षेत्र [हेक्टर]	भूजल मत्स्य उत्पादन [मे.टन]	पकडलेल्या माशांची उत्पादन [रुलाख]	मत्स्य व्यवसायासाठी वापरलेले मत्स्य बीज [लाखात]
	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	६५०	१०७६२	१०७६२	३७१०	१०३८.८०	१६८
१.	नागपूर [शहर]	-	८६४	८६४	१९५	४८.००	१०
२.	सावनेर	-	८१९	८१९	४१०	७८.१०	१०
३.	पारशिवनी	-	१८३२	१८३२	५५५	१५६.१०	१४
४.	रामटेक	-	१७२९	१७२९	६१७	२०५.१०	२०
५.	मौदा	-	१३०	१३०	४०	१५.३५	४
६.	कामठी	-	१५६	१५६	९०	१८.००	४
७.	कुही	-	५५०	५५०	३०५	१११.२५	१५
८.	भिवापूर	-	४९४	४९४	१३०	२०.१०	६
९.	उमरेड	-	२५३९	२५३९	८००	२३७.००	६२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	१११	१११	९०	१८.२०	५
११.	हिंगणा	-	४९५	४९५	५०	१३.२०	८
१२.	काटोल	-	४५०	४५०	२४३	५५.२०	५
१३.	नरखेड	-	२३७	२३७	१४५	५०.२०	३
१४.	कळमेश्वर	-	३६३	३६३	४०	१३.००	२

टीप :- १] स्तंभ ३ मध्ये नदीची लांबी तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे जिल्ह्यांची माहिती दिली आहे.

आधार : जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

== : : तक्ता क्रमांक ४.८ : : ==

- ७६ -

जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय - १९९४-९५

जिल्हा - सांगपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	किना-यांची लांबी [कि.मी.]	सागरी मच्छीमारीचा व्यवसाय करणा-या गावांची/वाड्यांची संख्या	मासे उतरविण्या साठी केंद्रे [संख्या]	सागरी मत्स्योत्पादन [मे.टन.]	पकडलेल्या माशांची उत्पादकाला मिळालेली किंमत [लाख रु.]	माशांचा वापर [मे.टन.]	उन्हात खारवलेले वाळवलेली [मे.टन.]	खारवलेले [मे. टन.]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	

निरंक

टीप :- या जिल्ह्यात सागरी क्षेत्र नाही.
आधार :- मत्स्यव्यवसाय आयुक्तालय, मुंबई

==: तालिका क्रमांक ५.१ ==:

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष - १९९५

- ७७ -

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट व त्यांचा प्रकार	संख्या			स्तंभ ५ मधील कामगार			काम केलेल्या क्रम दिनांची		संख्या	
		नोंदणी घालिलेले कारखाने	बंद कारखाने	प्रयत्ने पाठविणारे कारखाने	एकूण	मुख्य	सिन्धवा	एकूण संख्या	प्रयत्ने न पाठविणारे कारखाने	स्तंभ १० मधील कारखान्यातील कामगार	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१.	००९ वृद्धि उत्पादने	१	०	१	४८	२९	१९	१४३६८	०	०	
२.	०३९ शेती सेवा विभागाच्या मळणी करणे, साकू करणे, पायि देणे इ. जमीन साकू करणे, शेतीला बाध घालणे वगैरे.	१	०	१	३१	१३	१८	५१९४	०	०	
३.	२०१ दुग्ध निर्मित पदार्थ	७	०	७	८२७	८७०	२७	३०३०१२	०	०	
४.	२०२ फळे व पालेभाज्या साठविणे	७	०	५	२५१	१३०	१२१	७१२३१	२	४०	
५.	२०४ धान्य गिरणी उत्पादने	६३	८	५३	२८६	२८०	६	६६८७८	२	५	
६.	२०५ बेअरी उत्पादन	१४	२	१२	७४०	६८२	५८	२२३२५६	०	०	
७.	२०६ साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने.	१	०	१	३३२	३३२	०	६३७९५	०	०	
८.	२०८ घरगुती वापराचे मीठ तयार करणे	२	०	२	२२	१६	६	६६९९	०	०	
९.	२०९ को.को. पॉलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन.	२	०	२	१६७	१४१	२६	५१५४३	०	०	
१०.	२१० उद्येन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे इ.	१	०	१	१०४	१०३	१	३१३५४	०	०	
११.	२११ इतर बाय तैलाची उत्पादने व चरबी [उदा. तीळाचे, सोंगदाण्याचे, मोहरीचे तेल]	२८	२	२४	७८५	७७१	१४	१४७६७२	२	१३	
१२.	२१३ चहावरील प्रक्रिया इन्स्टंट पहासह	१	०	१	५१८	५१८	०	१५५३३२	०	०	
१३.	२१६ चर्म तयार करणे	८	१	७	४७	४७	०	१३७८६	०	०	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१४.	२१७	मसु मक्षांच्या बाब मदाययि उत्पादन	३	०	३	५५	५२	३	१६२०५	०	०
१५.	२१९	बाय मदाययि उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही.	६	१	५	१२६	६८	५८	३७८६८	०	०
१६.	२२०	लिवरीट व मदाययि शुध्दी करण व प्रक्रिया	६	०	६	१८३	१८१	२	५२४३७	०	०
१७.	२२१	दारु कारखाने	३	०	३	२१५	२१३	२	६२५९६	०	०
१८.	२२२	माल्ट दारुये उत्पादन	१	०	१	८	८	०	२५८५	०	०
१९.	२२३	देशी दारुये उत्पादन	५	०	५	२८२	२६३	१९	८५६५९	०	०
२०.	२२४	तोडा लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	७	१	६	२६२	२५५	७	८०३६२	०	०
२१.	२२८	खाण्याचा तंबाखू, जर्दा, तस व तंबाखूची इतर उत्पादने.	१	०	१	१०८	१०६	२	१८६२२	०	०
२२.	२३०	जामून मिजणे व हाक करणे	१६	३	११	५६५	२६१	३०४	३५५२३	२	२००
२३.	२३१	तुत जातणे [मील व्यतिरिक्त]	२	०	१	४	४	०	१२००	१	२०१५
२४.	२३३	डिहात मागण तुती जामडाचे उत्पादन.	१	०	१	१२१	८१	४०	३७६१३	०	०
२५.	२३४	पंत्र मागावर तुती जामडाचे उत्पादन.	१	१	०	०	०	०	०	०	०
२६.	२३५	मीलमळे तुती जामडा तयार करणे व प्रक्रिया करणे.	१०	१	९	६२०२	६०३५	१६७	१९८०८७७	०	०
२७.	२३६.	तुती जामडावर रंगाई उवाई व प्रक्रिया करणे.	७	१	६	१६०	१५५	५	४३२१३	०	०
२८.	२४५	देशी जामडाचे उत्पादन	३	०	३	४३	४०	३	१२३७६	०	०
२९.	२४७	तुत्रिन वाग्याचे विणाम, मकाई काम व प्रक्रिया	६	०	६	८६१	७५५	१०६	३०९१८१	०	०

= :: तालिका क्रमांक ५.१ [मूढे चालू] :: =

- ७९ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
३०	२६०	विणकाय [मीलमध्ये]	१	०	१	०२	४२	०	१३०२४	०	०
३१.	२६१	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोरे व जाले तयार करणे	४	१	३	४०	३४	६	११७५४	०	०
३२.	२६३	ब्लॉट, शाल, सतरंजी, दुहे प्रकारच्या गामडाचे उत्पादन.	१	०	०	०	०	०	१	५०	
३३.	२६५	सर्व प्रकारचे तयार करणारे बनविणे	१	०	१	१६	१३	३	४८६४	०	०
३४.	२६६	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या गामडाचे उत्पादन	१	०	०	०	०	०	१	१००	
३५.	२७०	लाकूड चिरणे व तयार करणे [फ्लॉयड व्यतिरिक्त]	५७८	१८६	३७२	१४४१	१४४१	०	३७४६९८	२०	६६
३६.	२७१	लाकूडाच्या फ्लॉयड व त्यामातून वस्तू बनविणे.	३	०	२	३८७	३८५	२	११७५५६	१	४
३७.	२७३	वेतकाम करणे	३	०	३	१०५	१०१	४	३१२१७	०	०
३८.	२७४	लाकूडाची औद्योगिक उत्पादने	७	४	३	३४	३४	०	१०४६७	०	०
३९.	२७६	लाकूडी रुनिचर/फ्लॉयड तयार करणे	१	०	१	६२	६२	०	१८७७६	०	०
४०.	२७९	लाकूड, बांधू, फेन व गवताची उत्पादने	२	१	१	६०	६०	०	१४४५२	०	०
४१.	२८०	फ्लॉयड गामद आणि गामदी बोर्ड, वर्तमान मंत्राच्या गामदासह तयार करणे.	१४	१	१३	४५४	४४६	८	१५०२३१	०	०

कुमः..

::: तब्ता क्रमांक ५.१ [मुद्दे धालू] :::

- ८० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
४२	२८१	जागदामासून व मेजर बोर्डासासून मिशळ्या व डब्बे तदार करणे	१५	०	१५	१९८	१९६	२	५९२२८	०	०
४३	२८२	जागद व मेजर बोर्डाच्या वस्तू व मल्प मासूनवा उत्पादने	७	१	६	९३	७४	१९	३११६५	०	०
४४	२८३	दिवीय उद्योगावरील जागद तदार करणे	२	०	२	६२	६२	०	१८६६८	०	०
४५	२८४	घृतमत्रे प्रकाशन व छपाई	५	०	५	२२२	२१७	५	७९००९	०	०
४६	२८५	निवतकालिके, मुस्तके, जनरल अटलॉस, नकाशे इ. चे उत्पादन व छपाई	१८	१	१७	१४६८	१३२९	६२	४४९७१५	०	०
४७	२८८	मुस्तके बांधणी [इतराकरीता]	१	१	०	०	०	०	०	०	०
४८	२८९	मुद्रण व प्रकाशनातंबंधी इतर कामे जी इतरत्र दर्शविली नाहीत.	३२	१	३१	११५५	११३२	२३	३३८८६३	०	०
४९	२९०	जातडीवर टॅनींग, क्यूरिंग, फिनिशिंग, एम्बॉयिंग व जॅवानींग करणे [वामडे कामांविषे]	१	१	०	०	०	०	०	०	०
५०	३००	औद्योगिक ऑरग्यानिक व इन ऑरग्यानिक रसायने तदार करणे.	१३	१	१२	२०७	२०२	५	६०५०९	०	०
५१	३०१	रसायने खते, िटक नाशक औषधांचे उत्पादन	८	०	७	१६६	१५२	१४	४९६१९	१	२५

असतः...

::: त.ता क्रमांक ५.१ [मूढे चालू] :::

- ८१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
५२	३०२	प्राथमिक अवस्थेत प्लॅस्टीक व सिन्थेटिक रबरचे उत्पादन.	४	०	४	१३८	१३६	२	४१३१३	०	०
५३	३०३	पेन्ट्स वारनिश व तत्संबंधी उत्पादने व रंग, शाईची उत्पादने	७	१	६	८१	६२	१९	२५००२	०	०
५४	३०४	ड्रग व औषधी तयार करणे	२०	१	१८	१०३९	८८७	१५२	३१४३०१	१	१७
५५	३०५	अत्तरे, जुवासिक लोशन, डेअरड्रेसिंग लोशन टुथपेस्ट, शांभू व इतर सौंदर्य प्रसाधने	१४	३	११	२१८	१४२	६९	६५६५७	०	०
५६	३०७	आगमेटा तयार करणे	१	०	१	२	२	०	५५७	०	०
५७	३०८	स्फोटक तयार करणे	११	२	९	२७०	२५५	१५	७८७१५	०	०
५८	३०९	रासायनिक पदार्थ तयार करणे	९	०	८	८०	८०	०	२२८८९	१	९
५९	३१०	टावर्स व टयुब्ज कारखाने	१२	२	१०	३९९	३९३	६	१२१०४०	०	०
६०	३११	रबर प्लॅस्टिकची पदत्रणणे तयार करणे	१	०	१	८	८	०	२४१२	०	०
६१	३१२	रबरची उत्पादने जे इतरत्र दिलेले नाहीत	११	३	८	५४५	५३०	१४	१६५४७७	०	०
६२	३१३	प्लॅस्टिकची उत्पादने जे इतरत्र दिले नाहीत	४०	३	३६	२४१३	२३३४	७९	७२५१७७	१	९
६३	३१८	ओव्हन जोळ्याचे उत्पादन	१	०	१	१०	९	१	२७३१	०	०
६४	३१९	इतर जोळ्याची उत्पादने	७	०	६	८४	८२	२	२४७३८	१	५

कमर:.....

::: तत्ता सुमांकां [मूढे चालू] :::

- ८२ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
६५	३२०	बांधकामासाठी चिक्कमाती व वीटांचे उत्पादन	५३	१३	३९	४३५३	२६८३	१६७०	८६९०७३	१	८
६६	३२१	जांच व काचेचे आदित्य तयार करणे	५	१	४	४५२	४१५	३७	१३५४२४	०	०
६७	३२३	चिक्क मातीची भांडी तयार करणे	३	०	३	७१	५२	१९	२१८००	०	०
६८	३२४	सीमेंट व चुना प्लेस्टरचे उत्पादन	२	०	१	७६	५३	२३	१८८०७	१	६
६९	३२६	दगडाचा आकार देणे, बारिक करणे व दगडाच्या वस्तू तयार करणे.	१०	३	६	१०४	०५	९	३०६३७	१	८
७०	३२७	अल्ट्राटाऊन सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	९	०	९	६१४	५९७	१७	१७५०००	०	०
७१	३२९	नॉन मेटलिक मिनरलची इतर उत्पादने	३५	५	३०	५१६	४०३	११३	१३२४३९	०	०
७२	३३०	प्राथमिक स्वस्माच्या लोखंड व गोलादाचे उत्पादन	२३	६	१६	११७२	११६२	१७	३८४७७९	१	१७
७३	३३१	लोखंड व गोलादाची ओतकामे	३८	३	३५	२२६६	२२५१	१५	७०७१५३	०	०
७४	३३२	फेरोअलाईची उत्पादने	३	०	३	६६१	६५२	९	२१७५२४	०	०
७५	३३३	तांब्याची उत्पादने	५	०	४	१०८	१०६	२	३२६०३	१	७
७६	३३४	ब्रासची उत्पादने	१	०	१	१६	१६	०	४२६२	०	०
७७	३३५	अल्युमिनिअची उत्पादने	१६	३	१२	५७६	५७५	१	१८०३३९	१	१५
७८	३३७	धातूचे कास्टिंग करणे	२३	३	१९	२७८६	२७७८	८	८३००५८	१	२०
७९	३४०	बांधकाम विषयक धातूचे उत्पादन	४१	६	३४	९३०	९२२	८	२८१५६४	१	९
८०	३४१	ग्रेवीक्रेटेड धातूचे उत्पादन	३३	१	३२	१०२०	१००३	१७	३०७२८७	०	०

सुमारे ...

१	३	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
८१	३४२	धातूमासून कर्मिचर व इतर वस्तू तयार करणे	११	०	१०	११२	११२	०	३५२२८	१	१२
८२	३४३	खात अकारे, वरणे व जनरल हाडविअर तयार करणे	१२	०	१२	६३६	६३०	६	१२१२७२	०	०
८३	३४४	सनामलींग, जॅमानिंग व धातूच्या वस्तुवर गॅल्वनाईझिंग, प्रोटींग व पॉलिश करणे	२	०	२	३२	३१	१	२५८६	०	०
८४	३४५	धातूला गुलावा करणे [गॅल्वनाईजिंग व मेटल कोटींग ट्रीटमेंट]	१	१	०	०	०	०	०	०	०
८५	३४६	धातूची भांडी तयार करणे [कढई, तराता, व भांडी]	३	१	२	२२	२२	०	६७३५	०	०
८६	३४७	धातूची इतर उत्पादने [यंत्र व यांत्रिक अवयवांचा व्यतिरिक्त]	१	०	१	२१	१२	२	६४७२	०	०
८७	३५०	भोतीची यंत्रसामग्री व मुटेभाग तयार करणे	५	०	५	१६६	१६२	४	५०३०२	०	०
८८	३५१	बांधणाम व बाणीसंधी यंत्र सामग्रीचे उत्पादन	१	०	१	८०	८०	०	२३२१४	०	०
८९	३५२	वायुलर वायु तयार करणे/प्लॅन्ट तयार करणे	२	०	२	१२३	१२१	१	३७०७०	०	०
९०	३५४	खाद्य पदार्थांचे व जनावरांची उत्पादन करणारी या व्यतिरिक्त यंत्रसामग्रीचे उत्पादन	२	०	२	८२	८२	०	२४६१२	०	०
९१	३५५	यंत्र व यांत्रिक सामग्रीचे उत्पादन	१	०	१	१२	१२	०	३५८८	०	०
९२	३५६	गैरवीज शक्तीधारण यंत्राची दुरुस्ती	२	०	२	६४	६४	०	१२४७१	०	०
९३	३५७	यांत्रिक अवयव व मुटेभाग तयार करणे	२	०	२	१५२	१४२	३	४२२५६	०	०
९४	३६०	विद्युत उपयोगाकरिता यंत्र सामग्री व	१२	०	१८	३८१	३७८	३	११३२८९	१	१२

कुमः...

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
९५	३६१	इन्जुलिटेट वायर व केबल तयार करणे	५	०	५	४३०	४१८	१२	१३०७४५	०	०
९६	३६२	जुपी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे	२	०	२	२०	२०	०	६००४	०	०
९७	३६३	विद्युत लेम्पसचे उत्पादन	५	०	५	८३	६७	१६	२८७४३	०	०
९८	३६४	विद्युत पंखे व घरगुती वापरासाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे	१	०	१	९	९	०	२५४०	०	०
९९	३६५	रेडिओ ब्रॉडकास्टिंग टेलिव्हिजन, ट्रांसमिशन रेडिओ, रीसोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे	२	०	२	१७५	१२३	५२	५२२२८	०	०
१००	३६९	रेडिओग्राफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे	५	०	५	१३०	१३०	०	२८९०५	०	०
१०१	३७१	लो-मोटीव्ह वाहन व सुटेभाग तयार करणे	१	०	१	१९	१९	०	५८९३	०	०
१०२	३७४	मोटरकार व इतर वाहनांचे वाहतूकीच्या तलनेचे किमान १० व्याप्ती वाहून नेता येईल अशा वाहनांचे उत्पादन	२	१	१	४८	४८	०	१४५४८	०	०
१०३	३७९	परिवहन सामुग्री व सुटे भाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत.	१	०	१	११	११	०	३२८३	०	०
१०४	३८०	मेडिकल सर्जिकल व सार्जिटिकल उपकरणे तयार करणे	३	१	२	१९	१९	०	५९४७	०	०
१०५	३८२	मनगटी घड्याळे व मिंतीची घड्याळे तयार करणे	१	०	१	१६	५	११	४७७७	०	०
१०६	३८९	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	१०	१	७	२७९	२२७	५२	८३५५८	२	१७
१०७	३९७	लो-मोटीव्ह व रेल्वे सामुग्रीची दुरुस्ती	३	०	३	६३७	६१८	१९	१८६६८८	०	०
१०८	३९८	जड मोटार वाहनांचा दुरुस्ती	३२	०	२९	१६८९	१६५१	३८	५२४९७८	३	१०६
१०९	३९९	यंत्रांची, यंत्र सामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत.	२	१	१	१४	१४	०	२८८७	०	०
११०	४०१	विद्युत शक्तीचे वितरण	८	०	६	३१२३	३०९३	३०	११३८८९१	२	९७५

==: तालिका क्रमांक ५.१ [पूढे चालू] ==

- ८५ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१११	४१०	गॅस निर्माण करणे व वितरण करणे	६	०	४	२६२	२६८	१	८५०२१	२	३०
११२	४२०	सागी पुरवठा [उदा: मंफलन, शुध्दीकरण व वितरण]	४	०	२	९४	९३	१	३४७५५	२	४५
११३	५००	इमारतीचे बांधकाम व देखभाल [ठेकेदार, गवंडी वगैरे]	१	०	१	१२	१२	०	२१६६	०	०
११४	६१४	पेट्रोल व मोबाईल तेलाच्या उत्पादनाचा धाऊ व्यापार	३	०	३	६२	६०	२	१२३३१	०	०
११५	६३८	लोखंडी अंगार, रददी वस्तूंचा धाऊ व्यापार	१	०	१	२	२	०	२७२६	०	०
११६	६४१	लाकूड, कागद, जातडी, धातू, प्लास्टिक, लाकूड, पेट्रोल रसायने, सुगंधित वस्तू, कांच खनिज व धातू	१	०	१	७७	८	३२	१०१८७	०	०
११७	६७५	इलेक्ट्रिके साधन [घड्याळासहित]	१	०	१	११	२	२	३३२२	०	०
११८	६७९	इतर घरगुती वापराचा वस्तू [टिकाऊ]	१	०	१	३६	३६	०	१०८५३	०	०
११९	६८२	मोटारीच्या जळणावा फिरकी व व्यापार	८१	१	७६	४०७	४०६	१	१४१२८५	४	२३
१२०	७४९	इतरत्र वर्गिकृत न केलेली वस्तूंची मोदामे	१	०	१	२३	२३	०	२०३७	०	०
१२१	९७४	मोटार सायकल, स्कुटर दुरुस्ती	२	०	२	१८	१८	०	५५३२	०	०
१२२	९७९	दुरुस्ती करणाऱ्या उद्योग [अवर्गिकृत]	१	०	१	२२	२७	२	८५५२	०	०

जिल्हा एकूण बेरीज

१६३४ २८६ १२८६ ५०२५७ ४६७६१ ३७२६ १४७२५६७८ ६२ ३८६८

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण - वर्ष - १९९४-९५

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	१ कामगारा- पयले		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ का- मगार		५०० ते ९९९ का- मगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्यापेक्षाजा- स्त काम- गार		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१.	००	०	०	०	०	१	४८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	४८
२.	०३	०	०	०	०	१	३१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३१
३.	२०	५४	२४०	१५	१९९	७	१८६	३	१८४	७	१९३१	०	०	०	०	०	०	८६	२७४०
४.	२१	२४	१४२	८	१०७	६	१८६	१	९८	३	५९६	१	५१८	०	०	०	०	४३	१६४७
५.	२२	२	१६	४	४२	८	२८८	६	४४१	२	२७१	०	०	०	०	०	०	२२	१०५६
६.	२३	४	३०	३	४८	७	२१४	८	५८१	४	६८२	३	२२३२	२	५४७३	०	०	३१	९२६७
७.	२४	२	१३	२	१५	३	८०	०	०	३	७९६	०	०	०	०	०	०	२	९०४
८.	२६	१	८	२	२६	२	६४	१	५०	१	१००	०	०	०	०	०	०	७	२४८
९.	२७	३९१	१४८०	८	१०७	०	०	३	१९६	१	३७६	०	०	०	०	०	०	४०३	२१५९
१०.	२८	१९	१२१	३२	४४४	२८	९१९	२	१५४	७	१३३०	१	६८४	०	०	०	०	८९	३६५२
११.	३०	२५	१२७	२७	४०२	१६	५०६	९	६६८	२	५४९	०	०	०	०	०	०	७९	२२५२
१२.	३१	२३	१४४	१८	२२५	१४	४५७	३	२३७	५	१४८४	१	९२५	०	०	०	०	६४	३४७२

= : : तक्ता क्रमांक ५:२ [पूढे चालू] : : =

- ८८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
२६. ६१	लाकूड, कागद, कातडी चासडे, जळण, पेद्रोलियम पदार्थ, सुगंधी अत्तरे, फांच दगैरेचा घाऊक व्यापार	१	२	०	०	२	५३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	६२
२६. ६३	इतर कर्णिकृत केलेले घाऊक व्यापार	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२
२७. ६४	दलाल व कमिशन स्पंट	०	०	०	०	१	४७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	४७
२८. ६७	जळण आणि इतर जीव- नोपयोगी वस्तूंचा फिरकोड व्यापार	०	०	१	११	१	३६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	४७
२९. ६८	फिरकोड व्यापार [अवर्णकृत]	७६	३८७	४	४३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८०	४३०
३०. ७४	भाल ताठविण्याच्या तोवी/गोदामे [वेअर हाऊसिंग]	०	०	०	०	१	२३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२३
३१. २७	दुस्तती सेवा	१	७	१	११	१	२२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	४७
जिल्हा. रकूण बेरीज		७०९	३३३०	२६६	३६२६	१९६	६२३५	७८	५५७२	८४	१८६९२	११	८१८२	४	८४८१	०	०	१३४८	५४१२५

टीप :- १] "अ" कारखान्यांची संख्या
२] "ब" कामगार

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संवागनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	मुख्य उद्योग गट व त्याचे सवितांक	दिवसांची संख्या अनुलेखित		६० दिवस किंवा त्याहून कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१.	०० सूती उत्पन्न	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	४८	०	०	१	४८
२.	०३ शेतीसंबंधी सेवा	०	०	०	०	०	०	१	३१	०	०	०	०	०	०	१	३१
३.	२० खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	०	०	०	०	२	७	१८	२२	१६	४०१	२१	१२५	२५	२०००	८२	२६२५
४.	२१ खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	०	०	०	०	३	१८८	३	३५०	२	१०	२१	७८०	१२	३०७	४१	१६३५
५.	२२ वेद व तंबाखूचे प्रदार्थ तयार करणे	०	०	०	०	०	०	१	१०८	१	२२	१०	४६८	१०	४५३	२२	१०५८
६.	२३ सुती कापड तयार करणे	०	०	६	२५५	३	२३२	०	०	१	७१	७	१२५	११	६३६२	२८	७०५२
७.	२४ लोहर, रेमीड व कात्रिस तंतूचे कापड तयार करणे	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	४६	६	८५८	९	९०५
८.	२६ कापडाच्या वस्तू तयार करणे	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१०	४	८८	५	९८
९.	२७ लाकडांच्या वस्तूंचे कार्निचरड.	०	०	१	४	१०	३०	१३	४०	७५	३०५	२५१	१००१	३२	७०२	३८२	२०८२
१०.	२८ कागद, कागदांच्या वस्तू, मुद्रण प्रकाशन व संबंधित उद्योग	०	०	०	०	१	२२	०	०	६	२६४	३८	२०१४	४४	१३५२	८९	३६५२
११.	३० मूलभूत रासायने व रासायनिक प्रदार्थ	०	०	०	०	४	७५	२	१६	२	१२	१२	५८२	४२	१५०२	७६	२२०१
१२.	३१ रबर व प्लॅस्टीक पेट्रोलियम व कोळ्याचे प्रदार्थ व अनुसंधानार्थ प्रक्रिया.	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१२	१२	६८६	४१	२७५३	६२	३४५८
१३.	३२ अधातू खनिज प्रदार्थ	०	०	०	०	२	३८०	७	५१२	२५	३३१७	२१	५६३	३७	१४१४	९२	६१८६

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१४	३३	मूलसूत धातू व मिश्र धातू	०	०	०	०	०	१	१८	५	३१४	२०	७१६	६४	६५४४	१०	७५१२
१५	३४	धातूच्या वस्तू व मुठे भाग घट्टे व सामग्री सोडून	०	०	०	०	०	०	०	३	२३	२५	३३१	७२	२४३६	१००	२७८०
१६	३५	परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व घट्टे सामग्री	०	०	०	०	०	०	०	१	२२	४	११०	१७	५४६	२२	६७८
१७	३६	परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व घट्टे सामग्री [विद्युत घट्टे सामग्री विद्युत उपकरणे]	०	०	०	०	०	१	७३	१	७	११	१५३	२५	११५	३८	१२२८
१८	३७	परिवहन सामग्री व मुठे भाग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	७८	३	७८
१९	३८	उत्पादन करभारे इतर उद्योग	०	०	०	०	०	१	१५	०	०	२	१३	७	२८६	१०	३१४
२०	३९	बांडवली सामानांची दुरुस्ती	०	०	०	०	०	०	०	३	१३२	१	१४८	२१	१२६०	३३	२३४०
२१	४०	विद्युत निर्मिती ट्रान्झमिशन व वितरण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६	३१२३	६	३१२३
२२	४१	गॅस वाज्याची निर्मिती आणि गॅस लाईन व्दारे वितरण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	२६१	४	२६१
२३	४२	वाणी पुरवठ्याची कामे	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१४	२	१४
२४	४३	बांधकामे	०	०	०	०	०	०	०	१	१२	०	०	०	०	१	१२
२५	६१	लाकूड, कागद, कातडी, कापडे, जखन, पेट्रोजन्स, पदार्थ, सुगंधित द्रव्ये, काच वगैरेचा घाऊर व्यापार.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२०	२	४२	३	६२

==: तत्ता क्रमांक ६.३ [गुढे घालु] ==:

- २१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
२६	६३	इतरत्र वर्गित न केलेले घाऊ व्यापार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२	१	२	
२७	६४	दलाल व कमिशन एजन्ट	०	०	०	०	०	०	०	१	४७	०	०	०	०	१	४७	
२८	६७	किरकोळ जळण आणि इतर विवनोंयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२६	१	११	२	४७	
२९	६८	किरकोळ व्यापार [अवर्गित]	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७६	४०७	७६	४०७	
३०	७४	माल साठविण्याच्या सोयी/गोदामे [वेअर हाऊसिंग]	०	०	०	०	१	२३	०	०	०	०	०	०	०	१	२३	
३१	९७	दुरुस्ती सेवा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	४७	३	४७	
जिल्हा एकूण वेरीज			०	०	७	२५२	२६	२६४	४८	१२५५	१४५	४९२२	४८५	८८३५	५७५	३३९५२	१२८६	५०२५७

टिप :- १] "अ" कारखान्यांची संख्या

२] "ब" कामगार

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संजालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी - वार्षिक उद्योग पाहणी - १९९३-९४

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ.क्र.	उद्योगाचा तफताह	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भाडविल	खेळते भाडविल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कामगारांची चारी वर्ग	कामगारांचे वेतन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टा	उत्पादनामुळे मुल्य वृद्धी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	२० - २१	बाह्य वस्तूचे उत्पादन	२७२२५७	२७६८५३	१६७०	२३५४	५४१९३	९३४८४	२६९०३५१	२३१८३८६	३५०३३४
२.	२२	पेच तंबाखूचे पदार्थ तयार करणे	४७८३६	५५२०९	७४९	१००२	६७९१	१२६३८	४८०२८६	४३०५२१	४०२३२
३.	२३	सुती कापड	३३२३६०	[-]३७४२६१	७११२	७९७१	१७६९३५	२२८२६९	११२५७६६	८१५१८६	२८१३३२
४.	२४.	लोकर, रेशीम व कृत्रीम तंतूचे कापड तयार करणे	१९२७७९२	७०२९५८७	५७६	८८९	२४५७	३२४४१	२३६५५१२	१५३३९८३	७२४१५६
५.	२६.	कापडाच्या वस्तू	२५३३४	१२१३१	१४२	१८६	१७८८	३२७७	३६७५८	२८७१३	६९४४
६.	२७.	लाकडाच्या वस्तू फर्निचर इ.	२८४३५	१०२१४	३४२	४५१	५५८४	८९४०	१०७३९८	८५३७७	२०९५२
७.	२८.	कामद, कागदाच्या वस्तू सुत्र-प प्रकाशने व संपंधीत उद्योग	१२७५३७	[-]३७९४७	१६४६	२१९७	५०१९५	८१६७४	३६५५७३	२९४३७३	४६७२३
८.	३०.	मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ	७५०६१	४३०३१	९०५	१३३२	१७२४६	३७०७३	६५२४४८	४९९९११	१४३५०६
९.	३१.	रबर, प्लॉस्टीक, पेट्रोलियम व कोळता यांचे पदार्थ व अनुबंधनाची प्रक्रिया	३३६६१९	४१७८३८	१६७९	२१४३	४४५३९	७२९२१	११७७६८४	९३३५८६	१८४६०४
१०.	३२.	अधातू खनिज पदार्थ	५३४३२	८५२४३	२६५४	२२७१	२४९७७	३३७६९	३४३३०५	२५८२४४	७९०६०
११.	३३.	सुकवून घातू व गिऱा घातू	४१५३९१२	१६२७८०७	४१०७	५५९१	७९६१६	१५९७४०	७०५४१००	५८४५७३७	९४७३२३
१२.	३४.	धातूच्या वस्तू व सुटेभाग वंत्र तयारी सोडून	६७९९४	६६१८१	५१४	७५५	१८२१०	३१२२६	२५८४६७	१९९५०६	५६३८५

= : : तक्ता क्रमांक ५.७ [पूढे चालू] : : =

- २३ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१३.	३५	परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व यंत्रसामग्री	३१३	[-] २७४२	२३	३०	६३७	२३५	५१८८	२७६५	२३५७
१४.	३६	परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व यंत्रसामग्री [विद्युत यंत्र सामग्री]	१६०४६	७२२६५	११६	१७४	२०३	२३२५	७४१५६	५५७१६	१७०३२
१५.	३७	परिवहन सामग्री व सुटेभाग	८६३२१	१०७८१३	१३४७	१७२६	५४२४७	२१४३६	४२८०६२	४०२५७५	८२५५७
१६.	३८	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	१२८१२	११५८६	१८०	२५०	४२३५	८४१५	१०२२८२	२१४८०	१०३८०
१७.	३९	इतर दुस्तती	१६४	८६	११२	१४५	३८०५	५०८५	५६४६	५४२	५०८७
१८.	४१	गॅस व बाष्पाची निर्मिती व पार्श्वलाईनद्वारे वितरण	१४५२४	५१६०	१७	२१	३२२	५५५	१३८२८	१०४८३	[-]१६३२
१९.	९७	दुस्तती सेवा	३४७	१२८१	५२	७५	१२१८	१७६१	५००३	१४८०	३४५४
२०.	-	इतर	५०७८४७८	१०२८२२०	१३४२२	६०४१६	२०२०२३	३७६४१७	७४६२३४५	६१०५३१४	११६८२२१
जिल्हा बेरीज			१२६६४५७१	१०४१२२२५	३७४४६	२०७४२	७५७६२८	१२८२३८१	२४८३८८२	१२२१३८८५	४१७५८७७

टीप :- उद्योग अटनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची [नमुना निवडीवर] माहिती " इतर " सधोरं देण्यात आली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

= : : तक्ता क्रमांक ५.५ : : =

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी

[१९९४ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	माहिती
१	२	३
१.	जाहीर केलेल्या रिक्त्या जागांची संख्या	३५३१
२.	सेवायोजनांचा उपयोग करणारे मालक	५९८
३.	संदर्भ वर्षात नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	३९४४२
४.	वर्ष अखेर पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	२२४५५४
५.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	१४५१
	अ] खाजगी क्षेत्र	८२
	ब] सार्वजनिक क्षेत्र	१३६९
६.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ] अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	९३४
	ब] इतर	५१७
	क] एकूण	१४५१
७.	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	१. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	१५०९
	ब] नोकरी दिलेले	१५९
	२. पृष्ठासंकीर्ण, भास्त्रीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	१४१२
	ब] नोकरी दिलेले	६२१
	३. लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	११८१
	ब] नोकरी दिलेले	९७
	४. विफ्री कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	-
	ब] नोकरी दिलेले	-

१	२	३
ॡ.	<u>शेतकरी मत्स्यव्यवसाय शिकार व संबंधीत कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	३१३
	ब] नोकरी दिलेले	३१
ॢ.	<u>खाण कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	२२
	ब] नोकरी दिलेले	४
ॣ.	<u>वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१२०१
	ब] नोकरी दिलेले	११
।.	<u>क्रॉप्समन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार [इतर ठिकाणी</u>	
	वर्गीकरण न झालेले कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	१ॢॣ.
	ब] नोकरी दिलेले	ॡ
॥.	<u>सेवा, खेळ व तत्सम कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१ॣ३ॡ२
	ब] नोकरी दिलेले	१०
१०.	<u>इतर ठिकाणी वर्गीकृत न केलेले कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१ॢ२१ॡ
	ब] नोकरी दिलेले	ॡ१३
एकूण	अ] नोंदणी केलेले	३१ॡॡ२
	ब] नोकरी दिलेले	१ॡॡ१

आधार :- १] उन्न ग्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - ५६ : : =

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९४-९५ या वर्षाकरीता

- ९६ -

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	१९९४-९५
१	२	३	४
१.	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र :-</u>		
	१. वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिज्ञः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	३४९२
	२. सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेल्या गटाशी चर्चा	संख्या	२६
	३. मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	७४०२
२.	<u>विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन :-</u>		
[x]	१. वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिज्ञः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	७४२
[x]	२. सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेल्या गटाशी चर्चा	संख्या	१८
[x]	३. मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	५९७

आधार :- उम-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक ५.७ : : =

कर्मचारी गणना - १९९४

- ९७ -

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

बाब	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
१	२	३	४
वर्ग - १	१११७	१९	१
वर्ग - २	२०६८	२९८	५
वर्ग - ३	२५९२६	८६३६	११२२
वर्ग - ४	१००४५	१२४१	९७२
एकूण १ ते ४	३९१५६	१०१९४	२१००
इतर वर्ग " x " [५ ते ९ व ०]	३७६३	२६२८	४००
एकूण १ ते ९ व ०	४२९१९	१२८२२	२५००

टीप :- १] माहिती अस्थायी स्वस्पाची आहे.

२] " x " इतर यामध्ये कार्यलयी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालीन मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

= : : तक्ता क्रमांक - ५८ : : =

- २८ -

निरनिराख्या उद्योगांतील रोजगार ३१ मार्च १९९५ ला संज्ञा-या वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

क्र. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी वर्गाची संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषी	०	३१	२६५६	३८८	-	३०४४
२.	खाणकाम	१	१०	-	१३६४४	-	१३६४४
३.	वस्तु निर्माण	२, ३	२८१	१०५६१	९५३६	२६३२६	४६४२३
४.	वीज निर्मिती व गॅस वाणी व सांडवाणी सेवा	४	११	-	७५१९	-	७५१९
५.	बांधकाम	५	५१	६४५५	३५८१	१०६	१०१४२
६.	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	६	८७	-	६६७	२२१९	२८८६
७.	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	७	२४	४१४७२	५३०५	४८	४६८२५
८.	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	८	२१२	-	८७५३	२४८८	११२४१
९.	सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तिगत सेवा	९	७६०	४०२१७	३६६५५	१७६२८	९४५००
एकूण		-	१४६७	१०१३६१	८६०४८	४८८१५	२३६२२४

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

= : : लक्ता क्रमांक ५.२ : : =

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
जिल्हा - नागपूर

- २९ -

येथे	वर्ष	जिल्हयातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	२१६	२३५६३१	११	१४४०४१	२२७	२७९६७२
	३१ मार्च १९७१	१८९७	१२	६५५	३८००००	१२	७८७७००	६६७	११६७७००
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
	३१ मार्च १९९१	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	१६	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९२	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९३	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९४	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
२. खाजगी कंपनी	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	-	-	१	६४३६५९	१	६४३६५९
३. जिल्हयाची एकूण बेरीज	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	२१६	२३५६३१	१२	७८७७००	२२८	१०२३३३१
	३१ मार्च १९७१	१८९७	१२	६५५	३८००००	१२	७८७७००	६६७	११६७७००
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
	३१ मार्च १९९१	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९२	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९३	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९
	३१ मार्च १९९४	१८७८	२३	१८७८	१२५६२२५	२३	२०३०९१४	१९०१	३२८७१३९

टीप :- १] ३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्हयात अस्तित्वात नाही. २] ३१ मार्च १९८७ अखेरपर्यंत जिल्हयातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण करण्यात आले. यात प्रकल्पग्रस्त गावांचा समावेश नाही.
आधार :- १] अधिक अभियंता, नागपूर गामिणी विभाग, स. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

आर्थिक गणना १९९० कृषि व बिगर कृषि उद्योग

अ. क्र.	बाब	कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि उद्योग		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१.	<u>उद्योगांची संख्या</u>									
	अ] स्वकार्यरत उद्योग	५०२५	१०८७	६११२	२०९४३	५०५३३	७१४७६	२५९६८	५१६२०	७७५८८
	ब] आस्थापना	१०२१	३२२	१३५०	७०५१	२७८८८	३४९३९	८०७२	२८२१७	३६२८९
	क] एकूण	६०४६	१४१६	७४६२	२७९९४	७८४२१	१०६४१५	३४०४०	७९८३७	११३८७७
२.	<u>मालकीच्या प्रकारानुसार एकूण उद्योग [संख्या]</u>									
	अ] सहकारी	४०	६	४६	६२०	१०४१	१६६१	६६०	१०४७	१७०७
	ब] सार्वजनिक	१५	२२	३७	३४४३	३२३१	६६७४	३४५८	३२५३	६७११
	क] खाजगी	५९९१	१३८८	७३७९	२३९३१	७४१४९	९८०८०	२९९२२	७५५३७	१०५४५९
३.	<u>मालकांच्या विशेष सामाजिक गट [एकूण संस्थेची टक्केवारी]</u>									
	अ] अनुसूचित जाती	८.०३	५.७९	७.६१	१२.१०	८.२३	९.२५	११.३८	८.१९	९.१४
	ब] अनुसूचित जमाती	१५.७८	१०.४५	१४.७७	११.१०	१०.७६	१०.८५	११.९४	१०.७५	११.१०
४.	<u>जागेविरहित कार्यान्वित असलेल्या उद्योगांची एकूण टक्केवारी</u>	३४.५१	४२.६५	३६.०६	१५.२३	१३.१४	१३.६९	१८.६६	१३.६६	१५.१५
५.	<u>शक्तीवर चालणा-या उद्योगांची एकूण टक्केवारी</u>	५.१७	३.३८	४.८३	१२३.१७	१८.१०	१९.४४	१९.९७	१७.८४	१८.४८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
६. सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या										
अ] एकूण कामगार	२५४७	२२२३	१२५४०	८४६४२	३०८५५६	३२३१२८	२४१८२	३११५४२	४०५७३८	
ब] वेतनावर काम करणारे कामगार	१४१४	२६३	२३७७	५३०८३	२१४४३४	२६७५०७	५४४२७	२१५३८७	२६२८८४	
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	१४२१	३२.१७	१८.२५	६२.७३	६९.४२	६८.०३	५७.८५	६९.१३	६६.५१	
ड] कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	२	२	२	३	४	४	३	४	४	

टीप :- १] कृषि उत्पादन व मळे वगळून कृषि संबंधीत उद्योग
 २] ज्या उद्योगात कमीत कमी एक तरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग
 ३] पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

**प्रमुख उद्योगे गटानुसार संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी
काम करणा-या कामगारांची संख्या**

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषि	६०४६	२५४७	१४१६	२२२३	७४६२	१२५४०
२.	खनिज उत्पादन व खाणकाम	२७२	४८८६	२२	१२६६	२९४	६१५२
३.	वस्तु निर्माण	८५०५	३२६४३	१६६९९	६७२५६	२५२०४	१०७५९९
४.	बीज गैस आणि पाणी पुरवठा	९०	७९४	२०७	५१३०	२९७	५२२४
५.	बांधकाम	१८१	४५१	८८४	२८१९	१०६५	३२७०
६.	घाऊक व्यापार	१३२	५९८	१२००	५३७३	१३३२	५९७१
७.	किरकोळ व्यापार	७२६४	१०१६२	३१३४७	६६१६०	३८५११	७६३२२
८.	उपहार गृहे आणि हॉटेल	१३८१	२८५८	३४६१	१३०२५	४८४२	१५८८३
९.	वाहतूक	१८२	५७७	२३४०	१६०८४	२५२२	१६६६१
१०.	साठवण आणि गोदास विषयक	११२२	४८८	१३५३	३६९४	१४७५	४१८२
११.	दळणवळण	१४०	३८०	१३३	४०६०	२७३	४४४०
१२.	वित्तीय विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	५५०	१२९३	२५५२	१६४९६	३१०२	१७७८९
१३.	सामुहिक सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवा	९१६८	२१३०७	१८२२१	१०५४५८	२७३८९	१२६७६५
१४.	इतर सेवा [इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या]	७	१२०५	१०२	१०३५	१०९	२२४०
१५.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	३४०४०	९४१८९	७२८३७	३११५४९	११३८७७	४०५७३८

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	उद्योगाचे विवरण	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	पशुसंवर्धन	०२	८८७	२६९	११५६
२.	शेतीसंबंधी सेवा	०३	९८	४४	१४२
३.	शिकार व फासेपारध करणे	०४	-	-	-
४.	वनसंवर्धन	०५	३०	८	३८
५.	मासेमारी	०६	६	८	१४
६.	खाणीतून कोळशाचे उत्पादन करणे	१०	२२	४	२६
७.	खाणीतून कूड, पेट्रोलियम काढणे व नैसर्गिक गॅसचे उत्पादन	११	२	-	२
८.	खाणीतून कच्च्या लोखंडा व्यतिरिक्त मॅंगनीज ओअरचे उत्पादन	१३	२	८	१०
९.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले नॉनमेटॅलिक मिनरल्स	१५	१०६	६	११२
१०.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या खाणी संबंधीच्या सेवा	१९	-	१	१
११.	मांस, दुग्ध पदार्थ तयार करणे, फळे भाजीपाला सुकवून खाद्यपदार्थ बनविणे, मांसे खारविणे इत्यादी, पिठाची गिरणी, पाव, बिस्कीटे, केक वगैरे पदार्थ बनविणे, व साखरेचे पदार्थ तयार करणे, घरघुती मीठ, कोको चॉकलेट, पेपरमिंटच्या गोळ्या तयार करणे.	२०	२७७	७७१	१०४८
१२.	वनस्पती तूप व तेलाचे व इतर खाद्य तेलाचे उत्पादन, जनावरांच्या चरबी पासून तेल, माश्यापासून तेल, चहा, कॉफी व इतर प्रक्रिया व इतरत्र वर्गीकृत न केलेले खाद्य पदार्थ.	२१	५०	१७९	२२९
१३.	पेयाचे व तंबाखू पासून तयार होत असलेल्या पदार्थांचे उत्पादन.	२२	१०	३४	४४

१	२	३	४	५	६
१४.	सुती कापडाचे उत्पादन	२३	६६	७२८	८६४
१५.	लोकर, रेशीम, कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	२४	-	११	११
१६.	ज्युटचे उत्पादन व झतर वनस्पती धाग्याचे उत्पादन.	२५	-	१	१
१७.	कापडाची उत्पादने [तयार कापडासहीत]	२६	९	१२७	१३६
१८.	लाकड व लाकडापासून फर्निचर बनविणे	२७	१०१	६८३	७८४
१९.	कागद व कागदापासूनची झतर उत्पादने, छपाई, प्रकाशने इत्यादी.	२८	४३	५०६	५४९
२०.	चामडे तयार करणे व चामड्याच्या वस्तु बनविणे.	२९	९	५८	६७
२१.	रंसायने, व रसायनांच्या वस्तुचे उत्पादन [पेट्रोलियम व कोळसा वगळता]	३०	५५	१५६	२११
२२.	रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व दगडी कोळशापासून वस्तु तयार करणे.	३१	४९	१२३	१७२
२३.	अधातू खनिज पदार्थाचे उत्पादन	३२	२२१	१४४	३६५
२४.	मुळ धातुचे उद्योग	३३	३६	४०	७६
२५.	धातुंच्या वस्तु व सुटे भाग तयार करणे [यांत्रिकी वस्तु वगळता]	३४	१५१	८८४	१०३५
२६.	विद्युत उपकरणा च्यतिरिक्त झतर यंत्राचे व यंत्राच्या सुट्या भागाचे उत्पादन.	३५	१०	९	१९
२७.	विद्युत उपकरणांची निर्मिती, विद्युत साधने व त्यांच्या सुट्या भागांची निर्मिती	३६	३५	६८	१०३
२८.	वाहतुक साधनांची व त्यांच्या सुट्या भागांची निर्मिती	३७	४	१६	२०
२९.	झतर उत्पादन उद्योग	३८	२७	२४६	२७३
३०.	भांडवली सामानांची दुरुस्ती	३९	८१	२०१	२८२
३१.	विद्युत निर्मिती, ट्रान्झमिशन व वितरण	४०	६६	१५५	२२१
३२.	गॅस व वाफेची निर्मिती व पाईपव्दारे वितरण	४१	३	११	१४
३३.	पाणी पुरवठा	४२	२०	३७	५७

१	२	३	४	५	६
३४.	बांधकाम	५०	१२	१५७	१६९
३५.	बांधकामाशी निगडित इतर कामे	५१	५	४९	५४
३६.	शेती उत्पादन कच्चा माल/खाद्य पदार्थ मादक पदार्थ/कपड्यांचा घाऊक व्यापार	६०	१४	१९१	२०५
३७.	लाकूड, कागद, कागदी, चामडे, जळण, पेट्रोलियम, सुगंधी अत्तरे काच वगैरेचा घाऊक व्यापार	६१	४	१०१	१०५
३८.	वाहनांच्या घाऊक व्यापारासह इतर यंत्र सामुग्रीचा व अवजरांचा घाऊक व्यापार	६२	२	७५	७७
३९.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	६३	२	११४	११६
४०.	दलाल व कमीशन एजंट	६४	६	२०२	२०८
४१.	खाद्य पदार्थ तेल, तंबाखू व मादक पदार्थांचा किरकोळ व्यापार	६५	४०७	२७३२	३१३९
४२.	कापडांचा किरकोळ व्यापार	६६	६८	१२७७	१३४५
४३.	जळण व धरगुती भांडी व टिकावू वस्तु	६७	४३	१६७९	१७२२
४४.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या वस्तुंचा व्यापार	६८	२८९	३०९१	३३८०
४५.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	६९	३४३	१७३३	२०७६
४६.	जमीन मार्गे वाहतूक	७०	१०८	६२७	७३५
४७.	जलवाहतूक	७१	-	१	१
४८.	हवाई वाहतूक	७२	-	१०	१०
४९.	इतर वाहतूक	७३	१	४१	४२
५०.	माल साठविण्याच्या सोयी, गोदामे वेअर हौसिंग	७४	१०३	८७०	९७३
५१.	दळण वळण सेवा	७५	१३९	१२५	२६४
५२.	बँका व तत्सम आर्थिक सहाय्य देणा-या संस्था	८०	१४५	३५५	५००
५३.	भविष्य निधी व विमा सेवा	८१	२	३२	३४
५४.	स्थायी मालमत्तेचे एजंट	८२	३	६३	६६
५५.	कायदे विषयक सेवा	८३	-	८९	८९

= : : तक्ता क्रमांक ५.१३ [पुढे चालू] : : =

१	२	३	४	५	६
५६.	लॉटरीची घाऊक विक्री	८४	-	८	८
५७.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले सामान भाड्याने देणे [वाहतुकीची साधने, वैयक्तिक व घरघुती सामान, सर्व प्रकारचे कपडे, पादत्राणे, फर्निचर, इलेक्ट्रीक सामान, भांडी, लाऊडस्विकर भाड्याने देणे]	८५	५३	४१७	४७०
५८.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले इतर व्यापारी सेवा	८९	५	२७०	२७५
५९.	सामाजिक, सामुहिक व संरक्षण सेवा	९०	१०१५	१२३३	२२४८
६०.	साफसफाई विषयक सेवा	९१	-	७	७
६१.	शैक्षणिक, वैधानिक आणि संशोधन क्षेत्रातील सेवा.	९२	१७७२	१५२५	३३०४
६२.	आरोग्य व वैद्यकीय सेवा	९३	४१६	१५८४	१९९०
६३.	सामाजिक सेवा	९४	२८४	७२३	१००७
६४.	मनोरंजनार्थ व सांस्कृतिक सेवा	९५	८१	३९९	४८०
६५.	वैयक्तिक [खाजगी] सेवा	९६	१६२	१८२१	१९९०
६६.	दुरुस्ती सेवा	९७	८५	९४४	१०२९
६७.	आंतरदेशीय व इतर अतिरिक्त प्रादेशिक सेवा	९८	-	१	१
६८.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या सेवा	९९	६	१२	१८
६९.	इतरत्र आढळून न आलेले उद्योग	१००	७	६३	७०
सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण			८०७२	२८२१७	३६२८९

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	उद्योगाचे विवरण	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	पशुसंवर्धन	०२	२१२६	८७२	३०७७
२.	शेतीसंबंधी सेवा	०३	२२४	३५३	५७७
३.	शिकार करणे व फासेपारध	०४	-	-	-
४.	वनसंवर्धन	०५	१३३	४२	१७५
५.	मासेमारी	०६	२०	५४	७४
६.	खाणीतून कोळशाचे उत्पादन करणे	१०	२७१४	११०२	३८२३
७.	खाणीतून कळ पेट्रोलियम काढणे, व नैसर्गिक गॅसचे उत्पादन	११	१०४	-	१०४
८.	खाणीतून कचऱ्या लोखंडाव्यतिरिक्त मॅगनीज ओअरचे उत्पादन	१३	१३५	८८	२२३
९.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले नॉन मेटॅलिक मिनरल्स	१५	१७२०	५२	१८४२
१०.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या खाणीसंबंधी सेवा	१९	-	५	५
११.	मांस, दुग्ध पदार्थ तयार करणे, फळे, भाजीपाला सुकवून खाद्य पदार्थ बनविणे, मासे खारविणे, गिरणी, पाव बिस्कीटे, केक वगैरे पदार्थ बनविणे, साखर व साखरेचे पदार्थ तयार करणे, घरघुती मीठ, कोको, चॉकलेट, पेपरमिंटच्या गोळ्या तयार करणे	२०	१४७१	३६२२	५०९३
१२.	वनस्पती तूप व तेलाचे व इतर खाद्य तेलाचे उत्पादन, जनावरांच्या चरबी पासून तेल, माश्यापासून तेल, चहा कॉफीवर प्रक्रिया व इतरत्र वर्गीकृत न केलेले खाद्य पदार्थ	२१	३५५	१७३४	२०८९
१३.	पेयाचे व तंबाखूपासून तयार होत असलेल्या पदार्थांचे उत्पादन	२२	१०६	१०८५	११९१

१	२	३	४	५	६
१४.	सुती कापडाचे उत्पादन	२३	२७१८	१२६२९	१५३४७
१५.	लोकर, रेशीम, कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	२४	-	८२	८२
१६.	ज्युटचे उत्पादन व इतर वनस्पती धाग्याचे उत्पादन [कापूस व्यतिरिक्त]	२५	-	२७	२७
१७.	कापडाची उत्पादने	२६	३२	६६८	७००
१८.	लाकूड व लाकडापासून फर्निचर बनविणे	२७	८७३	३४२५	४२९८
१९.	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने, छपाई, प्रकाशने इत्यादी	२८	१२५५	६०४९	७३०४
२०.	चामडे तयार करणे व चामड्याच्या वस्तू बनविणे	२९	५५५	१८४	७३९
२१.	रसायने व रसायनांच्या वस्तूचे उत्पादन [पेट्रोलियम व कोळसा वगळता सर्व]	३०	१०१४	१५५२	२५६६
२२.	रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व दगडी कोळसा यापासून वस्तू तयार करणे	३१	१७२८	१३०४	३०३२
२३.	अधातू खनिज पदार्थाचे उत्पादन	३२	११५९४	१६६८	१३२६२
२४.	सुळ धातूचे उद्योग	३३	२१९६	९४९	३१४५
२५.	धातूच्या वस्तू व सुटे भाग तयार करणे [यांत्रिक वस्तू वगळता]	३४	२२०६	७११५	९३२१
२६.	विद्युत उपकरणा व्यतिरिक्त इतर यंत्राचे व यंत्राच्या सुट्या भागाचे उत्पादन	३५	४२५	१२४	५४९
२७.	विद्युत उपकरणांची निर्मिती विद्युत साधने व त्यांच्या सुट्या भागांची निर्मिती	३६	९३५	८२१	१७५६
२८.	वाहतुक साधनांची व त्यांच्या सुट्या भागांची निर्मिती	३७	१९९	६५३	८५२
२९.	इतर उत्पादक उद्योग	३८	२५५	८९६	११५१
३०.	भांडवली सामनाची दुरुस्ती	३९	५८५	२६८३	३२६८
३१.	विद्युत निर्मिती व ट्रान्समिशन व वितरण	४०	७५१	४६१२	५३६३
३२.	गॅस व वाफेची निर्मिती आणि पार्श्वद्वारे वितरण	४१	९	६२	७१

१	२	३	४	५	६
३३.	पाणी पुरवठा	४२	३३	४५२	४८५
३४.	बांधकाम	५०	२२२	१४१५	१६३७
३५.	बांधकामाशी निगडित इतर कामे	५१	३१	५७४	६०५
३६.	शेती उत्पादक कच्चा माल, खाद्यपदार्थ कापडाचा घाऊक व्यापार.	६०	४१८	१६९९	२११७
३७.	लाकूड, कागद, कागदी, चामडे, जळण पेट्रोलजन्य, सुगंधी अत्तरे, काच वगैरेचा घाऊक व्यापार.	६१	१७	५२४	५४१
३८.	वाहनांच्या घाऊक व्यापारासह इतर यंत्रसामुग्रीचा व औजारांचा घाऊक व्यापार	६२	४	७१२	७१६
३९.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	६३	१५	९१८	९३३
४०.	दलाल व कमीशन एजंट	६४	१८	७९२	८१०
४१.	खाद्यपदार्थ/तेल/तंबाखू व मादक पदार्थांचा किरकोळ व्यापार	६५	११०८	१४८५८	१५९६६
४२.	कापडांचा किरकोळ व्यापार	६६	२०६	४७६२	४९६८
४३.	जळण व घरघुती भांडी व टिकावू वस्तु	६७	१५४	५४८५	५६३९
४४.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या वस्तुंचा किरकोळ व्यापार.	६८	६६२	१२३४२	१३००४
४५.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	६९	१४०९	१०४०७	११८१६
४६.	जमीन मार्गे वाहतूक	७०	४८३	१३०१७	१३५००
४७.	जल वाहतूक	७१	-	३	३
४८.	डवाई वाहतूक	७२	-	३९१	३९१
४९.	इतर वाहतूक	७३	२	८५३	८५५
५०.	माल साठविण्याच्या सोयी/गोदाम वेअर हौसिंग	७४	४६६	३१०८	३५७४
५१.	दळण वळण सेवा	७५	३७९	४०५०	४४२९
५२.	बँका व तत्सम आर्थिक सहाय्य देणा-या संस्था	८०	७१६	१०४०७	१११२३
५३.	भविष्य निधी व विमा सेवा	८१	३	९६२	९६५

= : : तक्ता क्रमांक ५.१४ [पुढे चालू] : : = - १११ -

१	२	३	४	५	६
५४.	स्थायर मालमत्तेचे रजंट	८२	६	३३६	३७२
५५.	कायदे विषयक सेवा	८३	-	५६४	५६४
५६.	लॉटरीची घाऊक विक्री	८४	-	४३	४३
५७.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले सामान भाड्याने देणे [वाहतुकीची साधने, वैयक्तिक व घरघुती सामान, सर्व प्रकारचे कपडे, पादत्राणे, फर्निचर, इलेक्ट्रीक सामान, भांडी, लाऊडस्पीकर इत्यादी भाड्याने देणे.]	८५	११३	११४६	१२५९
५८.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेली इतर व्यापारी सेवा.	८९	५०	१३११	१३६१
५९.	सामाजिक सामुहिक व संरक्षण सेवा	९०	४०९६	४४१०८	४८२०४
६०.	साफसफाई विषयक सेवा	९१	-	१३५	१३५
६१.	शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि संशोधन क्षेत्रातील सेवा.	९२	७६८१	२२०३५	२९७१६
६२.	आरोग्य व वैद्यकीय सेवा	९३	१५१४	११२५६	१२७७०
६३.	सामाजिक सेवा	९४	७१७	२९१७	३६३४
६४.	मनोरंजनार्थ व सांस्कृतिक सेवा	९५	२८५	२८२०	३१०५
६५.	वैयक्तिक [खाजगी] सेवा	९६	४०६	५४६४	५८७०
६६.	दुस्स्ती सेवा	९७	२१२	३७२७	३९३९
६७.	आंतरदेशीय व इतर अतिरिक्त प्रादेशिक सेवा	९८	-	११	११
६८.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या सेवा	९९	३५	२९	६४
६९.	इतरत्र आढळून न आलेले उद्योग	१००	१२०५	९७४	२१७९
सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण			५९२४६	२३९१७०	२९८४१६

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= तक्ता क्रमांक ५.१५ : : =

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकत्र]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	६३०	१०४१	१६६१
२.	वीजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी.	३१.७७	९.३१	१३.९६
३.	सहकारी औद्योगिक अस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ] एकूण संख्या	८९२५	१८९७०	२७८९५
	ब] प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	१४	१८	१७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम

करणा-या कामगारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषि	४०	१३१	६	८३	४६	२१४
२.	खनिज उत्पादन व खाणकाम	-	-	३	९६२	३	९६२
३.	वस्तु निर्माण	१३६	६३४०	७९	५८८५	२१५	१२२२५
४.	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	५	५७	१३	८७	१८	१४४
५.	बांधकाम	१	१	१०	९२	११	९३
६.	घाऊक व्यापार	८	२०	१३	७०६	२१	७२६
७.	किरकोळ व्यापार	८६	१८२	१५९	६४७	२४५	८२९
८.	उपहारगृहे आणि हॉटेल	९	४५	२५	३८०	३४	४२५
९.	वाहतूक	२	२१	५	१२५१	७	१२७२
१०.	साठवण आणि गोदाम विषयक	३४	१३८	४१	२१६	६५	३५४
११.	दळणवळण	२	३	४	५९	६	६२
१२.	वित्तीय विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	६६	३८९	१७२	१९३८	२३८	२२२७
१३.	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	२८०	१४०७	५१७	६७४७	७९७	८१५४
१४.	इतर सेवा [इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या]	१	४२२	-	-	१	४२२
१५.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	६६०	९०५६	१०४७	१९०५३	१७०७	२८१०९

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

= : : तक्ता क्रमांक ५.१७ [अ] : : = - ११४ -

आर्थिक गणना १९९०

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योगे गटातील आस्थापनांची व नेहमी काम करणा-या

व्यक्तींची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगार आकारमान	ग्रामीण		नागरी		एकुण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - ३	६७२८	९१३५	९८३४	१३७५०	१६५६२	२२८८५
२.	३	३२६	९७८	९५७	२८७१	१२८३	३८४९
३.	४	१४२	५६८	५२९	२११६	६७१	२६८४
४.	५	३८	१९०	१६६	८३०	२०४	१०२०
५.	६ - ९	३३	२३०	१४५	९८९	१७८	१२१९
६.	१० व त्यापेक्षा जास्त	४	४०	१३	१३०	१७	१७०
७.	सर्व आकारमान गट	७२७१	१११४१	११६४४	२०६८४	१८९१५	३१८२७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

= : : तक्ता क्रमांक ५.१७ [ब] : : =

- ११५ -

आर्थिक गणना - १९९०

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची व त्या उद्योगात

नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार आकारमान	आस्था- नेहमी		आस्था- नेहमी		आस्था- नेहमी	
		पनांची संख्या	काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	पनांची संख्या	काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	पनांची संख्या	काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	४२३	७८९	१५३५	२६८७	१९५८	३४७६
२.	३	१०१	३०३	९८४	२९५२	१०८५	३२५५
३.	४	७७	३०८	७१९	२८७६	७९६	३१८४
४.	५	८७	४३५	४९३	२४६५	५८०	२९००
५.	६ - ९	१५७	११३६	७१८	५०१३	८७५	६१४९
६.	१० - १९	१६९	२२३७	३७६	४७८६	५४५	७०१३
७.	२० - ४९	११८	३४२०	१३३	३७९५	२५१	७२१५
८.	५० - १९९	७५	७४२८	७३	६८९२	१४८	१४३२०
९.	२०० - ३९९	११	२९११	१२	३३७५	२३	६२८६
१०.	४०० व त्यापेक्षा जास्त	१६	९५४५	१२	१२४२९	२८	२९९७४
११.	सर्व आकारमान गट	१२३४	२८५०२	५०५५	४७२७०	६२८९	७५७७२

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

घाऊक व किरकोळ व्यापार मधील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	६४१६	७६२५	२२०१०	२६०४९	२८४२६	३३६७४
२.	३	१८	२९४	६९०	२०७०	७८८	२३६४
३.	४	२३	९२	१८८	७५२	२११	८४४
४.	५	९	४५	४९	२४५	५८	२९०
५.	६ ते ९	१४	९२	४६	३०५	६०	३९७
६.	१० व त्यापेक्षा जास्त	१	१०	२	३०	३	३०
सर्व आकारमान गट		६५६१	८१५८	२२९८५	२९४४१	२९५४६	३७५९९

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

घाऊक व किरकोळ व्यापार मधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	५६१	१०१६	४२१७	८२२६	५४७८	९२४२
२.	३	१५५	४६५	२०९०	६२७०	२२४५	६७३५
३.	४	३५	१४०	९७८	३९१२	१०१३	४०५२
४.	५	३२	१६०	४५७	२२८५	४८९	२४४५
५.	६ - ९	३८	२५५	६४७	४५०८	६८५	४७६३
६.	१० - १९	९	११२	२०२	२४५३	२११	२५६५
७.	२० - ४९	२	६९	५६	१४७२	५८	१५४१
८.	५० - १९९	३	३८५	११३	११४५९	११६	११८४४
	२०० - ३९९	-	-	१	२६५	१	२६५
९.	४०० व त्यापेक्षा जास्त	-	-	१	५४२	१	५४२
सर्व आकारमान गट		८३५	२६०२	९५६२	४२०९२	१०२९७	४४६९४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी

काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	५२२१	५८७८	२५०२	११२०२	१४७३०	१७०८७
२.	३	६७	२०१	३१०	२३०	३७७	११३१
३.	४	१०	४०	८६	३४४	२६	३८४
४.	५	१०	५०	४१	२०५	५१	२५५
५.	६ - ९	१८	१२२	२२	१२८	४७	३२०
६.	१० व त्यापेक्षा जास्त	७	७०	७	७०	१४	१४०
सर्व आकारमान गट		५३३३	६३६१	२९८२	१२२५६	१५३१५	१९३१७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= : : तक्ता क्रमांक ५.१९ [ब] : : = - ११९ -

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची. एकूण संख्या व नेहमी

काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगार आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना- ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	२५०५	३७३६	३७३९	६३१३	६२४४	१००४९
२.	३	३२६	९७८	१२२३	३६६९	१५४९	४६४७
३.	४	२०६	८२४	६४१	२५६४	८४७	३३८८
४.	५	१६४	८२०	३९५	१९७५	५५९	२७९५
५.	६ - ९	३४८	२४६८	६७७	४८४४	१०२५	७३१२
६.	१० - १९	१८६	२३९२	६९२	९३४३	८७८	११७३५
७.	२० - ४९	८२	२२९१	५४०	१६२५६	६२२	१८५४७
८.	५० - १९९	१८	१४३७	२९०	२५९२४	३०८	२७३६१
९.	२०० - ३९९	-	-	२९	७९१७	२९	७९१७
१०.	४०० व त्यापेक्षा जास्त	-	-	१३	१३६९७	१३	१३६९७
सर्व आकारमान गट		३८३५	१४९४६	८२३९	९२५०२	१२०७४	१०७४४८

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची/आस्थापनांची एकूण संख्या व
नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट[संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	२४७६६	३०५४६	४७९११	५८६६३	७२६७७	८९२०९
२.	३	७८४	२३५२	२२३३	६६९९	३०१७	९०५१
३.	४	२५४	१०१६	९१३	३६५२	११६७	४६६८
४.	५	७३	३६५	२९५	१४७५	३६८	१८४०
५.	६ - ९	७६	५१४	२४५	१६६०	३२१	२१७४
६.	१० व त्यापेक्षा जास्त	१५	१५०	२३	२३०	३८	३८०
सर्व आकारमान गट		२५९६८	३४९४३	५१६२०	७२३७९	७७५८८	१०७३२२

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

= : : तक्ता क्रमांक ५.२० [ब] : : = - १९९१ -

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची / आस्थापनांची एकूण संख्या व

नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगार		ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आकारमान	गट [संख्या]	आस्थापना	नेहमी काम	आस्थापना	नेहमी काम	आस्थापना	नेहमी काम
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१.	१	- २	४७३५	७८१३	१२२१४	२१२८०	१६२४९	२९०९३
२.		३	९४३	२८२९	५२७८	१५८३४	६२२१	१८६६३
३.		४	४६२	१८४८	२९५२	११८०८	३४१४	१३६५६
४.		५	३७९	१८९५	१७४७	८७३५	२१२६	१०६२६
५.	६	- ९	६७६	४८०५	२६६३	१८७३८	३३३९	२३५४३
६.	१०	- १९	४८९	६३०१	१६८८	२२०७९	२१७७	२८३८०
७.	२०	- ४९	२३९	६९१४	९८८	२९२१४	१२२७	३६१२८
८.	५०	- १९९	११३	१०५८२	५९३	५४९४२	७०६	६५५२४
९.	२००	- ३९९	१६	४३००	५३	१४५७२	६९	१८८७२
१०.	४०० व त्यापेक्षा		२०	११९५९	४१	४९९६८	६१	५३९२७
सर्व आकारमान गट			८०७२	५९२४६	२८२१७	२३९१७०	३६२८९	२९८४१६

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [१९९३-९४ व १९९४-९५ अखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	
१	२	१९९३-९४	१९९४-९५
१.	<u>सहकारी शेती पतसंस्था</u>		
१.१	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	१	१
१.२	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	५६३	५८३
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	-	-
१.४	लॅम्पस सहकारी संस्था	१३	१३
१.५	धान्य बँका	-	-
१.६	इतर [संस्थेचा प्रकार द्यावा]	-	-
२.	<u>बिगर शेती पतसंस्था</u>		
२.१	प्राथमिक सहकारी बँका		
	अ] नागरी बँका	१०	१०
	ब] कर्मचारी पत संस्था	४०७	४१६
२.२	इतर बिगर शेती पतसंस्था		
	अ] कर्मचारी पत संस्था	-	-
	ब] नागरी इतर पतसंस्था आणि इतर [भिती, ट्रिफ्ट आणि पतसंस्था वगैरे]	२०६	२६६
	क] इतर [नाचे द्यावे]	-	-
३.	<u>पणन संस्था</u>		
३.१	जिल्हा पणन संस्था		
	अ] सर्वसाधारण उद्देश	२	२
	ब] विशेष उद्देश	-	-
३.२	प्राथमिक पणन संस्था		
	अ] सर्वसाभान्य [तालुका खरेदी विक्री संघ]	१३	१३
	ब] विशेष	-	-
३.३	इतर [नाचे द्यावी]		
	[कापूस पणन प्राथमिक फळे, भाजीपाला/व इतर पणन पिके]	५	६

= : : तक्ता क्रमांक ६.१ [पूढे चालू] : : = - १३३ -

१	२	३	
४.	उत्पादन संस्था	१९९३-९४	१९९४-९५
४.१	साखर कारखाने	३	३
४.२	इतर कृषी प्रक्रिया संस्था [भात/तेल/जिनिंग मिल वगैरे]	१४	१४
४.३	विष्कार सहकारी संस्था [हातमाग व यंत्रमाग]	४७९	४८१
४.४	सूत गिरण्या	९	९
४.५	इतर औद्योगिक संस्था	३९७	४३७
४.६	दुग्ध संस्था	२५६	२७७
४.७	दुध संघ	१	१
४.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था/संघ	८०	८४
४.९	शेती संस्था [सामायिक/समुदायिक]	४	४
४.१०	लिफ्ट इरिगेशन संस्था [सिंचन संस्था]	३५	४०
४.११	वन कामगार संस्था/संघ	३३	३४
४.१२	इतर.	७२	७३
५.	सामाजिक संस्था		
५.१	ग्राहक भांडार	३४३	३५५
५.२	गृहनिर्माण संस्था	११६७	११९१
५.३	कामगार कंत्राटदार संस्था/संघ	९७	११३
५.४	परिवहन संस्था [वाहतूक]	८	१२
५.५	इतर	९६	५४
	एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था	४३३४	४४९३

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती ३१ मार्च १९९४
व ३१ मार्च १९९५ ला संपणा-या वर्जाकरीता

जिल्हा - नागपूर

[रुपये आणि सभासद संख्या हजारत]

अ. क्र.	बाब	संख्या	
१	२	३	४
		१९९३-९४	१९९४-९५
१.	संस्था	४३३४	४४९२
२.	एकूण सभासद	९४२	९४२
३.	भरणा झालेले भाग भांडवल	११०६६४०	११६८३१५
	घरील पैकी सरकारी भाग भांडवल	१२७०७५	१२९५६५
४.	स्वतःचा निधी	५३६३६४	६५५३७५
५.	ठेवी	१२७६६७६	१७०९९६२
६.	खेळते भांडवल	५९६८७५७	८०८२१२०
७.	निव्वळ दिलेली कर्जे	२२९३९५०	३२२७३३५
८.	खरेदीची किंमत	१६५४६९८	१७००५१२
९.	विक्रीची किंमत	१९९७८३२	२०६१४२८
१०.	<u>नफा मिळालेल्या</u>		
	[अ] संस्था	२७६१	२७९६
	[ब] रक्कम	३७७९८९	४२९०९५
११.	<u>तोटयातील</u>		
	[अ] संस्था	१०७७	९०३
	[ब] रक्कम	६११०४	६३१६१
	ना - नफा - ना - तोटा असलेल्या एकूण संस्था [संख्या]	४९६	७९३

आधार :-

- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.
- २] प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग यंत्रणा व सहकारी वस्त्रोद्योग नागपूर.
- ३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.
- ४] सहसंचालक [साखर] नागपूर.

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गीकरणे

वर्गवारी [३१.३.९५ रोजीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	लेखा परिक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परिक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१	३	३	४	५	६	७	८	९
जिल्ह्यातील एकूण संस्था		१३२	४२२	१४००	२६	१९	२४९३	४४९२
तालुका								
१]	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	२६४३
२]	सावनेर	-	-	-	-	-	-	२७०
३]	भारशिवनी	-	-	-	-	-	-	१०९
४]	रामटेक	-	-	-	-	-	-	१२२
५]	मौदा	-	-	-	-	-	-	१३०
६]	जामठी	-	-	-	-	-	-	१६०
७]	कुही	-	-	-	-	-	-	७२
८]	भिवानूर	-	-	-	-	-	-	१३९
९]	उमरेड	-	-	-	-	-	-	८४
१०]	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	१७१
११]	हिंगण	-	-	-	-	-	-	१२५
१२]	काटोल	-	-	-	-	-	-	१६३
१३]	नरखेड	-	-	-	-	-	-	१३४
१४]	कळमेष्टवर	-	-	-	-	-	-	१७०

टीप :- जिल्हा मातळीवर एकत्रिकरण [वैयक्तिक लेखा परिक्षानुसार] होत असल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक वर्ग - १, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, [दुग्ध] नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - ६.४ : : =

- १२६ -

जिल्हयांतील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य

[वर्ष - १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	बँकाच्या शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व जतार निधी	ठेवी	खेळते भांडवल	अल्प मुदतीचे कर्जे		
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद					रोखपत [कॅश क्रेडिट]	वटविलेली बिले [डिस्काउंट बिल]	एकूण कर्जे [१०-११]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर	८६	२२६१	२२८	४७५२५	१०६०६४७	१०५८७१३	१३६७२९५	२६८१७७	-	२६८१७७
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषी व ग्रामीण विकास बँक लिमिटेड, मुंबई जिल्हा - शाखा नागपूर.	१४	४१	३३२१४	१८४८७	राज्य पातळीवर	४३२	राज्य पातळीवर	-	-	-

क्रमशः

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	येण कर्जे					थकलेली कर्जे			
		स्तंभ १२ पैकी शेतीच्या हंगामी कामांसाठी दिलेले कर्जे	मध्यम मुदतीचे कर्जे	दीर्घ मुदतीचे कर्जे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर.	२४०३११	२०६२६३	२४६३१	५५२७७४	३०६२६३	२४६३१	२६३११२	८१६३४	६५६८
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषी व ग्रामीण विकास बँक लिमिटेड, मुंबई जिल्हा - शाखा, नागपूर	-	-	३१२११	-	-	२२२१२६	-	-	३४८७७

टीप :- महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई करिता माहिती जिल्हा स्तरावर उपलब्ध होऊ शकत नाही.

-आधार :- १] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर.

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषी व ग्रामीण विकास बँक लिमिटेड, मुंबई
जिल्हा - शाखा, नागपूर.

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य [वर्ष ३१.३.९४ रोजीचे]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद					हस्तभर पत्की सरकारी भाग	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	पोठे खातेदार	इतर सभासद	भाग-भांडवल			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा एकूण		५८३	२१५११४	२००२२७	१२८५५३	५७६२०	१४०५४	५२२२८	१५३१	६३३७	१४०८०३२
तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	६६	२१०५६	१९१७४	१३६२०	५०८६	३२८	२२८५	५१	७०९	२१७५५
३.	पारशिवनी	४६	१५५१५	१५५१५	९७५०	५७६५	-	३५७५	३४	५०४	१३४९८
४.	रामटेक	११	१२५८९	९५४९	४३५९	४६५४	६३६	५९१५	३४१	२७४	४०३१
५.	मौदा	५४	१६२४०	१५४६६	११६८५	३६६३	११८	६५८७	४०४	११५६	२४१८९
६.	कामठी	३५	९३१८	८८२६	५०७५	३२१६	५३५	२६०८	१३	२७	१३४१९
७.	कुर्ही	४६	२२०८०	१८८३२	१३७९६	४०४०	९९६	४२३७	१८	४८३	१११०९
८.	धिवापुर	२९	११९८७	१२००७	७२८४	४५६४	१५९	२६५१	२९३	३७३	६६८१
९.	उमरेड	३८	१४०८८	१३१८८	७२६७	४४४२	१४७९	३९६८	१३	११५६	९७९५
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	५९	१४५९३	१४४६९	७९४६	६४२९	९४	३०९१	१३	६४९	५५३४
११.	हिंगणा	५२	१६०९६	१४२३८	९३२३	४५५८	३५७	४०४३	१९	१७५	८६७८
१२.	काटोल	४१	२६९००	२६८२२	१४२७९	५५६४	६९७९	३९८५	१९३	२७७	१११५९
१३.	नरखेड	५८	१६९८२	१६३८८	१३२२५	२७५७	४०६	५३४६	३०	३१०	११६२१
१४.	कळमेश्वर	४८	१७६७०	१५७५३	१०९७४	२८८२	१८९५	३२३७	१०९	२४४	६३६३

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	खेते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		येणे कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे [कर्जाची थकबाकी]		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	५१३०७६	२८४८३	१०१२०७	६६७८७	२७२३४९	४७१६६	१६७९००	२३४५५	१०१६५२	१६७११	६६३४८
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	तावनेर	२६८८०	१९५३	८१५२	४९११	१५७०५	२६३४	९१५९	१००३	६१४६	१६३१	३०१३
३.	पारशिवनी	४४७३१	२०९०	१२१५६	५४८४	१४४०८	३७०७	२१४४३	२२३३	१३२८९	१४७४	८१५४
४.	रामटेक	२९९४०	११३५	२७८८	३२०१	६५६१	१४५६	१०८८३	११०३	७५६७	३५३	३३१६
५.	मौदा	१३८६४९	३२३०	८८०३	६९५४	१०३६०२	३७७७	२२९६४	२३८२	१३४२५	१३९५	९५३९
६.	कामठी	२१८४६	२७८७	६३१०	५५७१	१०८५२	३६१७	९८७४	१७८७	७५८१	१८३०	२२९३
७.	कुही	४३९१८	१२७०	७३३९	५६२१	१४०५६	३७२१	१५५६२	२०८८	१०१३७	१६३३	५४२५
८.	भिव्यापूर	२०७४४	१३१७	५७७७	३६७६	९३३०	२३५९	२५३२	१४६०	४७८१	८९९	४७५१
९.	उमरेड	१९६४४	२१५२	८७५५	२७२४	९४७४	२४२४	७६३५	१११६	४०४०	१३०८	३५९५
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१३४४७	१३६१	५७३४	३५९१	७९२९	२२१३	३९१३	१७०१	३१७५	५८२	७३८
११.	हिंगणा	३०६१५	२८८९	७५१७	६२३४	१८४६९	३९५४	११६७५	२०९६	७६३०	१८५८	४०४५
१२.	काटोल	४०१३२	२०७०	१००५०	७०१८	१९७७६	४६४६	१३६६४	२१४५	९५६३	२५०१	४०७१
१३.	नरखेड	४९४६५	४०४०	११३८३	७४१५	२७९०१	२६७८	११६६४	१९७५	७२७४	७०३	४३९०
१४.	कळमेडवर	३३०४५	११८९	६३६३	४३१७	१४२८६	२९१०	१९९३२	२३६६	७०१४	५४४	१२९१८

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक राहकारी तंत्र्या, नागपूर

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य [वर्ष ३१.३.९५ रोजीचे]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजाराने]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातिर दाखणी संख्या	एकूण लहान खातिदार संभासद		इतर संभासद	भाग भांडवल	सर्वेक्षणीय सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	
				संभासद	मोठे खातिदार						
			४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	५८३	२१५२२४	१९२८९८	१२०००९	५८८१२	१४०६८	४२४७९	१०२९	६६०८	४१२६३८
	तालुका										
१.	नागपूर [शहर]										
२.	सावनेर	६६	२१०५६	१९१७४	१३६९०	५०८६	३२८	३१८२	५१	७०२	२१७५५
३.	गारगिवनी	१६	१५५१५	१५५१५	२२४७६	६२६८	-	३९२८	३४	५१३	४१८७६
४.	रामटेक	११	१२५८९	५६०५	२१८३	३४२२	-	१३६५	३३	२६२	२५१६१
५.	मौदा	५४	१६२४०	१५५०५	११७२०	३६७०	११७	६९८३	२८२	१२७१	६६८२८
६.	कामठी	३५	९३१८	८९६७	५२०४	३२१९	५४४	६९	१३	७७	१८७५३
७.	कुर्ही	४६	२२०६६	१९८३६	१४१५२	१०५६	१६२७	४५५१	१८	४३५	३४५४१
८.	जिवापुर	२९	११९४७	११९८९	७३०९	४५६४	११६	३२३८	३८४	४४३	१८३५५
९.	उमरेड	३८	१४०८८	१३१८८	७२४४	४४४३	१५०१	४३२७	१७	११५६	२२६८२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	५९	१४५९३	१४४७१	७२४९	६४२९	९३	३१६९	१६	६८२	१२८७५
११.	हिंगण	५२	१६०२६	१४३२२	७३२२	६५६३	३६७	४५६३	१९	२४३	२३२८६
१२.	वाढील	४१	२६२००	२३१३०	१५८७	५५६४	६२७९	४४८३	१८६	२४१	३८३०५
१३.	वरखेड	५८	१६९८०	१६३८८	१३३०२	२७५७	४२९	६१३४	३०	३२४	५६१११
		४८	१७६७०	१५७९६	११११५	२७८४	१८९७	३३८९	१०९	२४५	३२०४०

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	खेळते भांडवण	रकण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		येणे कर्ज [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		रकण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बऱ्की असलेले संभासद	रक्कम	थकबाकी दार	रक्कम	थकबाकी दार	रक्कम	थकबाकी दार	रक्कम
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा रकण	५३६२२८	३५०८१	१६२८७७	७०९९८	३६४५९८	४६७७०८	२८०५६४	२६४३९	१४१७१९	२०२६९	१३८०४५
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	३८५५०	२७४१	८६५५	५०६१	२२०९३	२९५९	९३६२	१३३५	५०५७	१६२४	४३०५
३.	गारशिवनी	५०७९०	२८९३	१७६५७	६९००	२०५१०	४०८५	२५४८३	२३२३	१४९४५	१७६२	१०५३८
४.	रामटेक	२६६१९	१३५५	७८०२	३२१५	२६०७१	१३२६	८९५५	७६६	५६३९	५६०	३३१६
५.	मौदा	८८६५४	४२९१	१८४२९	७१४०	६४०६३	४४६८	३५१३५	२३०३	२९६५०	२१६५	५४८५
६.	कामठी	२६०३७	३३५६	८७१४	५७१५	१८६१५	३७१५	१३९९२	२०४१	७३६४	१६७४	६६२८
७.	कुही	५०८४०	२२२२	१२८९४	५७५५	३७८०१	४१३७	२२४१०	२४५३	१६१६८	१६८४	६२४२
८.	भिवानूर	२५७५३	१४६४	८०२९	३६७६	१८१४७	२३५९	१२६३४	१५४७	७५८७	८१२	५०४७
९.	उमरेड	३२४२०	२७६१	१८९५२	३३९४	२४८३०	३२७५	१२८३०	२२५४	९५८३	१०२१	३२४७
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	२२३१५	२०९९	४५८९	३५९४	११६५९	२९६९	५०८६	१५४५	२६१९	१४२४	२४६७
११.	हिंगणा	४३३७४	२९६१	८४४५	६५४३	२१२६७	३९४१	१३४४२	२२३५	८७७४	१७०६	४६६८
१२.	काटोल	४७२०३	२३९२	१६३४८	६६७७	३०४७३	४०७८	१७८५१	२४५३	१२५१६	१६२५	५३३५
१३.	नरखेड	५९३३८	५१९१	२४२०२	८७६४	४३९७८	५४९८	१७५९२	२८५३	१२२७५	२६४५	५३१७
१४.	कळमेश्वर	३४३४५	१३५५	८१६१	४५६४	२५०९१	३८९८	८५७९२	२३३१	९५४२	१५६७	७६२५

आधार :- जिल्हा उमनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

तकता क्रमांक ६. ६. १२२

१२२

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य

[३१. ३. २५ ला संघना-या वजाकिरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थाचे संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या		सभासद			भाग भांडवल	संभ. ए. मॅकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेळले भांडवल
			एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद	इतर सभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण											
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]											
२.	सावनेर											
३.	गारशिवनी											
४.	रामटेक											
५.	मौदा											
६.	कामठी											
७.	कुही											
८.	भिवानूर											
९.	उमरेड											
१०.	नागपूर [ग्रामीण]											
११.	दिंगणा											
१२.	काटोल											
१३.	नरखेड											
१४.	कळमेजूर											

नि र क

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		येणे कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	तालुका										
१.	नागपूर [शहर]										
२.	सावनेर										
३.	वारशिवनी										
४.	रामटेक										
५.	मौदा										
६.	कामठी										
७.	कुही										
८.	भिवानूर										
९.	उमरेड										
१०.	नागपूर [ग्रामीण]										
११.	द्विगणा										
१२.	काटोल										
१३.	नरखेड										
१४.	कळमेघवर										

निरंक

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील लॅम्पस [आदिवासी] संस्थांचे कार्य [३१.३.९४ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	एकूण	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेळते भांडवल
					लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद	इतर सभासद					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा एकूण		१३	८८४६	८८४६	६९६८	१२४२	६३६	७६१	३९८	६	१६२२	५४८४
तालुका												
१.	नागपूर [शहर]	}				निरंक						
२.	सावनेर											
३.	गारशिवनी											
४.	रामटेक	१०	३९५४	३९५४	२०७६	१२४२	६३६	५६५	३०८	५	२०५	३३२१
५.	मौदा	}										
६.	कामठी											
७.	कुही											
८.	त्रिवापूर											
९.	उमरेड	}				निरंक						
१०.	नागपूर [ग्रामीण]											
११.	हिंगणा											
१२.	काटोल	३	४८९२	४८९२	४८९२	-	-	१९६	२०	१	७१७	२१६३
१३.	नरखेड	}				निरंक						
१४.	कळमेघवर											

क्रमशः . . .

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		पेमे कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जांची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वषांपेक्षा कमी कर्जे कर्जांची थकबाकी		तीन वषांपेक्षा अधिक कमी कर्जांची थकबाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
	जिल्हा एकूण	४५८	२०८२	१४०	४१७२	५१२	२८६८	५१२	२८६८	-	-
तालुका											
१.	नागपूर [शहर]										
२.	सावनेर										
३.	मारवाडी										
४.	रायटेक	२७०	१४४	४६५	२७१२	३२७	११२८	३२७	११२८	-	-
५.	मौदा										
६.	कामठी										
७.	कुही										
८.	निवाडूर										
९.	उभरेड										
१०.	नागपूर [ग्रामीण]										
११.	हिंगण										
१२.	काटोल	१८८	११३८	४७५	१४६०	२६५	१४०	२६५	१४०	-	-
१३.	सरखेड										
१४.	कळमेजूर										

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक तहकारी संस्था; नागपूर.

जिल्ह्यातील लेम्पस [आदिवासी] संस्थांचे कार्य [३१.३.९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेते भांडवल	
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						इतर सभासद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	१३	८८७१	८८७१	६२६८	१२६७	६३६	२००	४०८	६१	७०६२	६१४१
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]											
२.	सावनेर						निरंक					
३.	पारशिवनी											
४.	रामटेक	१०	३९५४	३९५४	२०७६	१२४२	६३६	५६५	३०८	५	४५९३	३३२१
५.	मौदा											
६.	कामठी											
७.	कुडी											
८.	भिवापूर						निरंक					
९.	उमरेड											
१०.	नागपूर [ग्रामीण]											
११.	हिंगणा											
१२.	काटोल	३	४९१७	४९१७	४८९२	२५		३३५	१००	५६	२४६९	२८२०
१३.	नरखेड											
१४.	कळमेवदर						निरंक					

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		येणे कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जांची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे [कर्जांची थकबाकी]		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जांची थकबाकी	
		कर्जदार	कर्जांची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदारांची संख्या	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	५३९	२३२८	९८९	४९६९	७८२	३२९१	७८२	३२९१	-	-
	तालुका										
१.	नागपूर [शहर]										
२.	सावनेर										
३.	मारशिवनी										
४.	रामटेक	३२८	९४४	५२७	२७१२	४११	१९२८	४११	१९२८	-	-
५.	मौदा										
६.	कामठी										
७.	कुही										
८.	भिवानूर										
९.	उमरेड										
१०.	नागपूर [ग्रामीण]										
११.	दिना										
१२.	काटोल	२११	१३८४	४६२	२२५७	३७१	१३६३	३७१	१३६३	-	-
१३.	नरखेड										
१४.	कळमेघवर										

आधार :- जिल्हा उमनिबंधक सहकारी

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे

[३१ मार्च १९९४ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये-हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण	अन्नधान्ये				बिगर अन्नधान्ये					
			गहू	भात	ज्वारी वगैरे धान्ये [ज्वारी, बाजरी मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मस्ता	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	१०१२०७	१७५०	१७२२६	१५१११	२३	४०९७	२१९१७	१४८०१	३८८०	-	२२४०२
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	८१५२	-	-	२५०५	-	-	३६०७	५१	१७७२	-	२१७
३.	पारशिवनी	१२१५६	१२०२	३२०९	२५३६	-	-	३५१२	२५८	७३२	-	-
४.	रामटेक	२७८८	५०	२४१३	-	-	-	-	-	३२५	-	-
५.	मोदा	८८०३	५३	६५२९	-	-	-	-	२८	१६५	-	१२५८
६.	कामठी	६३१०	६०	४५२	३५३	-	-	३९	२००	३६४	-	४८४२
७.	कुही	७३३९	२	१२५५	४	२	३२०४	१५०	२२००	५१६	-	६
८.	भिवानूर	५५७७	१८	३०५	११२	-	-	३४४	२९३९	-	-	२०५९
९.	उमरेड	८७५५	१७५	२७१६	१७००	-	-	१८५५	१३१९	-	-	१७९०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	५७३४	३७	३४७	१३८९	१३	३४२	१९७३	१६३३	-	-	-
११.	हिंगणा	७५२७	११	-	२२६७	-	-	४५६२	२६	६	-	१८
१२.	काटोल	१००५०	१३५	-	१६४५	-	५५१	२०८५	२१०२	-	-	३५२५
१३.	नरखेड	११३८३	-	-	४१०	-	-	२५३०	३०१५	-	-	५४२८
१४.	कळमेघवर	६३६३	-	-	१४९०	-	-	२०५३	२५३	-	-	२५५९

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

जिल्ह्यातील ग्रामिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेले कर्जे

[३१.३.९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण	अन्नधान्ये			बिगर अन्नधान्ये						
			गहू	भात	ज्वारी वर्गीय धान्ये ज्वारी, बाजरी, मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कामूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	१४१०८७	२०३३	१९९५४	१५०७७	१७	६०३४	२५१८५	४४०८३	५८२३	-	२२८८१
तालुका												
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	७९१५	९	३५	२४०५	-	-	३७२४	१२४	-	-	१६१८
३.	गारशिवनी	१४४१४	१४१५	३६३५	२८२०	-	-	४३२१	११८३	१०७०	-	-
४.	रामटेक	२४४८	५०	२०७३	-	-	-	-	-	३२५	-	-
५.	मौदा	१६५६६	१४८	१८५००	-	-	-	-	३७५	१०००	-	४५४३
६.	कामठी	८५९६	-	१०५	-	-	१७५८	२४७	१३०५	१४०८	-	३७७३
७.	कुही	८९९३	-	१२७६	-	-	३६५५	७५	३४७२	२७०	-	४५
८.	भिवानूर	६९८९	२२	४१२	-	-	-	३६३	३६०५	-	-	२५६७
९.	उमरेड	१२०७५	२१०	१५२९	१२३५	-	-	२५६२	३५७४	-	-	२९६५
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	७१६६	४२	३८९	१५२३	१७	४२१	२३०७	२०७६	-	-	३९१
११.	हिंगणा	८०२३	१२	-	३१३४	-	-	४८१५	३१	-	-	२३
१२.	काटोल	१५७४७	१२५	-	२०४०	-	-	२५९८	५३३२	-	-	५६६०
१३.	नरखेड	२३९९४	-	-	४३०	-	-	५७४	२२९५५	-	-	३५
१४.	कळमेणवर	८१६१	-	-	१४९०	-	-	३६०७	५१	१७७२	-	१२४१

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक कर्जे

[३१.३.२५ ला संमना-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[समये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण	जिल्हा - नागपूर							[समये - हजारात]		
			अन्नधान्ये							बिगर अन्नधान्ये		
			गहू	भात	ज्वारी वर्गीय धान्ये [ज्वारी, बाजरी, मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कामूस	गळीताची धान्ये	उस ताग आणि मेढ्रा	इतर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण										
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]											
२.	सावनेर											
३.	पारशिवनी											
४.	रामटेक											
५.	मौदा											
६.	कामठी											
७.	कुही											
८.	थिवापूर											
९.	उमरेड											
१०.	नागपूर [ग्रामीण]											
११.	हिंगणा											
१२.	काटोल											
१३.	नरखेड											
१४.	कळमेपूर											

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयातील लॅम्पस [आदिवासी] संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे

[३१.३.९४ ला संपणु-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

१	२	३	अन्नधान्ये				बिगर अन्नधान्ये					
			४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा	रकून		गहू	भात	ज्वारी वर्गीय धान्ये [ज्वारी, बाजरी, मका, इत्यादी]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	ऊस	ताग व मेहटा	इतर
	जिल्हा रकून	१०३६	२५	३४०	१२०	-	-	१५०	१४०	-	-	२६१
तालुका												
१.	नागपूर [शहर]											
२.	सावनेर					निरंक						
३.	पारशिवनी											
४.	रामटेक	३४०	-	३४०	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	मौदा											
६.	कामठी											
७.	कुही					निरंक						
८.	भिव्हापूर											
९.	उमरेड											
१०.	नागपूर [ग्रामीण]											
११.	हिंगणी											
१२.	काटील	६९६	२५	-	१२०	-	-	१५०	१४०	-	-	२६१
१३.	नरखड											
१४.	कळमेश्वर					निरंक						

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयातील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे

[३१.३.९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण	अन्नधान्ये			बिगर अन्नधान्ये						
			गहू	भात	ज्वारी वगैरे धान्ये [ज्वारी, बाजरी, मका, इत्यादी]	डाळी	इतर	कापूस	गळीतगुची धान्ये	उस	ताग व मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	१५१९	६०	३४०	१७२	-	-	१८५	४७२	-	-	२९०
	तालुका											
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	रामटेक	३४०	-	३४०	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	दिवणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	काटोल	११७९	६०	-	१७२	-	-	१८५	४७२	-	-	२९०
१३.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१४.	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

= : : तत्ता क्रमांक ६.११ : : =

- १४३ -

जिल्ह्यातील पिंगर कृषी पत संस्थेचे कार्य
[३१.३.९४ ला संपणा-या वर्षाकरिता]
 जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी [रुपये]	ठेवी	खेळते भांडवल	अग्रिम [रुपये]	वसूल झालेले [रुपये]	येणे [रुपये]	थकीत [रुपये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	<u>प्राथमिक सहकारी बँक</u>										
१.	नागरी बँका	१०	१०११२९	६३११३	११४५२९	११८३९९५	११४१८१४	१०३०५२६	६४४२५२	९३२६०९	७४७८०
२.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	४०५	२३८३८४	२८२३५४	३६६२८	८६८९८	७६७८२२	५२३७९८	२६३३३७	१२४६८५	४९९७
३.	<u>इतर बिगर शेती</u>										
१.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर [नागरी पतपेढी]	२०६	६९८९२	४४१७३९	१८८९	८६८९८	६५२९१९	३१४७२७	८८४६२१	५४५३१	२४४९६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक ६-११ : : =

- १४४ -

जिल्ह्यातील बिगर कृषी पत संस्थेचे कार्य

[३१.३.१९९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खर्चते भांडवल	अग्रिम	कर्ज वसूल झालेले	येणे	थकीत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी बँका</u>											
१.	नागरी बँका	१०	१११५९२	७२५४६	२०४५५६	१५२१२०२	१७२०९९१	१२७१६५६	११५२७८२	१०५१५०३	१०२०८०
२.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	४१६	२३८९२६	३११८८७	३३८१३	५३१२०	६८५०६०	२६५०५७	२३१७८७	४६२८९५	३०९०७
३.	<u>इतर बिगर शेती</u>										
१.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर [नागरी पतपेढी]	२६६	७०३३९	४१४८३५	३५९२	१७७७०	६२६४६५	४३५४८२	७९०६१९	५०४०५२	१०८०१

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणल संस्थे कार्ये ३१ मार्च १९९४ ला संपन्न-या वर्षाकरीता
जिल्हा - नागपूर [रुपये - हजारत]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	खेते भांडवल	खरेदीची किंमत		विक्रीची किंमत		एकूण	
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोग्य वस्तू	स्वतःच्या मालकीचे		अडत्या म्हणून
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	जिल्हा एकूण	२०	२०७०६	४७७७२७	११८३७५	५६१३६६	३२८२१	७८७३०२	४१७५	७२१४७७
	जिल्हा स्तरीय	२	१५५७	४३०४३१	२६६१७	४३४२६५	२३८२	६७३२९८	-	६७३२९८
तालुका										
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	१	४४०	४८३०	३४१२	२३	२७२३	६९०२	-	६९०२
३.	पारभिवनी	२	११८२	३३६३	-	२२२३३	४४२०	१८७९९	२२१	१९७९०
४.	रामटेक	१	१७०२	२४८५	-	७२३७	६०२८	२५८६२	-	२५८६२
५.	मौदा	१	७४३	३५५२	-	७६३१	१६३१	२२६२	-	२२६२
६.	कामठी	२	८०४	१७१४	-	-	-	-	-	-
७.	कुही	१	१५२८	२४७२	-	-	-	८५	-	८५
८.	भिवापूर	१	६४०	११३३	-	१५४७	-	१३८६	-	१३८६
९.	उमरेड	२	२१५८	५५५३	३०८५	४१२४	९०४	४३२६	३१६१	७५५७
१०.	नागपूर [ग्राामीण]	२	१२०९	३५२७	-	४१६	-	-	-	-
११.	हिंगणा	१	८५२	८७८३	-	-	-	११९७३	-	११९७३
१२.	काटोल	२	४१०३	४३३१	५२१३	८८०८	७६५६	२२३८१	-	२२३८१
१३.	नरखेड	१	१६८५	२२७८	४३४	-	-	५२७	-	५२७
१४.	कळमेश्वर	१	२०८२	२५६८	८९०७	२२२२	-	१२४३१	२३	१२४५४

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	कृषी उत्पादनाची विक्री [अडते व मालक म्हणून]						शेतिला आवश्यक वस्तूची विक्री [अडते व मालक म्हणून]							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी इतर	एकूण खते	बियाणे	कृषी अवजारे	इतर	एकूण	उपयोग्य वस्तूची विक्री		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
	जिल्हा एकूण	५४०	८१	६८४	७०५७५	४६१७२	२४५४३	-	१४२५२५	५२७७६०	६५५२	१६२७२	२३८४०	५७५१३१	२०२७६
	जिल्हा स्तरीय	५३६	-	-	-	४४४४५	२४५४३	-	६२५२४	४२११२४	५०२	१४४११	२०४४७	५२६५४	-
तालुका															
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	२३२३	९४६	७३	४२६	३८४०	२९६१
३.	पारशिवनी	-	-	-	९४४०	१५३३	-	-	१०९७३	१२२७८	१५३३	१०७०	४५२	१५३४१	४२६८
४.	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	७१३	९	३१	३१७	१०७०	४०
६.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	धिमपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	१५२२	२२	४१०	१६१	२१८५	२०४
९.	उमरुड	-	-	-	३७६६०	-	-	-	३७६६०	३३१२	५२६	१२८	३६०	४३२६	३१६१
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणज	४	८१	३११	१६२०	१९४	-	-	२२१०	८७१५	१६४२	२९	१५८०	११२७३	-
१२.	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-	७०८५	१३०८	-	-	८३२३	७६७६
१३.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	४७७	२१	-	३१	५१२	-
१४.	कळमेश्वर	-	-	३७३	२१८५५	-	-	-	२२२२८	-	-	७९१	६२	८६०	५८६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थेचे कार्य ३१ मार्च १९९५ ला संपणा-या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	खेळते भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोग्य वस्तू	स्वतःच्या मालकीच्या	अडत्या म्हणून	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	जिल्हा एकूण	२१	२०१०४	४७४९०२	१०६७३१	५२९१५०	३९२१९	७६७३२७	४२१४१	८०९४६८
	जिल्हा स्तरीय तालुका	२	१५५७	४३०५१७	९२२४८	४४३२११	९७९१	६५९३६१	-	६५९३६१
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	तावनेर	१	४३९	४४२५	५०१८	११९	२३३९	८१७४	-	८१७४
३.	पारशिवनी	२	११३८	५३८१	३४३४	२२०९१	३३४७	३०३४१	-	३०३४१
४.	रामटेक	१	१७०९	२४१३	-	८१५	७४२१	१६७९६	-	१६७९६
५.	मौजा	१	७४३	४५९५	-	८३२९	१९७२	११७२८	-	११७२८
६.	कावठी	२	८०४	७८१	-	-	-	-	-	-
७.	कुडी	१	१६३५	९३२	-	६४००	८२	११	११३००	११३००
८.	भिवापूर	१	७२८	१७९४	-	३५९५	१६४३	५७७७	-	५७७७
९.	उमरेड	२	१६९१	४४७८	-	५३०४	-	-	५६४०	५६४०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	३	९३८	६०९४	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणा	१	८६५	४०८०	-	१४२३०	१४३३	१५८७	-	१५८७
१२.	काटोल	२	४१०३	४३१५	६०३१	१११०७	७५९७	१७२६०	९६०	२७१३०
१३.	नरखेड	१	१६८५	२३८४	-	१५६६	४	१९३१	२११	४०४९
१४.	कळमेरु	१	२०६९	२७१३	-	१२३०३	३५९०	-	१३२२३	१३२२३

= : : तक्ता क्रमांक ६.१२ [पुढे चालू] : : =

- १४८ -

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	कृषी उत्पादनाची विक्री [आडते व मालक म्हणून]						शेतिला आवश्यक वस्तूची विक्री [आडते व मालक म्हणून]						उपयोग्य वस्तूची एकूण विक्री	
		भात व तांदूळ	गहू	झंतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	झंतर एकूण	ज्वे	बियाणे	कृषी अवजारे	झंतर एकूण			
१	२	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
	जिल्हा एकूण	-	-	३२७३	१६७५७०	-	-	-	१७१५४३	५२४३६५	१३३४०	५८७५	३६३२४	६४२२०४	७१२१२
	जिल्हा स्तरीय	-	-	-	-	-	-	-	५११८१३	१३०७	१७२२	२२४६२	५३७३८१	-	
	तालुका														
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	३५२८	१२२२	५३	६१७	५५६७	२५५५	
३.	पारशिवनी	-	-	२६६०	१११३६	-	-	१३७२६	१७१२२	४०४१	१४३	८२६५	३०३४१	१५७४१	
४.	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	८०३५	३३८	२३१	११४	८७१८	-	
५.	मौडा	-	-	-	-	-	-	-	८१३०	१०३	१०४	२२१	८६२८	२३७५	
६.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
७.	कुहो	-	-	-	-	-	-	-	६७५२	३२६	१०५२	७४८	८९४८	९१३०	
८.	शिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	३५१२	७८	२१६	६३	३८५६	१९०१	
९.	उमरेड	-	-	-	३२८०५	-	-	३२८०५	४६५२	६४१	२१५	३४७	५८५५	८९	
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
११.	हिंगणा	-	-	१३१३	१०१७५३	-	-	१०३०६६	१०५१७	२२१२	३८	१७२८	१४५६५	१३१३	
१२.	कांढोल	-	-	-	-	-	-	-	८१७४	१५२१	९१५	२३०	१०२१०	१६२१०	
१३.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	१५४४	-	५२	२७	१६३०	-	
१४.	कळमेश्वर	-	-	-	२१८७६	-	-	२१८७६	१०४३२	१३३४	१०५०	६६२	१३४८५	२२५२८	

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य

[३१ मार्च १९९४ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	समाप्त-दाची संख्या	भाग भांडवल	राखीव इतर निधी	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७
१. उत्पादक संस्था						
१.१	साखर कारखाने	३	१४६३६	२५२२३	२३५२४	५८०९४६
१.२	इतर शेती प्रक्रीया संस्था	१४	११२६६	४४२३	८०४७	२१६४३
१.३	दिणकर संस्था	४७२	४१८३४	१५७८५	२४२२	३५७६१०
१.४	सूत गिरण्या	२	७०२३	४५२६०	५३४४६	३६५१६९
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	३२७	१४१६३	४४२३	५०७	२८५३२
१.६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	३५६	१४७३५	४६७	३१४२	२७३५
१.७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	१	१२१	१२५८	५०१५	२१६७
१.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था/संघ	८०	८२३०	१७२१	१०२१	१०१५२
१.९	शेती संस्था	४	७२५	४१	१५	२४१
१.१०	उपसा जल सिंचन संस्था	३५	२२१२	४६२	३२	१२६४५
१.११	वन कामगार संस्था/संघ	३३	२३२३	२२८	४८५८	३७८०७
१.१२	इतर	७२	५३४१	४४१७	१७५	२७०८
२. सामाजिक सेवा संस्था						
२.१	ग्राहक भांडारे	३४३	२५४२४	७७६०	४०१३	७०७३२
२.२	गृह निर्माण संस्था	११६७	६१३२२	१७७०५	७२१६	११८६७२१
२.३	कामगार कंत्राटदार संस्था/संघ	२७	६५२०	१२२२	४००	६४७६
२.४	परिवहन संस्था	८	३२४	८९	१२	७१८
२.५	इतर	२६	५८७२	४१४४	२२३२	१०७५२

- आधार :- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर
 २] प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर.
 ३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.
 ४] प्रादेशिक सहसंचालक[साखर] नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य

[३१ मार्च १९९५ ला संपणा-या वर्धाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल व निधी	राखीव इतर भांडवल	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७
१. उत्पादक संस्था						
१.१	साखर कारखाने	३	१५०८७	१३२४८६	११५६४५	४८५२०२
१.२	इतर श्रेती प्रक्रीया संस्था	१४	१२०४३	६०११	२५५३	२८००२
१.३	विणकर संस्था	४८१	४१२२८	१५८३२	६०५५	३७१७७८
१.४	सूत गिरण्या	२	७१०३	४६१०२	५३७७३	३६५२४०
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	४३७	१४३३१	४४८१	५१८	२८५२३
१.६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	२७७	१५५२१	५०६	३१४८	२७७७
१.७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	१	१२५	१२५७	६४२६	७७५४
१.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था/संघ	८४	८२६०	१७६५	१०७५	१०००१
१.९	श्रेती संस्था	४	७२१	४१	१५	१२०१
१.१०	उपसा जल सिंचन संस्था	४०	२२७१	४८६	३७	१२६२२
१.११	वन कामगार संस्था/संघ	३४	२२१२	२४१	४८६४	३७८८१
१.१२	इतर	७३	५५१०	४४६२	२१७	२७३७
२. सामाजिक सेवा संस्था						
२.१	ग्राहक भांडार	३५५	२५७८६	८०१७	४०४२	८१२१२
२.२	गृह निर्माण संस्था	११२१	६१७२३	१८२१७	७२३३	११२०१२३
२.३	कामगार कंत्राटदार/संस्था/संघ	११३	६५८२	१२४३	४१८	६५१३
२.४	परिवहन संस्था	१२	३४१	१०३	१४	७२७
२.५	इतर	५४	५२३३	४१५६	२२४६	१०८२१

आधार :- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

२] प्रादेशिक उपसंचालक, हातामाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग नागपूर.

३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

४] प्रादेशिक सहसंचालक [साखर], नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे महत्वाचे कार्य

[३१ मार्च १९९४ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर

१	२	३	४	५
संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य	
१. साखर कारखाने	अ] गाळेलेल्या उसाचे वजन	हजार मे.टन	७०	
	ब] गाळेलेल्या उसाची किंमत	लाख रुपये	२७८	
	क] उत्पादित साखरेचे वजन	हजार मे.टन.	८	
	ड] उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	६४६	
विणकर सहकारी संस्था [हातमाग व यंत्रमाग]	अ] चालू भाग	संख्या	११९८७	
	ब] सूत खरेदी	लाख रुपये	१४८९	
	क] उत्पादन	--- " ---	३६९६	
	ड] विक्री	--- " ---	३५६६	
३. सूत गिरण्या	अ] चात्यांची संख्या	संख्या १००	१५७१	
	ब] उत्पादित सूत	हजार टन	२६५४	
इतर औद्योगिक संस्था	अ] कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	४०	
	ब] उत्पादन	--- " ---	४२	
	क] विक्री	--- " ---	४१	
दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ] खरेदीची किंमत	--- " ---	४६०.१०	
	ब] विक्रीची किंमत	--- " ---	५५२.१२	
६. दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ] खरेदीची किंमत	--- " ---	४९३.५६	
	ब] विक्रीची किंमत	--- " ---	५९२.२७	
७. मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ] पकडलेल्या माशांची किंमत	--- " ---	११.३१	
	ब] विक्रीची किंमत	--- " ---	१२.५६	
मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था/संघटना	अ] पकडलेल्या माशांची किंमत	--- " ---	११.०५	
	ब] विक्रीची किंमत	--- " ---	१२.२७	
२. शेती संस्था	अ] कसलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	५	
	ब] उत्पादन	लाख रुपये	१	
१०. उपसा जल सिंचन संस्था	अ] भिजलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	३०	
११. वन कामगार संस्था	अ] दिलेली कुपे	लाख रुपये	-निरंक-	
	ब] वन उत्पादनाची किंमत	--- " ---	-निरंक-	

१	२	३	४	५
१२.	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत	लाख रुपये	३१६
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	३२२
१३.	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत	— " —	११६३
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	११९९
१४.	गृहनिर्माण संस्था	अ] बांधलेल्या घरांची किंवा गाळ्यांची संख्या	संख्या	४६०
१५.	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ] वर्जित हाती घेतलेली कामे	संख्या	उ. ना
		ब] हाती घेतलेल्या कामांची लाख रु. अंदाजित किंमत		१७८
		क] दिलेली मजुरी	— " —	७५

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- १] जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

२] प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग
नागपूर.

३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

४] प्रादेशिक सहसंचालक, साखर, नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे महत्वाचे कार्य

[३१ मार्च १९९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
१	२	३	४	५
१.	साखर कारखाने	अ] गाळलेल्या उसाचे वजन	हजार मेट्रिक	६९
		ब] गाळलेल्या उसाची किंमत	लाख रुपये	२७७
		क] उत्पादित साखरेचे वजन	हजार टन	७
		ड] उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	६४५
२.	विणकर सहकारी संस्था [हातमाग व यंत्रमाग]	अ] चालू माग	संख्या	१३८३०
		ब] सुत खरेदी	लाख रुपये	१५७८
		क] उत्पादन	— " —	३८११
		ड] विक्री	— " —	३७९३
३.	सूत गिरण्या	अ] चात्यांची संख्या	संख्या १००	१६८०
		ब] उत्पादित सूत	हजार टन	२७८४
४.	इतर औद्योगिक संस्था	अ] कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	४२
		ब] उत्पादन	— " —	४३
		क] विक्री	— " —	४२
५.	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ] खरेदीची किंमत	— " —	६४५
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	६९८
६.	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ] खरेदीची किंमत	— " —	६३७
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	६५९
७.	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ] पकडलेल्या माशांची किंमत	— " —	२२५०
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	२५००
८.	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था/संघटना	अ] पकडलेल्या माशांची किंमत	— " —	१३,७७७
		ब] विक्रीची किंमत	— " —	१५३०
९.	शेती संस्था	अ] कसलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	५
		ब] उत्पादन	लाख रुपये	३
१०.	उपसा जल सिंचन संस्था	अ] भिजलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	३१
११.	वन कामगार संस्था	अ] दिलेली कुपे	लाख रुपये	-निरंक-
		ब] वन उत्पादनाची किंमत	— " —	-निरंक-

= : : तेक्ता क्रमांक ६.१४ [पुढे चालू] : : = - १५४ -

१	२	३	४	५
१२.	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत	लाख रुपये	३३४
		ब] विक्रीची किंमत	-- " --	३४६
१३	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत	-- " --	१२४१
		ब] विक्रीची किंमत	-- " --	१२९८
	गृहनिर्माण संस्था	अ] बांधलेल्या घरांची किंवा गाळ्यांची संख्या	संख्या	५१३
	कापगार कंत्राटदार संस्था	अ] वर्षात हाती घेतलेली कामे	लाख रुपये	उ.ना.
		ब] हाती घेतलेल्या कामांची अंदाजित किंमत	लाख रुपये	१८७
		क] दिलेली मजुरी	-- " --	७४

उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

२] प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्राभाग व सहकारी वस्त्रोद्योग,
नागपूर.

३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

४] प्रादेशिक सहसंचालक, साखर; नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजार पेठांची माहिती [३० जून १९९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[परिमाण - उनामध्ये मुल्य - हजार रुपये]

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	बाजार पेठेचे नांव	बाजार पेठेचा प्रकार	उप बाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक									
					१ [भात] धान		२ तांदूळ		३ गहू		४ ज्वारी		५ कापूस	
१	२	३	४	५	६ परिमाण	७ मुल्य	८ परिमाण	९ मुल्य	१० परिमाण	११ मुल्य	१२ परिमाण	१३ मुल्य	१४ परिमाण	१५ मुल्य
	जिल्हा एकूण			२४	३६	१६०	३३२६२	२९९००१	१२९१४	६४५४९	१६२५	६४५८	३०२७३	२४०६४५
१.	नागपूर	नागपूर	शुद्धी उत्पन्न	१०	-	-	३२२६५	२९१२९४	११३७०	५७६५०	७६४	३१२३	६९४८	८२७९६
२.	हिंगणा		बाजार समिती											
३.	कामठी													
४.	सावनेर	सावनेर	"	१	-	-	-	-	२८७	११२८	५६५	२२२४	२७०३	५५१२७
५.	पारशिवनी	पारशिवनी	"	१	-	-	-	-	२	९	X	२	८५४	१९९०४
६.	रामटेक	रामटेक	"	-	३२	१३४	-	-	१	२	-	-	-	-
७.	मौदा	मौदा	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कुही	मांदळ	"	१	-	-	-	-	९	३०	२	८	-	-
९.	भिव्हापूर	भिव्हापूर	"	२	-	-	-	-	५८	२४२	८८	३२४	-	-
१०.	उमरेड	उमरेड	"	३	४	२६	९९७	७७७७	९०१	४२९१	१२०	४२२	१५९८	१८२९५
११.	काटोल	काटोल	"	१	-	-	-	-	२८०	११७०	६३	२६१	१६५१७	३२२३४
१२.	नरखेड	नरखेड	"	२	-	-	-	-	३	१४	X	१	-	-
१३.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"	३	-	-	-	-	३	१३	२३	९३	१६५३	३२२८९

क्रम ...

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	बाजार पेठेचा नांव	बाजार पेठेचा प्रकार	उप- बाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक									
					६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
					परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१	२	३	४	५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
	जिल्हा	स्कूण		२४	१४२८	२००५४	४०१	४७८७	२५७	३८९१	१०१८०	९०८९४	१६७०	२२९३४
१.	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	१०	४४०	६३७७	३६८	४४०६	१८१	२९०५	५५१०	४९४४७	१०४१	१४५६१
२.	हिंगणा													
३.	कामठी													
४.	सावनेर	सावनेर	"	१	७५८	१०५३६	७	७४	१०	५८	१८१७	१४५२७	१५	२९५
५.	पारशिवनी	पारशिवनी	"	१	३	४१	-	-	-	-	१३	१०४	९	१११
६.	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७	६९
७.	मौदा	मौदा	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कुही	माढळ	"	१	४	९	२	१९	५	५९	४४	३०२	५६	६८४
९.	भिवापूर	भिवापूर	"	२	१	१२	२०	२५१	३	४७	४८	३७७	२५०	३३३७
१०.	उमरेड	उमरेड	"	३	५७	७५०	२	२५	३	४९	११४७	१२८३८	२९२	३८७०
११.	काटोल	काटोल	"	१	१६५	२२७०	२	१२	५५	७७३	१५८५	१३१७८	-	-
१२.	नरखेड	नरखेड	"	२	-	-	-	-	-	-	७	५१	-	-
१३.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"	३	४	५९	-	-	-	-	९	७०	४	७

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	बाजार पेठेचे नांव	बाजार पेठेचा प्रकार	उप बाजार पेठेची संख्या	वार्षिक आंक												
					११ धुईमूग	१२ तीळ	१३ सोयाबीन	१४ तुकलेली मिरची	१५ संत्रि	१६ एकूण							
१	२	३	४	५	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	
जिल्हा एकूण					२४	१५१४	१६६३२	२	३१	४४६६५	४००५२२	१८२२३	३४७५२०	८२०५०	३४३१६६	२४६२७०	१८६१३२१
१.	नागपूर	नागपूर	कृषी														
२.	हिंगणा		उत्पन्न	१०	२५	२११	X	४	२६१५१	२३२८७२	१७८८५	३२८२२४	७२४२	४२२२५	११०१२०	१११६०२५	
३.	कामठी		बाजार समिती														
४.	सावनेर	सावनेर	---	१	५७८	६३२५	२	२४	३१८८	२८६००	---	---	१२७०	३२२२	११२००	१३२२८७	
५.	पारशिवनी	पारशिवनी	---	१	---	---	---	---	४४७	४००३	---	---	---	---	१३२८	२४१७४	
६.	रामटेक	रामटेक	---	---	---	---	---	---	५८	६५१	---	---	---	---	२८	८५६	
७.	मौदा	मौदा	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
८.	कुही	मांडळ	---	१	---	---	---	---	१२३२	१३२३६	५७०	७६३२	---	---	१२२०	२१२८६	
९.	भिवापूर	भिवापूर	---	२	---	---	---	---	१३७४	१३४२५	२३३	५२०१	---	---	२०७५	२३२१६	
१०.	उमरेड	उमरेड	---	३	---	---	X	२	७२६७	६८१४०	३०५	५७५६	५३	२६२	१३४४६	१२२४३३	
११.	कांटोल	कांटोल	---	१	७२२	८८६	---	---	३२०४	३६७२२	---	---	३५११५	८६२०२	५८४७८	१८२३७६	
१२.	नरखेड	नरखेड	---	२	११२	११४३	X	१	२३८	१२६४	---	---	१८६६८	८२३०७	१२०३५	८५५२१	
१३.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	---	३	X	३	---	---	१०६	२५२	---	---	२६७०२	१२७४६४	२८५००	१६०२७७	

टीप :- [X] परिमाण १ उनापेक्षा कमी.

आधार :- नागपूर जिल्ह्यातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समिती.

जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

[३१ जुलै १९९४ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[स्मये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा एकूण	८१९	२०१५	२९०५३६	२९२५५१
	<u>तालुका</u>				
१.	नागपूर [शहर]	५९०	-	२५६१६५	२५६१६५
२.	सावनेर	२०	-	३२००	३२००
३.	पारशिवनी	११	-	१०६२	१०६२
४.	रामटेक	१८	-	१९७०	१९७०
५.	मौदा	६	-	२६२	२६२
६.	कामठी	२६	-	१०२८०	१०२८०
७.	कुही	२७	२०१५	२७५९	४७७४
८.	भिव्हापूर	२२	-	२८१७	२८१७
९.	उमरेड	६४	-	३७६८	३७६८
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	८	-	४५६०	४५६०
११.	हिंगणा	६	-	१६९१	१६९१
१२.	काटोल	१५	-	८१०	८१०
१३.	नरखेड	३	-	८१०	८१०
१४.	कळमेश्वर	३	-	३८२	३८२

टीप :- गेल्या वर्षीच्या तुलनेत कमी आकडेवारी दिसणा-या तालुक्यामध्ये यावर्षी परवाना रद्द करण्यात आलेले आहेत.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

: : तक्ता क्रमांक ६.१६ : : =

जिल्ह्यांतील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

[३१ जुलै १९९५ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा एकूण	८१९	-	३४,९४०२	३४,९४०२
	<u>तालुका</u>				
१.	नागपूर [शहर]	५९०	-	३१२०२८	३१२०२८
२.	सावनेर	२०	-	३४००	३४००
३.	पारशिवनी	११	-	१००८	१००८
४.	रामटेक	१८	-	४१६८	४१६८
५.	मौदा	६	-	३४५	३४५
६.	कामठी	२६	-	८६१८	८६१८
७.	कुही	२७	-	१३१०	१३१०
८.	भिवामूर	२२	-	३२०४	३२०४
९.	उमरेड	६४	-	२३२९	२३२९
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	८	-	२९६०	२९६०
११.	हिंणगा	६	-	५१४	५१४
१२.	काटोल	१५	-	७८४३	७८४३
१३.	नरखेड	३	-	९१०	९१०
१४.	कळमेश्वर	३	-	७६५	७६५

टीप :- गेल्या वर्षीच्या तुलनेत कमी आकडेवारी दिसणार-या तालुक्यामध्ये यावर्षी परवाना रद्द करण्यांत आलेले आहेत.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

सार्वजनिक संस्थाप्रार्थित उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती [१९९४ वर्ष]

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	जिल्हा/तालुका	संस्था					खाटांची संख्या		उपचार केलेले		उपचार केलेले बाह्य रुग्ण					
		रुग्णालये	दवाखाने	पुस्तकगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर व वैद्य परिचारीका	एकूण	स्त्रिया-साठी	पुरुष	आंतररुग्ण संख्या [मे]	स्त्रिया	पुरुष	संख्या	शेकड्यात		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	जिल्हा एकूण	३०	१४०	२५	४५	५६७	१५६२	४६७२	१२३३	५२३	२५०७	१८९५	५१३	२००५२	१२४३०	१६९०३
६.	तालुका															
१.	नागपूर [शहर]	११	६७	२	-	३२२	१३८२	३७२६	१५५१	४५३	२३७४	१६७०	३१३	१६७१८	९७२३	१३५९४
२.	सावनेर	२	३	२	५	१५	२४	६२	३०	१०	२२	८७	५२	३५२	४२९	४२४
३.	पारशिवनी	२	४	१	६	१४	१४	८४	४०	१०	१७	२०	५	३४५	४०१	२५९
४.	रामटेक	४	३	३	४	१७	२१	११३	५१	२५	४०	३१	१४	५३५	३४८	४५३
५.	मौदा	-	५	-	३	१०	६	३४	१२	-	१	२	१	८०	८३	१२३
६.	नामठी	३	४	३	२	१८	२५	८७	५३	१०	१०	२२	२३	४२२	२३२	२९०
७.	कुही	२	१३	१	३	२०	२४	७२	२७	५	१४	१४	७	२६१	२९०	३११
८.	भिव्दापूर	-	६	-	३	११	६	४१	१२	-	१	१	-	१०३	१०९	१४०
९.	उमरेड	२	३	१	४	१२	२	७८	३६	१०	२	११	२	१७१	१९९	२५२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	६	१	२	८	५	१२	८	-	१	१	-	५६	७३	८५
११.	हिंगणा	-	६	-	४	१२	११	४५	२३	-	१	३	२	५२५	१२६	५२९
१२.	काटोल	२	७	२	३	१६	१५	६०	३२	-	५	७	९	१३२	१४४	१८२
१३.	नरखेड	२	९	२	४	१४	१४	१३३	४६	-	११	१७	७	२६२	१८८	१३५
१४.	कळभेडसर	-	४	१	३	८	६	४८	१२	-	१	२	१	८३	८५	१२६

जिल्हा शासकीय, जिल्हा परिषद व नगरपरिषद संस्था.

नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या [१९९३ व १९९४ या वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	जिल्हा/पंचायत समिती/तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी/वर्ष	नोंदणी केलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदणी केलेल्या मृत्यूंची संख्या			बालमृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
नागपूर जिल्हा			३३७७५	३३५९३	६४३६८	११४२०	७२७५	१९३९५	५५३	४५५	१००८
		१९९४	२८७५९	२५७५५	५४५१४	१०३६७	६४९२	१६८५९	४५७	३१८	७७५
	ग्रामीण-१९९३	९३५५	८२९५	१७४५०	३९२१	२९६०	६८८१	२४०	१७४	४१४	
	१९९४	९८८४	८७८९	१८६७३	४१७८	३०२२	७२००	२००	१३८	३३८	
	नागरी-१९९३	२४६२०	२२२९८	४६९१८	७४९९	५०१५	१२५१४	३१३	२८१	५९४	
	१९९४	१८८७५	१६९६६	३५८४१	६१८९	३४७०	९६५९	२५७	१८०	४३७	
१. पंचायत समिती/तहसील											
१.	नागपूर [शहर]	एकूण-१९९३	१९८३४	१८१२४	३७९५८	६३०९	४३९४	१०७०३	२८४	२६८	५५२
		१९९४	१३७४७	१२३५६	२६१०३	५०१२	२७९३	७८०५	२१२	१४९	३६१
	ग्रामीण-१९९३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	नागरी-१९९३	१९८३४	१८१२४	३७९५८	६३०९	४३९४	१०७०३	२८४	२६८	५५२	
	१९९४	१३७४७	१२३५६	२६१०३	५०१२	२७९३	७८०५	२१२	१४९	३६१	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२		
२.	सावनेर	एकूण -	१९९३	१६८०	१४३५	३११५	४८७	३२१	८०८	३७	२१	५८	
			१९९४	१८२४	१६५४	३४७८	६५५	४४५	११००	३४	१५	४९	
	ग्रामीण -	१९९३	७००	६२३	१३२३	२८९	२२४	५१३	१९	१६	३५		
		१९९४	९४८	८६७	१८१५	४५७	३२०	७७७	१६	७	२३		
	नागरी -	१९९३	९८०	८१२	१७९२	१९८	९७	२९५	१८	५	२३		
		१९९४	८७६	७८७	१६६३	१९८	१२५	३२३	१८	८	२६		
	३.	पारशिवली	एकूण -	१९९३	१०१४	८११	१८२५	३३१	२२२	५५३	२५	९	३४
				१९९४	७४४	७२७	१५११	३११	२४३	५५४	११	२५	३६
ग्रामीण -		१९९३	७२५	६३३	१३५८	२६९	१९१	४६०	२३	८	३१		
		१९९४	५६६	५२३	१०८९	२५१	२०३	४५४	११	२४	३५		
नागरी -		१९९३	२८९	१७८	४६७	६२	३१	९३	२	१	३		
		१९९४	२१८	२०४	४२२	६०	४०	१००	-	१	१		
४.		रामटेक	एकूण -	१९९३	९९९	९६०	१९५३	५३४	३५९	८९३	३३	२८	६१
				१९९४	१०२७	९४०	१९६७	५१०	३३९	८४९	४१	२४	६५
	ग्रामीण -	१९९३	६६८	६७१	१३३९	४१६	२९६	७१२	३१	२८	५९		
		१९९४	६८३	६३४	१३१७	३९२	२७३	६६५	३५	१७	५२		
	नागरी -	१९९३	३३१	२८९	६२०	११८	६३	१८१	२	-	२		
		१९९४	३४४	३०६	६५०	११८	६६	१८४	६	७	१३		

= : : तक्ता क्रमांक ७.२ [पृष्ठे चालू] : : =

- १६५ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
११.	हिंणणा	सकूण - १९९३	९४१	८६२	१८०३	३१६	२४४	५६०	२५	१६	४१	
		१९९४	९६६	७९०	१७५६	३१०	२१९	५२९	२०	१०	३०	
	ग्रामीण -	१९९३	९४१	८६२	१८०३	३१६	२४४	५६०	२५	१६	४१	
		१९९४	९६६	७९०	१७५६	३१०	२१९	५२९	२४	१०	३०	
	नागरी -	१९९३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९९४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	काटोल	सकूण - १९९३	१२०८	१०६०	२२६८	४९०	३००	७९०	२३	१२	३५	
		१९९४	१३४६	११३६	२४८५	४६९	२७७	७४६	१४	९	२३	
	ग्रामीण -	१९९३	५९२	५१८	१११०	३७८	२४१	६१९	२२	१२	३४	
		१९९४	६७५	५४३	१२१८	३४८	२०२	५५०	१४	८	२२	
	नागरी -	१९९३	६१६	५४२	११५८	११२	५९	१७१	१	-	१	
		१९९४	६७५	५९३	१२६७	१२१	७५	१९६	-	१	१	
१३.	नरखेड	सकूण - १९९३	११४७	१०१५	२१६२	३९८	२७९	६७७	११	१२	२३	
		१९९४	१०९४	९९७	२०९१	३८९	२७६	६६५	२२	१६	२८	
	ग्रामीण -	१९९३	७२९	६३६	१३६५	२९४	२२१	५१५	११	१०	२१	
		१९९४	६६८	६१४	१२८२	२७१	२१५	४८६	१४	१२	२६	
	नागरी -	१९९३	४१८	३७९	७९७	१०४	५८	१६२	-	२	२	
		१९९४	४२६	३८३	८०९	११८	६१	१७९	८	४	१२	

= :: तपता क्रमांक ७.२ [चालू] :: =

- १६६ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२		
१५.	कळपेश्वर	सकण -	१२९३	९३०	४०	८६८	१७२८	३२९	२६०	६५९	१३६०	११	२७
			१२९४	९४२	४६	८९३	१८३५	३२२	२११	५३३	९६९	३	१२
		गामीण -	१२९३	६१५	४३	५७६	११९०	२९९	२०३	५०२	१३५	९	३२
			१२९४	६०६	४७	५५६	११६३	२२४	१५९	३४७	७	३	१०
		गांगरी -	१२९३	३१५	३	२९३	६०८	१००	५७	१५७	१	२	२
	१२९४	३३५	१	३३७	६७२	९४	५२	१४६	२	१	२		

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जीवन विषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे - ४११००६

= : : तक्ता क्रमांक ७.३ : : =

- १६७ -

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

वर्ष	दिव्यताप	पटकी	दोषी	सद्य	न्युमोनिया	अमाश अति- सार व गर्दी	-हृदय- विकार	विषम ज्वर	कफ- रोग	धवसन- क्रिये- संबंधीचे रोग	आत्म- हत्या	अपघात रह- दारी वाह- तुकीचे अपघात	इतर कारणे	एकूण मृत्यू	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१६	
१९९३	-	३	-	४२०	३६२	९६	१०७०	५९	३७८	५००	६८	५०	२३०	१५४५९	१९३२६
१९९४	-	-	-	४०४	२७७	५६	९८८	४९	३६५	४६५	८३	६४	२०७	१३२०९	१६८५९

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जीवन विषयक आकडेवारी केंद्र पुणे - ४११००६

= : : तत्सा क्रमांक ७.४ [पुढे चालू] : : =

- १६९ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४.	रामटेक	एकूण	३२७०	३२८८	३५००	३१४८	३३२५	-	२९८९	२७२०	३२१४
		ग्रामीण	४८५	४८५	५९०	४३९	५२१	-	५२५	४३४	४१४
		नागरी	२७८५	२८०३	२९१०	२७०९	२८०४	-	२४६४	२२८६	२८००
५.	मौदा	एकूण	२८९८	२९६९	२९१७	२८४४	२८७५	-	२५५२	२१३६	३०८०
		ग्रामीण	२८९८	२९६९	२९१७	२८४४	२८७५	-	२५५२	२१३६	३०८०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	काभडी	एकूण	४८१५	४८१४	५१०५	४६८७	४३१३	-	३६०७	३४६८	३७८५
		ग्रामीण	२६२८	२६२८	२६१९	२६१९	२३६९	-	२२०२	१९९२	२५८४
		नागरी	२१८७	२१८६	२४८६	२०६८	१९४४	-	१४०५	१४७६	१२०१
७.	कुही	एकूण	२९७७	२९८४	२९८७	२९५४	२८५९	-	२५१३	२३२६	३१२१
		ग्रामीण	२९७७	२९८४	२९८७	२९५४	२८५९	-	२५१३	२३२६	३१२१
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिवारपुर	एकूण	२३२८	२३२८	२३२८	२२७९	२१०९	-	२०५८	१८१७	२४९९
		ग्रामीण	२३२८	२३२८	२३२८	२२७९	२१०९	-	२०५८	१८१७	२४९९
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	एकूण	३२३३	३१७९	३६७६	३३५१	४५३०	-	३०१६	२७२३	३०७७
		ग्रामीण	२३०१	२२४७	२३३८	२३००	२४६७	-	२३७९	१९१७	२३५२
		नागरी	९३२	९३२	१३३८	१०५१	२०६३	-	६३७	८०६	७२५

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	स्कूण	३८२३	३६४०	३७८७	३४९६	३२९१	-	३०५३	२९९३	३५८३
		ग्रामीण	३८२३	३६४०	३७८७	३४९६	३२९१	-	३०५३	२९९३	३५८३
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणा	स्कूण	३११२	३१८६	३१६१	२९८९	२८९६	-	२६६०	२४९६	३३५५
		ग्रामीण	३११२	३१८६	३१६१	२९८९	२८९६	-	२६६०	२४९६	३३५५
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	काटोल	स्कूण	३४६१	३४३२	३६६२	३२६१	३०१०	-	२५५१	२४७४	३१३६
		ग्रामीण	३७८२	३७५३	३८०६	३६१३	३४९९	-	२२०५	२२५२	२६६०
		नागरी	६७९	६७९	८६३	६४८	५११	-	३४६	२१५	४७६
१३.	नरखेड	स्कूण	३४५६	३४६७	३५१५	३३१४	३२९४	-	२८८०	२७६५	३४९५
		ग्रामीण	२६१६	२६२७	२६४६	२४९४	२४५२	-	२१६२	२०५५	२७१५
		नागरी	८४०	८४०	८६९	८२०	८४२	-	७१८	७१०	७८०
१४.	कळमेश्वर	स्कूण	२४६६	२४५२	२६६६	२२१५	२४१०	-	२०४६	२१३४	२३९२
		ग्रामीण	१४४०	१४२६	१६४०	११६४	१२७६	-	९९८	११९१	१५४७
		नागरी	१०२६	१०२६	१०२७	१०३१	११३४	-	१०४८	९३३	८४५

आधार :- १] जिल्हा स्वास्थ्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

२] स्वास्थ्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

= : तक्ता क्रमांक ७.५ : ३ =

- १७१ -

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१ मार्च १९९५ रोजीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	३१ मार्च १९९५ रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्बिर्जीकरण केलेल्यांची संख्या			एकूण	लुप पध्दती आय.यू.सी.डी. संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्री नसबंदी				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
	जिल्हा एकूण	एकूण	७५	८०८	२४०६६	२४८७४	२३१२८	२४८२१०	
		ग्रामीण	४१	४७८	१०२८५	११४६३	१०७०३	१८५४२५	
		नागरी	३४	३३०	१३०८१	१३४११	१२४२५	६२७१५	
१.	नागपूर [शहर]	एकूण	२३	२६५	१११५४	११४१२	१११६१	४९२५२	
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	
		नागरी	२३	२६५	१११५४	११४१२	१११६१	४९२५२	
२.	सावनेर	एकूण	६	३८	१४६२	१५०७	१२७९	२३९२१	
		ग्रामीण	५	२७	१०३२	१०५२	११७३	२३९२१	
		नागरी	१	११	४३७	४५८	१०६	उ. ना.	
३.	पारशिवनी	एकूण	५	८२	९२९	१०११	९०६	१८५४२	
		ग्रामीण	५	८२	९२९	१०११	९०६	१८५४२	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	

१	२	३	४	५	६	७	८	९
४.	रामटेक	एकूण	६	४७	९८७	१०३४	९९२	१५८१६
		ग्रामीण	४	३५	७९०	८२५	८७४	१५८१६
		नागरी	२	१२	१९७	२०९	११८	उ. ना.
५.	मौदा	एकूण	३	३४	७८०	८१४	७८६	१७६१२
		ग्रामीण	३	३४	७८०	८१४	७८६	१७६१२
		नागरी	-	-	-	-	-	-
६.	झांझो	एकूण	३	३५	१२०४	१२३९	९४९	१२७४०
		ग्रामीण	२	२७	७५६	७८३	७०५	१२७४०
		नागरी	१	८	४४८	४५६	२४४	उ. ना.
७.	कुही	एकूण	३	७०	८९०	९६०	९२१	१७८२४
		ग्रामीण	३	७०	८९०	९६०	९२१	१७८२४
		नागरी	-	-	-	-	-	-
८.	भिव्हापूर	एकूण	३	४३	६८०	७२३	६६०	१२१७२
		ग्रामीण	३	४३	६८०	७२३	६६०	१२१७२
		नागरी	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	एकूण	५	७०	१०१९	१०८९	८६६	१३१०१
		ग्रामीण	४	५७	८४५	९०२	७०१	१३१०१
		नागरी	१	१३	१७४	१८७	१६५	उ. ना.

= : : तफता क्रमांक ७.५ [पूढे चालु] : : =

- १७३ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	एकूण	२	२१	२८७	१००८	८३६	१३१०१
		ग्रामीण	२	२१	२८७	१००८	८३६	१३१०१
		नागरी	-	-	-	-	-	-
११.	हिंगणा	एकूण	६	१८	११४४	११६२	८१७	१७६३०
		ग्रामीण	४	१८	१०१४	१०३२	८१७	१७६३०
		नागरी	२	-	१३०	१३०	-	उ.ना.
१२.	काटोल	एकूण	४	३६	१८०१	१०३७	१८५०	१७९५२
		ग्रामीण	३	२४	८४२	८७३	८४६	१७९५२
		नागरी	१	१२	१५९	१६४	२०४	उ.ना.
१३.	नरखेड	एकूण	४	२३	२५२	२७५	११०६	४२४१
		ग्रामीण	२	२१	८४४	८६५	२५३	२७१२
		नागरी	२	२	१०८	११०	१५३	२२२९
१४.	कळभेकर	एकूण	३	२६	५३८	५२६	७२९	१३५२२
		ग्रामीण	१	१९	५८९	६०८	५२५	२३६५
		नागरी	२	७	२८१	२८८	२०४	११२३५

उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- १] जिल्हा स्वास्थ्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

२] स्वास्थ्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकुण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारात]			साक्षरतेची टक्केवारी		
			पुरुष	स्त्रिया	एकुण	पुरुष	स्त्रिया	एकुण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकूण	एकुण	११८०	८५६	२०३७	८१.७९	६४.७४	७२.६४
		ग्रामीण	३९१	२५३	६४५	७२.१५	५०.३९	६१.६८
		नागरी	७८९	६०३	१३९२	८७.६०	७२.५५	८०.९१
१.	नागपूर [शहर]	एकुण	६३८	४९६	११३४	८८.२४	७५.०४	८१.९४
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-
		नागरी	६३८	४९६	११३४	८८.२४	७५.०४	८१.९४
२.	सायनेर	एकुण	६२	४०	१०३	७६.५४	५४.७९	६६.२३
		ग्रामीण	३६	२२	५९	७२.००	४८.८९	६२.१०
		नागरी	२६	१८	४४	८३.८७	६४.२९	७४.५८
३.	पारशिवनी	एकुण	३८	२४	६२	७०.३७	४८.९८	६०.७८
		ग्रामीण	२६	१६	४२	६८.४२	४५.७१	५७.५३
		नागरी	१२	८	२०	८०.००	५७.१४	६८.९६
४.	रामटेक	एकुण	४०	२४	६४	७२.७३	४७.०६	६०.९५
		ग्रामीण	२८	१६	४५	६८.२९	४२.११	५६.२५
		नागरी	११	८	१९	८४.६३	६१.५४	७३.०८
५.	मौदा	एकुण	३३	२१	५४	७३.३३	३८.८९	६०.३७
		ग्रामीण	३३	२१	५४	७३.३३	३८.८९	६०.६७
		नागरी	-	-	-	-	-	-
६.	कामठी	एकुण	६४	४५	१०९	८१.०१	६२.५०	७२.१९
		ग्रामीण	२२	१४	३६	७३.३३	४८.२८	६१.०२
		नागरी	४२	३१	७३	८५.७२	७०.४५	७८.२६
७.	कुही	एकुण	३२	२१	५३	६९.५६	४६.६७	५८.२४
		ग्रामीण	३२	२१	५३	६९.५६	४६.६७	५८.२४
		नागरी	-	-	-	-	-	-
८.	भिव्हापूर	एकुण	२३	१५	३८	७१.८८	४६.८८	५९.३८
		ग्रामीण	२३	१५	३८	७१.८८	४६.८८	५९.३८
		नागरी	-	-	-	-	-	-

= : : तक्ता क्रमांक ८.१ [पुढे चालू] : : =

१७५ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९
९.	ठमरेड	एकुण	४६	२९	७३	७७.१९	५४.७२	६६.२१
		ग्रामीण	२७	१७	४५	७१.०५	४८.५७	६१.६६
		नागरी	१७	१२	२८	८५.००	६६.६७	७३.१८
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	एकुण	३४	३१	७५	७४.५८	५९.६२	६७.५७
		ग्रामीण	३६	२५	६१	७३.४७	५६.८२	६३.५९
		नागरी	८	६	१४	८०.००	७५.००	७३.७८
११.	हिंगणा	एकुण	३९	२४	६३	७६.४७	५५.८१	६७.०२
		ग्रामीण	३२	२०	५२	७४.४२	५२.६३	६५.००
		नागरी	७	४	११	८७.५०	६६.६७	७८.५७
१२.	काटोल	एकुण	४७	३२	७९	७७.०५	५७.१४	६७.५२
		ग्रामीण	३६	२४	६०	७३.४७	५३.३३	६३.८३
		नागरी	११	८	१९	९१.६७	७२.७३	८२.६१
१३.	नरखेड	एकुण	४३	३०	७३	९१.४९	५७.६९	६६.९७
		ग्रामीण	३३	२३	५६	७३.३३	५६.१०	६५.१२
		नागरी	१०	७	१७	८३.३३	६३.६४	७३.९१
१४.	कळमेश्वर	एकुण	३४	२३	५७	७९.०७	५८.९७	६९.५१
		ग्रामीण	२६	१८	४४	७४.२९	५६.२५	६६.६७
		नागरी	७	५	१२	८७.५०	७१.४३	७५.००

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९९१ चे जनगणना प्रकाशन [प्रधान कार्यालय, मुंबई] याचे
दिनांक २७.१२.९३ चे पत्रानुसार]

शैक्षणिक संस्था- शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या [१९९३-९४ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	शैक्षणिक संस्थांचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक एकूण	विद्यार्थ्यांची संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	
१	२	३	४	५	६	
अ]	पूर्व प्राथमिक शाळा	१९३३-३०	उ. ना. ८५२ [८५२]	उ. ना. २६९००	३२	
ब]	प्राथमिक शाळा					
	१] एक शिक्षकी शाळा	१६८९	६७३७	६४५०	२४२५०३	३६
	२] कनिष्ठ प्राथमिक शाळा		[४१५३]			
	३] उच्च प्राथमिक शाळा	६३६	६४८८	६१८६	१८२९४५	२८
			[३६८३]	[३४०७]		
	एकूण १ ते ३	२३२५	१३२२५	१२६३६	४२५४४८	३२
			[७८३६]	[७२९४]		
क]	माध्यमिक शाळा	४५५	६९४९	६५२६	२०८८७५	३०
			[२९१६]	[२७७४]		
ड]	उच्च माध्यमिक शाळा	१२९	४३२०	४२४८	१४३४८६	३३
			[१५७३]	[१५५१]		
ई]	सामान्य शिक्षणाचे महा-विद्यालय [कलाशास्त्र वाणिज्य]	५२	२०९४	-	६७३०२	३२
			[७५५]			
	एकूण	२९६१	२७४४०	२३४१०	८७२०११	३२
			[१३९३२]	[११६१९]		

टीप :- स्तंभ ४ व ५ मधील कंतातील आकडे स्त्री-शिक्षकांची संख्या दर्शविताने.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांची इयत्ताप्रमाणे संख्या
आणि सामान्य शैक्षणिक विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [दि. ३०.९.९३ रोजीची [१९९३-९४]]
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	शैक्षणिक अवस्था	वर्ष	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या										
			पुर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
१.	पुर्व प्राथमिक	१९९३-९४	११०५०	५२६८	१५३०७	६८८९	५४३	१६८	-	-	२६९००	१२३२५	
२.	इयत्ता १ ते ४	१९९३-९४	-	-	३६२१०४	१७२५५७	४२३१	१८८८	-	-	३६६३४३	१७४४४५	
३.	इयत्ता ५ ते ७	१९९३-९४	-	-	६३३४४	२९९५५	१५५३६२	७१५००	-	-	२१८६०६	१०१४५५	
४.	इयत्ता ८ ते १०	१९९३-९४	-	-	-	-	१६८०६३	७५६१६	-	-	१६८०६३	७५६१६	
५.	इयत्ता ११ ते १२	१९९३-९४	-	-	-	-	२४७९७	१०५०२	२६९५१	१२२८५	५१७४८	२२७८७	
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	१९९३-९४	-	-	-	-	-	-	४०३५१	१९५४४	४०३५१	१९५४४	
एकूण			१९९३-९४	११०५०	५२६८	४४०७५५	२०९४०१	३५२९०४	१५९६७४	६७३०२	३१८२९	८७३०११	४०६१७२

अ. क्र.	शैक्षणिक संस्था	वर्ष	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या								
			मागासवर्गीय जाती		मागासवर्गीय जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय		
१	२	३	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	
१.	पूर्व प्राथमिक	१९९३-९४	-	-	-	-	-	-	-	-	
२.	इयत्ता १ ते ४	१९९३-९४	८४९७३	३९४२२	६४६७६	३१५१४	१६८४५१	८०१३०	३१८१००	१५१०६६	
३.	इयत्ता ५ ते ७	१९९३-९४	४९७६४	२२९९५	३३१६४	१५०७९	९०३११	४३१७१	१७३२३९	८१२४५	
४.	इयत्ता ८ ते १०	१९९३-९४	३८६२६	१७२७९	२०६९२	८९९१	७०११३	३२१४७	१२९४३१	५८४१७	
५.	इयत्ता ११ ते १२	१९९३-९४	१२२०३	५००३	४८७०	१७७५	२०७८६	९०८२	३७८५९	१५८६०	
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	१९९३-९४	८१९३	४०३२	२६३३	१०८८	१५१२४	६९३१	२६७५०	१२०५१	
एकूण			१९९३-९४	१९४५५९	८८७३१	१२६०३५	५८४४७	३६४७८५	१७१४६१	६८५३७९	३१८६३९

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९९३-९४ वर्षाकरिता] [३०.९.९३ अखेर]
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थाचे प्रकार	वर्ष	संस्थांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या										एकूण शिक्षक			
				मागासवर्गीय जाती		मागासवर्गीय जमाती		इतर वर्गीय	मागास जमाती		एकूण वर्गीय	मागास जाती		एकूण		एकूण शैक्षणिक शिक्षक	एकूण स्त्री शिक्षिका
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१]	शिक्षण विधायक पदवी महाविद्यालय	१९९३-९४	१३	२५४	७९	१०३	३१	१०१४	३२७	१३७१	४३७	१४७१	३१७	२८४२	७५४	११४	४५
२]	विधी पदवी महाविद्यालय	१९९३-९४	१	१७५	४७	४४	१७	१५१	५०	३७०	११४	१४७८	४८३	१८४८	५९७	८	२
३]	वैद्यकीय महाविद्यालय	१९९३-९४	२	२२९	२५	६४	१८	१८९	६८	४८२	१८१	१०३३	४५७	१५१५	६३८	३१२	११९
४]	आयुर्वेदिक महाविद्यालय	१९९३-९४	२	७२	३५	१८	५	११९	४९	२०९	८९	३०१	१७०	५१०	२५९	१०५	२४
५]	अभियांत्रिकी पदवी महाविद्यालय	१९९१-९२ १९९२-९३	६ ६	२७४ २७४	४ ४	८८ ८८	८ ८	२४७ २४७	२१ २१	६०९ ६०९	३३ ३३	३९०८ ३९०८	२८० २८०	४५१७ ४५१७	३१३ ३१३	३४० ३४०	४८ ४८
६]	इतर																
	अ] तंत्र निकेतन	१९९१-९२ १९९२-९३	१६ १६	१८७ १८७	५९ ५९	१३१ १३१	३१ ३१	५२० ५२०	६९ ६९	८३८ ८३८	१५९ १५९	३४६७ ३४६७	३६६ ३६६	४३०५ ४३०५	५२५ ५२५	२४० २४०	५४ ५४
	ब] आय. टी. आय.	१९९१-९२ १९९२-९३	७ ४९	८५ ८३०	३७ ९७	३१ २६२	६ १६	२७९ १५१७	३६ १३५	३२५ २६०९	७९ २४८	६० ११८८	१३ ६४	४५५ ३७९७	९२ ३१२	३५ २७५	२ ११
	क] डी. एड.	१९९३-९४	१४	२२५	१३२	८९	५१	५५०	२५०	८६४	४३३	८२९	४०४	१६९३	८३७	१५३	७४
	ड] जी. टी. डी.	१९९३-९४	२	७	३	५	३	३३	१७	४५	२३	३२	१७	७७	४०	५	-

टिप : अ. क्र. ५, ६ [अ] व [ब] तमोरील संस्थांची १९९३-९४ वर्षासाठी माहिती प्राप्त झालेली नसल्याने १९९१-९२ व १९९२-९३ ची माहिती पुनर्जात करण्यात आली. आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

= : : तक्ता क्रमांक - ८.५ : : =

- १८० -

आर्थिक दृष्ट्या भागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत

[१९९३-९४ वर्जाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

वर्ष	लाभाध्यांची संख्या							प्रत्यक्ष खर्च [रुपये हजारात]	
	माध्यामिक	कनिष्ठ महाविद्यालये [११ वी १२ वी]	उच्चशिक्षण	अभियांत्रिकी	वैद्यकीय	इतर महाविद्यालये	इतर संस्था		एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१९९३-९४	१०६२०१	११९२१	७६४	-	-	-	६११९	१२५००५	१०३००

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च [१९९४ - ९५ या वर्जाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

यंत्रणा	वर्ष	योजनेतर				योजनांतर्गत				एकूण			
		आवृत्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावृत्ती	बांधकाम	एकूण	आवृत्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावृत्ती	बांधकाम	एकूण	आवृत्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावृत्ती	बांधकाम	एकूण
१		२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१] जिल्हा परिषद	१९९४-९५	३७६२२५	-	-	३७६२२५	२४८६७	-	१९५०	२६८१७	४०१८६२	-	१२५०	४०३८१२
२] नगरपरिषद		२८५७६	-	-	२८५७६	२२१	-	-	२२१	२८८६७	-	-	२८८६७
३] महानगरपालिका		३५१००	-	-	३५१००	-	-	-	-	३५१००	-	-	३५१००
४] कटक मंडळे		६३८	-	-	६३८	-	-	-	-	६३८	-	-	६३८
५] बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		४४१३०९	-	-	४४१३०९	२५१५८	-	१९५०	२७१०८	४६६४६७	-	१९५०	४६८४१७

आधार :- १] शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] उपसंचालक, शिक्षण विभाग, नागपूर.

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ महाविद्यालये] व तांत्रिक शाळा

[८ वी ते १२ वी] [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष १९९४-९५
१	२	३	४
१.	शाळांची संख्या	संख्या	७८
२.	पटावरील संख्या		
	[अ] मुले	संख्या	८१३१
	[ब] मुली	संख्या	१४६०
	एकूण [अ + ब]	संख्या	९५९१
	एकूण खर्च [रुपयात]	रुपये	२७७४४२४२

टीप :- १] शासकीय आणि अशासकीय संस्था अंतर्भूत आहेत.

२] + २ स्तरावर व किमान कौशल्यावर आधारित व्यवसाय अभ्यासक्रम संस्था समाविष्ट आहे.

आधार :- जिल्हा व्यावसायिक शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ८.८

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम १९९४-९५ कार्याकरीता
[जिल्ह्यात प्रौढ शिक्षणाबाबत साक्षरतेच्या वेणा-या विविध योजना]

- १८३ -

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	प्रौढ शिक्षण केंद्रे स्थापन करणे		नव-साक्षरतासाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम		संपूर्ण साक्षरता आंदोलन		संपूर्ण साक्षरता मोहिम	
		प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	पदावरील उपकार्याची संख्या	जन शिक्षण निलयस केंद्रांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या	साक्षरता केंद्रांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या	साक्षरता केंद्रांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रौढांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण	-	-	१३९	२५०२	-	-	-	-
	तहसिल								
१.	नागपूर[शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	-	-	३	५४	-	-	-	-
३.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	रायटेक	-	-	४७	८४६	-	-	-	-
५.	मौदा	-	-	४३	७७४	-	-	-	-
६.	कासठी	-	-	१	१८	-	-	-	-
७.	कूही	-	-	१०	१८०	-	-	-	-
८.	भिवानूर	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उभरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	नागपूर[ग्रामीण]	-	-	२१	३७८	-	-	-	-
११.	हिंगणा	-	-	७	१२६	-	-	-	-
१२.	काटोल	-	-	२	३६	-	-	-	-
१३.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
१४.	कळमेश्वर	-	-	५	९०	-	-	-	-

टिप - १] नवसाक्षरतासाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रमात "जन शिक्षण निलयस केंद्रे स्थापन करणे" या योजनेचा समावेश आहे.
२] संपूर्ण साक्षरता आंदोलन व संपूर्ण साक्षरता मोहिम ह्या योजना कार्यान्वित नाहीत. ३] जिल्हा १०० टक्के साक्षर करावयाचा असल्याने प्रौढ शिक्षण केंद्रे बंद करण्यात आली.
आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, नागपूर.

= :: : तक्ता क्रमांक ८.९ :: : =

- १८४ -

शिक्षाकरीता प्रशिक्षण संस्था

[वर्ष - १९९३-९४ [३०.९.९३ अखेरे]

जिल्हा = नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	माहिती १९९३-९४
१	२	३	४
१.	<u>शिक्षाकरीता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या</u>		
अ]	पदवी स्तर	संख्या	१३
ब]	पदवीपूर्व स्तर	संख्या	१५
क]	शाळा - स्तर	संख्या	-
२.	<u>प्रटावरील संख्या</u>		
अ]	पदवी स्तर	संख्या	२८४२
ब]	पदवीपूर्व स्तर	संख्या	१७४२
क]	शाळा - स्तर	संख्या	-
३.	<u>एकूण खर्च</u>		
अ]	पदवी स्तर	रुपये	उ. ना.
ब]	पदवीपूर्व स्तर	रुपये	उ. ना.
क]	शाळा - स्तर	रुपये	उ. ना.

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

रेल्वे मार्गाची लांबी [३१ मार्च १९९५ या वर्षाअखेर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
१	२	३
१.	१] ब्रॉडगेज	१४६. ८८
	२] दुहेरी	१७५. ५४
	३] तिहेरी व अधिक	-
२.	मिटर गेज	-
३.	नॅरो गेज	१३१. २३
	एकूण रेल्वे मार्ग	४५३. ६५

आधार :- १] विभागीय व्यवस्थापक, मध्यरेल्वे, नागपूर.

२] विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण - पूर्व रेल्वे, नागपूर.

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१ मार्च १९९५ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र विभाग
१	२	३	४	५
१.	नागपूर [शहर]	१] इतवारी २] कळमना ३] अजनी ४] नागपूर ५] भरतवाडा ६] भाडिवाडी	ब्रॉड गेज ब्रॉड गेज सेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे मध्य रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
२.	सावनेर	१] पिपंढा २] पाटणसावंगी ३] टाकळी [भसाळी] ४] मालेगाव ५] सावनेर ६] केळवद ७] खापा	नेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
३.	पारशिवनी	१] कन्हान २] हुंबरी खुर्द	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
४.	रामटेक	१] रामटेक २] मनसर	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
५.	मौदा	१] सालवा २] चाचेर ३] थारसा ४] रेवराळ ५] खात	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
६.	कामठी	१] कामठी २] दिघोरी ३] कोराडी ४] खापरखेडा	ब्रॉड गेज नेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
७.	कुही	१] तितूर २] भाळणी ३] कुही ४] मोहदरा	नेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
८.	भिवापूर	१] भिवापूर [कारगांव २] ठाणा	नेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
९.	उमरेड	१] उमरेड २] ब्राम्हणी	नेरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१] खापरी २] गुमगांव ३] बोरखेडी ४] बुटीबोरी ५] गोधनी	ब्रॉड गेज	मध्य-रेल्वे
११.	हिंगण			
१२.	काटोल	१] काटोल २] मेटपांजरा ३] कळंबा ४] सोनखांब	ब्रॉड गेज	मध्य-रेल्वे
१३.	नरखेड	१] नरखेड २] तीनखेडा	ब्रॉड गेज	मध्य-रेल्वे
१४.	कळमेश्वर	१] कळमेश्वर २] कोहळी	ब्रॉड गेज	मध्य-रेल्वे

टीप :- नागपूर व उमरेड ही दोन्ही स्थानके अनुक्रमे ब्रॉड गेज व रेल्वे भागांनी मध्य-रेल्वे व दक्षिण-पूर्व-रेल्वे क्षेत्र विभागाशी जोडलेली आहेत.

आधार :- भारतीय रेल्वे वेळापत्रक

तक्ता क्रमांक २.२

प्रकार व पृष्ठभाग यांनुसार रस्त्यांची लांबी ३१ मार्च, १९९५ अखेर

- १८७ -

जिल्हा - नागपूर.

[लांबी कि.मी.मध्ये]

अ. क्र.	बाब	रस्त्यांचा प्रकार								एकूण रस्त्यांची लांबी
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	खेड्यातील रस्ते	इतर योजनांतर		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१.	सिमेंट काँक्रीट	अ] सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
		ब] जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
		क] नगरपालिका/म. न. पा.	१६	-	-	-	-	-	-	१६
२.	डांबरी	अ] सा. बां. वि.	२३०	१२९	७४५	९५	७०	१०	-	१२७९
		ब] जिल्हा परि.	-	-	-	२२३	११९	१४०	४६	५२८
		क] न. पा./म. न. पा.	३९	११५	१३	१४	१	-	७६४	९४६
३.	खडीचे	अ] सा. बां. वि.	-	-	८६	२२८	१७३	२४०	-	७२७
		ब] जिल्हा परि.	-	-	-	१६२	५२२	७३३	६६८	२०८५
		क] न. पा./म. न. पा.	-	-	-	-	-	-	२४३	२४३
४.	इतर माल वापरून केलेले	अ] सा. बां. वि.	-	-	१५	२६	७२	३१२	-	४२५
		ब] जिल्हा परि.	-	-	-	२२	१८३	५७६	६४६	१४२७
		क] न. पा./म. न. पा.	-	-	-	-	-	-	१२९	१२९
५.	इतर	अ] सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
		ब] जिल्हा परि.	-	-	-	-	-	-	-	-
		क] न. पा./म. न. पा.	-	-	-	-	-	-	१०७	१०७
	एकूण लांबी	अ] सा. बां. वि.	२३०	१२९	८४६	३४९	३१५	६६२	-	३४३१
		ब] जिल्हा परि.	-	-	-	४०७	८२४	१४४९	१३६०	४०४०
		क] न. पा./म. न. पा.	५५	११५	१३	१४	१	-	१३४३	१४४१
	एकूण		२८५	२४९	८६९	७७०	११४०	२०११	२६०३	७९१२

आधार : १] अधिकांक अभियंता, तांत्रिक विकास मंडळ, नागपूर. २] महा. न. सा. नागपूर. ३] कडक मंडळ, कामठी व ४] जिल्ह्यातील सर्व न. पा. लिका.

वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या

[३१ मार्च १९९५ वर्षाखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाबी	संख्या
१	२	३
१.	मोटार सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	२५४४६८
२.	मोटारी/जीप्ट/स्टेशन वॅग्स	१९९२०
३.	टॅक्सी कॅब्जस	१२४९
४.	स्वयंचलित शिक्षा	७३८६
५.	<u>स्टेट कॅरेजेस</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१०६९
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	-
	<u>कॅन्व्हाटी वाहने</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१०८
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	-
६.	<u>मालमोटारी-खाजगी वाहने</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१५६७
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	१६३
	<u>मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१०४५२
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	२०५३
७.	रुग्णवाहिका	१५७
८.	शाबेच्या बसेस	२७
९.	खाजगी सेवा देणारी वाहने [अनुयायन]	२३२
१०.	जोड वाहने	२३३८
११.	ट्रॅक्टर्स	२४२९
१२.	इतर	४१०
	एकूण	३०४०२८

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवाशी] वाहतूक आकडेवारी [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उपक्रमाचे नांव	वर्षा अखेरीस मार्गाची संख्या	मार्गाची एकूण लांबी [कि.मी.]	मार्गाची सरासरी लांबी [कि.मी.]	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बस गाड्यांची संख्या	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु हजारात]	दर प्रवाशांमार्गे मिळालेले सरा- सरी उत्पन्न [पैशामध्ये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर विभाग, नागपूर.	५३०	२८१७२	५३.१५	५४७	४७४	२.२१	३७१६४८	४६१

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर विभाग, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक ९.५ :: =

- १९० -

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना १९९४-९५ या वर्षाकरीता

[वाहतूक गणना मे. ९४ व डिसे. १९९४]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण लांबी [कि.मी.]	जवळपासचे शहर/वड	पृष्ठ भागाचा प्रकार	रस्त्याची रुंदी [मीटर]	जलद गती वाहने					मंद गती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहनभार [मे. टनामध्ये]
					कार जीप्टु व व्हेन तीन चाकी	बस गाड्या	माल मोटारी [ट्रॅक्स] ट्रॅक्टर्स ट्रेलर इ.	मोटर सायकली व स्कूटर्स	स्कूण ६ ते ९	जनाव- राकुडून ओढणी जाणारी	सायकली इतर [रिक्शा]	स्कूण ११ ते १३		
१	३	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
राष्ट्रीय महामार्ग [वाहतूक गणना - १७.५.९४ ते २३.५.९४]														
१] धुळे - सक्काबाद नागपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६														
१.	५८/३००	खापरी	डांबरी	७.००	१०७४	२८५	२७५१	४०२	४५१२	६४	२०३	२८४	५५१	३३३८७
२.	१९/३१०	गोंडवैरी	डांबरी	७.००	९४९	२९५	२१७५	५८३	४००२	१८	३१३	४७	३७८	२७७०७
३.	५४०/०	कापती/मोडगाव	डांबरी	७.००	११६५	२५२	२९३२	९६९	५३१८	४	२	५	११	३३४०९
२] बनारस - नागपूर - हैदराबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७														
४.	१९/०	डोंगरगाव	डांबरी	७.००	१९३७	५२०	२४२६	१५२५	६४०८	१२	५६६	२८	६०६	३३४११
५.	६५२/०	मानेगाव टेक	डांबरी	७.००	२४५	९८	८८२	८६	१३११	२१	-	३१	५२	१०८६८
६.	७१०/०	कन्हान चौकी	डांबरी	७.००	३४४४	२९६	२९३६	३८१९	१०४९५	२८	-	९१	११९	३९७३२
राज्यमहामार्ग [वाहतूक गणना - १९.१२.९४ ते २८.१२.९४]														
१] नागपूर-सावनेर रोड क्रमांक- ९														
७.	५/०	मानकापूर	डांबरी	७.००	४४७७	५८७	२३१८	७२२६	१४६०८	३२६	६०१७	४८९	६२०२	३३९२६
८.	१०/४००	कोराडी पाँवर स्टेशन	डांबरी	५.५०	३८२०	६७३	३३९६	३२०८	११७९७	-	१६६३	-	१६६३	४२२८३
९.	१६/८००	दहेगाव	डांबरी	५.५०	२६२७	३७३	२९९०	२५५२	८५४२	१७८	१६६५	-	१४४३	३३२१०
१०.	२५/३००	पाटणगाव	डांबरी	५.५०	४३६३	२२८	२६७५	६७९१	१४०५७	१३७७	११६९	-	२५४६	३३५७६
११.	३६/००	सावनेर	डांबरी	५.५०	१८०५	२०८	१८५२	१६३६	५५०८	२७०	१७१८	-	१९८८	२३४२५

= :: तालिका क्रमांक- ९. ५ [मूढे चालू] :: =

- १९१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
			२] जलालखेडा - मोवाड रोड क्रमांक. २४५											
१२.	११/८००	मोवाड	डांबरी	३. ७५	४६५	७१	३५०	४०४	१२२०	३५१	४५६	-	८०७	५००२
			३] चारंजा - भारसिंगी-जलालखेडा-मोवाड रोड क्र. ३४५											
१३.	३/००	जामगाव साटा	डांबरी	३. ७५	३५१	४९	३१३	२३७	९५०	३७९	४०३	-	७८२	४२२७
			४] सावरगाव - नरखेड रोड क्र. २४६											
१४.	०/४००	सावरगाव	डांबरी	३. ७५	२७१	३८	१५०	१६४	६२३	१६६	३९४	-	५६०	२२९५
			५] नरखेड - मोवाड रोड क्र. २४६											
१५.	८/२००	नरखेड	डांबरी	३. ७५	४६८	७१	२७२	४११	१२२२	३६८	४६२	-	८३०	४३५२
			६] खरांगणा - ओंढाळी - काटोल - सावरगाव - विंगोली रोड क्र. २४७											
१६.	३५/८००	ओंढाळी	डांबरी	५. ५०	१७६	३९	१३०	१३४	४७९	१३२	४०८	३७	५७७	२००८
१७.	६९/६००	सावरगाव	डांबरी	५. ५०	४१८	६०	४३०	१५०	१०५८	१८०	५७२	-	७५२	५०२१
१८.	५४/८००	काटोल नागा	डांबरी	३. ७५	८८९	२९१	८०२	७०६	२६२५	२३२	११३०	११५	१४७७	१०७१७
			७] नागपूर-काटोल-जलालखेडा- वरुड जिल्हा सिमेंट रोड क्र. २४८											
१९.	४/३००	गिटीखदान- बोरगाव	डांबरी	७.००	४२४५	६०९	२१२७	६४६१	१३५१२	४८२	५७८०	६२६	६८८८	३२६४०
२०.	१९/८००	कळमेरुवर	डांबरी	३. ७५	८८८	२६५	१३०८	१४४७	३९०८	१०६	१५२१	८७	१७१४	१५९७२
२१.	५४/००	ओंढाळी साटा	डांबरी	३. ७५	८५३	१९५	१०१६	७४२	२८०६	२०९	९०१	-	१११०	१४१३४
२२.	५९/६००	काटोल रेल्वे चौकी	डांबरी	३. ७५	९४५	१४४	८३१	६२०	२५४०	२०२	४५८	-	६६०	११३२९
२३.	८१/००	जलालखेडा	डांबरी	३. ७५	१०९२	१३६	१२३२	६१३	३०७३	६८५	५३०	-	१२१५	१४४२५

कुमः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>८] घुबडमेट - अमला - सावनेर - खाजा - गारगिवनी - रामटेक - तुमसर रोड क्र. २४९</u>														
२५.	०/४००	सावनेर	डांबरी	३. ७५	४७२	५५	५४६	४०२	११७५	९१८	८४२	-	१७६०	७११२
२५.	६/२००	तेलकामटी	डांबरी	५. ५०	५२७	२७	२५५	५६२	११४१	२९२	८७८	-	११७०	४११८
२६.	१९/२००	घुबडमेट	डांबरी	५. ५०	१९८	२२	२२९	२१५	६६४	१७४	१९९	-	३७३	२७४३
<u>९] खाजा - गारगिवनी रोड क्र. २४९</u>														
२७.	०/० ते २२/२००	खाजा वन नाका	डांबरी	५. ५०	३४१	४८	४३४	३५०	११७३	२८२	२१८	-	५००	५१९१
२८.	२११/२००	गारगिवनी जोडी	डांबरी	५. ५०	३३४	३१	४०८	३५३	११२६	३४१	२४८	-	५८९	४६८३
<u>१०] आमडी - गारगिवनी रोड क्र. २४९</u>														
२९.	००/४००	आमडी काटा	डांबरी	५. ५०	२८२	३७	३४७	२६८	९३४	२००	१८२	-	३८२	४२५७
३०.	९/०००	वेच वन नाका	डांबरी	५. ५०	२९७	४०	३६७	२६०	९६४	१८८	१७१	-	३५९	४४०९
<u>११] तुमसर - रामटेक - तुमसर रोड क्र. २४९</u>														
३१.	२८/३००	मंगळवारो नाका	डांबरी	५. ५०	२०८१	२५५	९२१	२२७६	५५३३	३११	३०८२	१००	३४९३	१५०३७
<u>१२] जिल्हा सिमेंटासन केळवद-सावनेर-मोहना-डोर्ली-बाजारगाव-दाभा रोड क्र. २५०</u>														
३२.	०/०	सावनेर	डांबरी	३. ७५	११३३	१०	८३४	१४१७	३३९४	७७०	३५६	-	११२६	१०६२८
३३.	४५/४००	केळवद	डांबरी	५. ५०	२४१०	८७	२२२३	१६७१	६३२१	१६००	११७४	-	२७७४	२५२५५
३४.	११/६००	ऐरगावा- जवळ	डांबरी खंडीचे	३. ७५	३७	३	२५	४२	१०७	३५	७३	-	१०८	३७२
<u>१३] धवनी - हिवरा सालई रोड - क्र. २५१</u>														
३५.	१८/८००	धवनी काटा	डांबरी	३. ७५	१५७	४	४३८	१३८	७३७	१०९	८३४	-	९४३	४४५४

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१४] रामटेक - खात - भंडारा रोड क्र. २५२														
३६.	१२/००	घोटो टोक	डांबरी	३.७५	६२७	२८	९९८	८१९	२४७२	२९४	५०७	-	८०१	१२०५१
३७.	२४/२००	कोदामेंढी	डांबरी	३.७५	७३१	२१	१०६७	९७२	२७९१	६०५	३००	-	९०५	१०९४५
१५] रामटेक - मौदा रोड क्र. २५३														
३८.	०/० ते २१/६००	तारसा ऋटा	डांबरी	३.७०	९४२	२४	१०००	८४२	२८०८	८७३	११४१	३२	२०४६	१३६५६
३९.	२१/६०० ते ३०/००	मौदा जंक्शन	डांबरी	५.५०	१०१८	२६	११७२	१०८५	३३०१	१६	२२८५	४	२३०५	१३१७४
१६] माचगाव - कुही - मांडळ - आंधोरा रोड क्र. २५४														
४०.	१०/०	तहसिल कार्यालय, कुही	डांबरी	३.७०	२०७	४५	५२६	१८०	१०२८	२७३	३०५	-	५७८	६१९०
४१.	०/००	माचगाव कुही ऋटा	डांबरी	३.७०	२२४	४१	८१३	३८०	१५२८	-	४१५	-	४१५	७६०५
४२.	२१/०	कुही	डांबरी	३.७५	७७५	४२	५११	३९७	१७२५	४४९	८६३	-	१३१२	७११५
४३.	३३/५००	मांडळ	डांबरी	३.७५	४९७	४१	२७६	३४३	११५७	४२५	५५०	-	९७५	४१४३
४४.	३८/२००	पंचखेडी	डांबरी	३.७५	२९३	२६	२९५	२०५	८१९	३०५	२६८	-	५७३	३३९७
४५.	४६/५००	वेलतूर	डांबरी	३.७५	१६०	२६	२७०	१५०	६०६	३२५	२१६	-	५४१	३०३९
१७] नागूर - हिंगणा - हिंगणी रोड क्र. २५५														
४६.	१५/६००	घोंहणाव	डांबरी	३.७०	६२२	७९	३३८	८९३	२००२	१३४५	१२३२	४९	२६२६	६५४४
१८] उमरेड - गिरड रोड क्र. २५६														
४७.	०/०	उमरेड	डांबरी	३.७०	१०८	११०	३६६	४६६	११५०	२८२	१७३८	६९	२०८९	५२७६

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>१९] आमतूर - गावमूर - गंगामूर रोड क्र. २६१</u>														
४८.	०/०	गावमूर	खडीचे	३. ७५	८१	७	५६	१२२	२६६	३२१	१०५०	-	१३७१	१०८७
<u>२०] मांगरूर - भिसो रोड क्र. २६१</u>														
४९.	०/०	मांगरूर	डांबरी व खडीचे	३. ७५	१३१	२०	१५२	२०५	५१५	२८३	५०४	-	७८७	२२११
<u>२१] कुडी - सिल्ली - आमतूर रोड क्र. २६१</u>														
५०.	०/२००	कुडी	डांबरी व खडीचे	३. ७०	३६२	५	२६४	१९४	८२५	५२६	९३२	-	१५२८	३५११
५१.	१०/००	आमतूर नाका	डांबरी व खडीचे	३. ७०	१७०	५	२८६	२७३	७३४	३००	१००७	-	१३०७	३१७९
<u>२२] कुडी - भुगाव - वडोदा रोड क्र. २६१</u>														
५२.	०/१००	—	डांबरी	३. ७०	३४५	२	५००	२१४	१०६१	४११	५०८	-	९१९	५०७७
५३.	५/००	अंदाडी नाका	डांबरी	३. ७०	३३५	२	३४४	२२९	९१०	२२६	५१९	-	७४५	४००६
५४.	१४/२००	वडोदा	डांबरी	३. ७०	३४६	८	५१२	२४४	१११०	३२१	४३६	-	७५७	५२२०
५५.	८/४००	भुगाव	डांबरी	३. ७०	३३०	१	५०८	२२७	१०६६	२२०	३५५	-	६४५	५२०१
<u>२३] कामठी - अजनी - गुमथाळा रोड क्र. २६१</u>														
५६.	०/२००	—	डांबरी	३. ७०	६६२	-	८२०	५२२	२०७४	४५४	६६१	-	१११५	७९७२
<u>२४] कुडीवगेरी उमरड रोड क्र. २६२</u>														
५७.	२३/४००	मरथोडा	डांबरी	३. ७५	६०९	२५	४२०	३४२	१३२६	४७४	८०३	-	१२७७	५६७४
<u>२५] भिवामूर जावळी नदी रोड</u>														
५८.	०/२००	भिवामूर	खडीचे	३. ७५	१९४	७	१०१	१२४	४२६	२४४	१३६९	१५	१६२८	१६३९

त.ता प्र.सं. २.५ [मुढे पालू]

- १२५ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२६] नांद-बेसुर रोड प्र. २६३														
५९.	०/२००	पाजिरापार	डांबरी	३.७५	१२०	६	१४३	१६१	४३०	३६५	४५२	४२२	१२४६	१२७७
प्रमुख जिल्हा मार्ग														
१] जावगांव-थडीमवना अंबाडी रोड प्र. १														
६०	०/०	—	डांबरी व खडीया	३.७०	१६७	२४	२२२	१८६	५२२	४२४	४११	—	२०५	२६४२
२] जाटोल-तुर्ता थानेगांव रोड प्र. ४														
६१.	०/०	—	डांबरी	३.७०	१८२	२६	१२२	१२५	६०२	२८७	८३०	—	१८१७	३०१७
३] नारासिंगा-भारसिंगा-तिनखेडा-नरखेड रोड प्र. ५														
६२.	०/२०	वैद्य दार स्ट्रीट	खडीया	३.७०	१०३	१८	११९	७१	३११	६७६	३२४	—	१०००	१८०६
४] नरखेड-घुबडमेठ रोड प्र. ६														
६३.	२०/००	घुबडमेठ	डांबरी व खडीया	३.७०	१६२	६	१८४	१६०	५१२	१४१	१६२	—	३०३	२०२५
५] तावरगांव-भगनागोमुख रोड प्र. ७														
६४.	०/२००	तावरगांव वस स्ट्रीट	डांबरी व खडीया	३.७०	१२२	८	१२८	१२२	३८०	८५४	५१८	—	१३७२	२४५७
६] भेट पांजराकचारी-तावंगा रोड प्र. ८ व ९														
६५.	०/०	भेट पांजरा वस स्ट्रीट	डांबरी व खडीया	३.७०	१२३	१२	१४४	१०७	३८६	८५४	५१८	—	१३७२	२४५७
७] गोंडाळी-जातोद घोडी वाडा रोड प्र. ८ व ९														
६६.	०/००	—	डांबरी व खडीया	३.७०	१७७	१०	१४१	१०७	४३५	८४६	५१४	—	१३६०	२३७७

मुढे पालू...

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८] बाजारगांव - भडेगांव रोड क्र. १०														
६७.	०/०२०	-	खडोवा	३.७०	१०३	-	८१	७७	३६१	१४२	२८२	-	४३१	१०१८
९] मोहवा-नांदगोमुख रोड क्र. ११														
६८.	०/०	मोहवा	खडोवा	३.७०	४२६	६	४०३	३७३	१२०८	५०८	५५८	-	१०६६	४८१४
१०] सावनेर-धामेवाडा क्लेवर रोड क्र. १२														
६९.	१/०	क्लेवर	नागा डावरी	३.७०	१६६	२१	१७५४	१७२१	५२४८	५६२	१८८५	३१	२४७८	१२६३५
११] क्लेवर गोंडवैरी रोड क्र. १२														
७०.	०/२०	-	डावरी	३.७०	४८२	५३	७२२	७१०	२०४४	७०	११८४	३०	१२८४	२१७१
१२] मोहवा-डवार्ण क्लेवर रोड क्र. ११														
७१.	२/०	क्लेवर	खडोवा व जवळ डावरी	३.७०	६१	१३	१५३	१८०	४०७	३५४	२३०	--	५८४	१७२२
१३] मोहवा-धामेवाडा रोड क्र. १३														
७२.	८/५०	-	डावरी	३.७०	३२	६	६३	७५	१८३	१६७	२६३	--	४३०	७८०
१४] धामेवाडा गटणसांगी रोड क्र. १३														
७३.	०/३	-	खडोवा	३.७०	२२०	१२	१३५	२८५	६५२	१२०	१६७	--	३५७	१८५५
१५] दहेगांव नमडी रोड क्र. १५														
७४.	७/००	-	डावरी	३.७०	६२६	४०	८१४	४७२	२०२२	६८	११२६	--	१२६४	८५८३
१६] धामा गटणसांगी रोड क्र. १५														
७५.	१/४	रेल्वे जवळ	डावरी	३.७०	१३४	३२	१७२	१७६	५१४	२०	२७४	--	३६४	२०४६
१७] नमडी दहेगांव रोड														
७६.	०/४७०	रेल्वे जवळ	डावरी	३.७०	७२७	५२	१३३५	१८७०	४०५४	१६२	२६३७	११७	२२४६	१३१७७

मुळे मालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
		१८] केळवद पाठखोरा - कुतगिर रोड क्र. १६													
७७.	०/२००	केळवद	डांडरी	३.७०	२०७	२	१५०	२३०	५८२	३११	३८६	—	६२७	२४६४	
		१९] खासा वडेगाव नागलवाडा रोड क्र. १७													
७८.	०/६०	—	डांडरी	३.७०	१७२	१६	२३८	१२१	५५७	२१२	२२६	—	४४५	२५७०	
		२०] मारसिवनी खारखेडा रोड क्र. १८													
७९.	०/१०	—	खडोया व डांडरी	३.७०	२८	४	३४	३२	१०५	१०२	१८२	—	२२१	४६०	
		२१] मारसिवनी - गोलामासा रोड क्र. १८													
८०.	१२/५०	खारगाव	खडोया	३.७०	२०७	१२	३५६	२२७	८०२	३८२	४२७	—	८८६	३८८४	
		२२] महालगाव मामली रोड क्र. १९													
८१.	०/१०	—	खडोया	३.७०	१७०	—	१२७	१२४	४२१	१६८	३०८	—	४७६	२०१२	
		२३] दोली सावली मळसोळी रोड क्र. १९													
८२.	१/०	—	सावली खडोया व खेड्याजवळ	३.७५	३७६	३	४६२	४१५	१२६३	३५६	३२७	—	७५३	४७८५	
		२४] मामली मळसोळी रोड क्र. २१													
८३.	०/६००	मुलाजवळ	डांडरी	३.७०	२०१०	८	१७२९	२७८६	६५३३	१३०	५१८३	३२०	५६३३	१७७४४	
		२५] रावडे - मुसेवाडी रोड क्र. २२													
८४.	०/०	—	डांडरी	३.७५	१६३	११	२०६	२७४	६५४	११७	२०६	१३	१०३६	२३८२	
		२६] मुसेवाडा - खेडरा मुसेवाडी परवाडी रोड क्र. २२													
५.	०/०	—	खडोया व डांडरी	३.७०	५७	२	५८	६८	१२२	५५	१२७	—	१८२	८३०	

त.ता. सं. २.५ [मुद्दे पालू]

- १२८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८६.	१४/६२	दिवरा बाजार	बडोवा दिवरा	३.७०	३७	१०	२१	८८	१६४	४८	६३५	—	६८३	५५०
		२७] दिरली तारतारोड निमखेडा रोड क्र. २३												
८७.	४/५०	—	डांदरी	३.७०	३५३	११	३७३	६७५	१४१२	३५९	१६१४	—	१९७३	४२०४
		२८] जन्डान तारसा रोड क्र. २३												
८८.	१/०	—	डांदरी	३.७०	१३३३	१०.	२१२४	१२७१	४७३८	२७७	४१५४	५	४४३६	२०१८१
		२९] वेलतूर दिखली रोड क्र. २४												
८९.	०/०	वेलतूर	बडोवा	३.७०	३३	६	१२२	३६	१९७	४७५	२४३	६८५	१४०३	६५६४
		३०] उमरेड तैना रोड क्र. २५												
९०.	०/२०	उमरेडकाटा	बडोवा व डांदरी	३.७०	४३	६	११०	६५	२२४	६२१	२७२	४३१	१३२४	१६७३
		३१] कुहो-सालना राजोरा रोड क्र. २६												
९१.	०/०	कुहो	बडोवा	३.७०	२६३	५	२२६	१६०	६५४	३४१	१९०	—	५३१	२४५५
		३२] कुहो-सालना राजोरा रोड क्र. २६												
९२.	१/८००	सालना	बडोवा	३.७०	८५	६	१०९	९६	२९६	१०५	२९०	—	३२५	८६९
		३३] मांडळ-अडम लोकारा रोड क्र. २५												
९३.	०/२००	मांडळ	बडोवा	३.७५	१०	७	७५	४४	१३६	१४१	२१८	—	३५९	८५९
		३४] उदाता वामण. रोड क्र. २७												
९४.	०/२०	उदाता	बडोवा	३.७०	२८	२	११८	६२	२१०	६३३	३२६	५२५	१४८४	१०९८
९५.	०/१०	वामण.	बडोवा	३.७०	४२	२	११७	७५	२३६	६०	३२२	५८७	१५८९	१७३५

मुद्दे पालू...

तस्ता क्रमांक १.५ [मुठे चालू]

- १२२ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३५] भिवानूर पुल्लर मखेडा रोड क्र. २८														
२६]	०/०	भिवानूर खडाया	३.७०	७७	१०	७५	११६	२७८	११५	१२८२	३७	१४३४	१०३५	
२७.	०/०	जोगांव खडाया	३.७०	३२५	१४	१५६	१०४	३२२	१७४	३५२	—	५३३	१८८२	
३६] जोगांव देला सिर्ती रोड क्र. २९														
२८.	२६/१००	सिर्ती खडाया	३.७०	१३५	१२	१६७	२४१	५५५	४३८	७४०	—	११७८	२३६८	
२९.	५/६०	बेला डांदरी	३.७०	४२	१२	१५१	५६	२६८	३८३	२३७	५२४	११४४	१८१८	
३७] देला ठाण्या रोड क्र. ३०														
१००.	८/२९	दाणा खडाया	३.७०	३८	४	१३५	५४	२३१	४४७	३४१	४६०	१२४८	१५६७	
३८] देला जालोबा धारा रोड क्र. ३२														
१०१.	८/००	— डांदरी	३.७०	१५०	३२	१४२	२०२	५४०	५८	४५३	४८	५५२	२१३६	
३९] देला जालोबा धारा ब्याट रोड क्र. ३३														
१०२.	२०/३०	ग्रा.जा. डांदरी	३.७०	१५४	३२	११४	१३२	४३२	७२	३५८	६४	५०१	१७८६	
डा. ब्याट														
उत्तर विस्था मार्ग														
१] देला जोगा अंबाडा मोरखरी रोड क्र. ६														
१०३.	०/४००	देला खडाया	३.७५	१०३	—	८१	७७	२६१	१४२	२८२	—	४३१	१०१२	
२] मोरखरी ते अंबाडा रोड क्र. ३१														
१०४.	०/२००	मोरखरी डांदरी व खडाया	३.७०	१६६	—	२८२	३३६	८२१	४४	५२४	२१	६५२	३७१७	

मुठे चालू....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>३] विडीमेड डुडनेवर रोड</u>														
१०५.	२/००	—	खडीया व डावरी	३.७०	६१८	८	७२५	५२४	१८७५	१५९८	१११७	—	२७१५	८१५७
<u>४] नारा बोवारा लोणारा हावरगेडा रोड</u>														
१०६.	१/००	—	खडीया	३.७०	२९१	११	२५६	३६२	२२०	५२	६६२	—	७१४	२९२४
<u>५] त्रिवामूर खडीया रोड</u>														
१०७.	०/२०	—	त्रिवामूर खडीया	३.७०	३७	—	१४०	४७	२२४	७१७	३२५	५४२	१२८४	१६५८
<u>६] आमर. उवा चोंपा रोड</u>														
१०८.	१०/४०	—	चोंपा खडीया	३.७०	४३	१०	१२१	४८	२२२	७८४	३६३	५२२	१६६९	१६४२
<u>७] जुही खडीया रोड</u>														
१०९.	०/२०	—	जुही खडीया	३.७०	२७	८	१६६	४४	२४५	३२८	३८७	४०८	११२३	१०२९
<u>८] जुही भाखे बोवारा रोड</u>														
११०.	०/१०	—	जुही खडीया	३.७०	३९	५	१३४	३३	२१०	३६५	३३९	५१६	११२०	१५२०
<u>९] वांढळ जिना शिदना विवांग कुजवारी रोड</u>														
१११.	०/८०	—	जुही खडीया जिनारी रोड	३.७०	३६	८	१२६	४२	२१२	३८१	२४०	४०८	१०२९	१५१५
<u>१०] मयखेडा फेड रोड</u>														
११२.	०/४०	—	जुही खडीया जिनारी रोड	३.७०	३९	६	१३०	६४	२३९	४३२	३२२	५२८	१२८२	१६९०
<u>११] वडगा डोंगरगेडा नोणभाव रोड</u>														
११३.	३/००	—	डोंगर-खडीया मेडा.	३.७०	४०	६	१२९	४२	२१७	५१३	३१५	५०८	१३३६	१६५१

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२] बोरगांव क्लांडु जोड रस्ता														
११४.	०/२०	नागपुर खडीवा वडनूर रोड	३.७०	४३	६	१२६	४४	११२	४२६	१२३	४१४	१०३६	१५६१	
१३] जळपना खडना तितुर आकोली रोड														
११५.	०/१५	जळपना खडोवा व डावरी	३.७०	२३	८	१२७	४६	२०४	५०७	३५६	३८८	१२५१	१६००	
१४] उटी मार धोडा रोड														
११६.	७/५०	मर खडोवा/ धोडा डावरी	३.७०	४८	६	२२२	११६	३२२	५६३	३१४	५४७	१४२४	२५८६	
१५] गोम खडोवा - सबकुंड रोड														
११७.	०/०	--- खडोवा	३.७०	४२	१५	१३	३४	१११	२४३	१४२	-	३२२	१०८८	
१६] मेनोहाळाखध. वरडारोड														
११८.	०/०	--- खडोवा	३.७०	१४२	३८	११०	१३२	४२२	४७०	२४२	-	७१२	१२१३	
१७] गोंडखेरा - वळपी बोरगांव रोड														
११९.	१३/६०	--- खडोवा	३.७०	३२	१०	३३	२४	१७६	१२६	१२७	-	२५३	५६०	
१८] सावनेर खानगाव खेरा धालगाव रोड														
१२०.	०/४०	--- डावरी	३.७०	५२	६	४६	७४	१८५	१६८	१७५	-	३४३	६८६	
१९] मन्तर मोहाळा रोड														
१२१.	०/०	मन्तर खडोवा	३.७०	२८	६	८२	२७	२२०	१२	४६१	-	४८०	८७७	
२०] राष्ट्रीय मार्ग-६ ला मिळगारा व ता जुमेवाडी धेलदा रोड														
१२२.	०/०२	वडोवा खडोवा	३.७०	२७	२	४४	४२	१२२	३२	-	-	३२	५२४	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२१] विवरा मुसदा टांगळा रोड														
१२३.	०/०३	मुसदा	खडीचा	३.७०	५	६	२०	२५	५६	१४	—	—	१४	२८९
२२] वायगांव वाघेर रोड														
१२४.	०/०	वाघेर	खडीचा	३.७०	१२४	२	८८	९४	३०८	१३२	३२१	—	४६०	१०२०
२३] जोडाबेढी धानला-चिचोली-दोरगांव रोड														
१२५.	२०/४५	—	खडीचा	३.७०	१६६	१२	२२५	६७१	१०७४	३०५	११३६	—	१४४१	२७८५
२४] घोडा लमगा-निमबेडा रोड														
१२६.	२/५०	लमगा	खडीचा	३.७०	२२४	—	१३६	६७२	१०७२	४५१	१८६५	—	२३१६	२३०३
२५] ज्वान वाघेर रोड														
१२७.	०/०	ज्वान	खडीचा	३.७०	११३	—	१६७	३८२	६६२	१२२	१७४८	—	१९४७	२१३२
२६] खरवी मोवारा रोड														
१२८.	०/०	खरवी	खडीचा	३.७०	८४	६	३८	१७७	३०५	१२७	१२८२	—	१४०२	६६२
२७] टेगाडी अजना रोड														
१२९.]	४/००	दोरडा	खडीचा	३.७०	११	—	१९	२५	५५	५४	१८२	—	२३६	९८
२८] देसूर विवरा रोड														
१३०.	७/००	—	खडीचा/ डिवरा	३.७०	३४	४	१२४	३८	२००	३१०	३२८	५४२	११८७	१५७६
उतर भाग रस्ते														
१] रोजा उतरा भाग रोड														
१३१	१/८०	—	खडीचा	३.७०	१६३	६	२१७	१६३	५४२	६९४	४४७	—	११४१	२६५१

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२] राष्ट्रीय सड़ामार्ग, ७ ते बूट: बोरो रेल्वे स्टेशन रोड														
१३२.	०/०	—	डांबरी	३.७०	१४०	४	१५३	२००	११२७	१६८	११२	—	२८०	१३२६
३] बीना जोड रस्ता														
१३३.	१/००	—	डांबरी	३.७०	१४०	६	५११	२६३	२२०	६२	२६२	—	३३१	४५८८
४] तिरनूर आनरा लोकारा पंचखल मऊडा रोड														
१३४.	०/२०	आनरा	खडोवा	३.७०	४४	८	१२२	४७	२१८	५०८	३००	६०२	१४१०	१७४३
५] सावंगी-सैदेवर-पंचखल मऊडा रोडा														
१३५.	५/००	सैदेवर	डांबरी/	३.७०	५५	८	१२५	१०१	३५२	४०१	३३२	४६७	१२०७	१४७६
६] वारगांव विनामूर रोड														
१३६.	०/२०	वारगांव	डांबरी/	३.७०	१४	४	१०१	१२	१३८	३७८	१२६	५३८	१११२	१३२४
७] उमरेड-सेव रोड														
१३७.	३/४०	उमरेड	डांबरी/	३.७०	३७	—	१२२	६१	२२७	५४६	३४६	६५६	१५४८	१६२१
८] आनातोत अटम खेडा रोड														
१३८.	५/००	अटमखेडा	खडोवा	३.७०	३७	६	१३४	३२	२१६	४६८	२७२	५५०	१२२०	१६२३
९] रामटेक पाचूरवाही रोड [रावडे-तुमसर जोड रस्ता]														
१३९.	०/०	—	खडोवा	३.७०	१२	११	२३	५०	१०३	३०	३७६	—	४०६	३८५
१०] चिचमळा मांड रोड														
१४०.	३/०	चिचमळा	खडोवा	३.७०	११	५	१३	२१	५०	४	६२	—	६६	२०१

टीप : राष्ट्रीय सड़ामार्गाची माहिती ३१.१२.७९ मधील घेतलेल्या वाहन गणती अहवालावरून व राज्य, जिल्हा व उत्तर सड़ामार्गाची माहिती डिसेंबर, १९ ५४ मध्ये घेतलेल्या वाहन गणती अहवालावरून देण्यात आलेली आहे.

आधार : १] अधिकाऱ्यांच्या अहवाला, विभाग प्रमुख, नागपूर. २] सड़ामार्गाच्या अधिकाऱ्यांच्या अहवाला, नागपूर.

पोस्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संघ यांची आकडेवारी [वर्ष १९९४-९५ अखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तारघरांची संख्या	पत्र पेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	दूरध्वनी संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दूरदर्शन संचांची संख्या
				नियमित आस्था-पने वरील	नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त		
	१	२	३	४	५[अ]	६	७
					५[ब]		८
१.	३३८	१३४	१५३३	३९९	३१८	६३९७८	१७०१
							९११

- आधार :-
- १] प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर शहर विभाग, नागपूर.
 - २] प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर.
 - ३] मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तार घर, नागपूर.
 - ४] महा प्रबंधक, नागपूर दूरसंचाल विभाग, नागपूर.
 - ५] विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

= . : : तक्ता क्रमांक - १०.१ : : =

- २०५ -

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष १९९४-९५ वर्धाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[स्पष्ट - लाखात]

	याब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
	१	२	३	४
		७७५	१	१२
अ] संख्या				
प्राप्ती				
१] तुस्वातीची झिल्लक		१६७.२८	१६४.३३	७३१.३४
२] अनुदाने व वर्गणी		१७९.१०	७५५८.८३	२२८८.०७
३] चालु वर्धातील उत्पन्न		३८७.१८	५६२९.२६	१०८८७.८०
एकूण प्राप्ती		७३३.५६	१३४१२.४६	१३९०७.२१
ब] खर्च				
१] चालु वर्धातील खर्च		५३४.२८	१३३१७.९९	१३२३३.५६
२] अखेरची झिल्लक		१९९.२८	२४.४७	६७३.६५
एकूण खर्च		७३३.५६	१३४१२.४६	१३९०७.२१

टीप :- रकाना क्र. ४ मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ प्रत्येकी १ व १० नगर परिषदा यांचा समावेश आहे.

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, नागपूर.

गाममंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

क्र.	मंचायत समिती	गाममंचायती व गट गाम-मंचायतीची संख्या	उत्पन्न									
			सुखातीची शिल्लक	सहाय्यक अनुदाने शासकीय इतर	अंशदान	देणगी	कर	शुल्क	इतर	एकूण ५ ते ११	एकूण ४ + १२	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	सावनेर	७६	१७००	२१५	२८०२	११५	१०५	१००२	१७	१२८६	५५४२	७२४२
२.	पारशिवनी	५३	३१३५	४००	७२९	६११	७९	७८५४	-	८९९	१०५७२	१३७०७
३.	रामटेक	४५	३९७	३१६	५२९	३५	-	६००	८०	५०८	२०६८	२४६५
४.	मौदा	६३	८७०	५५५	२२४	२२५	१२७	९७७	३	१३३२	३४४३	४३१३
५.	कामठी	४८	३१७	२१३	४८७	१८४	३४०	११००	१	८६५	३१९०	३५०७
६.	कुही	६०	१०१८	२७५	५९०	११८	३०	६८६	-	१३४५	३०४४	४०६२
७.	भिवापूर	५६	२२०३	१४३	२८६	६	२५	२८१	१८४	८२३	१७४८	३९५१
८.	उमरेड	४८	२२१	१४६	४७१	-	-	५२८	-	१००३	२१४८	२३६९
९.	नागपूर [ग्रामीण]	६९	१५५३	५४४	१६४१	८७७	९५	२६८२	-	२२५१	८०९०	९६४३
१०.	हिंगणा	५४	१९५५	४४४	१४३७	२१४	३५	२४२९	-	१७८१	६३४०	८२९५
११.	काटोल	८३	१४०१	३६२	२१२७	९७	८	५४५	१	११८२	४३२२	५७२३
१२.	नरखेड	६९	१२४७	२२८	१२९३	६३	१९४	३२४	४१	१५८२	३७२५	४९७२
१३.	कळमेजूर	५१	७११	१७७	१२७६	७१	-	३२३	-	५४९	२३९६	३१०७
जिल्हा देरीज		७७५	१६७२८	४०१८	१३८९२	२६१६	१०३८	१९३३१	३२७	१५४०६	५६६२८	७३३५६

क्रमशा

= : : तक्ता क्रमांक - १०.२ [चालू] : : =

- २०७ -

अ. क्र. पंचायत समिती		खर्च									
१	२	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक आणि नैतिक वृद्धी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन मालकी व वसुली	महसुलीची व दख्खाल	इतर एकूण खर्च १४ ते २१	अखेरची शिल्लक २२
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
१.	सावनेर	७३३	१२२८	२२६७	८४७	२३	३८	२	१८	५१५६	२०८६
२.	पारशिवनी	३११६	११३४	६७३	५७३२	-	-	७६	-	१०७३१	२९७६
३.	रामटेक	७३८	६१४	१६९	४४०	१३	-	२	५४	२०३०	४३५
४.	मौदा	६८०	१२२८	५७८	७४०	५०	१२	३६	६	३३३०	९८३
५.	कामठी	६६४	१३४१	२४२	५२८	७२	२	-	५१	२९००	६०७
६.	कुडी	४४९	१२४८	२१२	६५५	४१	८	५	-	२६१८	१४४४
७.	भिवापुर	५७९	५१६	५८	४५७	६	१	-	-	१६१७	२३३४
८.	उमरेड	५७६	३२३	४८४	६२९	-	-	-	-	२०१५	३५४
९.	नागपुर [ग्रामीण]	२१७२	२३२६	८०६	११३५	२४०	९४	-	१०	६७८३	२८६०
१०.	हिंगणा	१३३०	२४१३	८९४	११९४	१८१	-	-	१४	६०२६	२२६९
११.	काटोल	१०९५	१७९७	२८१	६६२	१५४	६३	८१	२४	४१५७	१५६६
१२.	नरखेड	८५५	१६४७	४४३	५७८	३९	५५	-	१४	३६३१	१३४१
१३.	कळमेश्वर	३९५	१२८५	१४४	५४६	३९	१०	७	८	२४३४	६७३
जिल्हा बेरीज		१३३८२	१७१००	७२५४	१४१४३	८५८	२८३	२०९	१९९	५३४२८	१९९२८

आधार :- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, [ग्रामपंचायत] जिल्हा परिषद, नागपुर.

जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर [रुपये - हजाराने]

अ. क्र.	लेखाशिर्ष	प्रत्यक्ष १९९३-९४	सुधारित १९९४-९५	अंदाज १९९५-९६
१	२	३	४	५
जमा				
१] स्वनिर्मित उत्पन्न				
	अ] स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	१५११६	८७६५	१४८८६
	ब] शिक्षण	१६१६२	६५	५०
	क] कृषि	४४४	७०	८०
	ड] इमारत व दळणवळण	२६२०	१८१५	१८२५
	इ] इतर	१९७६	२६५	२७०
	एकूण	३६३१८	११६८०	१७८११
२] शासकीय अनुदाने				
	अ] सव्हेतुक अनुदान	४४०५५८	४२५४७२	४५२२१६
	ब] आस्थापना अनुदान	१००२५७	१००८१७	९४६४८
	क] योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	१०२२०९	१२६७४५	१६९४१६
	ड] इतर	२६६८२	३७८४२	३४२१२
	एकूण शासकीय अनुदाने	६६९७०६	७६०८८३	७५७४२२
	[-] परतावे	[-] ३००	[-] ५०००	[-] २०००
		६६९४०६	७५५८८३	७४८४२२
३] कर्जे				
	अ] कर्जे व अग्रिम	[-] २०७३१	-	-
	ब] ठेवी व अग्रिम	१६७२३२	११७२५०	१२२१००
	क] वित्त प्रेषण	४०७२९०	४४००००	४६००००
	ड] इतर	-	-	-
	एकूण	५५४४९८	५५७२५०	५८२१००
४] आरंभिकी शिल्लक				
		१३१६७	१६४३३	२४४७
	एकंदर एकूण [जमा]	१२७३३८९	१३४१२४६	१३६४८५७

क्रममा :

१	२	३	४	५
२.	खर्च			
	अ] सामान्य प्रशासन	८४२६०	९५००६	९२०६०
	ब] शिक्षण	३७१५०९	३९९४७६	३९१९७१
	क] वैद्यकीय	३४१६	४००२	३४०४
	ड] मनुसंवर्धन	७५६९	८१०८	८३६८
	इ] इमारती व दळणवळण	३९४४८	६७७५१	५१६००
	ऊ] समाज कल्याण	१५७७१	१८३९९	१९८०२
	ग] सिंचन	५६४०५	५३४४९	७८४५८
	ह] कृषि	८०५	६००	१४००
	न] इतर	११५७८१	१२७७५८	१२८२२२
	एकूण [अ ते न]	६९४९६४	७७४५४९	७७५२८५
	कर्जे			
	अ] कर्जे व अग्रीम	-	-	-
	ब] ठेवी व अग्रीम	१५३५५६	११७२५०	१२९१००
	क] वित्त प्रेषण	४०८४३६	४४००००	४६००००
	ड] इतर	-	-	-
	एकूण	५६१९९२	५५७२५०	५८९१००
	अखेरची शिल्लक	१६४३३	९४४७	४७२
	एकंदर एकूण	१२७३३८९	१३४१२४६	१३६४८५७
	[खर्च + अखेरची शिल्लक]			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा मरिचद, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - १०.४ : : =

- २१० -

महानगरपालिका, नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	महानगरपालिका/ नगरपालिकेचे नांव	उत्पन्न									
		सुखातीची शिल्लक	अनुदाने व शासकीय इतर	वर्गणी इतर	जकात	नगरपालिकाचे दर व कर घरे व जमीन यावरील कर	इतर कर	एकूण	नगरपालिकेच्या मालमत्तपासून मिळालेले महसूल	इतर	एकूण [३-४-५ + ९+१० + ११]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	सर्व नगरपरिषदांची जिल्हा बेरीज	७३१३४	२२५१९४	३६१३	५९४४४४	२१४२२७	११९८३१	९२८५०७	२४७४९	१३५५२४	१३९०७२१
१.	महानगरपालिका, नागपूर	५९०५६	१५१८५१	-	५६१४७७	१९६७५६	११५७५५	८७३९८८	१७९००	१०४८२२	१२०७६१७
२.	नगरपालिका, सावनेर	३५८४	५२०७	-	३३१५	१७८९	१३०२	६४०६	५३४	६०३०	२१७६१
३.	--- " ---, खापा	१५२२	६६१४	-	१३२०	२३३	२९	१५८२	२१२	३५६३	१३४९३
४.	--- " ---, रामटेक	६३५	५३७४	-	२६३४	४३०	७	३०७१	३१२	२५०६	११८९८
५.	--- " ---, कामठी	३१४७	१२५१०	-	१०३४८	२८५२	९९३	१४१९३	१९४३	३६१	३२१५४
६.	छावणी परिषद, कामठी	६५४	८०००	३१९८	५३१	-	७३	६०४	३६८	११७७	१४००१
७.	नगरपालिका, उमरेड	२२३५	७२४७	१२	१२०७	७६०८	८३६	९६५१	१०१८	३४५८	२३६११
८.	--- " ---, काटोल	७३१	७९१६	३१०	७६१६	२०९६	१३२	९८४४	५२३	३८७७	२३२०१
९.	--- " ---, नरखेड	[-] ३०५	८८१६	९३	२१२०	८२६	२६	२९७२	७९२	७६३८	२०००६
१०.	--- " ---, मोवाड	८१	३२७०	-	३१३	१६६	१	४८०	१०२	२२७	४१६०
११.	--- " ---, कळमेधवर	६०९	५५१४	-	३१३२	११३८	६७१	४९४१	८५२	९५०	१२८६६
१२.	--- " ---, मोहपा	११९५	२८७५	-	४३१	३३८	६	७७५	१९३	९१५	५९५३

अ. क्र.	महानगरपालिकेचे/ नगरपालिकेचे नांव	खर्च								
		सामान्य प्रशासन	करवसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर	सकूण	अखेरची शिल्लक
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
	सर्व नगरपरिषदांची जिल्हा बेरीज	१२९७३६	३६९०६	६७४५८	४८२२७४	२३३२९८	१६३५९२	२१००९२	१३२३३५६	६७३६५
१.	महानगरपालिका, नागपूर	११८१०३	२६०८०	६२७५६	४४३८४३	२१५८६८	१२८२६९	१६९४५९	११६४३७८	४३२३९
२.	नगरपालिका, सावनेर	१०५९	१४२६	५०९	३१२९	१२६१	३७४०	४९७२	१६०९६	५६६५
३.	--- " ---, खापा	२७७	६८२	७५	१३४२	२७७३	१६१६	५११२	११८७७	१६१६
४.	--- " ---, रामटेक	६२५	९८१	२२३	२०९६	७३२	२५५५	३८०३	११०१५	८८३
५.	--- " ---, कामठी	४०८८	११५९	२२६२	८०३६	३८१५	७०२३	३५००	२९८८३	२२७१
६.	छावणी परिषद, कामठी	४६५	१०५	१७७	३५९१	९२९	६९३	१५५८	७५१८	६४८३
७.	नगरपालिका, उमरेड	९३७	९७७	५८४	५४९१	१६११	४२८६	७७०६	२१५९२	२०१९
८.	--- " ---, काटोल	१५६८	१८०५	२१८	७०२६	१९४७	५९११	३६६८	२२१४३	१०५८
९.	--- " ---, नरखेड	९६६	९९९	३०३	१६९७	२७१५	४००६	८८५२	१९३५८	४६८
१०.	--- " ---, मोवाड	५६०	४३४	७०	७७२	१०३	१८९७	१२८	३९५४	२०६
११.	--- " ---, कळमेश्वर	६९४	१९०९	२१५	४०३६	१२४३	२४०८	५३६	११०४१	१८२५
१२.	--- " ---, मोहपा	३९४	३५९	६६	१२१५	३०१	११८८	७९८	४३२१	१६३२

आधार :- १] महानगरपालिका, नागपूर.
२] नागपूर जिल्ह्यातील सर्व नगरपरिषदा.
३] फटक मंडळ, कामठी.

विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च १९९४-९५ वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर [रुपये - लाखात]

अ.क्र. विकास शिर्ष व उपशिर्ष जिल्हा हातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च
जिल्हा वार्षिक योजना स्टेटप्लान अनुशेष एकूण
[बिगर आदिवासी, आदी-
वासी व आदिवासी क्षेत्रा-
बाहेरील आदिवासी यो-
जना मिळून]

१	२	३	४	५	६
[एक]	कृषि व संलग्न सेवा				
१]	पीक संवर्धन	१०७.१७	-	-	१०७.१७
२]	फलोत्पादन	१८.५१	-	-	१८.५१
३]	मृद व जलसंधारण	१५०.३२	१.२३	०.२२	१५१.७७
४]	पशुसंवर्धन	१८.९६	-	-	१८.९६
५]	दुग्ध व्यवसाय विकास	२.३४	-	-	२.३४
६]	मत्स्यव्यवसाय	८.१८	-	-	८.१८
७]	वने	२९.०९	-	-	२९.०९
८]	पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-	-
९]	सहकार	४५.४८	-	-	४५.४८
	एकूण कृषि व संलग्न सेवा	३७९.९५	१.२३	०.२२	३८१.४०
[दोन]	ग्रामीण विकास				
१]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	८३.४८	-	-	८३.४८
२]	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-	-
३]	जवाहर रोजगार योजना	१८९.४९	-	-	१८९.४९
४]	रोजगार हमी योजना	३३९.९०	-	-	३३९.९०
५]	जमीन सुधारणा	२.३३	-	-	२.३३
६]	सामुहिक विकास	३३.५६	-	-	३३.५६
	एकूण ग्रामीण विकास	६४८.७६	-	-	६४८.७६
[तीन]	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण				
१]	लघु पाटबंधारे	९९५.८३	-	-	९९५.८३
२]	जलपूरदाय क्षेत्रविकास कार्यक्रम	-	-	-	-
३]	आयाकट विकास	२१.५०	-	-	२१.५०
४]	पुर नियंत्रण कामे	-	-	-	-
	एकूण पाटबंधारे व पुर नियंत्रण	१०१७.३३	-	-	१०१७.३३

१	२	३	४	५	६
[डार]	डुडुत डुकडस	१७४.४२	१०१९.०७	-	११९३.४९
[डडड]	उडुडु व डुडुडडड				
	१] डुडे व डुडुडु उडुडु	-	-	-	-
	२] डुरडुडु व लडु उडुडु	ॢ३.९३	-	-	ॢ३.९३
[सडड]	वलडुतुक व डुडुडुडुडु				
	१] डुडे व लडुडु डुडुडे	-	-	-	-
	२] अंतुडेडुडुडु डुडुडुडुडु	-	-	-	-
	३] रसुते डुडुडुडु	२६२.७७	४ॢ.७१	१२२.९९	४३४.३७
	सकुण वलडुतुक व डुडुडुडुडु	२६२.७७	४ॢ.६१	१२२.९९	४३४.३७
[सडड]	सडुडुडुडु अरुडुडुडु डुडु				
	१] डुडुडुडु	-	-	-	-
[अरु]	सडुडुडुडु डुडुडुडु डुडुडुडु डुडु				
	१] सडुडुडुडु डुडुडुडु	२०९.५७	-	-	२०९.५७
	२] डुरुडुडु व डुडुडु डुडुडुडु	२.७२	-	-	३२.७२
	३] डुडु व सडुडुडुडु	०.४०	-	-	०.४०
	४] तडुडुडु डुडुडुडु	९.००	-	२१.४२	३०.४२
	५] डुडुडुडु डुडुडुडु व अडुडुडु डुडुडु	-	-	-	-
	६] अरुडुडुडु डुडु	७ॢ.ॢ६	-	४ॢ.४७	१२७.३३
	७] डुडुडु डुडुडुडु व सडुडुडुडु	३२३.३१	४०.००	-	३६३.३१
	ॢ] डुडुडुडुडु	१२.९६	-	-	१२.९६
	९] डुडुडु डुडुडुडु	ॢ६.६५	-	-	ॢ६.६५
	१०] डुडुडुडु व डुडुडुडु	-	-	-	-
	११] डुडुडुडुडुडुडुडु डुडुडुडु	१३३.५१	-	-	१३३.५१
	१२] डुडुडुडु व डुडुडुडु डुडुडुडु	ॢ५.३५	-	०.६२	ॢ५.९७
	१३] सडुडुडुडुडुडु	११.१५	-	-	११.१५
	१४] डुडुडु	१ॢ.२२	-	-	१ॢ.२२
	सकुण सडुडुडुडुडु डुडुडुडु डुडु	९७१.७०	४०.००	७०.५१	१०ॢ२.२१
	डुडुडुडु सकुण	३५३ॢ.ॢ६	११०ॢ.९१	१९३.७२	४ॢ४१.४९

अरुडुडु :- डुडुडु डुडुडुडु अडुडुडुडु, डुडुडुडु.

योजनेखालील महत्वाचे भौतिक साधे [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशिर्ष	बाब	भौतिक साधे	
			परिमाण	एकूण
१	२	३	४	५
१.	कृषी कार्यक्रम	१] पीक संवर्धन		
		१] सधन कापूस विकास कार्यक्रम		
		[अ] तंतर झोन बियाणे वाटप	किंवल	१३५
		२] तेल बिया उत्पादनाचा कार्यक्रम		
		[अ] सुधारित संच	संख्या	३०
		३] कृडधान्य उत्पादन कार्यक्रम		
		[अ] प्रशिक्षणाधी	संख्या	६५२
		४] मागासवर्गीय अंगण नवबोधदाना	लाभार्थी	१८२
		द्वारिद्रय रेषेवर आणण्यासाठी	संख्या	
		विशेष सहाय्य योजना		
		[विशेष घटक योजना]		
		५] विशेष अन्नधान्य उत्पादन		
		कार्यक्रम [भात]		
		[अ] प्रमदामिले बिजोत्पादन	लाभार्थी	१६२
		कार्यक्रम		
		६] तुषार ठिबक सिंचन		
		[अ] संच वाटप	संख्या	४९
		२] फलोत्पादन		
		१] अल्प व सिमान्तिक शेतकऱ्यांना		
		फलोत्पादन विकासासाठी		
		भांडवली अनुदान		
		[अ] लाभार्थी	संख्या	११८
		[ब] क्षेत्र	हेक्टर	१०१
		२] बागायती रोपमळ्याचे		
		बळकटीकरण योजना		
		[अ] कलमे/रोपे	संख्या [लाखात]	८.६५
		३] गावठी बोरगावा व काजू		
		झाडांचे सुधारित जातीत		
		रुपांतर करणे		
		[अ] बोरगाडे	संख्या	१९२४८

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

३] मृदसंधारण

एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम

अ] जैविक बांध	हेक्टर	२०
ब] नाला बांध	संख्या	१०२
क] मजगी क्षेत्र	हेक्टर	१४९
ड] जलसंधारण कामे	संख्या	३२६८

४] पशुसंवर्धन

१] पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोपचार केंद्र बांधणे

अ] बांधकाम	संख्या	२
------------	--------	---

२] पशु प्रथमोपचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र/कृत्रीम रेतन केंद्राचा दर्जा वाढविणे

अ] दर्जावाढ	संख्या	२
-------------	--------	---

५] मत्स्य व्यवसाय

१] मत्स्य बीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना

अ] मत्स्यबीज	संख्या [लाखात]	८९.७०
--------------	-------------------	-------

२] अवरुध्द पाण्यातील मत्स्य संवर्धन

अ] संचयन	संख्या	१६६
ब] मत्स्योत्पादन	मे. टन.	३३१५

३] मत्स्यव्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य

अ] नायलॉन सूत	किलो	११६८
ब] नौका	संख्या	२३

४] मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा

अ] मत्स्योत्पादन	मे. टन.	८५
ब] प्रशिक्षणार्थी	संख्या	७६

६] वने

१] औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना

अ] सागवान ४ थे वर्ष	हेक्टर	९९८
ब] बांबू ४ थे वर्ष	हेक्टर	१६२

२] निकृष्ट वनाचे पुर्नजनीकरण

अ] रोपवन	हेक्टर	४००
----------	--------	-----

३] किरकोळ जंगल उत्पान्नाचा विकास

अ] चंदन व खैर लागवड	हेक्टर	३६
---------------------	--------	----

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

७] सहकार

	१] आदिवासी/अनुसूचित जाती/जमाती/ नवबौध्द यांचा सहकारी साखर कारखान्याचे सगळे खरेदीसाठी अर्थसहाय्य अ] सभासद संख्या १४२३
	२] पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना अ] सभासद संख्या ४९७२
२. ग्रामीण विकासा- करीता विशेष कार्यक्रम	१] एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न सेवा अ] लाभार्थी संख्या ४५८५
	२] जवाहर रोजगार योजना अ] मनुष्य दिन लाखात २४.७९
	३] रोजगार हमी योजना अ] मनुष्य निर्मिती संख्या २५५११३
	४] अतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्ताकिंताना अर्थसहाय्य देणे अ] लाभार्थी संख्या ९०
	५] महिला व बालकल्याण समिती अ] लाभार्थी संख्या १३०
	६] ग्रामीण सफाई कार्यक्रम अ] लाभार्थी संख्या १६५५
३. पाटबंधारे व पुरनियंत्रण	१] लघु पाटबंधारे १] लघु पाटबंधारे [स्था.क्षेत्र] अ] सिंचन तलाव संख्या १०२
	२] लघु पाटबंधारे [राज्यक्षेत्र] अ] नहर संख्या २
	३] अयशास्वी विहीरींना अनुदान अ] लाभार्थी संख्या १९
	४] कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे [स्था.क्षेत्र] संख्या १५४
	५] " " [राज्यक्षेत्र] संख्या २
	२] आयाकट विकास अ] धुविकास कामे संख्या १६३४
४. विधूत विकास	१] विधूत विकास [ग्रामीण] अ] घरघूती दिवे संख्या २६१९ ब] औद्योगिक संख्या १०१ क] रस्ते दिवे संख्या ४०२ ड] लहान विधूत वाहिनी कि.मी. १६.७०
	२] विधूत विकास [शहरी] अ] घरघूती दिवे/पथे संख्या ३९६० ब] औद्योगिक उपभोगे संख्या १०५

१	२	३	४	५
		३] पध्दती सुधार [ग्रामीण]		
		अ] ट्रान्सफार्मर उभारणी	संख्या	६६२६
		ब] मोठी विद्युत वाहिनी	कि.मी.	३.२२
		४] पध्दती सुधार [शहरी]		
		अ] ट्रान्सफार्मर वाढ	संख्या	१५
		ब] १ फेजचे ३ फेजमध्ये रूपांतर	संख्या	३०
५. ग्रामीण लघुउद्योग	१] रेशीम उत्पादन			
	अ] उद्योग		संख्या	१४५
	२] सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीजभांडवल अर्थसहाय्य			
	अ] सुशिक्षित बेकार		संख्या	२२२
	३] जिल्हा उद्योग केंद्र छोटा उद्योगाकरीता कर्ज योजना			
	अ] लघुउद्योग		संख्या	२५
	४] औद्योगिक सहकारी संस्थानां अर्थसहाय्य भागभांडवल			
	अ] संस्था		संख्या	१०
	५] प्राथमिक हातमाग विणकर संस्थाना काटकतर अंशदान निधी			
	अ] संस्था		संख्या	८
६. वाहतूक व दळणवळण	१] जिल्हा रस्ते [किमान गरजा कार्यक्रम सोडून]			
	अ] रस्ते		कि.मी.	७
	ब] मोरीकाम		संख्या	१२
	२] किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा रस्ते			
	अ] रस्ते		कि.मी.	५
	ब] पूल/मो-या		संख्या	४
	३] हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते [वि.घ. योजना]			
	अ] रस्ते		कि.मी.	१२.७२
७. सामाजिक व सामुहिक सेवा	१] सामान्य शिक्षण			
	१] प्राथमिक शाळेत बालवाडया सुरु करणे			
	अ] बालवाडया		संख्या	१८६
	२] प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेटया सुरु करणे			
	अ] विद्यार्थी		संख्या	७११४०
	३] शैक्षणिकदृष्ट्या, मागासलेल्या भागामधील प्राथमिक शाळेमधील अनु. जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती			
	अ] विद्यार्थी		संख्या	९९७५
	४] माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेटया उघडणे			
	अ] विद्यार्थी		संख्या	१८२८१

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

५] नूतन महाविद्यालयांना अनुदान व विद्यमान अशासकीय महाविद्यालयांना त्यांच्या विस्तार कार्यक्रमासाठी परिष्ठा अनुदान	अ] महाविद्यालय	संख्या	५
६] प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधीकरणांना अनुदान	अ] खोली	संख्या	७१
७] खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान	अ] शाळा	संख्या	८
८] दुर्बल घटकांतील मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता	अ] विद्यार्थी	संख्या	१०१२५
९] प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभादिक विस्तारामुळे शिक्षकाच्या नियुक्तीकरीता नगरपरिषदांना अनुदान	अ] शिक्षक	संख्या	११
१०] क्रिडा व युवक कल्याण	१] जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व क्रिडा प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना	अ] खेळाडू	संख्या १४००
११] तांत्रिक शिक्षण	१] न- २ स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यवत् आधारित कार्यक्रम	अ] संस्था	संख्या १५
१२] आरोग्य सेवा	१] राष्ट्रीय हिक्ताप निर्मुलन	अ] रुग्ण	संख्या १८४६९
	ब] रक्त गट नमुने गोळा करणे	संख्या	३२४८१३
२] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/उपकेंद्रे/ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशेष	अ] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	६
३] ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	३	
४] ग्रामीण रुग्णालयाच्या औषध अनुदानात वाढ	अ] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	६
५] प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ	अ] उप आरोग्य केंद्रे	संख्या	२१६
६] प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ	अ] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४२

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

५] ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता

- १] नळाने पाणी पुरवठा [खास उपाय]
 - अ] नळ योजना संख्या ८४
 - २] जी.एस्.डी.ए.चा नलीका खणण्याचा कार्यक्रम
 - अ] विंधन विहीरी संख्या ५९
 - ३] विहीरी बांधणे [साधे उपाय] संख्या २४

६] गृह निर्माण

- १] भू-संपादन व भू-विकास
 - अ] भू-संपादन क्षेत्र हेक्टर १०
 - २] खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद
 - अ] गावे संख्या १०

७] नगर विकास

- १] गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम
 - अ] लोकसंख्या संख्या २३१८

८] मागासवर्गीयांचे कल्याण

- १] मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे
 - अ] विद्यार्थी संख्या २१८३८
 - २] विमुक्त व श्टक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती
 - अ] विद्यार्थी संख्या १०२२
 - ३] मुला-मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे
 - अ] वसतीगृहे संख्या १
 - ४] व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता
 - अ] विद्यार्थी संख्या २६६
 - ५] मागासवर्गीयांच्या सरकारी गृहनिर्माण मंडळाला वित्तीय सहाय्य
 - अ] संस्था संख्या ५
 - ६] हरीजन वस्त्यांची सुधारणा
 - अ] वस्त्या संख्या ३
 - ७] आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन
 - अ] जोडपे संख्या १०५

१	२	३	४	५
	८]	गलीच्छ दस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पुर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती	अ] विद्यार्थी	संख्या ५३
	९]	भागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले, जी. आय. शिट्स बदलण्यासाठी, व्यक्तिगत आर्थिक तहाय्य देणे	अ] लाभार्थी	संख्या ३०६
	९]	समाजकल्याण		
	१]	स्त्रियांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण	अ] लाभार्थी	संख्या ४८०
	२]	निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला तहाय्यक अनुदान	अ] संस्था	संख्या ६
	३]	७ वी व ८ वी पर्यंतच्या शारीरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या	अ] लाभार्थी	संख्या ४९४
	४]	अपंगाना लघु उद्योग सुरु करण्यासाठी अर्थतहाय्य	अ] लाभार्थी	संख्या २७
	५]	स्वयंरोजगार योजनेखाली व्यक्तिगत अनुदान	अ] लाभार्थी	संख्या २००
	१०]	पोषण		
	१]	शालेय आहार कार्यक्रम	अ] विद्यार्थी	संख्या ४३१७

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक ११.३ : : =

-२२१-

रोजगार हमी योजना [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा	कामाचा प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतूद	कामावर झालेला एकूण खर्च	रोजगार निर्मिती मनुष्य दिवस
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	नागपूर	१] सिंचन	१४३९	२४१	१२	६१	-	१०७९९९	७६१	२५८०६
		२] सार्वजनिक कामे	५२४	३८९	४	८९	-	७७१५९	३०१३७	७१७७४७
		३] कृषि	५६८	३५२	२४	८	-	३८४१८	३५१३	११९६५९
		४] वनीकरण	४२३	३२५	५५	-	-	२३१८६	९०३४	३०९६७३
		५] इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	२९५४	१३०७	९५	१५८	-	२४६७६२	४३४४५	११७२८८५

टीप :- स्तंभ क्र. ८ पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात. पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात. त्यामुळे कामाच्या प्रकारा प्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [रोजगार हमी योजना शाखा]

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार व खर्च

१९९४-९५ या वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	महिना	खर्च [रुपये लाखात]		मनुष्य दिवस	रोजगार हमी योजने- खालील कामा- ची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
१	२	३	४	५	६
१.	एप्रिल १९९४	१२.७९	१२.७९	३४७८५	३१८
२.	मे १९९४	३१.३४	४४.१३	१११४१५	५१२
३.	जून १९९४	५७.८६	१०१.९९	१५६६९२	५८९
४.	जुलै १९९४	११.६६	११३.६५	३८६९८	२८५
५.	ऑगस्ट १९९४	१४.७१	१२८.३६	५०८७९	४०३
६.	सप्टेंबर १९९४	४४.६३	१७२.९९	८९२७६	५२०
७.	ऑक्टोबर १९९४	१८.७३	१९१.७२	४६८३५	४४५
८.	नोव्हेंबर १९९४	२७.३६	२१९.०८	५३५९०	४६४
९.	डिसेंबर १९९४	४३.६१	२६२.६९	१३००२५	५१७
१०.	जानेवारी १९९५	२७.४०	२९०.०९	७५६५६	४११
११.	फेब्रुवारी १९९५	४५.०४	३३५.१३	१२९५२१	४२६
१२.	मार्च १९९५	९९.३२	४३४.४५	२५५५१३	५५७

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [रोजगार हमी योजना शाखा]

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल / जिल्हा	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या [९१ च्या जनगणनेनुसार]	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	बाराही महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या वस्त्यांची संख्या	टंचाई असलेल्या गावांची संख्या	टंचाई असलेल्या गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना	टँकरने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	बैलगाडीने पुरवठा होणा-या गावांतील वाड्यागाडीची संख्या	इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	साधने वातातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	१४	१५
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
तालुका														
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	१२६	१२६	१२६	१२६	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	पारशिवनी	१०९	१०९	१०९	१०९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	रामटेक	१३९	१३९	१३९	१३९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	मौदा	१२२	१२२	१२२	१२२	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	कामठी	७३	७३	६३	६३	२	२	२	-	-	-	<	<	विहीरी खोल करून पाणी पुरवठा
७.	कुही	१५५	१५५	१५४	१५४	१	१	१	-	-	-	-	-	-

= : : तक्ता क्रमांक ११.५ [पुढे चालू] : : =

- २२४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८.	धिवापूर	१०८	१०८	१०६	१०६	१	१	१	-	-	-	१	१	तात्पुरती नळयोजना
९.	उमरेड	१३८	१३८	८८	८८	२	२	१	-	-	-	४८	४८	विहीरीवर हातपंप नळयोजना बुडक्या खोदणे
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१५१	१५१	१२९	१२९	५	५	३	-	-	-	१७	१७	विहीरी खोल करणे खाजगी विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप
११.	हिंगणा	१२१	१२१	६९	६९	१	१	१	-	-	-	५१	५१	खाजगी विहीरीचे अधिग्रहण, बुडक्या खोदणे, पुरक नळ योजना नवीन हातपंप
१२.	काटोल	१६८	१६८	१६२	१६२	६	६	२	-	-	-	-	-	-
१३.	नरखेड	१३३	१३३	१२०	१२०	१	१	१	-	-	-	१२	१२	खाजगी विहीरीचे अधिग्रहण
१४.	कळमेश्वर	९२	९२	९२	९२	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		१६३५	१६३५	१४७९	१४७९	१९	१९	१२	-	-	-	१३७	१३७	

टीप :- एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या १९९१ च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली आहे.

आधार :- गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती [सर्द] नागपूर जिल्हा.

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
[१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र - हेक्टर मध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिकाचे नांव	पिके क्षेत्र	संकरित पिकाचे नांव	पिके क्षेत्र	सुधारित पिकाचे नांव	पिके क्षेत्र
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	नागपूर [शहर]		निरंक				
२.	सावनेर	गहू	२८३०	ज्वारी	९९०५	ज्वारी	१३५
		हरभरा	३५००	कापूस	१००००	भात	१८०
		सुर्यफूल	३५			तूर	८५६०
						मूंग	९२५
						उडीद	६७५
						इतर दाळी	५५०
						भुईमूंग	१९७५
						तीळ	१५०
						सोयाबीन	१५७००
						कापूस	-
						गहू	८०
						हरभरा	६००
						जवस	२१५
						करडई	६५
						इतर गळीत धान्य	८७
३.	पारशिवनी	भात	२४००	ज्वारी	४९५०	तूर	६१००
		गहू	३८००	कापूस	१८८०	मूंग	५५
		हरभरा	२०६०			इतर दाळी	९१०
		सुर्यफूल	२००			भुईमूंग	७०
						सोयाबीन	९४००
						कापूस	४००
						गहू	४००
						हरभरा	२५०
						जवस	८६५
						करडई	२३५
						इतर गळीत धान्य	७७०
४.	रामटेक	भात	९३००	ज्वारी	८५०	ज्वारी	१०००
		ज्वारी	२५०			तूर	१८००
		गहू	४१००			मूंग	१६०

१	२	३	४	५	६	७	८
		हरभरा	३५००			उडीद	७५
		सुर्यफूल	५			इतर दाळी	५५०
						सोयाबीन	७०००
						जवस	१६००
						करडई	२०
						इतर गळीत धान्य	३००
५.	मौदा	भात	११०३०			ज्वारी	११००
		ज्वारी	२५८			तूर	८२७
		गहू	५९१०			मूंग	५५
		हरभरा	२५००			उडीद	७०
		सुर्यफूल	५००			इतर दाळी	५२३
						सोयाबीन	७०००
						गहू	२२७०
						जवस	३४४०
						करडई	२८०
						इतर गळीत धान्य	१२६७
६.	कामठी	भात	११८०	ज्वारी	८००	ज्वारी	२४०
		कापूस	२५	कापूस	११५	तूर	१९००
		गहू	४०००			मूंग	११०
		हरभरा	१८९०			उडीद	६०
						इतर दाळी	१३०
						तीळ	९५
						सोयाबीन	९५५०
						कापूस	२५
						गहू	२२०
						हरभरा	६४०
						जवस	४२००
						करडई	४०
						इतर गळीत धान्य	४४
७.	कुही	भात	७१७२	ज्वारी	३५०	तूर	२४९२
		ज्वारी	८४७			मूंग	१८०
		गहू	३५००			उडीद	१४६
		हरभरा	३२६०			इतर दाळी	७७६
		सुर्यफूल	७५			तीळ	१५
						सोयाबीन	१३२५६
						गहू	२९५

१	२	३	४	५	६	७	८
						हरभरा	४३०
						जवस	७८४०
						ज्वारी	८७२३
						करडई	७१५
						इतर गळीत धान्य	२१८
८.	भिवापुर	भात	५०५०	ज्वारी	५०	ज्वारी	९६८०
		ज्वारी	४५०	कापूस	७००	तूर	१८००
		गहू	२०५०			मूंग	६५
		हरभरा	९५०			उडीद	४०
		सूर्यफल	१५			इतर दाळी	४२९
						सोयाबीन	१२९२८
						कापूस	४५०
						गहू	१३५
						हरभरा	१७९०
						जवस	४९८०
						करडई	४२१
						इतर गळीत धान्य	१५०
९.	उमरेड	भात	२३००	ज्वारी	२७१६	ज्वारी	४२२०
		गहू	३५५०	कापूस	४०००	तूर	३१००
		हरभरा	४०७०			मूंग	२६५
		सूर्यफल	११५			उडीद	३२५
						इतर डाळी	१९५
						सोयाबीन	१३०००
						कापूस	१२५०
						गहू	१०००
						हरभरा	६००
						जवस	३९६०
						करडई	६३३
						इतर गळीत धान्य	३२०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	ज्वारी	१६	ज्वारी	८१६०	भात	४७
		गहू	४८८०	कापूस	२९६०	तूर	५३६०
		हरभरा	३११०			मूंग	२८५
						उडीद	२१४
						इतर दाळी	२२६
						भुईमूंग	४९

१	२	३	४	५	६	७	८
						तीळ	२८६
						सोयाबीन	९७००
						कापूस	६८२
						जवस	१८१७
						करडई	२१८
						इतर गळीत धान्य	१३५
११.	हिंगणा	गहू	२१३०	ज्वारी	१२६३०	भात	३०
		हरभरा	१८००	कापूस	९५३०	तूर	५७३०
						मूंग	१३०
						उडीद	१४३
						इतर दाळी	१६८
						भूईमूंग	८३
						तीळ	२१६
						सोयाबीन	९९४०
						कापूस	३०००
						जवस	२
						करडई	३०
						इतर गळीत धान्य	६
१२.	काटोल	गहू	३५००	ज्वारी	११२००	भात	१०७
		हरभरा	४६००	कापूस	३५००	तूर	५७००
		सुर्यफूल	१२५			मूंग	९२५
						उडीद	६३५
						इतर डाळी	५५५
						भूईमूंग	६०००
						तीळ	२७५
						सोयाबीन	२३२००
						कापूस	१८००
						हरभरा	९००
						जवस	८०
						करडई	२५३
						इतर गळीत धान्य	१२५
१३.	नरयेड	गहू	३०००	ज्वारी	७२७५	भात	६०
		हरभरा	३५५०	कापूस	६२००	तूर	५२००
		सुर्यफूल	९०			मूंग	६५०
						उडीद	५००
						इतर दाळी	६९०

= : : तक्ता क्रमांक ११.६ [पूटे चालू] : : = -२२९ -

१	२	३	४	५	६	७	८
						भूईमूंग	५०००
						तीळ	१५०
						सोयाबीन	२१३००
						कापूस	२५०
						हरभरा	८५०
						जवस	११०
						करडई	१६५
						इतर गळीत धान्य	९५
१४.	कळमेण्वर	गहू	४२५०	ज्वारी	८५००	ज्वारी	५१८
		हरभरा	३११५	कापूस	४५००	भात	२०
		सुर्यफूल	१०			तूर	४४००
						मूंग	७००
						उडीद	६५०
						इतर दाळी	४८०
						भूईमूंग	२०५०
						तीळ	१७५
						सोयाबीन	१२३००
						हरभरा	२५०
						जवस	९१
						करडई	२५
						इतर गळीत धान्य	८२

आधार :- जिल्हा कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

जिल्हयांतील रासायनिक खतांचे वाटप [वर्ष १९९४-९५ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तालुका	रासायनिक खतांचे वाटप [मे.टनात]			शेरा
		नियंत्रित संस्थांकडून	खाजगी संस्थांकडून	एकूण	
१	२	३	४	५	६
१.	नागपूर [शहर]	२३३५	३६३६	५९७१	
२.	सावनेर	१९६३	२१३५	४०९८	
३.	पारशिवनी	२२३१	४०३५	६२६६	
४.	रायटेक	२२२४	२१३१	४३५५	
५.	मौदा	३४३४	५६५९	९०९३	
६.	कामठी	२४४७	३१९०	५६३७	
७.	कुही	१८२१	३०८८	४९०९	
८.	भिव्हापूर	२१२८	४०७२	६२००	
९.	उमरेड	३७६४	४९३४	८६९८	
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	२२६७	३२२२	५४८९	
११.	हिंगणा	३०३२	४१३८	७१७०	
१२.	काटोल	३१४४	५११०	८२५४	
१३.	नरखेड	२०९३	३७४१	५८३४	
१४.	कळमेश्वर	२५४१	४०४३	६५८४	
जिल्हा एकूण		३५४२४	५३१३४	८८५५८	

आधार :- जिल्हा कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक ११.८ : : =

- २३१ -

जिल्ह्यातील साखर कारखाने [वर्ष १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नांव	सहकारी/ खाजगी	गळीत क्षमता [मे.टन.] [दररोजची]	प्रत्यक्ष ह्यालेले गाळप [मे.टन.]	साखरेचे उत्पादन [क्विंटल.]
१	२	३	४	५	६	७
१]	मौदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना म.बाबदेव जिल्हा - नागपूर	सहकारी	१२५८	६९०१५	६७९२०

आधार :- प्रादेशिक सहसंचालक [साखर] नागपूर

= : : त्वत्ता क्रमांक - १६.९ : : =

- २३२ -

दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसीलचे नांव	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शीतगुहांची संख्या	शीतगुहांची क्षमता [००० लिटर मध्ये]
				एकूण दुग्ध [००० लिटर]	प्रतिदिन सरासरी [००० लिटर]		
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-
२.	सावनेर	३५	२५२७	१८००	५	१	२०
३.	पारशिवनी	१२	५६७	७२०	२	-	-
४.	रामटेक	२४	१७०१	२१६०	६	१	२०
५.	मौदा	१७	११४५	१४४०	४	-	-
६.	कामठी	७	३२३	१४४	x	-	-
७.	कुही	१५	७४३	१८०	१	-	-
८.	शिवापूर	१६	७९०	१०८	x	-	-
९.	उमरेड	१३	७०३	२१६	१	-	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१३	४७२	१४४	x	१	१००
११.	हिंगणा	२२	१३६१	३६०	१	-	-
१२.	काटोल	४०	२२५७	२५२०	७	-	-
१३.	नरखेड	२६	१३८९	४१२	१	-	-
१४.	कळसेवर	३१	१५४३	५४०	२	-	-
जिल्हा एकूण		२७१	१५५२१	१०७४४	३०	३	१४०

टीप :- [x] प्रतिदिन सरासरी हजार लिटर पेक्षा कमी गोळा केलेले दुग्ध
आधार :- जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी, नागपूर

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष - १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

जिल्हयांतील या कार्यक्रमांतर्गत
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या

- १] केंद्रीय पुरस्कृत
२] राज्य पुरस्कृत
३] एकूण

शिरक

अ. क्र.	विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च [रु. लाखात]	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्याचा तपशील बाब	लक्ष्य परिमाण	साध्य	साध्यांची टक्केवारी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

निरंक

टीप :- नागपूर जिल्हयामध्ये अवर्षण प्रवण कार्यक्रम राबविण्यांत न आल्यामुळे माहिती "निरंक" दाखविण्यांत आली आहे.

आधार :- जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर.

जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती

त्यावरील तरतूद व खर्च [वर्ष १९९४-९५]

जिल्हा - नागपूर

कार्यक्रमाखाली असणा-या	१] तालुक्यांची संख्या = १
	२] गावांची संख्या = १८
	३] एकूण लोकसंख्या = ६४४३५
	४] [१९९१: जनगणने प्रमाणे]
	५] आनुसूचित जमातीची लोकसंख्या [१९९१] = ३५९२३
	[समये हजारात]

अ.क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	१९९४-९५ साठी झालेली तरतूद	१९९४-९५ मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
१	२	३	४	५
[एक]	कृषि व संलग्न सेवा			
	१] पीक संवर्धन	३२.३४	३१.१४	९६.५९
	२] फलोत्पादन	२.८३	२.८२	९९.६५
	३] गृह व जलसंधारण	४५.२४	४५.२४	१००.००
	४] पशुसंवर्धन	०.४६	०.४६	१००.००
	५] दुग्ध व्यवसाय विकास	१.२८	१.२८	१००.००
	६] मत्स्य व्यवसाय	०.६६	०.६६	१००.००
	७] वने	१०.२४	१०.३०	१००.५९
	८] पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-
	९] सहकार	१०.८६	१०.८६	१००.००
	एकूण [एक]	१०३.८१	१०२.७६	९८.९९
[दोन]	ग्रामीण विकास			
	१] एकात्मिक ग्रामीण विकासकार्यक्रम	५.१७	३.४४	६६.५४
	२] अवर्धन प्रदण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-
	३] जवाहर रोजगार योजना	२०.००	२०.००	१००.००
	४] रोजगार हमी योजना	२२.३९	२२.३९	१००.००
	५] जमीन सुधारणा	-	-	-
	६] सामुहिक विकास	१३.३०	१३.३०	१००.००
	एकूण [दोन]	६०.८६	५९.१३	९७.१६
[तीन]	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण			
	१] लघु पाटबंधारे	९४.१२	९४.०९	९९.९७
	२] जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-
	३] आयाकट विकास	-	-	-
	४] पूर नियंत्रण कामे	-	-	-

१	२	३	४	५
एकूण [तीन]		२४.१२	२४.०९	२९.२७
[चार] विद्युत् विकास		१३.००	१३.६८	१०५.२३
[पाच] उद्योग व खाणकाम				
१] मोठे व मध्यम उद्योग		-	-	-
२] ग्रामीण व लघुउद्योग		०.३५	०.३५	१००.००
एकूण [पाच]		०.३५	०.३५	१००.००
[सहा] वाहतूक व द्रवणवहन				
१] मोठी व लहान बंदरे		-	-	-
२] अंतर्देशीय जलवाहतूक		-	-	-
३] रस्ते विकास		२२.९६	२२.९३	२९.८७
एकूण [सहा]		२२.९६	२२.९३	२९.८७
[सात] सामान्य आर्थिक सेवा				
१] पर्यटन		-	-	-
[आठ] सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
१] सामान्य शिक्षण		११.२८	११.२८	१००.००
२] क्रिडा व युवा कल्याण		०.६१	०.६१	१००.००
३] कला व संस्कृती		-	-	-
४] तांत्रिक शिक्षण		-	-	-
५] वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये		-	-	-
६] आरोग्य सेवा		१२.९२	१४.२८	११०.५३
७] ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता		२६.८९	२७.५०	१०२.२७
८] गृहनिर्माण		-	-	-
९] नगर विकास		-	-	-
१०] माहिती व प्रसिध्दी		-	-	-
११] मागासवर्गीयांचे कल्याण		२९.२५	२८.४३	९७.२०
१२] कामगार व कामगार कल्याण		-	-	-
१३] समाज कल्याण		-	-	-
१४] पोषण		१६.००	१५.९०	२९.३८
एकूण [आठ]		२६.९५	२८.००	१०१.०८
एकूण [एक ते आठ]		३२२.०५	३२०.९४	२९.७३
[नऊ] मंडाडा योजनेखालील तरतूद		४३४८.००	४३६१.००	१००.३०
[दहा] न्युक्लीस बजेट		२८३१	२८३१	१००.००

टीप :- यात वार्षिक उपयोजना [टीएसपी] अनुषंग अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय योजना [टीएसपी] अंतर्भूत आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

वीस कलमी कार्यक्रम [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

कलम क्रमांक	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य.
१	२	३	४	५
१.	अ] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	४५००	४५८५
	ब] जवाहर रोजगार योजना	लाख मनुष्य दिवस	२७.८६	२५.४४
	क] लघु उद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	२३००	२३०१
५.	अ] अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	५०९.२०	-
	ब] लाभधारक	संख्या अनु. जाती	-	-
		अनु. जमाती	-	-
		इतर	-	-
७.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खेडी संख्या	७२	६५
८.	मुलांची रोग प्रतिकार क्षमती वाढविणे			
	१] डी.पी.टी.	मुले संख्या	८६५००	८२८६५
	२] पोलिओ	--- " ---	८६७००	९०९८६
	३] बी.सी.जी.	--- " ---	८६७००	१०७३१८
९.	अ] कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	२६९८०	२४८७३
	ब] समतुल्य शस्त्रक्रिया			
	१] आयुडी	लाभार्थी संख्या	२३७००	२३११४
	२] सी.सी.यु.एस	--- " ---	६९६२०	६५७९६
	३] ओ.पी. वापरणारे	--- " ---	२१५७०	१७०५७
११.	अ] अनुसूचित जातींच्या कुटुंबाना अर्थसहाय्य लाभार्थी संख्या		४८०५	४५७२
	ब] अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबाना अर्थसहाय्य	--- " ---	६६१८	६९९८
१४.	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क] इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	७५६	७६०
	ड] आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घर बांधणी	--- " ---	-	-
	झ] कमी उत्पन्न घटकांसाठी घर बांधणी	--- " ---	३०७	३९६

= : : तपता क्रमांक ११.१२ [पूटे चालू] : : = - २३७ -

१	२	३	४
१५.	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	१००००
	वनीकरणांसाठी नवीन धोरण		९३१८
	अ] झाडे लावणे	संख्या लाखांत	२५.००
			२५.०५
१८.	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	३५
			१
१९.	ब] पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंप संख्या	९५०
			१९०२
	क] सुधारित चुली	चुली संख्या	७०००
			७०७५
	ड] बायोर्गॅस संच बसविणे	संयंत्र संख्या	५००
			४५१

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

= : : तक्ता क्रमांक ११.१३ : : =

- २३८ -

विशेष घटक योजना [१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रुपये लाखात]	झालेला खर्च [रुपये लाखात]	खर्चाची उक्केवारी
१	२	३	४	५
१.	कृषि व संलग्न सेवा	८२.२१	७७.३४	९४.०८
२.	ग्रामीण विकास	१४२.४१	१६६.३७	११६.८२
३.	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	०.१३	०.१२	९२.३१
४.	विद्युत विकास	१७.००	२४.४४	१४३.७६
५.	उद्योग व खाणकाम	८.८५	८.८५	१००.००
६.	वाहतूक व इळणवळण	३०.००	३०.००	१००.००
७.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	१२५.४४	१२७.०८	१०१.३१
जिल्हा एकूण		४६०.४४	४३४.२०	९४.३०

आधार :- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, [वर्ग - १] नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक ११.१४ : : =

- २३९ -

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - १९९४-९५

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ.क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या जुनी [अपूर्ण कामे]	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	स्कूण	मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला स्कूण खर्च
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	सावनेर	४०००	६०	३३	९३	४०००	विधानसभा
२.	कळमेश्वर	४०००	४६	४४	९०	४०००	मतदारसंघनिहाय
३.	काटोल	४०००	-	११६	११६	४०००	झालेल्या खर्चाची
४.	उमरेड	४०००	-	६८	६८	४०००	माहिती उपलब्ध
५.	रामटेक	४०००	१४	३३	४७	४०००	नाही.
६.	कामठी	४०००	७	३२	३९	४०००	
७.	पश्चिम नागपूर	४०००	३१	२४	५५	४०००	
८.	पूर्व नागपूर	४०००	६५	३१	९६	४०००	
९.	मध्य नागपूर	४०००	७७	६५	१४२	४०००	
१०.	उत्तर नागपूर	४०००	३३	२३	५६	४०००	
११.	दक्षिण नागपूर	४०००	४९	४७	९६	४०००	
जिल्हा स्कूण		४४०००	३८२	५१६	८९८	४४०००	४४०००

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

निजडक शेतमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती १९९४-९५ या वर्षाकरीता

जिल्हा - जागपूर

[गुणि विवंटल मूल्य रुपयामध्ये]

अ.क्र.	मालाचे वर्णन	प्रकार	महिने											वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी [१९९३-९४]	
			एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी			मार्च
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१.	गहू	कल्याण	४३६	४४५	४४५	४६०	४६३	४७१	४६६	४७१	५०४	४९९	४९०	४५०	४६७	४३९
२.	तांदूळ	लुचई	६६३	६५६	६७०	६०६	६२८	६२४	६२८	६४९	६६८	६५३	६८४	६७६	६५०	६३५
३.	ज्वारी	हायब्रीड	३११	३१२	३३५	३०९	३२१	३३१	३३१	३६८	३८२	३९०	३८९	३५६	३४५	३०९
४.	उडीद	काळा	८७९	९१८	८८८	८८६	८५४	९००	१०५२	१०६४	१०२३	१००२	११५७	१२२०	९८७	७३६
५.	हरभरा	देशी	९६९	९९८	९८२	१०१२	११३२	१११७	११६१	११५२	१०९८	१०३५	८९०	८८०	१३३६	१०२०
६.	तूर	गावराणी	९६३	९८५	१०१२	१०१२	९८५	९८८	१०६५	१०१७	१०६४	१२५३	१३१०	१२५८	१०६८	९५१
७.	मसूर	गावराणी	८७१	८००	८१४	९१८	८६७	९५४	९६४	९६९	९६७	८९७	८५८	८९७	८९८	७३८
८.	जवस	गावराणी	११९३	११४६	११९८	१३१७	१२४०	१२३३	११८३	१२०२	११६९	१२००	१२६९	१२५३	१२१२	११९०
९.	तीळ	पांढरा	१३६२	१३७५	१३७०	१४८३	१३५२	१३७०	१२३४	१४८७	१३६८	१७७०	१६५८	१५३६	१४४७	१३१८
१०.	मिरची	भिवापूर	१५८२	१२०१	१५३९	१९१७	१९५५	२२०९	२२७७	२३९५	२३२८	२५८५	२५६०	२६९२	२१०३	१२३९
	[सुकलेली]															
११.	बेंगदाणा	अकोला	९८६	१०११	१००४	१३०७	१५५८	१४१२	१३३७	१३७३	१४१०	१४९४	१५४६	१७१३	१३४६	९६१
	[फल्ली]															
१२.	सरंडी	स्थानिक	८८०	८२४	८६५	७५५	७६५	७६५	७६३	७६५	६६२	६६२	७४२	७८७	७७०	८०६

= : : तक्ता क्रमांक १२.१ [पुढे चालू] : : =

- २४१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१३.	मुंग	गावराणी	१०६६	१०४४	९९४	१०६१	१०६८	१०१३	१०७८	१०९०	१०८७	१११०	११४४	११७३	१०७७	९७३
१४.	कुलथा	स्थानिक	९२०	८७०	९११	८१३	७७५	७१९	७५२	७७०	८३९	८३७	८३७	८२८	८२३	७७३
१५.	सोयाबीन	स्थानिक	९७२	९२५	९६३	८९१	८६७	८१६	८२०	८६६	८८४	८८९	८९७	८८७	८९०	८१८
१६.	संत्रा	नागपुरी	७६४	-	-	-	-	३०७	३८७	५२३	७११	७३८	५४२	५९१	५७०	८१४
१७.	कापूस	एच - ४	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२०५०
		१००७/एचवाय- २८६	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	१०००

टीप :- स्तंभ १७ मधील सरासरी ३० जून १९९४ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी देण्यात आलेली आहे.

आधार :- १] नागपूर जिल्ह्यांतील कृषी उत्पन्न बाजार समिती [सर्व]

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित, नागपूर.

जिल्हा मुख्यालय ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तुंच्या सरासरी किरकोळ किंमती

[१९९४ या वर्षाकिरीता]

जिल्हा - नागपूर

[मूल्य - रुपयात]

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता व प्रकार या विषयी थोडक्यात विवरण	परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती												वर्षाची सरासरी	सांगील वर्षाची सरासरी [१९९३]
				जानेवारी	फरवरी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
धान्ये																	
१.	तांदूळ उत्तम [सु. बा.]	चिनोद नं. १	-किलो-	१२.००	१२.००	११.५०	११.००	११.५०	१२.००	१२.००	१२.२५	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१२.९९	११.०७
२.	तांदूळ मध्यम [सु. बा.]	लुचई नं. १	-"-	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५८	८.८०	८.८०	८.९२	९.२५	९.२५	९.२५	८.०६	८.०४
३.	तांदूळ हलका [सु. बा.]	लुचई नं. २	-"-	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	७.९०	७.५०	७.५०	७.५०	७.८०	८.२०	८.२०	८.२०	७.७३	७.१२
४.	गहू [स्व. धा. हू.] मध्यम	-"-	-"-	४.२५	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	४.९४	४.१७
५.	गहू जांडा [सु. बा.]	लोकवन	-"-	६.००	६.३८	६.२५	७.१०	६.५०	६.५०	६.५०	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.२७	५.७७
६.	गहू [आटा]	स्थानिक	-"-	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.००	५.३३
७.	ज्वारी-पांढरी [सु. बा.]	देशी	-"-	५.५०	५.५०	५.७५	५.५०	५.७५	६.००	६.००	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.०४	५.९५
८.	ज्वारी - पिवळी	संक्रांत	-"-	४.००	४.२५	४.७५	४.५०	४.७५	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	४.७७	४.५२
		[सु. बा.]															
९.	बाजरी - जाडी	गावराणी	-"-	४.८८	५.५०	५.७५	५.८०	६.००	६.००	६.००	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.०४	४.६०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
डाळी																
१०.	हरभरा[अडखा] देशी	किलो	१६.००	१६.००	१४.५०	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.७५	१६.००	१६.५०	१६.५०	१६.५०	१५.३१	१२.११
११.	हरभरा डाळ गावराणी	"-	२०.००	१९.००	१७.००	१६.१०	१६.२५	१६.००	१७.००	१८.७५	१९.२०	२०.००	२०.००	२०.००	१७.४४	१४.५९
१२.	तूर डाळ [मध्यम]	"-	१८.१३	१६.५०	१७.८८	१७.६०	१८.००	१८.००	१८.८०	१९.००	१९.२०	२०.००	२०.००	२०.००	१८.५९	१७.६७
१३.	उडीद डाळ	"-	१४.००	१४.००	१५.५०	२०.००	२०.००	१९.००	१९.६०	१८.५०	१८.१०	२५.५०	२५.५०	२५.५०	१९.६०	१२.८३
१४.	मुग-डाळ	सोगरा	१७.००	१७.००	१८.००	१७.८०	१९.००	१९.००	१९.००	१८.५०	१८.१३	२०.१३	२०.१३	२०.१३	१८.७२	१५.९७
१५.	मसूर डाळ	सम.पी.	१२.००	१२.००	१३.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.६०	१४.००	१४.२०	१५.२५	१५.२५	१५.२५	१३.४०	११.८६
साखर-गुळ																
१६.	साखर [खु.बा.] सी	"-	१३.८०	१३.७७	१४.५०	१४.४६	१६.१२	१५.९५	१५.१०	१४.२२	१४.८०	१४.२८	१४.२८	१४.२८	१४.६३	११.८०
१७.	गुळ	कोल्हापूर	१४.००	१४.००	१५.५०	१४.२०	१५.७५	१६.००	१६.६०	१७.००	१७.००	१६.५०	१६.५०	१६.५०	१५.८०	१३.८७
तेल व खनिजे																
१८.	भुईमूग तेल	स्थानिक	३४.५०	३४.००	३७.५०	३८.५०	३८.००	३८.५०	४०.६०	४२.२५	४२.२०	४०.२५	४०.२५	४०.२५	३८.९०	३३.९३
१९.	पामतेल	"-	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	[स्व.धा.दू.]															
२०.	वनस्पती तूप	सुर्यमूखी	४३.५०	४३.६२	४५.००	४४.२०	४५.००	४४.२५	४६.००	४८.००	४८.९२	४९.६५	४९.६५	४९.६५	४६.४६	४४.११
२१.	दुध [शुध्द म्हशीचे]	लिटर	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००
मास मासे																
२२.	भास बक-यानचे	स्थानिक	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५२.००	५२.००	५२.००	५२.००	५२.००	५०.८३	५०.००
२३.	मांसे रोहू	फिल्लो	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	४०.००
२४.	अंडी कोंबडी	विदेशी	१५.७५	१५.००	१४.२५	१५.००	१४.५०	१४.००	१३.६०	१३.००	१३.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.१०	१२.७६

= : : लक्ष्मी क्रमांक १२.२ [पुटे चालू] : : =

- २४४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
<u>भ्रमाल्याचे पदार्थ</u>										
२५.	जोठ	गावठी	किलो	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५
२६.	हजद	वायगाव	"-	५५.००	५५.००	४२.५०	५०.००	५०.००	४८.५०	४४.००
२७.	तुकी मिरची	धिमपूर	"-	२२.००	२२.५०	२७.००	३०.००	३०.००	२२.५०	२२.२०
<u>भाजीपालन</u>										
२८.	ट्वाटे	पहाडी	"-	४.७५	४.००	४.५०	४.००	४.००	४.७५	५.४०
२९.	बांदे पांढरे	नाशिक	"-	८.००	५.५०	४.७५	३.००	३.००	३.७५	४.२०
<u>फळे</u>										
३०.	केळी	भुसावळ	डगन	५.२५	५.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००
<u>पेये</u>										
३१.	थहा	सी.टी.सी.	किलो	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००
३२.	कॉफी, ब्रुक बाँड [साधी]	१०० ग्रॅम		५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०
<u>जळण, वीज, दिवाबत्ती</u>										
३३.	राकिल	पांढरा	लिटर	२.७५	२.७५	२.८०	२.८०	२.८०	२.८०	२.८०
३४.	कोबता	स्थानिक	४० किलो	१२२.००	१२२.००	१२३.५०	१२५.००	१२५.००	१२६.००	१२६.००
३५.	काडेपेटा	चाबी जाप	४० काडया	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०
३६.	लाडूड	आडजात	४० किलो	५४.००	५४.००	५५.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००

१	२	३	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
<u>मसाल्याये पदार्थ</u>										
२५.	मीठ	गावठी	किलो	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५
२६.	हळद	वायगाय	"-	४४.००	४४.००	४५.००	४४.००	४४.००	४७.६७	४७.२७
२७.	सुकी मिरची	भिवारपुर	"-	३०.००	३०.००	३१.००	३०.००	३०.००	२८.२७	२६.२५
<u>भाजीपाला</u>										
२८.	वटाटे	पहाडी	"-	५.००	५.८०	६.००	६.००	६.००	५.०२	४.८२
२९.	कांदे पांढरे	नाशिक	"-	४.२५	६.६०	५.७५	६.००	६.००	५.०७	४.८०
<u>फळे</u>										
३०.	केळी	भुसावळ	उश्त	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	५.८५	५.८४
<u>पेय</u>										
३१.	धटा	सी.टी.सी.	किलो	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	७३.४२
३२.	काफी ब्लूफ बॉड [साधी]	१०० ग्रॅम		५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०
<u>जळण, दोज, दिवाबत्तो</u>										
३३.	राकिल	पांढरी	लिटर	२.८०	२.८०	२.८०	२.८०	२.८०	२.७९	२.७५
३४.	कोळता	स्थानिक	४० किलो	२००.००	२००.००	२००.००	२००.००	२००.००	१९६.५४	१८६.२५
३५.	काडेपेटी	धाबी टाप	४० काडया	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०
३६.	लाकूड	आडजात	४० किलो	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५५.५८	५३.०४

१	२	३	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>कपडे</u>									
३७. साडी	४. ५० मि. सुरत १. नग [फायबर]		११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	१०८.२०
३८. कोटींग	[सुरत फायबर मिटर स्टेन ग्रेज]		२५.००	२५.००	२५.००	२५.००	२५.००	२५.००	२२.२२
३९. ब्याऊज पीस	६५ से.मी. नग. [सम्प्रेत मिक्त]		३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००
४०. कोटींग	भक्तलाल मिटर		४५.००	४५.००	४८.००	४८.००	४८.००	४४.७१	३९.३७
<u>भांडी</u>									
४१. पितळी	थाली अंडारा किलो		१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००
<u>वापरातील संकीर्ण वस्तु</u>									
४२. धुण्याचा साबण	५०१ २ वड्या		१०.६०	१०.६०	१०.८०	११.१०	११.१०	१०.७२	१०.१४
४३. अंगाचा साबण	[लवण] १ वडी		६.०३	६.१५	६.१५	६.१५	६.१५	५.२७	५.६०
४४. विड्याची पाने	कपुरी १०० नग		८.००	८.००	६.००	६.००	६.००	६.७५	६.४६
४५. सुपारी	भरडा किलो		१००.००	१०४.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	११०.१७	१०६.२५
४६. तंबाखू	व-हाडी -"-		२०.००	२३.००	२५.००	२५.००	२५.००	२१.५०	२०.००
४७. सिगरेट	पनामा १० नग		४.५०	४.५०	४.६०	४.६०	५.००	४.५६	४.५०
४८. बिडी	शिवाजी संख्या २५		२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५
४९. केश तेल	टाटा हेअर १०० ऑईल मिली.		१४.१०	१४.१०	१४.१०	१४.१०	१४.१०	१३.८१	१३.५०
५०. मुद्रणासाठी कागद	धालारपूर वस्तु		६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, नागपूर.

नागपुर केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक [वर्ष १९९४-९५]

जिल्हा - नागपुर

[पायाभूत वर्ष १९८२ = १००]

अ.क्र.	माहिना	वर्ष	अन्न	पानसुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिव्याबत्ती	घर	कापड बिछाना आणि पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	एकूण सरासरी	१९९३-९४	२७०	३६८	२६९	३३६	२०८	२७०	२७३
१.	एप्रिल	१९९४	२८०	३७३	२७२	३४४	२१७	२८७	२८३
२.	मे	१९९४	२८४	३७६	२७३	३४४	२१७	२९०	२८६
३.	जून	१९९४	२९५	३७६	२७३	३४४	२१७	२९०	२९२
४.	जुलै	१९९४	२९८	३८०	२७६	३४८	२२१	२९०	२९५
५.	ऑगस्ट	१९९४	३०८	३८४	२७६	३४८	२२५	२९०	३०१
६.	सप्टेंबर	१९९४	३१४	४०२	२७६	३४८	२२६	२९१	३०५
७.	ऑक्टोबर	१९९४	३०६	४०२	२७७	३४८	२२६	२९१	३०१
८.	नोव्हेंबर	१९९४	३०१	३९९	२७७	३४८	२२९	२९२	२९८
९.	डिसेंबर	१९९४	३००	३९९	२७७	३४८	२२९	२९१	२९८
१०.	जानेवारी	१९९५	३०२	४००	२७७	३४८	२२९	२९२	२९९
११.	फेब्रुवारी	१९९५	३००	४००	२७७	३४८	२२९	२९१	२९८
१२.	मार्च	१९९५	३०४	४०१	२७८	३४८	२३२	२९२	३०१
	वार्षिक सरासरी	१९९३-९५	२९९	३९१	२७६	३४७	२२५	२९१	२९६

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, कॉमर्स सेंटर, ताडदेव, मुंबई.

जिल्हयातील पोलिस दलांची एकूण संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष १९९४-९५
१.	२.	३.
१.	पोलिस दलांची संख्या	
	अ] पोलिस उपमहानिरीक्षक [वर्ग - १] अतिरिक्त पोलिस आयुक्त	१
	ब] पोलिस आयुक्त/विशेष पोलिस महानिरीक्षक	१
	क] पोलिस उप आयुक्त	६
	ड] पोलिस सह आयुक्त	११
	इ] पोलिस अधिक्षक	४
	ई] पोलिस सहाय्यक अधिक्षक/सहाय्यक समादेशक	९
	प] पोलिस उप अधिक्षक	८
	फ] निरीक्षक	८३
	भ] उप निरीक्षक	४२०
	म] जमादार	३९१
	य] हवालदार	१९०८
	र] शिपाई	६३०९
	एकूण पोलिस दलांची संख्या	९१५१
२.	पोलिस ठाणे	४२
३.	आउट पोस्ट	९५
४.	सब पोस्ट	४
५.	लॉक अप्स	४२
६.	पोलिस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट गावे	३२
७.	आदीची सोय असलेली गावे/शहरे	७
	पोलिस दलाचा एकूण खर्च [रूपये लाखात]	३९१६

- आधार :-
- १] पोलिस आयुक्त, नागपूर शहर, नागपूर.
 - २] पोलिस अधिक्षक, [नागपूर ग्रामीण], नागपूर.
 - ३] पोलिस अधिक्षक, लोहमार्ग, नागपूर.
 - ४] समादेशक, राज्य राखीव पोलिस बलगट क्र. ४ नागपूर.
 - ५] समादेशक, राज्य राखीव पोलिस बलगट क्र. १३, नागपूर.

गुन्हयासंबंधी आकडेवारी १९९५ या वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	गुन्हयाचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या [४-६]	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	सागील वर्षाची कोटात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली शिक्षा दिलेली व जाहीर निलंबित केलेल्या सह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाच्या शेवटी न्याय लयातील प्रलंबित प्रकरणे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	दखलपात्र गुन्हयात मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	दखल पात्र गुन्हयाबाबत कट करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	४३२	८९	१५५५	३४३	६२	४३	२५	१७६८
४.	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	४३८७	६४६	१५९६२	३७४१	१४१२	७९६	४५१	१७०५१
५.	व्यक्ति आणि मालमत्ता विषयक किंवा मालमत्ता विषयक गंभीर गुन्हे.	११४३	४०२	३०००	७४१	१३०	११७	८६	३४०८
६.	व्यक्ति विषयक किरकोळ गुन्हे	१९३७	२७२	३४६०	१६६५	२३१	१५०	३३७	४४०७
७.	मालमत्ता विषयक किरकोळ गुन्हे	२७८१	१०७८	८५२२	१७०३	४६२	३८३	४०६	८९७४
८.	वर न नोंदलेले इंडियन पीनल कोड, खालील इतर गुन्हे [सूचक १ ते ८]	२५२४	३५६	४७३६	२१६८	२२९	१५१	१७६६	४७२८
		१३२०४	२८४३	३७२४२	१०३६१	२५२६	१६४०	३१०१	४०३३६

= :: : तद्वता कृमांक - १३.२. [पुं. चाल] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२.	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे								
अ]	विशेष किंवा तथानिक कायदाखालील दखलापात्र ठरलेले गुन्हे.	३७६८७	७४३	३०९८७	३६९४४	३४०७	१९०४	१०५१३	५२१०७
ब]	बी.एच.ओ.आर. १९७४ कायदाखालील गुन्हे.	-	-	६	-	-	-	-	४
	एकूण बेरीज	५०९८१	३५८६	६८२३३	४७३०५	५९३३	३५४४	१३६१४	९२४४७

आधार :- १] सहाय्यक पोलिस आयुक्त, गुन्हे शाखा - १, नागपूर.
२] पोलिस अधीक्षक, [नागपूर ग्रामीण], नागपूर.

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार १९९४-९५ वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	रेल्वे अधिनियम	३२५६	२५	३२८१
२.	मुंबई पोलिस अधिनियम	१३५०	२१	१३७१
३.	मुंबई दारुबंदी अधिनियम	२१२	७	२१९
४.	क्रिमीनल, प्रोसीजर कोड अधिनियम	७७	-	७७
५.	घर-फोडी आणि चोरी	१९१	२	१९३
६.	खोटे दस्तऐवज आणि फसवणूक	-	-	-
७.	खून	५७	२	५९
८.	डाके व दरोडे	१२	-	१२
९.	हल्ला व दुखापत करणे	७	-	७
१०.	फूस लावून पळविणे व बलात्कार करणे	४	-	४
११.	लष्करी गुन्हे	-	-	-
१२.	इतर	५२१	-	५२१
	एकूण	५६८७	५७	५७४४

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तुलगात दाऊन झालेल्या गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रो नुसार वर्गीकरण

[१९९४-९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	<u>१८ वर्षाखालील</u>			
	१.१ अशिक्षित	१२६	-	१२६
	१.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	४४८	-	४४८
२.	<u>१८ ते २१ वर्षे</u>			
	२.१ अशिक्षित	१४७	-	१४७
	२.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	२.३ वाचता व लिहीता येणारे	४५८	२	४६०
३.	<u>२२ ते ३० वर्षे</u>			
	३.१ अशिक्षित	३८५	३	३८८
	३.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	३.३ वाचता व लिहीता येणारे	१२३०	२५	१२५५
४.	<u>३१ ते ४० वर्षे</u>			
	४.१ अशिक्षित	६१७	४	६२१
	४.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	४.३ वाचता व लिहीता येणारे	१२०५	१३	१२१८
५.	<u>४१ ते ६० वर्षे</u>			
	५.१ अशिक्षित	२८९	-	२८९
	५.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	५.३ वाचता व लिहीता येणारे	६९३	९	७०२
६.	<u>६१ वर्षापुरील</u>			
	६.१ अशिक्षित	१९	१	२०
	६.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	६.३ वाचता व लिहीता येणारे	७०	-	७०
७.	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षित	१५८३	८	१५९१
	७.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	७.३ वाचता व लिहीता येणारे	४१०४	४९	४१५३

आधार :- अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - १३.५ : : =

- ३५४ -

द्विवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकालांत काढलेली कामे [१९९४ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

द्विवाणी				फौजदारी			
मुख		अपील		मुख		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८
४९५५	२२३८	३७०	३३०	१४९७३८	२७११	५९	३८९३

टीप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणांचा यांत समावेश नाही.

संस्कार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, नागपूर [न्यायमंदीर]

बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँका यांची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्जे. [१९९४-९५वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	बँकाची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	कर्मचा-यांची संख्या	वर्गीकृत बँकाची [संख्या]	बँकाची कार्यालये [संख्या]	वर्गीकृत बँकाच्या ठेवी [लाख रु]	वर्गीकृत बँकाच्या आगावू रकमा [लाख रु]	सहकारी बँका [संख्या]
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकूण	११०	८७२६	३३	२६१	७६०४६	४०९५०	१२८
१.	नागपूर [शहर]	१	७०७४	३३	१५२	उ. ना.	उ. ना.	३९
२.	सावनेर	१०	१८१	४	१०	उ. ना.	उ. ना.	८
३.	पारशिवनी	६	९१	४	६	उ. ना.	उ. ना.	४
४.	रामटेक	१०	१२४	४	१०	उ. ना.	उ. ना.	५
५.	मौदा	८	११३	५	८	उ. ना.	उ. ना.	१०
६.	कामठी	९	२०२	५	९	उ. ना.	उ. ना.	५
७.	कुही	९	७३	४	९	उ. ना.	उ. ना.	५
८.	भिवापूर	६	५८	४	५	उ. ना.	उ. ना.	५
९.	उमरेड	१२	१६०	६	१२	उ. ना.	उ. ना.	१०
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	७	१५०	३	७	उ. ना.	उ. ना.	७
११.	हिंगणा	९	११३	६	९	उ. ना.	उ. ना.	८
१२.	काटोल	९	१५५	४	९	उ. ना.	उ. ना.	७
१३.	नरखेड	१०	१४३	४	१०	उ. ना.	उ. ना.	१०
१४.	कळमेश्वर	५	९०	३	५	उ. ना.	उ. ना.	५

टीप :- १] स्तंभ ७ व ८ ची माहिती तालुकादार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हाची माहिती दर्शविलेली आहे.

२] स्तंभ ३ ते ६ ची माहिती सुधारित आहे.

आधार :- १] रकाना क्र. ७ व ८ करीता अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

२] रकाना क्र. ३ ते ६ व ९ करीता जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक १४.२ :==

- २५६ -

संयुक्त भांडवली संस्था

बिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	रोजीची स्थिती	भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीन्दारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकुण
		सांघजनिक	खाजगी	सांघजनिक	खाजगी	
१.	३१ मार्च १९९४	१५२	१३३२	१२	४	१५००

उद्योग
आधार : कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली.

= : : तक्ता क्रमांक - १४.३ : : =

- २५७ -

उत्तरविलेल्या दिमापत्रांची संख्या व दिम्याची रक्कम

[१९९४ - ९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संख्या
१	२	३	४
१.	शाखा	संख्या	१३
२.	उत्तरविलेली दिमापत्रे	संख्या	७६२३५
३.	द्वयपगत दिमापत्रे	संख्या	उ. ना.
४.	दिम्याची रक्कम	हजारात	४१८१९००

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- प्रबंधक [नियोजन] भारतीय जीवन बिमा निगम, नागपूर मंडल कार्यालय, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - १५१ : : =

- २५८ -

चित्रपट गृहे व व्हिडीओ केंद्रे या विषयी आकडेवारी [१९९४ - ९५ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	जिल्हा/तहसिल	कायम स्वरूपाची चित्रपट गृहे		फिरती चित्रपट गृहे		सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या	वसूल केलेला करमणूक कर [रुपये]
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी आसलेली क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी आसलेली क्षमता		
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	३३	२५४२३	९	३२००	९५	३७८९०१५९
	<u>तहसिल</u>						
१.	नागपूर [शहर]	२६	२१४४१	-	-	-	३४५२३६६६
२.	सावनेर	-	-	२	७७०	८	१७००९१
३.	पारशिवनी	-	-	२	६००	६	५५३८७
४.	रामटेक	१	४४०	-	-	१३	२४४८७३
५.	मौदा	-	-	-	-	९	४५१९३
६.	कामठी	३	१७७९	-	-	१०	११५९८२७
७.	डुही	-	-	-	-	५	६२९२४
८.	भिव्रापूर	-	-	१	४०५	-	७४५२८
९.	उमरेड	२	१२६३	-	-	७	८५८१६९
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	१	४०५	३	६४४२८
११.	हिंगणा	-	-	१	४००	१०	१६६९९२
१२.	काटोल	१	५००	-	-	६	२७९६७६
१३.	नरखेड	-	-	१	२२०	१४	१५६२२३
१४.	कळमेश्वर	-	-	१	४००	५	१२८१८२

टीप :- शासन अध्यादेश, दि. २६.९.९४ पासून करमणूक करांत ५० % कपात केल्यामुळे करमणूक कर प्राप्तित घट झाली.
 आधार :- जिल्हा मॅजिस्ट्रेट, जिल्हाधिकारी कार्यालय [करमणूक शाखा] नागपूर.

जिल्हयातील गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या

		जिल्हा - नागपूर			[रुपये - लाखात]	
अ. क्र.	योजना	१९९४-९५	१९९३-९४ मधील	१९९४-९५ मधील		
		अखेरीस एकूण	गुंतवणूक	गुंतवणूक		
		खातेदारांची संख्या	ढोबळ	नक्ता	ढोबळ	नक्ता
१	२	३	४	५	६	७
१.	टपाल कार्यालय बचत खाते	-	३४८०.०६	१८२.४५	३९३०.३९	४९.४४
२.	संचित मुदत ठेव	-	३१.३८	[-]८४.७८	२१.६२	[-]९०.१९
३.	पुरावती ठेव	४११२६०	२६१३.९८	९०२.६४	३०९२.०५	१०८८.६१
४.	समय बध्द ठेव [१, २, ३ व ५ वर्षीय]	-	२८८.९९	[-]१७१.१०	५३२.१०	१६२.८८
५.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [टपाल खाते]	-	९७.९३	६४.१६	११३.९४	६५.०७
६.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [स्टेट बँक]	३३९४६	२४०५.५३	१७६९.६४	२४२३.१३	९८३.४०
७.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे २ ते ७ मालिका	-	-	[-]२३७०.७०	-	[-]१९५०.३८
	अ) आठवी मालिका	-	१५५१.०८	१५३४.३७	१८२५.३०	१८२१.३७
८.	इंदिरा विकास पत्रे	-	७०५.०१	[-]२९९.९४	९३४.६९	२९१.८६
९.	किसान विकास पत्रे	-	३२९.६३	२८१२.९३	४४८७.६४	३०५७.६८
१०.	मासिक प्राप्त योजना	-	१३५४.२५	१००७.७२	२०५९.९४	१६२०.१८
११.	राष्ट्रीय बचत योजना	-	-	[-]६३१.७०	-	[-]१०२०.१५
	राष्ट्रीय बचत योजना १९९३	११९०	३५.०९	३५.०९	३५.९९	३५.९९
१२.	सामाजिक सुरक्षा पत्रे	-	-	-	-	-
१३.	इतर सर्व योजना	-	-	[-] २४.३०	-	[-] ३.६८
एकूण योजना		४४६३९६	१५८५४.९३	४७२६.४८	१९४५६.७९	६११२.०८

जिल्हयातील अल्प बचतीचे लक्ष रु ४४००.०० लाख १९९३-९४ या वर्षाकरिता.

जिल्हयातील अल्प बचतीचे लक्ष रु ४९२०.०० लाख १९९४-९५ या वर्षाकरिता.

आधार :- सहाय्यक संचालक, अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक १५.३ : : =

- २६० -

तालुकावार सोळा केलेला जमीन महसूल [१९९४-९५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तहसिल	घालु वर्षाच्या जमीन महसुलाची एकत्रित मागणी [पूर्वीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून]	एकत्रित जमीन महसुलाची थकबाकी [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रित जमीन महसुलाची एकूण मागणी	सुट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
	जिल्हा एकूण तहसील	१५३३	५६२	२०९५	५	-	२०९०	१०३३	१३९११६
१.	नागपूर [शहर]	४२	९४	१३६	-	-	१३६	२४	२२८५५
२.	सावनेर	१५७	२७	१८४	-	-	१८४	११६	११८६१
३.	पारशिवनी	११८	-	११८	-	-	११८	८९	८३३६
४.	रामटेक	६७	४	७१	-	-	७१	२८	४१५८
५.	मौदा	१३४	३३	१६७	-	-	१६७	१०८	११६१९
६.	कामठी	११६	१८	१३४	-	-	१३४	६३	४२५३
७.	कुही	१५७	१३२	२८९	५	-	२८४	७५	१२९३५
८.	भिवापूर	८३	२७	११०	-	-	११०	५७	६७८२
९.	उमरेड	९८	२३	१२१	-	-	१२१	७५	१२९७७
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१०७	-	१०७	-	-	१०७	८१	३३९७
११.	हिंगणा	८२	३८	१२०	-	-	१२०	७९	७४८२
१२.	काटोल	१०५	-	१०५	-	-	१०५	१०६	८१५४
१३.	नरखेड	१३७	-	१३७	-	-	१३७	१०४	७९७४
१४.	कळमेश्वर	१३०	१६६	२९६	-	-	२९६	२८	१६३३४

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय [महसूल शाखा] नागपूर.

छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमाने पत्रे आणि नियतकालिके [३१ मार्च १९२५ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	मुद्रणा- लेखाची तख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमाने पत्रे व नियतकालिके																			
			दैनिक					साप्ताहिके					पाक्षिके			मासिके						
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इ- त- र	ए- क- ष	म- रा- ठी	इ- हि- दी	इ- ग- र्जी	इ- त- र	इ- ए- कू- ष
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	६१५	१९	१२	५	१	३७	६३	१३	१	५	८२	६	१	१	१	९	२५	६	५	-	३६
	तालुका																					
१.	नागपूर [शहर]	६२८	१८	१२	५	१	३६	५८	१३	१	५	७७	६	१	१	१	९	२५	६	५	-	३६
२.	ताचनेर	६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	पारशिवनी	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	रामटेक	४	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	भांदा	३	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	जामठी	१४	१	-	-	-	१	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कुहां	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	भिवानपूर	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	उमरेड	९	-	-	-	-	-	२	-	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	नागपूर [ग्रामीण]	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	दिंगणी	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	काटोल	७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	नरखेड	६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१४.	कळनेर शहर	९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- १] जिल्हा साहित्यी अधिकारी, नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक १५.५ : : =

- २६२ -

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर [१९९४-९५ वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[आकडे "००" खनामध्ये]

वर्ष	तांदूळ			गहू			साखर			नियमित/ रास्त धान्य वाटप दुकाने संख्या	
	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाणे	एकूण [२-३]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाणे	एकूण [५-६]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाणे	एकूण [८-९]		
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३१ मार्च १९९५	७	१२	१९	३१	३४	६५	८७	७२	१५९	१३४०	

टीप :- १९९३-९४ वर्षांच्या तुलनेत १९९४-९५ वर्षी शासनातर्फे स्वस्त धान्य दुकानांना तांदूळ, गहू यांचा पुरवठा कमी करण्यांत आला.

आधार :- १] जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

२] अन्न धान्य वितरण अधिकारी [नागपूर शहर विभाग] नागपूर.

= : : तक्ता क्रमांक - १५.६ : : =

- २६३ -

भागणी व वसुल केलेले धान्य [१९९४-९५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

वर्ष	भागणी	लेव्ही वसुल केलेले							भागणी शी वसुलीची टक्केवारी
		सर्व धान्याची एकूण भागणी	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
निरंक									

टीप :- १९९४ - ९५ या वर्षात लेव्ही नाही.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

१९९२ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९५ मधील विधानसभा निवडणूक यासंबंधी आकडेवारी

अ.क्र.	मतदार संघाचे नांव	जिल्हा - नागपूर			एकूण मतदानाची संख्या															
		सकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या दारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतांची संख्या	एकूण मतदारांची संख्या	राज्यातील मतदानाची टक्केवारी	पक्षवार मते	मिळालेल्यांची संख्या	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी	इंडि-जनता पार्टी		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
१.	लोकसभा, जून १९९२																			
	२२. रामटेक	९१४२५२	२६७९११	१७०४३९	४३८३५०	४७.९४	१०२४८३	-	२६२१	२४०४३७	२६१४	-	-	५३२३७	-					
	२३. नागपूर	१२३९४५०	३४५५३५	२५६६६५	६०२२००	४८.५८	१९९७२८	-	-	२७४४४८	१२३७	६७४	-	-	-					
	एकूण लोकसभा	२१५३७०२	६१३४४६	४२७१०४	१०४०५५०	४८.३१	३०२२११	-	२६२१	५१४८८५	३८५१	६७४	-	५३२३७	-					
२.	विधानसभा - फेब्रु १९९५																			
	१. उमरेड	१६७३६९	७४०१६	६६०६२	१४००७८	८३.६९	१२८९१	-	१५५८	३३९३०	-	-	-	-	-					
	२. कामठी	२०२४४२	८०५१०	६९५९७	१५०१०७	७४.१५	-	-	१७७	३६९३७	-	-	-	३००६२	८११४					
	३. नागपूर उत्तर [अ.जा]	२४४४९५	८२८०८	७४६०३	१५७४११	६४.३८	६३४८८	-	३३५	-	-	-	-	-	-					
	४. नागपूर - पूर्व	३१२३३१	११७८२०	९६३८३	२१४२७३	६८.५८	-	-	२१६	६९२४९	-	-	-	६५९१९	४८१६६					
	५. नागपूर - दक्षिण	२०८७५०	७३५५८	६६७३७	१४०२९५	६७.२१	४९१५१	-	-	३६२४८	-	-	-	२०७७	-					
	६. नागपूर - मध्य	१५६०६६	५३०५६	४७०६७	१००१२३	६४.१५	२६५२८	-	-	३४९७५	२४२	-	-	१७४४३	-					
	७. नागपूर - पश्चिम	३३८९३८	१२४४५४	१०३५९२	२३८०४६	६७.२८	९४६९८	-	-	५२०१८	-	-	-	३२६५७	-					
	८. कळमेश्वर	१९४०११	७८८४८	६६३१५	१४५१६३	७४.८२	-	-	७६४	२३४५६	-	-	-	७४१२	२४१६०					
	९. काटोल	१५१२५६	६४८०३	५५२९४	१२००९७	७९.४०	७६५९	२३०४	-	२००५७	-	-	-	-	-					
	१०. सावनेर	१७३१८३	७६२२५	६८८४४	१४५०६९	८३.७७	२२२०६	-	-	३८९३२	-	-	-	८८६	-					
	११. रामटेक	१९१७२८	७९३५०	६९३०९	१४८६५९	७७.५४	३०१७२	-	-	३९९०५	-	-	-	३४६२	-					
	विधान सभा एकूण	२३४०५६९	९०५४४८	७८३८०३	१६८९२५१	७२.१७	३०६७९३	२३०४	३०५०	३८५७०७	२४२	-	-	१५८९१८	८०४४०					

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	शेतकरी कामकरी पक्ष	बहुजन समाज पार्टी	आर. पी. आय [खो]	अखिल भारतीय मानवसेवा दल	पक्षधर मते दुर्लभ पथर	दूरदर्शी पार्टी	विदर्भ प्रजा पार्टी	गोंडवाना पार्टी	ऑल इंडिया दलित मुस्लिम मोर्चा रीटी सुरक्षा महासंघ	अपक्ष भार-तीय हिंदू महा सभा	उमेद-वारा ची संख्या	मिळालेली मते
१	२	१७	१८	१९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८
१.	लोकसभा - जून १९९२												
	२२. रामटेक	-	१२३९३	-	४८५६	२३६	१८२१	११०१	१६५१	१०००	-	१२	७७२९
	२३. नागपूर	-	१२१२७	८१३१८	-	७७०	२११	११३०	-	-	२२२	३६	२५१८२
	एकूण लोकसभा	-	२४५२०	८१३१८	४८५६	१००६	२०३२	२२३१	१६५१	१०००	२२२	४८	३२९११
२.	विधानसभा - फेब्रु १९९५												
	१. उमरेड	-	२३४७८	८९०	-	-	-	-	-	-	-	२१	६३६९१
	२. कामठी	-	३७५५	२७६	-	-	-	-	-	-	-	२५	६८०१५
	३. नागपूर उत्तर [अ. जा]	-	१६०८४	४४३२०	-	-	-	-	-	-	-	३५	३०१९७
	४. नागपूर - पूर्व	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२३	२६९५३
	५. नागपूर - दक्षिण	-	१०५२	७८२	-	-	१२४	-	-	-	-	३३	४१२२२
	६. नागपूर - मध्य	-	३३३८	-	-	-	-	-	-	३०१	-	४०	१५९८५
	७. नागपूर - पश्चिम	-	-	-	-	-	-	३९६	-	११५२	-	४६	४३३५५
	८. कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२४	८५८०६
	९. काटोल	-	४१५१	-	-	-	-	-	-	-	-	१४	८३३७९
	१०. सावनेर	-	१०५३८	-	-	-	-	-	-	-	-	१८	६९४१०
	११. रामटेक	-	८७३१	-	-	-	-	-	-	-	-	१८	६३३३१
	विधानसभा एकूण	-	७९१२७	४६२६८	-	-	१२४	३९६	-	१४५२	-	२९७	५९१३४४

आधार :- जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

अधिकारी व प्रवाशी यांचेसाठी असलेल्या प्रवाशी बंगल्यांची तालुकावार यादी

[३१.३.१९९५ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	प्रवासी बंगल्याचे नांव पत्ता	विश्रामगृहांतील कक्षांची संख्या
१	२	३	४
	जिल्हा एकूण	३७	५७२
	तालुका		
१.	नागपूर [शहर]	१] रविभवन नागपूर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] ४५ २] सकीट हाऊस [नागभवन]नागपूर [सां.बा. विभाग] ७ ३] जुने आमदार निवास, नागपूर [— " —] ४४ ४] नवीन आमदार निवास, नागपूर [— " —] ३८५ ५] रेस्ट हाऊस, तैमिनरी हिल्स, नागपूर [वन विभाग] २ ६] रेस्ट हाऊस, अंबाझरी, नागपूर [महानगरपालिका नागपूर] २ ७] डाक बंगला, गोरेवाडा, नागपूर [म. पालिका, नागपूर] २	
२.	सावनेर	८] विश्रामगृह, सावनेर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] ४ ९] निरीक्षण बंगला, खापा [वन विभाग] २ १०] डाक बंगला, पिंपळा [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] २	
३.	पारशिवनी	११] विश्रामगृह, पारशिवनी [जिल्हा परिषद, नागपूर] २ १२] पेंच विश्रामगृह, नवेगांव-खेरी [नागपूर पाटबंधारे प्रकल्प] ५ १३] पर्यटक निवास खिडकी-रामटेक [म. रा. पर्यटन महामंडळ] १०	
४.	रामटेक	१४] विश्रामगृह, चोरबाहूली [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग, ४९] २ १५] विश्रामगृह, देवलापार [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग, ४९] २ १६] निरीक्षण बंगला, खिंडती-रामटेक [पाटबंधारे विभाग] ४ १७] डाक बंगला, सालेघाट [वन विभाग] २ १८] निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह [वन विभाग] २ १९] विश्रामगृह, तोतलाडोह [पाटबंधारे विभाग] ६ २०] निरीक्षण बंगला, सिल्लोरी [वन विभाग] २ २१] विश्रामगृह, रानी-डोह [वन विभाग] २ २२] विश्रामगृह, माणरकसा [वन विभाग] ४ २३] डाक बंगला मनसर [राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग] २	
५.	मौदा	- - - - - निरंक - - - - -	
६.	कामठी	२४] रेस्ट हाऊस, कामठी [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] २	

क्र.सं.	व.सं.	विवरण	सं.
७.	२५]	विश्राम गृह, कुही [जिल्हा परिषद]	२
	२६]	विश्राम गृह, अंभोरा [जिल्हा परिषद]	२
८.	२७]	विश्राम गृह, भिदापूर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]	२
	२८]	विश्राम गृह, चोटेधरो [वन विभाग]	२
	२९]	विश्राम गृह, नवेगाव [वन विभाग]	२
९.	३०]	विश्राम गृह, उमरेड [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]	४
१०.	नागपूर [गा]	निरंक	
११.	हिंगणा	३१] रेस्ट हाऊस, हिंगणा [जिल्हा परिषद, नागपूर]	२
१२.	३२]	विश्राम गृह, काटोल [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]	४
	३३]	विश्राम गृह, काँटाळी [राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ५४]	२
	३४]	विश्राम गृह, कोलाबडो [वन विभाग]	२
१३.	३५]	विश्राम गृह, चमेली [वन विभाग]	२
	३६]	विश्राम गृह, नरखेड [जिल्हा परिषद, नागपूर]	२
१४.	कळमेश्वर	३७] विश्राम गृह, कळमेश्वर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]	२

टीप :- "नागपूर शहर" आणि "मौता" तालुक्यातील प्रत्येकी एक विश्राम गृह बंद करण्यात आले आहे.

आधार : १] सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर.

२] महानगर पालिका, नागपूर.

३] जिल्हा परिषद, नागपूर.

४] पाटबंधारे विभाग, नागपूर.

५] महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर.

६] वन विभाग, नागपूर.

७] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग - १३, ४९, ५४ नागपूर.

८] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रमांक ५५, भंडारा.

= : : तक्ता क्रमांक १५.२ : : =

जिल्हा : नागपूर

निव्वळ निर्देशांकानुसार कल

- २६८ -

क्र.सं.	बाब	परिमाण	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३	१९९३-९४	१९९४-९५
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
स्क] क्षेत्रातील आणि लोकसंख्या	१९६१, ७१, ८१, ९१									
१. क्षेत्राचा चौ. कि.मी.			९९३०	९९२८	९९२८	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१
२. लोकसंख्या		हजाराने	१५१२	१९४२	२५८९	३२८७	३३२६	३३९४	३४६४	३५३४
३. लोकसंख्येची घनता		दर चौ. कि.मी.	१५२	१९६	२६१	३३१	३३३	३३९	३४६	३५३
		क्षेत्रातील लोकसंख्या								
४. शेतक-यांचे शेतमजुरातून एकूण काम करणा-या शेतक-यांची प्रकडा प्रमाण		प्रकडा प्रमाण	५३.७३	५०.०९	४७.०५	४२.३८	४२.३८	४२.३८	४२.३८	४२.३८
दोन] शेतती आणि ओलित										
१. जंगलाखालील क्षेत्र		हजार हेक्टर	१८४	१८३	१८३	१६१	५२	१४०	उ. ना.	उ. ना.
२. शेततीयोग्य क्षेत्र		हजार हेक्टर	७३२	६२३	६१३	६५९	७८३	६८५	उ. ना.	उ. ना.
३. प्रत्येक शेतती काम करणा-या व्यक्तीमागे शेततीयोग्य क्षेत्र		हेक्टर	१.४	१.८	१.६	१.३३	१.३३	१.३८	उ. ना.	उ. ना.
४. लागवडीखालील एकूण क्षेत्र		हजार हेक्टर	५३८	५५७	५६०	६५९	७८३	६८५	उ. ना.	उ. ना.
५. लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र										
अ] अन्नधान्या खालील		हजार हेक्टर	५३१	५४३	३६२	३३४	३५०	३४१	उ. ना.	उ. ना.
ब] उसाखालील		हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-	१	१	उ. ना.	उ. ना.
क] भूईमूगाखालील		हजार हेक्टर	५	१४	१३	१७	१७	१७	उ. ना.	उ. ना.
ड] कापसाखालील		हजार हेक्टर	७०	९३	८०	६४	६३	५३	उ. ना.	उ. ना.
६. शेततीत काम करणा-या प्रत्येक व्यक्तीमागे कसलेही निव्वळ क्षेत्र		हेक्टर	०.७६	१.६०	१.२०	१.०४	१.१५	१.०७	उ. ना.	उ. ना.

	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
दोन] ७. कसलेल्या निव्वळ क्षेत्राची रकामाचा अधिक वेळा लागू वड केलेल्या क्षेत्राचे शेकडा प्रमाण	शेकडा प्रमाण	१. ६०	२. ५३	११. ०८	२. २९	५. ९५	८. २८	उ. ना.	उ. ना.
८. ओलिताखालील एकूण क्षेत्र हजार हेक्टर	हजार हेक्टर	२७	३९	५८	१७१	२१४	१४७	उ. ना.	उ. ना.
९. लागवडीखालील एकूण क्षेत्राची ओलिताखालील एकूण क्षेत्राचे प्रमाण	शेकडा प्रमाण	५. २०	७. ३०	१०. ३०	३०. ४२	३५. ४९	२१. ४५	उ. ना.	उ. ना.
१०. निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र हजार हेक्टर	हजार हेक्टर	२७	३७	४३	४९	७३	७७. १९	उ. ना.	उ. ना.
११. कालव्याने केलेले ओलित क्षेत्र	—"	६	१०	१९	२३	३३	४९	उ. ना.	उ. ना.
१२. विहीरीने केलेले ओलित क्षेत्र	—"	१४	१९	२५	२६	३९	६५	उ. ना.	उ. ना.
१३. इतर साधनाने केलेले ओलित क्षेत्र	—"	८	९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	—	उ. ना.	उ. ना.
१४. मुख्य पिकाखालील ओलित क्षेत्र									
अ] अन्नधान्ये	हजार हेक्टर	१५	१५	४०	१०१	११६	८२	उ. ना.	उ. ना.
ब] उत	—"	—	—	२०१	—	१	१	उ. ना.	उ. ना.
क] भूईभूंग	—"	—	—	—	३	२	२	उ. ना.	उ. ना.
ड] फळे व भाजीपाला	—"	—	१	१४	१७	२५	२१	उ. ना.	उ. ना.
इ] कापूस	—"	—	२	१	२४	२०	३	उ. ना.	उ. ना.
[तीन] मृद संधारण कामे									
अ] बांध बंदिस्त केलेली जमीन	—"	—	२२	७	—	—	—	x ०. १४४	x ०. २३४
ब] मजगी केलेली जमीन	—"	—	—	—	—	—	—	x ०. ९०९	x १. ३४२
क] जमीन सुधारणा खालील क्षेत्र	—"	—	—	—	—	—	—	x १. ८५१	x ०. २७५

x धात काटोल विभागाची भाडिती अप्राप्त असल्याने अंतर्भूत करण्यात आली नाही.

क्रमशः...

= :: तक्ता क्रमांक १५.९ [पूढे चालू] :: =

- २७० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
[चार]	शेतीची अवजारें		[१९६१]	[१९७२]	[१९८२]	[१९८७]	[१९८७]	[१९९२]	[१९९२]	[१९९२]
								अस्थायी	अस्थायी	अस्थायी
१]	नांगर [अ] लाकडी	हजारात	७०	६१	७२	९०	९०	७५	७५	७५
	[ब] लोखंडी	हजारात	२	४	५	१२	१२	२४	२४	२४
२]	तेलादर चालणारे शेतीचे पंप	—"	१	२	३	३	३	३ x	३ x	३
३]	दोपेकर चालणारे शेतीचे पंप	—"	२	८	१८	२५	२५	३९ x	३९ x	३९
४]	अ] शक्तीदर चालणारे उताचे चरफ	—"	—	—	—	—	—	—	—	—
	ब] वेलाच्या भक्तीने चालणारे उताचे चरफ	—"	—	—	—	—	—	—	—	—
[पांच]	पशुधन									
१]	स्कूप पशुधन	—"	८१३	८७१	१०७०	११२१	११२१	१०४८	१०४८	१०४८
२]	प्रत्येक वेलाची भागे निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र [तीन वर्षांपर्यंत बैल]	हेक्टर	५.०४	५.१०	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	४.९५	४.९५	४.९५
३]	काबड्या	हजारात	२२०	२३७	३७७	४३२	४३२	५९१	५९१	५९१
[सहा]	मत्स्यव्यवसाय									
१]	मोड्या पाण्यातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ. ना.	उ. ना.	३२६	७६१७	५१४०	३१४०	६६२९	३७१०
[सात]	कारखाने व कारखाने		[१९६१]	[१९७१]	[१९८०]	[१९९०]	[१९९१]	[१९९२]	[१९९३]	[१९९४]
१]	चालू कारखाने	संख्या	२८४	४२६	४५९	१२७९	१३१६	१३१४	१३४०	१३४८
२]	कारखानांची कामावरील उपस्थिती	हजारात	३२	३५	३६	४९	४९	५२	५४	५४
३]	दरलाख लोकसंख्येलागे नोंदणीकृत कारखान्यातील कारखाने.	संख्या	२५८६	१६४९	१८३६	१९०६	१५४५	१५७१	१६३४	१५३२ x.

. x. प्रक्षेपित लोकसंख्येवर क्रमशः..

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
आठ] वीजे										
१]	वीजेचे उत्पादन	मी. कि. वॅ. तास	उ. ना.	५४४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
२]	वीजेचा दापर	द. ल. ---	२२	२७७	६०५	७८९	८२५	९२७	१०५३	११९५
३]	वीजेचा पुरवठा झालेली शहरे	संख्या	७९	१२	१३	२३	२३	२३	२३	२३
४]	वीजेचा पुरवठा झालेली खेडी	संख्या	७८	६५५	१३०९	१८७८	१८७८	१८७८	१८७८	१८७८
नऊ] सहकार										
१] सहकारी संस्था										
अ]	कृषि पतसंस्था	संख्या	८२९	६४३	६११	५९७	५९७	५९७	५९७	५९७
ब]	बिगर शेती पतसंस्था	संख्या	५२१	११३	२०४	५४१	५६७	५८६	६२३	६९२
क]	बिगर कृषि बिगर पतसंस्था	संख्या	उ. ना.	११७५	१३००	२८८४	२९७७	३०६५	३११४	३२०३
२] सभासदांची संख्या										
अ]	कृषि पतसंस्था	संख्या हजारात	उ. ना.	८९	१२९	१९३	२२८	२२९	२१२	२१२
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	संख्या हजारात	उ. ना.	१३	३०	३४८	३८८	४०४	४०९	४१३
क]	बिगर कृषि बिगर संस्था	संख्या हजारात	उ. ना.	१११	३५२	२९०	२८०	३००	३२१	३१७
३] खेवते भांडवल										
अ]	कृषि पत संस्था	रुपये हजारात	उ. ना.	११२९६१	१२४५२७	११४८३७४	१३६०५५९	१५५६५३५	१७८२८६८	१९०९६६४
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	---	उ. ना.	३१०३६	३६३७९	१५५७४००	२१७६२२०	२६०६७९१	२५६२५५५	३०३२५१६
क]	बिगर कृषि बिगर पत संस्था	---	उ. ना.	१३०२२७	४४१४७०	१२७६५६४	१७६३६०४	२४०४४४१	१६२३३३४	३१३९९४०
४] झिल्ला केर्जे										
अ]	कृषि पत संस्था	---	उ. ना.	१०७१८५	३५६३८	४६६८१५	५७८८००	५२०११६	५०१०६१	७६४९७६
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	---	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	८४८१९७	१४०२५९४	१२०७५१७	१३३५३३७	१९७२१९५
क]	बिगर कृषि बिगर पतसंस्था	---	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	४८१८७६	४४८०६८	४५७५५२	५६०१६४

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
कहा] शिक्षण											
१.	प्राथमिक	अ] संख्या	संख्या	६५९	१७१८	१७२६	उ. ना.	२१६६	२१६६	२३२५	२३३४
		ब] विद्यार्थी	हजारात	७३	२१६	३२८	उ. ना.	४२८	४२८	४२५	४३३
		क] शिक्षक	हजारात	२	७	८	उ. ना.	११	११	१३	१३
		ड] प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या		३७	३१	४१	-	३९	३९	३३	३३
२.	दुव्यस	अ] संख्या	संख्या	८३	२८९	३०३	उ. ना.	५४९	५८४	५८४	६२३
		ब] विद्यार्थी	हजारात	४३	१२८	२०५	उ. ना.	३३९	३५३	३५२	३७८
		क] शिक्षक	हजारात	२	७	७	उ. ना.	११	११	११	१२
		ड] प्रतिशिक्षक विद्यार्थी संख्या		३२	१८	२९	-	३१	३२	३२	३२
३.	उच्चशिक्षण	अ] संख्या	संख्या	उ. ना.	२२	२४	उ. ना.	४६	५१	५२	१०७
		ब] विद्यार्थी	हजारात	उ. ना.	२१	३१	उ. ना.	६५	६२	६७	६२
		क] शिक्षक	हजारात	उ. ना.	२	३	उ. ना.	२	२	२	३
		ड] प्रतिशिक्षक विद्यार्थी संख्या		-	११	१०	-	३३	३१	३३	३१
४.	साक्षरतेचे प्रमाण	अ] पुरुष	शेकड्या प्रमाण	४८.१	५६.१	५६.१	१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे	८१.७९	८१.७९	८१.७९	८१.७९
		ब] स्त्रिया	--- " ---	३१.३	३३.५	३३.५	६४.७४	६४.७४	६४.७४	६४.७४	६४.७४
		क] एकूण	--- " ---	३५.१	४५.९	४५.९	७३.६४	७३.६४	७३.६४	७३.६४	७३.६४
करा] आरोग्य सेवा											
१.	दवाखाने		संख्या	६७	१२५	१४०	१३५	१३५	१३८	१४०	१४०
२.	रुग्णालये		संख्या	१०	२०	२३	२६	२९	२९	३०	३०
३.	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे		संख्या	उ. ना.	१३	१३	४५	४५	४५	४५	४५
४.	खाटांची संख्या		संख्या	१५६५	१८४६	४२७५	४९३८	५०६२	५०५९	५०६०	४६७२
५.	दर लाख लोकसंख्येलागे खाटांची संख्या			१०३	९५	२२०	१९१	१५४	१५५	१४६	१३२
६.	उपचार केलेले रुग्ण										
	अ] बाह्य रुग्ण		हजारात	१२३०	२९३२	४५०३	७६८२	८४८१	५५३१	४५१०	४९३८
	ब] आंतर रुग्ण		हजारात	३०	६८	६३३	४३६	३५४	४४९	४४१	४९१

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
७.	जन्म दर [समुना पाहणीनुसार]	दर हजार	२८	उ.ना.	२०.८	२५.७२	३०.००	२८.००	१८.५८	१५.४३
८.	मृत्यू दर	--- " ---	२४	उ.ना.	६.७	६.४५	१०.००	७.००	५.६०	४.७७
९.	बाल मृत्यू प्रमाण	दर हजार जिवंत जन्मांसाठी	-	-	-	-	-	-	१५.६६	१३.८५
पारा] वाहतूक आणि वृक्षपल्लण										
१.	रस्त्यांची लांबी [नगरपरिवेचे वगळून]	कि.मी.	७४५	११५२	३६८३	५७२२	५२४३	६०८०	६२३२	६४७१
२.	शहर चौ. कि.मी. क्षेत्रफळामागे असणारी रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	८	१२	३७	५८	६०	६१	६३	६५
३.	दरगाख लोकसंख्येमागे असणारी रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	४२	६०	१४२	२२४	१८१	१८५	१२०	१८३
४.	रेल्वे भागाची लांबी	कि.मी.	३२२	३४३	३५०	३८३	४५४	४५४	४५४	४५४
५.	डाक घरे	संख्या	१५६	२६६	३३२	३२३	३३५	३३५	३३८	३३८
६.	तार धरे	संख्या	३३	४७	७१	८४	२७	१०४	११५	१३४
तेरा] स्थानिक स्वराज्य संस्था										
१.	पंचायत समिती	संख्या	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
२.	ग्राम पंचायत	संख्या	१२६	६५२	६२२	७६५	७६५	७६२	७७०	७७५
३.	नगर परिषदा [महानगरपालिका वगळून]	संख्या	१०	११	११	११	११	११	११	११
४.	कटक मंडळ	संख्या	१	१	१	१	१	१	१	१
चौदा] इतर										
१.	अधिकीर्षांची संख्या	संख्या	[१२६१]	[१२७१]	[१२८१]	[१२९०-२१]	[१२९१-२२]	[१२९३-२३]	[१२९३-२४]	[१२९४-२५]
	[सडकारी बँका वगळून]		३०	८०	१४८	३६२	३६२	३६५	३६८	३८२ [x]

टीप :- x ह्या चिन्हाने दर्शविलेली माहिती परिमाणाच्या सिम्यापेक्षा कमी आहे असे समजावे.

[x] सुधारित माहिती. [=] त.क्र. ७.२ व ७.३ च्या माहितीवरून तयार करण्यात आली.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी मंत्रालय, भारत